በኢትዮጵያ ሽግግር መንግሥት
የሕዝብና ቤት ቆጠራ ኮሚሽን

የ1986 ዓ.ም የሕዝብና ቤት ቆጠራ
የቆጣሪዎች መመሪያ

አዲስ አበባ
ታህሳስ 1986 ዓ.ም.

ማውጫ

ገጽ

ምዕራፍ 1 መግቢያ 1

1. የሕዝብና ቤት ቆጠራ ትርጉም 1
2. የ1986 የሕዝብና ቤት ቆጠራ ዓላማዎችና ጥቅሞች 2
3. የቆጣሪ አጠቃላይ ተግባርና ኃላፊነት 3
4. የቆጣሪው ተግባር አፈጻጸም ቅደም ተከተል 4
5. ቆጠራውን ለማካሄድ የሚያስፈልጉ ዶክሜንቶችና ሌሎች ዕቃዎች ዓይነት ዝርዝር 5
6. የሕዝብና ቤት ቆጠራ የመረጃ አሰባሰብና አፈጻጸም ቅደም ተከተል 5

ምዕራፍ 2 የቤቶችና ቤተሰቦች መመዝገቢያ ቅጽ አሞላል መመሪያ 6

የቅጹ አገልግሎት፣ የምዝገባው ዓላማና አፈጻጸም 6-7

የቤቶችና ቤተሰቦች መመዝገቢያ ቅጽ /ቅጽ 1/ አሞላል መመሪያ 11

ክፍል 1 - የአካባቢ መለያ /ዓምድ 1 እስከ 8/ 11-12

ክፍል 2 - የቤቶችና የቤተሰቦች ሁኔታ 12

ዓምድ 9 - የቤት ተራ ቁጥር 14

ዓምድ 10 - የቤት ቁጥር 14

ዓምድ 11 - የቤቱ አገልግሎት 16

ዓምድ 12 - የቤተሰብ፣ የሆቴል /ሆስቴል፣ ሌላ ጋርዮሽ ተራ ቁጥር . . . 20

ዓምድ 13 - የቤተሰብ ኃላፊ የሆቴል/ሆስቴል፣ሌላ ጋርዮሽ ሙሉ ስም . . . 20

ዓምድ 14 - በቤተሰቡ በግብርና ብቻ ወይም በከፊል ግብርና የተሰማራ የቤተሰብ አባል አለ? ካለ የግብርናው ዓይነት ምንድነው? 21-23

ዓምድ 15 - የድርጅቱ ዓይነት 23

ዓምድ 16 - የድርጅቱ ስም 25

ዓምድ 17 - የቋሚ ሰራተኞች ብዛት 26

ዓምድ 18 - አስተያየት 26

ምዕራፍ 3 የገጠር ረጅም መጠይቅ አሞላል መመሪያ 27

ክፍል 1 – የመኖሪያ አካባቢ መለያ /ዓምድ 1 እስከ 8/. 27–28

ክፍል 2 – የነዋሪ ዓይነትና የመኖሪያ ቤት መለያ 28

ዓምድ 9 – የነዋሪ ዓይነት 28

ዓምድ 10 – የቤት ተራ ቁጥር 29

ዓምድ 11 – የቤት ቁጥር / ንዑስ ቁጥር 29

ዓምድ 12 – የቤተሰብ ተራ ቁጥር 29

ክፍል 3 – ስለቤተሰብ አባላት ዝርዝር መረጃ 29

ዓምድ 13 – የቤተሰብ አባላት ተራ ቁጥር 31

ዓምድ 14 – የቤተሰብ መደበኛ አባላትና የእንግዶች ሙሉ ስም . . 32

ዓምድ 15 – የነዋሪ ሁኔታ 32

ዓምድ 16 – ከቤተሰቡ ኃላፊ ጋር ያላቸው ዝምድና 32

ዓምድ 17 – ጾታ 33

ዓምድ 18 – ዕድሜ 34

ዓምድ 19 – ሃይማኖት 35

ዓምድ 20 – ቋንቋ 36

ዓምድ 21 – ተጨማሪ ቋንቋ 40

ዓምድ 22 – ብሄረሰብ 40

ዓምድ 23-24 – የፍልሰት ሁኔታ 44

ዓምድ 23 – እዚህ ወረዳ ገጠር ውስጥ ያለማቋረጥ

ለስንት ዓመት ኖረዋል? 44

ዓምድ 24 – ከተወለዱ ጀምሮ እዚህ ወረዳ ገጠር ውስጥ

ያለማቋረጥ ያልኖሩ ከሆነ 45

ዓምድ 25 – የአካል ስንኩልነት ሁኔታ 46

ዓምድ 26 – በትምህርት ቤት አሁን በመማር ላይ ላሉ

የሚማሩበት ክፍል 47

ዓምድ 27 – ማንበብና መጻፍ ይችላሉ? ካልቻሉ '00'

ከቻሉ የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል ይጻፍ 50

ገጽ

ዓምድ 28-32 - የሥራ ሁኔታ 52
ዓምድ 28 - ባለፉት 12 ወራት አብዛኛውን ጊዜ
ምርታማ ሥራ ሠርተዋል ? 52
ዓምድ 29 - ካልሠሩ ያልሠሩበት ምክንያት 54
ዓምድ 30 - ሥራቸው ምንድን ነው ? 56
ዓምድ 31 - የሚሰሩበት ድርጅት ዋና ምርት ወይም አገልግሎት
ምንድን ነው ? 59
ዓምድ 32 - የቅጥር ሁኔታ 62
ዓምድ 33 - የጋብቻ ሁኔታ 63
ዓምድ 34-37 - በጠቅላላ በሕይወት የወለዷቸው
ልጆች ብዛት 63
ዓምድ 34 - እቤት የሚኖሩ ልጆችዎ ስንት ናቸው? 64
ዓምድ 35 - ሌላ ቦታ የሚኖሩ ልጆችዎ ስንት ናቸው? 64
ዓምድ 36 - የሞቱ ልጆችዎ ስንት ናቸው? 64
ዓምድ 37 - በጠቅላላዉ በሕይወት የወለዷቸዉ
ልጆችዎ ስንት ናቸው? 64
ዓምድ 38 - ባለፉት 12 ወራት የወሊድ ሁኔታ 65

ክፍል 4 - ስለ መኖሪያ ቤቶች ዝርዝር መረጃ 66

አጠቃላይ መመሪያ 66
ዓምድ - 39 የመኖሪያ ቤት መረጃ ይመዘገባል? 66
ዓምድ - 40 የቤቱ ዓይነት ምንድነዉ? 67
ዓምድ - 41 የቤቱ ግድግዳ አብዛኛዉ የተሠራዉ ከምንድነዉ ? . 67
ዓምድ - 42 የቤቱ ጣሪያ አብዛኛዉ የተሠራዉ ከምንድነዉ ? . . 68
ዓምድ - 43 የቤቱ ነዋሪዎች የመጠጥ ዉኃ በአብዛኛዉ የሚያገኙት
ከየት ነዉ? 68
ዓምድ - 44 ቤቱ ስንት ክፍሎች አሉት? 69
ዓምድ - 45 ቤቱ ምን ዓይነት መፀዳጃ አለዉ? 69
ዓምድ - 46 ቤተሰቡ የሚያድርበት ቤት ዉስጥ
ከብቶች ያድራሉ? 70
ዓምድ - 47 የቤቱ የማዕድ ቤት ሁኔታ 70
ዓምድ - 48 የቤቱ ነዋሪዎች ለምግብ ማብሰያ አብዛኛዉን ጊዜ
ምን ዓይነት ማገዶ ይጠቀማሉ? 70
ዓምድ - 49 እዚህ ቤት ራዲዮ አለ? 70
ዓምድ - 50 ሥም ፊርማና ቀን 70

ምዕራፍ 4 የከተማ መጠይቅ አሞላል መመሪያ 72

ጥያቄ 4 - ከተማ 72
ጥያቄ 5 - ከፍተኛ 72
ጥያቄ 7 - ቀበሌ 72
ጥያቄ 23-24 - የፍልሰት ሁኔታ 73
ጥያቄ 23 - እዚህ ከተማ ውስጥ ያለማቋረጥ
ለስንት ዓመት ኖረዋል ? 73
ጥያቄ 24 - ከተወለዱ ጀምሮ እዚህ ከተማ ዉስጥ
ያለማቋረጥ ያልኖሩ ከሆነ 74
ጥያቄ 28-32 - የሥራ ሁኔታ 75
ጥያቄ 28 - ባለፉት ሰባት ቀኖች ምርታማ ሥራ ሠርተዋል . . . 75
ጥያቄ 29 - ካልሰሩ ያልሰሩበት ምክንያት 77
ጥያቄ 30 - ሥራቸው ምንድነው ? 77
ጥያቄ 31 - የሚሰሩበት ድርጅት ዋና ምርት ወይም
አገልግሎት ምንድነው ? 77
ጥያቄ 32 - የቅጥር ሁኔታ 78

ክፍል 4 ስለመኖርያ ቤት ዝርዝር መረጃ 79

አጠቃላይ መመሪያ 79
ጥያቄ 39 - የመኖሪያ ቤት መረጃ ይመዘገባል ? 79
ጥያቄ 40 - በቤቱ ስንት ቤተሰቦች ይኖራሉ ? 80
ጥያቄ 41 - በቤቱ ስንት የቤተሰብ (ቤተሰቦች) አባላት ይኖራሉ ? 80
ጥያቄ 42 - የቤቱ ዓይነት ምንድን ነው ? 80
ጥያቄ 43 - ቤቱ የሚገኘው በምን ዓይነት ሕንጻ ነው ? 80
ጥያቄ 44 - ቤቱ ከተገነባ ስንት ዓመት ሆኖታል ? 81
ጥያቄ 45 - የቤቱ ግድግዳ አብዛኛው የተሰራው ከምንድነው ? . . 82
ጥያቄ 46 - የቤቱ ጣራ አብዛኛው የተሰራው ከምንድነው ? . . 82
ጥያቄ 47 - የቤቱ ኮርኒስ አብዛኛው የተሰራው ከምንድነው ? . . 82
ጥያቄ 48 - የቤቱ ወለል አብዛኛው የተሰራው ከምንድነው ? . . . 82
ጥያቄ 49 - ቤቱ ስንት ክፍሎች አሉት ? 83
ጥያቄ 50 - የቤቱ ይዞታ ምንድን ነው ? 83
ጥያቄ 51 - ቤቱ የኪራይ ከሆነ በወር የሚከፈለው ኪራይ
ስንት ብር ነው ? 84

ዓምድ 52 – የቤቱ ነዋሪዎች የመጠጥ ውሃ በአብዛኛው የሚያገኙት
ከየት ነው ? 84
ዓምድ 53 – ቤቱ ምን ዓይነት ማድ ቤት አለው ? 85

ዓምድ 54 – የቤቱ ነዋሪዎች ለምግብ ማብሰያ አብዛኛውን ጊዜ
ምን ዓይነት ማገዶ ይጠቀማሉ? 86
ዓምድ 55 – ቤቱ ምን ዓይነት የገላ መታጠቢያ አለው ? 87
ዓምድ 56 – ቤቱ ምን ዓይነት መጸዳጃ አለው ? 87
ዓምድ 57 – ቤቱ ምን ዓይነት መብራት አለው ? 87
ዓምድ 58 – እዚህ ቤት ሬድዮ አለ ? 88
ዓምድ 59 – እዚህ ቤት ቴሌፎን አለ ? 88
ዓምድ 60 – እዚህ ቤት ቴሌቪዥን አለ ? 88
ዓምድ 61 – ስም፣ ፊርማና ቀን 88

ምዕራፍ 5 መደበኛ ቤተሰብ መኖሪያ ያልሆኑ ቤቶች ነዋሪ የሆኑትንና ቤት
የሌላቸውን ግለሰቦች የአቆጣጠር ሁኔታ 89

ሀ/ የሆቴል/የሆስቴል ነዋሪዎች አቆጣጠር ሁኔታ 89
ለ/ በሌላ የጋርዮሽ መኖርያ የሚገኙ ነዋሪዎች አቆጣጠር ሁኔታ 90
ሐ/ የዘላኖች አቆጣጠር ሁኔታ 90
መ/ ቤት የሌላቸው ነዋሪዎች አቆጣጠር ሁኔታ 90

ምዕራፍ 6 የቆጠራ ቦታ የሕዝብ ብዛት ማጠቃለያ ቅጽ አዋላ – ቅጽ 4 91

ክፍል 1 – የአካባቢ መለያ 91

ዓምድ 1-3 – ክልል፣ ዞን እና ወረዳ 91
ዓምድ 4-5 – ከተማና ከፍተኛ 91
ዓምድ 6 – የመቆጣጠሪያ ቦታ 91
ዓምድ 7 – ቀበሌ/ገበሬ ማህበር 91
ዓምድ 8 – የቆጠራ ቦታ 91

ክፍል 2 - የሕዝብ ብዛት ማጠቃለያ 91

ዓምድ 9 - የቤተሰብ ተራ ቁጥር 92
ዓምድ 10 - የነዋሪ ዓይነት ኮድ 92
ዓምድ 11 - የቤተሰብ ኃላፊ፣ ሆቴል/ሆስቴል፣
ሌላ ጋርዮሽ ሙሉ ስም 92
ዓምድ 12 - የመደበኛ አባላት ብዛት በጾታ 92
ዓምድ 13 - የመደበኛ ቤተሰቦች ብዛት 92

ዕዝል 1 - ዋና ዋና የታሪካዊ ድርጊቶች ዝርዝር 93

ምዕራፍ 7 የቆጠራ ቦታ ካርታ አጠቃቀም 95

ምዕራፍ 8 ረጅም መጠይቅ የሚሞላላቸው ቤተሰቦች አመራረጥ - ለቆጣሪ 103

ዕዝል 2

2.1 የቤቶችና የቤተሰቦች መመዝገቢያ ቅጽ፣ቅጽ 1 104
2.2 ተደጋጋሚ ጉብኝት የሚካሄድባቸው የቤተሰብ ኃላፊዎች
መመዝገቢያ ቅጽ፣ቅጽ 2 105
2.3 በቆጠራ ጊዜ የቆጣሪ ዕለታዊ የሥራ ክንውን
መመዝገቢያ ቅጽ፣ቅጽ 3 106
2.4 የቆጠራ ቦታ የሕዝብ ብዛት ማጠቃለያ ቅጽ፣ቅጽ 4 107
2.5 የ1986 የሕዝብና ቤት ቆጠራ አጭር መጠይቅ - ገጠር . . 108
2.6 የ1986 የሕዝብና ቤት ቆጠራ ረጅም መጠይቅ - ገጠር . . 109
2.7 የ1986 የሕዝብና ቤት ቆጠራ አጭር መጠይቅ - ከተማ . . 110
2.8 የ1986 የሕዝብና ቤት ቆጠራ ረጅም መጠይቅ - ከተማ . . 111
2.9 ለምሳሌነት የቀረበ የቤቶችና የቤተሰቦች
መመዝገቢያ ቅጽ - ቅጽ 1 113
3.0 ለምሳሌነት የቀረበ የገጠር ረጅም መጠይቅ 114

የ1986 ዓ.ም.የሕዝብና ቤት ቆጠራ
የቆጣሪዎች መመሪያ

ምዕራፍ 1 - መግቢያ

በኢትዮጵያ የመጀመሪያዉ የሕዝብና ቤት ቆጠራ በ1976 ዓ.ም. መካሄዱ ይታወሳል። ይኸዉ ቆጠራ ብዙ የሰዉ ኃይል የተሰማራበት ሲሆን የቆጠራዉም ዉጤት በአገሪቱ አንገብጋቢ የነበረዉን የሰነ ሕዝብና የቤት መረጃ ችግር በአብዛኛዉ ቀርፏል። ቆጠራዉ የመ/ቤቶን ባልደረቦች ሳይጨምር ወደ አርባ ሁለት ሺህ ቆጣሪዎችና ስምንት ሺህ ተቆጣጣሪዎች የተሳተፉበት ነበር። ዉጤቱም ከ20 በማያንሱ ሪፖርቶች ተዘጋጅቶ ከ250 በላይ ለሚሆኑ የመንግሥት መ/ቤቶች፣ የመማሪያና የምርምር ተቋሞች፣ ለዓለም አቀፍ ድርጅቶች፣ ... ወዘተ ተሰራጭቷል። በተጨማሪም የባለሥልጣኑ መ/ቤት ለአያሌ ተመራማሪዎች በሪፖርቱ ያልተጠናቀሩትን ዝርዝር መረጃዎች በሚፈልጉት ዓይነት በመስጠት የተጠቃሚዎችን ፍላጎት ሲያረካ ቆይቷል።

ይሁን እንጂ ዓመታት ባለፉ መጠን የዚህ ቆጠራ ዉጤት የሆኑት መረጃዎች ወቅታዊዉን ሁኔታ የማንጸባረቅ አቅማቸዉ በጣም እየቀነሰ የሚመጣ በመሆኑ እነዚህን መረጃዎች ሌላ ወቅታዊ መረጃ በመሰብሰብ መተካት ግዴታ ይሆናል። በመሆኑም በየአሥር ዓመቱ የሕዝብና ቤት ቆጠራ ማካሄዱ የብዙ አገሮች ልምድ ከመሆኑም በላይ የተባበሩት መንግሥታት መርህ በመሆን ተቀምጧል። ስለዚህ በኢትዮጵያም በ1976 በተካሄደዉ የሕዝብና ቤት ቆጠራ የተሰበሰቡትን መረጃዎች ወቅታዊ ለማድረግ በ1986 ዓ.ም. የሕዝብና ቤት ቆጠራ ለማካሄድ ታቅዷል።

1. የሕዝብና ቤት ቆጠራ ትርጉም

የሕዝብና ቤት ቆጠራ ጠቅለል ባለ መልኩ ሲታይ በተወሰነ ወቅትና የአስተዳደር ክልል ስለ ሕዝብ ባሕሪያት፣ ስለ ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጉዳዮች እንዲሁም ስለቤቶች ሁኔታ የሚገልጹ ስታቲስቲካዊ መረጃዎች የመሰብሰብን፣ የማጠናቀርንና የመተንተንን ከዚያም አስተማማኝነቱንና ትክክለኛነቱን በመገምገም የተገኘዉን ዉጤት የማሰራጨት ተግባራትን ያጠቃልላል። ከዚህ ለመረዳት የሚቻለዉ ቆጠራዉ በሕዝብ ወይም በቤቶች ብዛት ላይ ብቻ ሳያተኩር ስፋትና ጥልቀት ኖሮት የተለያዩ የማሕበራዊና የኢኮኖሚያዊ መስኮች የሚሸፍን ስለ መሆኑ ነዉ። ቆጠራዉ የሚካሄድበት ክልል በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ የአንድን አገር የአስተዳደር ክፍሎች ሊያጠቃልል ስለሚችልም በቆጠራዉ ለተሸፈኑት ከዝቅተኛዉ የአስተዳደር ክፍል ጀምሮ የተለያዩ የኢኮኖሚና የማሕበራዊ መረጃዎች ለማቅረብ ያስችላል።

የአንድን አገር የሕዝብ ብዛት፣ የሕዝቡን የማህበራዊና የኢኮኖሚ ሁኔታ በትክክል የሚያመለክት መረጃ ከሌለ አስተማማኝ ዕቅድ ለማዘጋጀትና ፖሊሲ ለማዉጣት አዳጋች ይሆናል።

ሕዝብ ለማናቸውም የልማት እንቅስቃሴ መሠረት እንደመሆኑ መጠን ብዛቱንና ስርጭቱን ከኢኮኖሚያዊና ከማሕበራዊ ገጽታው ጋር በተለያዩ የአስተዳደር ክፍሎች ለይቶ የማወቅ አስፈላጊነቱ በብዙ አገሮች ተቀባይነት በማግኘቱ የተነሳ የሕዝብና ቤት ቆጠራ ቢያንስ በየአሥሩ ዓመት አንድ ጊዜ ይካሄዳል።

2. የ1986 የሕዝብና ቤት ቆጠራ ዓላማዎችና ጥቅሞች

የመጀመሪያው የሕዝብና ቤት ቆጠራ ከተካሄደ አሥር ዓመታት ተቆጥረዋል። በእነዚህ ዓመታት ውስጥም በርካታ ሁኔታዎች ተከስተዋል። በቆጠራው ማግስት የነበረው ረሃብ፣ የመንደር ምሥረታ ፕሮግራም፣ ከ1983 ዓ.ም. በፊት የነበረው ጦርነት፣ ከ1983 ወዲህ ያለው በርካታ የፖሊሲ ለውጥ ከቆጠራው ጀምሮ ከተካሄዱት አበይት ክንውኖች መካከል ዋነኞቹ ናቸው። የእነዚህ ክንውኖች በስነ ሕዝብ መረጃዎች ላይ የሚያስከትለው ተጽዕኖ ከፍተኛ ሊሆን እንደሚችል መገመት አያዳግትም። በመሆኑም በነዚህ ለውጦች ሳቢያ በ1976 በተካሄደው የሕዝብና ቤት ቆጠራ የተሰበሰበው መረጃ የወቅቱን ሁኔታ ያሳያል ብሎ መገመት በጣም አስቸጋሪና አሳሳችም ይሆናል። ስለሆነም የአገሪቱን ሕዝብና ቤቶች በሚመለከት ለሚነሱ መሠረታዊ የመረጃዎች ጥያቄ የተሟላ፣ አስተማማኝና ወቅታዊ መልስ ለመስጠት እንዲቻል በብሄራዊ ደረጃ የሕዝብና ቤት ቆጠራ መካሄድ ይኖርበታል። በዚህ መሠረት የሚካሄደው የሕዝብና ቤት ቆጠራ ዋና ዋና ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው።

ሀ. የሕዝብ ብዛት መረጃዎችን ማስገኘት፣ የቆጠራው ውጤት ወቅታዊና አስተማማኝ የሆኑ የሕዝብ ብዛትን በዕድሜና በጾታ የሚያመለክቱ መረጃዎችን በገጠርና በከተማ፣ በአገር አቀፍ ደረጃ፣ በክልል፣ በዞን፣ በወረዳና እንዲሁም በዝቅተኛ ደረጃ ለሚገኙ የአስተዳደር ክፍሎች/ገበሬ ማህበር፣ ቀበሌ ማህበር፣ ... ወዘተ./ ለማግኘት፣

ለ. ስለ ሕዝቡ የሶሻልና የኢኮኖሚ ባሕርያትን የሚያመለክቱ መረጃዎችን ማስገኘት፣ ስለ ሕዝቡ የሶሻልና የኢኮኖሚ ባሕርያት እንደ ብሄረሰብ፣ ሃይማኖት፣ ቋንቋ፣ የጋብቻ ሁኔታ፣ የማንበብና የመጻፍ ችሎታ፣ የትምህርት ደረጃ፣ የሥራ ዓይነት፣ ...ወዘተ መረጃዎችን ለማግኘት፣

ሐ. ስለ ሕዝቡ ደሞግራፊ ባሕርያትን የሚያመለክቱ መረጃዎችን ለማግኘት፣ የሕዝቡን የዓመቱን ብዛት ዕድገት ለማስላትና እንዲሁም የሕዝቡን ብዛት በተመለከተ የወደፊት /ለመጪው አምስት፣ አሥር ወይም ከዚያ በላይ ለሆኑ ዓመታት/ የሕዝብ ብዛት ትንበያ ለማዘጋጀት የሚረዱ እንደ ልደት፣ ሞትና ፍልሰት መጠን የሚያሳዩ መረጃዎችን ለማግኘት፣

መ. ቤቶችን በተመለከተ መረጃ ለማግኘት፣ የቆጠራው ውጤት ወቅታዊና አስተማማኝ የሆነ የቤቶችን ብዛትና ሁኔታ የሚያመለክቱ መረጃዎች በገጠር፣ በከተማ፣ በአገር አቀፍ ደረጃ በክልል፣ በዞን፣ በወረዳና እንዲሁም በዝቅተኛ ደረጃ ለሚገኙ የአስተዳደር ክፍሎች መረጃዎች ለማግኘት፣

ሠ. __ለሕዝባዊ ምርጫ ማስፈጸሚያ የሚረዱ መረጃዎችን ለማግኘት፣__ ለሕዝባዊ ምርጫ ማስፈጸሚያ የሚረዱትን ማለትም የምርጫ ክልሎችን ለመወሰንና ለመለየት የሚጠቅመዉን የሕዝብ ብዛት በዝቅተኛ አስተዳደር ክፍሎች እንዲሁም የመራጮችንና የተመራጮችን ብዛት የሚያመለክቱ መረጃዎችን ለማግኘት ናቸዉ።

በእነዚህ ዓላማዎች መሟላት ምክንያት የሚገኙት ስታቲስቲካዊ መረጃዎች ለፖሊሲ ዉሳኔ፣ ለተመጣጠነና ለተስተካከለ የልማትና የዕድገት ዕቅድ ዝግጅት፣ ለአስተዳደር፣ ለምርምር ... ወዘተ አስፈላጊ ከመሆናቸዉ በላይ የሕብረተሰቡን የማሀበራዊና የፖለቲካ ተሳትፎ ለማደራጀት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አላቸዉ። የሕዝቡን የኑሮ ደረጃ ለማጎልበት፣ አስፈላጊ የሆኑትን የምርቶችና አገልግሎቶች ፍላጎት፣ አቅርቦትና ስርጭት ሚዛናዊ በሆነ መንገድ ለመወሰን፣ ስለሰዉ ኃይል አደረጃጀትና አጠቃቀም ፖሊሲ ለመንደፍ፣ የሕዝቡን የአሰፋፈር ሁኔታ በሚመለከት ተገቢዉን ፕሮግራም ለመቀየስ፣ እንደ አስፈላጊነቱ አስተዳደራዊና ፖለቲካዊ ነክ እርምጃዎች ለመዉሰድ፣ ለአገር ዕድገትና ብልጽግና የሚያስፈልጉ የልማት ፕሮጀክቶችን በብዛትም ሆነ በዓይነት እንዲሁም ስርጭታቸዉን አስመልክቶ ዉሳኔ ላይ ለመድረስ፣ ስለመኖሪያ ቤቶች አገባብ ያለዉ ፖሊሲ ለማዉጣትና ፕሮግራም ለማዘጋጀት የሕዝብና ቤት ቆጠራ ዉጤት ታላቅ ሚና አለዉ።

3. __የቆጣሪ አጠቃላይ ተግባርና ኃላፊነት__

የሕዝብና ቤት ቆጠራን ተግባር የሚያከናዉን ቆጣሪ ለቆጠራዉ ሥራ መሳካት ከፍተኛ ሚና ይጫወታል። ስለሆነም ቆጣሪዉ የቆጠራዉን ተግባር በቅንነት፣ በታማኝነትና በታታሪነት ማከናወን ይገባዋል። ቆጣሪዉ ከተመደበበት የቆጠራ ቦታ ነዋሪ ከሆነዉ ሕዝብ ጋር ተግባብቶ የቆጠራዉን ተግባር ከማከናወኑም በላይ የሕዝቡን ድጋፍና ትብብር ለማግኘት ከአስነዋሪ ድርጊቶች ሁሉ እንዲርቅ ያስፈልጋል። በተጨማሪም ማንኛዉም ቆጣሪ በቆጠራዉ ወቅት ከቆጠራዉ ድርጊት በስተቀር በሌሎች ድርጊቶች (ንግድ፣ የፖለቲካ ቅስቀሳ፣ ... ወዘተ.) መሠማራት አይፈቀድለትም።

ቆጣሪዉ ቆጠራዉን ለማካሄድ ወደ የቤተሰቡ በሚደርስበት ወቅት ሰላምታ በመስጠት እራሱን ማስተዋወቅና ስለ መጣበት ዓላማ እንዲገልጽ ያስፈልጋል። ለቆጠራዉ መረጃ ስብሰባ ሥራ የሚጠየቁ ጥያቄዎች በመመሪያዉ መሠረት መሆን ያለባቸው መሆኑን በመገንዘብ ለቆጠራዉ አግባብ የሌለዉ ጥያቄ መጠየቅ አይኖርበትም። የቆጠራዉን ተግባር ካጠናቀቀ በኋላ ቤተሰቡን አመስግኖ መሰናበት ይገባዋል።

ቆጣሪዉ ተግባሩን ለማከናወን የተለያዩ መጠይቆችንና ቅጾችን በመሙላት መረጃዎችን ሲመዘግብ ጽሁፉ ንጹሕ፣ የሚታይና የሚነበብ መሆን አለበት። እንደዚሁም የሞላቸዉን ቅጾች ሁሉ በመመርመር አስፈላጊዉን እርማት ማድረግ ያለበት ከመሆኑም በላይ ካስፈለገ ወደ ቤተሰቡም በመመለስ በስህተት የተመዘገቡ፣ የማይመስሉ፣ እርስ በእርስ የማይጣጣሙ፣ ለማንበብ የሚያስቸግሩ፣...ወዘተ ምላሾችን ማስተካከል አለበት። ለቆጠራዉ የሚሰጡትን ዶኩመንቶችና

ሌሎች ዕቃዎች በጥንቃቄ መያዝና በቆጠራዉ የሚሰበሰቡትንም መረጃዎች በሚስጢር መጠበቅና ለተቆጣጣሪዉ በስተቀር ለማንም ግለሰብ ማሳየት አይገባዉም።

4. የቆጣሪዉ ተግባር አፈጻጸም ቅደም ተከተል

ሀ. ለቆጠራዉ የሚሰጠዉ የሥልጠና ትምህርት ከተጠናቀቀ በኋላ ለቆጠራዉ አስፈላጊ የሆኑ ዶኩሜንቶችና ዕቃዎችን በዝርዝሩ መሠረት ቆጥሮ መረከብ፣

ለ. ወደተመደበበት የቆጠራ ቦታ በመሄድ ከቀበሌ ማሕበር የቆጠራ ኮሚቴ አባላት ጋር ተዋዉቆ ከኮሚቴዉ አባላትና ከተቆጣጣሪዉ ጋር በመሆን በቆጠራ ቦታ ካርታ መሠረት የተመደበበትን የቆጠራ ቦታ ድንበር በመዞር ለይቶ ማረጋገጥ፣

ሐ. ሥርዓት ባለዉ መንገድ የቤቶችና፣ የቤተሰቦች ምዝገባ ማካሄድ እንዲሁም የቤትና የቤተሰብ ምዝገባ በሚካሄድበት ወቅት ለቤቶች ተከታታይ ተራ ቁጥር በአረንጓዴ ጠመኔ በቤቱ በር ከፍ ብሎ በስተግራ ባለዉ ጥግ ወይም በር ከሌለዉ በሚታይና አመቺ በሆነ ቦታ መስጠት፣

መ. በተካሄደዉ የቤተሰብ ኃላፊዎች ምዝገባ ዝርዝር መሠረት በገጠር ረጅም መጠይቅ የሚሞላላቸዉን የናሙና ቤተሰቦች መምረጥ፣

ሠ. የቤቶችና የቤተሰቦች ምዝገባ ተግባር ከተጠናቀቀ በኋላ የሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ ከቤት ወደ ቤት በመዞር መሙላት፣

ረ. የሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ ለተሞላላቸዉ ቤቶችና ቤተሰቦች ቆጠራዉ የተጠናቀቀ መሆኑን ለመግለጽ በአረንጓዴ ጠመኔ በተሰጠዉ የቤት ቁጥር አቅጣጫ በሰማያዊ ጠመኔ የ"√" ምልክት ማድረግ፣

ሰ. በቤት ባልተገኙ ቤተሰቦች በቤቱ ለሚጠየቁት ምላሽ የሚሰጥ አዋቂ አባል ባለመገኘቱ መጠይቁ ያልተሞላላቸዉ ቤተሰቦች ድጋሚ ጉብኝት ለማድረግ የሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ ለመሙላት ተደጋጋሚ ጉብኝት የሚካሄድባቸዉ የቤተሰብ ኃላፊዎች መመዝገቢያ ቅጽ (ቅጽ 2) መሙላት፣

ሸ. በየዕለቱ የተሞላዉን መጠይቅ በመመርመር፣ መሞላት ሲገባቸዉ ያልተሞሉ ዓምዶች፣ ሊገናዘቡና ሊመሳከሩ ያልቻሉ ዓምዶችና ሳይቆጠሩ የተዘለሉ ቤተሰቦች ካሉ ወዲያዉኑ ወደ ቤተሰቡ በመሄድ አስፈላጊዉን እርማት ማድረግ፣

ቀ. በየዕለቱ ያከናወኑትን የሥራ መጠን በቅጽ 3 በዝርዝር መመዝገብ፣ በቅጹም ላይ መጠይቅ የተሞላላቸዉን ቤተሰቦች ብዛት፣ ጉብኝት ተደርጎባቸዉ መጠይቅ ሳይሞላላቸዉ የቀሩ ቤተሰቦች ብዛት፣ ከተሞሉት መጠይቆች ዉስጥ ምን ያህሉ

እንደተመረመሩ፣ እና በዕለቱ ያጋጠሙ ችግሮች ካሉና የተሰጧቸዉ መፍትሄዎችም ካሉ መመዝገቢ፣

በ. ቆጠራዉ እንደተጠናቀቀ ለቆጠራዉ ቦታ የማጠቃለያ ቅጽ መሙላት፣

ተ. ቆጠራዉ በትክክልና በተሟላ ሁኔታ መጠናቀቁን ተቆጣጣሪዉ ካረጋገጠ በኋላ አስፈላጊ ዶኩመንቶችና ዕቃዎች ለተቆጣጣሪዉ ማስረከብ ናቸዉ።

5. ቆጠራዉን ለማካሄድ የሚያስፈልጉ ዶኩመንቶችና ሌሎች ዕቃዎች ዓይነት ዝርዝር

ሀ. የቆጠራ ቦታ ካርታና የቆጠራ ቦታ ዝርዝር መግለጫ፣

ለ. የቤትና የቤተሰብ መመዝገቢያ ቅጽ፣ (ቅጽ 1)

ሐ. የሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ ተራዘቶ፣

መ. የሕዝብና ቤት ቆጠራ የቆጣሪዎች መመሪያ፣

ሠ. የተደጋጋሚ ጉብኝት የሚካሄድባቸዉ የቤተሰብ ኃላፊዎች መመዝገቢያ ቅጽ፣ (ቅጽ 2)

ረ. የቆጣሪ ዕለታዊ የሥራ ክንዉን ሪፖርት መመዝገቢያ ቅጽ፣ (ቅጽ 3)

ሰ. የቆጠራ ቦታ የሕዝብ ብዛት ማጠቃለያ ቅጽ፣ (ቅጽ 4)

ሸ. የቆጣሪ ቦርሳ፣ እርሳስ፣ ላጲስ፣ መቅረጫ፣ ቾክ ...ወዘተ

ቀ. የመታወቂያ ወረቀት፣ ባጅ ...ወዘተ

6. የሕዝብና ቤት ቆጠራ የመረጃ አሰባሰብና አፈጻጸም ቅደም ተከተል

በቆጠራ ቦታዉ ዉስጥ የሚገኙ ቤቶችና ቤተሰቦች እንዲሁም በእያንዳንዱ ቤተሰብ የሚኖሩ መደበኛ የቤተሰብ አባላትና እንግዶች በሙሉ በቆጠራዉ ይሸፈናሉ። ቆጠራዉ የሚከናወነዉ ቆጣሪዉ ከቤት ወደ ቤት በመሄድ ተፈላጊዉን መረጃ ጠይቆ በመመዝገብ ይሆናል።

ለሕዝብና ቤት ቆጠራ እንዲሁም ወደፊት ለሚከናወኑ የማሀበራዊና የኢኮኖሚ ጥናቶች ለማካሄድ እንዲያመች እያንዳንዱ የከተማ ነዋሪዎች ማሕበርና የገበሬ ማኅበር በተወሰኑ የቆጠራ ቦታዎች ተሸንሽኖ የቆጠራ ቦታዉን የሚያሳይ ካርታ ተዘጋጅቷል። እያንዳንዱ የቆጠራ ቦታ በአማካይ ከ150-200 የሚደርሱ ቤቶች ወይም ቤተሰቦች በዉስጡ ሊኖሩት እንደዚሁም ከ5-6

አጠገብ ላጠገብ የሚገኙ የቆጠራ ቦታዎች እንደ አንድ የመቆጣጠሪያ ቦታ በመሆን የመቆጣጠሪያ ቦታ ካርታ ተዘጋጅቶላቸዋል።

አንድ ቆጣሪ በተመደበበት የቆጠራ ቦታ ዉስጥ ብቻ ቆጠራዉን ያከናዉናል። ስለዚህ እያንዳንዱ ቆጣሪ የተመደበበትን የቆጠራ ቦታ ወሰን በትክክል ማወቅ ስላለበት የቆጠራ ቦታ ካርታ ይሰጠዋል። በዚህ መሠረት ቆጠራ ከመጀመሩ በፊት በካርታዉ አማካኝነት የቆጠራዉን ቦታ ወሰን በመርገጥ ክልሉን ይለያል። ከዚያም በቆጠራ ቦታ ዉስጥ የሚገኙትን ቤቶችና ቤተሰቦች በቅጹ ይመዘገባሉ። በቆጠራዉ ጊዜ ቤተሰቦችና ቤቶች ሳይቆጠሩ እንዳይታለፉ ወይም በመደጋገም እንዳይቆጠሩ እንደዚሁም ከተመደበለት የቆጠራ ቦታ ዉጭ በመዉጣት ቆጠራ እንዳይካሄድ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል። በቆጠራ ቦታዉ ዉስጥ የሚገኙት የቤቶችና ቤተሰቦች ምዝገባ ይካሄዳል። በምዝገባዉም መሠረት ረጅም መጠይቅ የሚሞላላቸዉ የናሙና ቤተሰብ ኃላፊዎች ይመረጣሉ። ከዚያም በናሙና ላልተመረጡ ቤተሰቦች አጭር የሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ ሲሞላ ለተመረጡት ደግሞ ረጅም መጠይቅ ይሞላላቸዋል። በከተማ ለሚገኙ ቆጠራ ቦታዎች ግን ለሁሉም ቤተሰቦች ረጅም መጠይቅ ይሞላላቸዋል።

መረጃዉ በሚሰበሰብበት ጊዜ መረጃ ሰጪዉ በተቻለ መጠን የቤተሰቡ ኃላፊ እንዲሆን ቢመረጥም የቤተሰብ አባላትን ዝርዝር ሁኔታዎች በሚመለከት ከየአባላቱ በቀጥታ ቢሰበሰብ ይሻላል።

አንዳንድ ጊዜ የአንድን ቤተሰብ መረጃ በመጀመሪያ ጉብኝት ጊዜ ማግኘት አይቻል ይሆናል። በዚህ ጊዜ ከሦስት ጊዜ የማይበልጥ ተደጋጋሚ ጉብኝት በማድረግ መረጃዎቹ እንዲሰበሰቡ ይሆናል። ከሦስተኛ ጉብኝት በኋላ ተፈላጊዉን መረጃ ለማግኘት ካልተቻለ ሁኔታዉን ለሚመለከተዉ ተቆጣጣሪ ማሳወቅ ይኖርበታል።

ምዕራፍ 2 የቤቶችና የቤተሰቦች መመዝገቢያ ቅጽ /ቅጽ 1/

1. የቅጹ አገልግሎት:-

ይህ ቅጽ በእያንዳንዱ ቆጠራ ቦታ ለሚገኙ ቤቶች አገልግሎታቸዉን፣ የድርጅቱ ዋና ምርት ወይም ድርጅቱ የሚሰጠዉ አገልግሎትና የቋሚ ሠራተኞች ብዛት፣ የቤተሰብ ኃላፊና ከቤተሰቡ በግብርና ሥራ የሚተዳደሩ አባላትን በተመለከተ መረጃዎች ለመመዝገብ ያገለግላል። ቅጹ በሁለት የተከፈለ ሲሆን ክፍል አንድ የአካባቢ መለያ መመዝገቢያ ሆኖ ክፍል ሁለት የቤቶችና የቤተሰቦች መመዝገቢያ ነዉ።

2. የምዝገባዉ ዓላማ:-

የምዝገባዉ ዋና ዋና ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸዉ።

ሀ/ ቆጠራዉ በሚካሄድበት ወቅት ቤቶችና ቤተሰቦች እንዳይዘለሉና ተደጋግመዉ እንዳይቆጠሩ ለመቆጣጠር፣

ለ/ ወደፊት ለሚከናወኑ የማህበራዊና የኢኮኖሚ ጥናቶችን በመነሻነት የሚረዱ መረጃዎችን ለማግኘት፣

ሐ/ በአገሪቱ ያሉትን የመኖሪያ ቤቶች፣ ቤተሰቦችና ድርጅቶችን ብዛት ለማወቅ ነዉ።

3. <u>የምዝገባዉ አፈጻጸም:-</u>

በከተሞችና በገጠሩ አካባቢዎች የመንገዶች አቀማመጥና አሠራር የተለያየ ነዉ። በከተሞች የቤቶች አቀማመጥ ለምዝገባዉ አመቺ እንደሆነ ሲገመት በገጠር የቤቶችና የመንገዶች አቀማመጥ የማያመች ሊሆን ይችላል።

በገጠር የቆጠራ ቦታ ዉስጥ መንገዶችና ቤቶች እንደከተማዉ አቀማመጣቸዉ ሥርዓትን የተከተለ አይደለም። በአንዳንድ አካባቢ ቤቶች በተለያዩ መንደሮች በመከፋፈል በመራራቅ ተበታትነዉ ሲገኙ በሌሎች አካባቢዎች ደግሞ በመንደርም ሳይከፋፈሉ ተበታትነዉ ሊገኙ ይችላሉ። እንዲሁም ቤቶች በቀላሉ ሊታዩ በማይችሉበት ሁኔታ በጫካ ዉስጥ ሊገኙ ይችላሉ። በአንድ የቆጠራ ቦታ ምዝገባዉ የሚካሄድበት ስልት እንደሚከተለዉ ቀመልከቷል።

<u>ምዝገባዉ በሚካሄድበት ወቅት የሚከተሉት ተግባራት መፈጸም አለባቸዉ።</u>

ሀ/ በመጀመሪያ የቆጠራ ቦታዉን ድንበር ዙሮ ማየትና ማጥናት፣

ለ/ የቤቶችን የመንገዶችንና የመንደሮችን አቀማመጥ ማየት፣

ሐ/ የቤቶች፣ የመንደሮችና የመንገዶችን አቀማመጥ በመከተል ከታች በተራ ቁጥር (ሠ) በተመለከተዉ መሠረት ለቆጠራ በሚያመች መሠረት የቆጠራ ቦታዉን በመንደሮች መሸንሸን፣

መ/ በቆጠራ ቦታ ካርታ ላይ ለተሸነሸኑት መንደሮች ቁጥር መስጠት፣

ሠ/ ምዝገባዉ የሚከናወነዉ ከሰሜን ምዕራብ በኩል ከሚገኘዉ መንደር በመጀመር ወደ ምሥራቅ ከዚያም ወደ ምዕራብ እየተሸጋገሩ መንደሮችን በመሸፈን ይሆናል።

ረ/ ምዝገባዉ የተጀመረበትን ቦታ ለማመልከት በቆጠራዉ ካርታ ከመነሻዉ ላይ የ "x" ምልክት ማድረግ ያስፈልጋል፣

ሰ/ ምዝገባዉ የሚከናወነዉ በእያንዳንዱ መንደር የሚገኙትን ቤቶችና ቤተሰቦች መዝግቦ ከጨረሰ በኋላ ወደሚቀጥለዉ መንደር በመሸጋገር ይሆናል፣

ሸ/ በቆጠራ ካርታዉ የ"x" ምልክት ከተደረገበት ቦታ ምዝገባዉን በመጀመር በአረንጓዴ ጠመኔ በቤቱ በር ከፍ ብሎ በስተግራ ባለዉ ጥግ ወይም በር ከሌለዉ

እሙቺ በሆነና ዝናብና ልጆች ሊያጠፉት በማይችሉበት ቦታ ተከታታይ የቤት ተራ ቁጥር ይሰጣል።

ቀ/ ምዝገባው በሚካሄድበት ጊዜ በጫካ ውስጥ የሚገኙና በቀላሉ ሊታዩ የማይችሉ ቤቶች ሊኖሩ ስለሚችሉ ጠይቆ ማግኘትና መመዝገብ ያስፈልጋል።

በ/ የምዝገባው ሥራ ተጠናቀቀ የሚባለው በቆጠራው ቦታ ውስጥ የሚገኙት ቤቶችና፣ ቤተሰቦች በሙሉ ሲመዘገቡ ነው። በከተሞች ከዋና ቤቶች በስተጀርባ ፊት ለፊት ሊታዩ የማይችሉ ቤቶች ሊኖሩ ስለሚችሉና በተጨማሪም ከወዳደቁ ዕቃዎች የተሠሩ ቤቶች ሊኖሩ ስለሚችሉ ጠይቆ ማወቅና መመዝገብ ያስፈልጋል። በገጠር የቆጠራ ቦታ የምዝገባ አፈጻጸም ሥርዓት በካርታ ቁጥር 1 ና 2 ላይ እንደተመለከተው ይሆናል።

ተ/ ምዝገባ ተጠናቅቆ ቆጠራው በሚካሄድበት ጊዜ በካርታው የ"X" ምልክት ከተደረገበት ቦታ የሕዝብና ቤት ቆጠራ የመረጃ መሰብሰብን ተግባር በመጀመር ለተቆጠረ ቤት የተቆጠረ መሆኑን ለማመልከት በሰማያዊ ጠመኔ በቤቱ ቁጥር አንጻር የ "√" ምልክት ይደረግበታል።

የቆጠራ ቦታ ካርታ —— በገጠር ካርታ ቁጥር 1

ክልል 4	ገ/ማህበር መለያ ቁጥር 027
ዞን አርሲ	[illegible]
ወረዳ [illegible]	የቆጠራ ቦታ መለያ ቁጥር 027-01
ገ/ማህበር [illegible]	[illegible] 9.99 ኪሜ²
	የቤተሰብ ብዛት 179

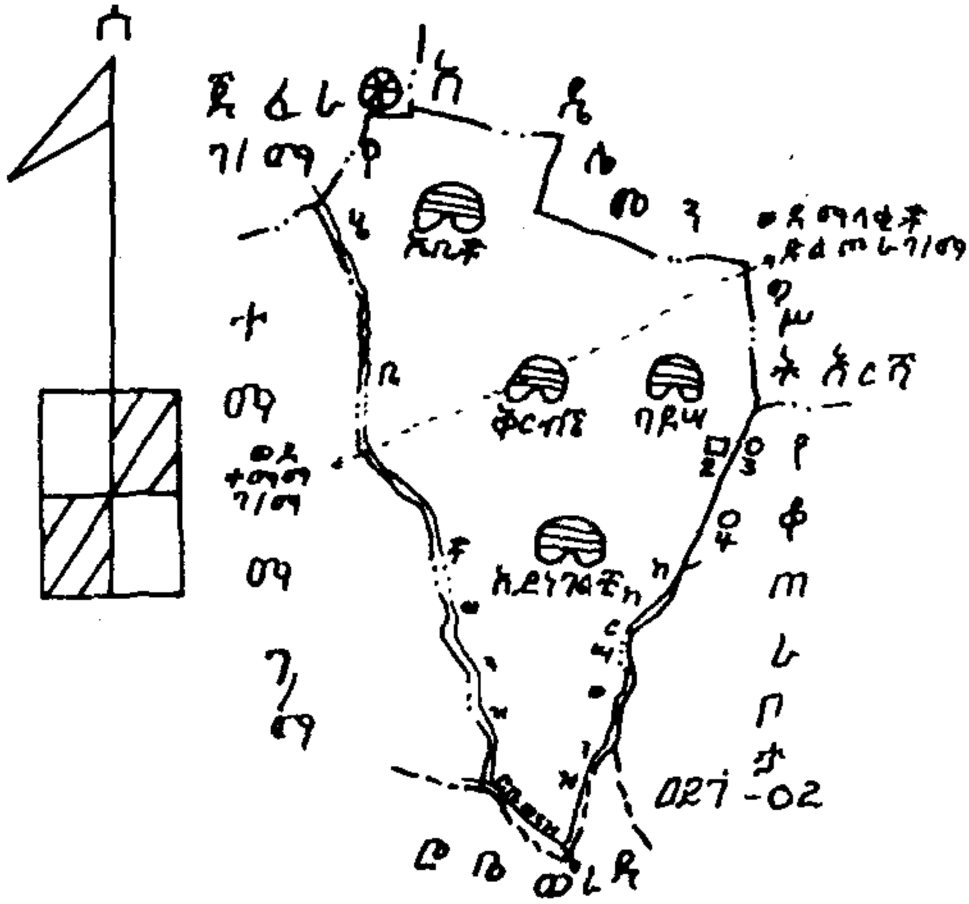

መስፈርት 1:50,000

የቁጥሮች መፍቻ

1= ገዩ አማኖ
2= ዱጊ አበበ
3= አደም ከዲር
4= በሻ ተክሉ

ዋርማ ተክሌ ፊርማ 17-01-86

ስለሞን በቀለ [signature] 17/1/86

መግለጫ

—— - - ——	የወረዳ ወሰን
—— · · ——	የገ/ማህበር ወሰን
————	የቆጠራ ቦታ ወሰን
- - - - - -	የእግር መንገድ
(wavy line)	የማይደርቅ ወንዝ
(dotted wavy line)	ደረቅ ወንዝ
(symbol)	መንደር
□ ○	ቆርቆሮ በሳር ቤት
(symbol)	ወፍጮ ቤት
027-02	የቆጠራ ቦታ መለያ ቁጥር

በገጠር ቆጠራ ቦታ የቤቶችና የቤተሰቦች ምዝገባ አፈጻጸም ሥርዓት ካርታ ቁጥር 2

ክልል	4
ዞን	አርሲ
ወረዳ	[illegible]
ገ/ማህበር ቦታ	ቀርብኛ

የገ/ማህበር መ/ቁጥር	027
[illegible]	[illegible]
የቆጠራ ቦታ መ/ቁጥር	027-01
የቆጠራ ቦታ ስፋት	[illegible] km^2
የቤተሰብ ብዛት	179

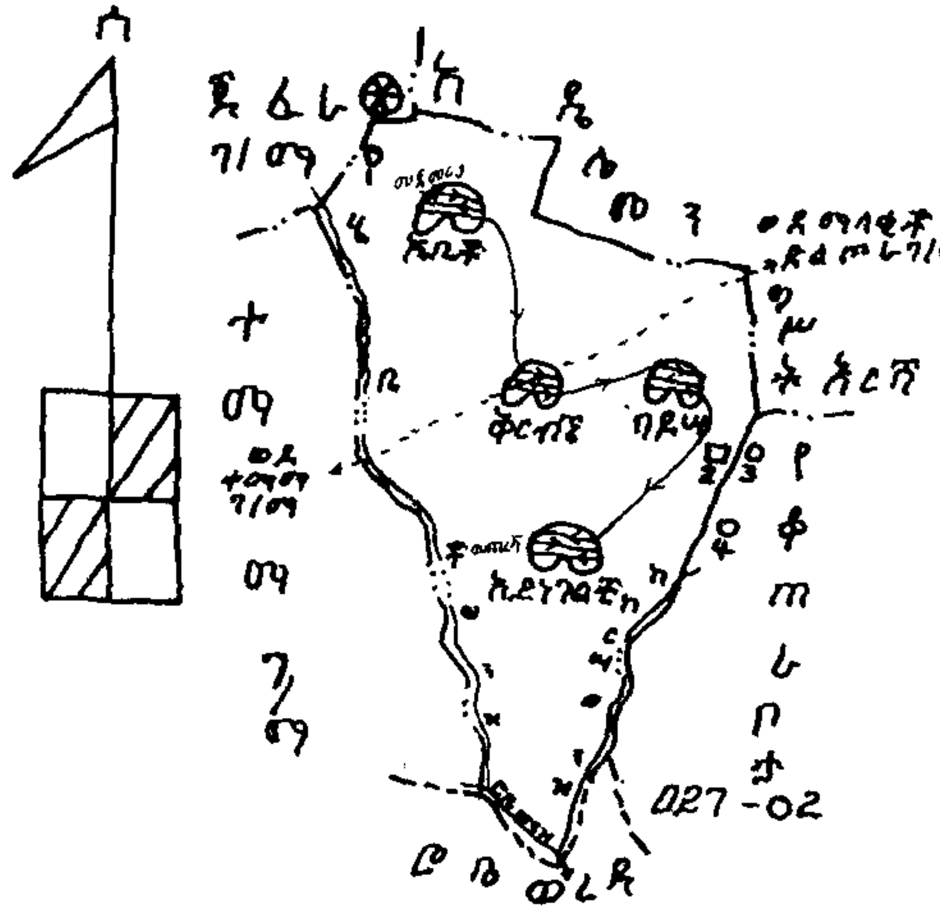

መስፈርት 1:50,000

የቁጥሮች መፍቻ

1=	[illegible]
2=	[illegible] አበበ
3=	[illegible]
4=	[illegible]

ዋርማ ተካሌ [illegible] 17-01-86

[illegible] በቀለ [signature] 17/1/86

መግለጫ

——— - - - ———	የወረዳ ወሰን
——— · – · ———	የገ/ማህበር ወሰን
———————	የቆጠራ ቦታ ወሰን
- - - - - - -	የእግር መንገድ
(ወንዝ ምልክት)	የማይደርቅ ወንዝ
(ወንዝ ምልክት)	ደረቅ ወንዝ
(ምልክት)	መንደር
□ ○	ቆርቆሮ ቤት/ሣር ቤት
⊗	ወፍጮ ቤት
027-02	የቆጠራ ቦታ መ/ቁጥር

<u>የቤቶችና የቤተሰቦች መመዝገቢያ ቅጽ /ቅጽ 1/ አሞላል መመሪያ፣</u>

ክፍል - 1 <u>የአካባቢ መለያ</u>

ከዓምድ 1-8 ባሉት ዓምዶች የቆጠራ ቦታው የአካባቢ መለያ መረጃ ይሞላል። እያንዳንዱ ዓምድ የተለያዩ መረጃዎች የሚሰበሰቡበት ተያቂ የያዘ ሲሆን በዓምዶቹ ዉስጥ የሚገኙት ካርድ ኮለሞች ደግሞ መረጃው ወደ ኮምፒዉተር እንዲተረጽ የሚያገለግሉ ኮዶች/ቁጥሮች የሚሞሉባቸው ቦታዎች ናቸው። ለምሳሌ በቅጽ 1 ዓምድ 1 የክልሉ ስም የሚጻፍበት ቦታ ነው። በዚሁ ዓምድ ሥር የክልሉ ኮድ የሚሞሉባቸው ሁለት ካርድ ኮለሞች ይገኛሉ።

ዓምድ - 1 <u>ክልል</u>

በዚህ ዓምድ በተሰጠው ክፍት ቦታ የቆጠራ ቦታው የሚገኝበት ክልል ስም ይመዘገባል። ካርድ ኮለሞቹ ባዶ ይተዋሉ።

ዓምድ - 2 <u>ዞን</u>

በዚህ ዓምድ በተሰጠው ክፍት ቦታ የቆጠራ ቦታው የሚገኝበት ዞን ስም ይመዘገባል። ካርድ ኮለሞቹ ባዶ ይተዋሉ።

ዓምድ - 3 <u>ወረዳ</u>

በዚህ ዓምድ በተሰጠው ክፍት ቦታ የቆጠራ ቦታው የሚገኝበት ወረዳ ስም ይመዘገባል።

ዓምድ 4 እና 5 <u>ከተማና ከፍተኛ</u>

እነዚህ ዓምዶች የሚሞሉት ለከተማ የቆጠራ ቦታዎች ብቻ ሲሆን በዓምዶቹም የከተማው ስምና የከፍተኛው ቁጥር ይመዘገባል። ለገጠር የቆጠራ ቦታዎች ዓምዶቹ ሠረዝ "—" በማድረግ ይታለፋሉ። በአንዳንድ ከተሞች ከፍተኞች በወረዳ ስም የሚጠሩ ቢሆንም የወረዳው ቁጥር ከፍተኛ በሚለው ዓምድ ሥር ይመዘገባል።

ዓምድ - 6 <u>የመቆጣጠሪያ ቦታ</u>

የቆጠራ ቦታው የሚገኝበት የመቆጣጠሪያ ቦታ ቁጥር በዚህ ዓምድ ይሞላል።

ዓምድ - 7 <u>ቀበሌ/ገበሬ ማሕበር</u>

መጠይቁ የሚሞላዉ በከተማ ከሆነ የቀበሌዉ ኮድ በተሰጠዉ ካርድ ኮለም ይመዘገባል። መጠይቁ የሚሞላዉ በገጠር ከሆነ የገበሬ ማኅበር ወይም ሠፈራ ጣቢያ ስም በዓምዱ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ተመዝግቦ የኮድ ቁጥሩ በዚህ ዓምድ ባሉት ካርድ ኮለሞች ይሞላል።

ዓምድ - 8 <u>የቆጠራ ቦታ</u>

ቆጠራዉ የሚካሄድበት የቆጠራ ቦታ ኮድ ቁጥር በዚህ ዓምድ ባሉት ካርድ ኮለሞች ይሞላል።

<u>ማሳሰቢያ</u>

ለቀበሌ/ለገበሬ ማኅበር እና ለቆጠራ ቦታ የሚሞላዉ ኮድ በቆጠራ ካርታ ሥራ በቅድሚያ በተሰጠዉ ኮድ መሠረት በማድረግ ሲሆን ይህንኑ ኮድ በተገቢዉ ዓምድና ካርድ ኮለም ማወራረስ ያስፈልጋል። ይህ ኮድ የሚገኘዉ ከቆጠራ ካርታ ማኅደር ላይ ነዉ። ገበሬ ማኅበሩ በካርታ ያልተሸፈነ ከሆነ ስሙ ብቻ በዓምዱ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ይጻፋል።

ክፍል - 2 <u>የቤቶችና የቤተሰቦች ሁኔታ</u>

የቤት መረጃን ከመመዝገብ በፊት የቤትን፣ የመኖሪያ ቤትንና የቤተሰብን ትርጓሜ ጠንቅቆ መረዳት ያስፈልጋል።

ሀ. <u>ቤት</u>፣ ቤት ማለት "በአሠራሩ ተለይቶ" እና "ራሱን የቻለ" ሆኖ ለመኖሪያ ብቻ፣ ለመኖሪያና ለድርጅት ወይም ለድርጅት ብቻ የሚያገለግልና ለማገልገል የተዘጋጀ ነዉ።

<u>የቤቱ አሠራር የተለየ ነዉ</u>፣ የሚባለዉ ዙሪያዉን በግድግዳ፣ የተከለለ ሆኖ ጣራዉም በክዳን የተሸፈነ በመሆኑ በዉስጡ የሚኖሩት ሰዎች በሚተኙበት ጊዜ፣ ምግባቸዉን ሲያዘጋጁና ሲመገቡ ከሌሎች በዙሪያዉ ከሚኖሩ ሰዎች ጋር ለመለየት የሚያስችል ነዉ። ሆኖም አንዳንድ ጊዜ በሳጠራ፣ በፕላስቲክ፣ በካርቶን፣ ...ወዘተ ግድግዳዉ የተሠራ ወይም የተከበበና ጣራዉ በፕላስቲክ ክዳን የተሸፈነ ሆኖ ለድርጅት ወይም ለመኖሪያ የሚያገለግል ቤት ሊያጋጥም ይችላል። ይህ ሁኔታ ሲያጋጥም ምንም እንኳን የቤትን ትርጉም ባያሟላም ከአገልግሎቱ አንጻር ሲታይ ቤት ስለሆነ እንደቤት ይወሰዳል። ነገር ግን በፕላስቲክና በመሳሰሉት ቁሳቁሶች የሚሠሩና ለማደሪያነት ብቻ ተጠቅመዉባቸዉ ቀን ቀን

የሚፈርሱና ለመቀያየት የማያገለግሉ ከሆነ እንደ ቤት አይቆጠሩም። ድንኳኖችም እንደቤት እንደሚቆጠሩ ማስተዋል ያስፈልጋል።

<u>የቤቱ አሠራር ራሱን የቻለ ነዉ</u>፣ የሚባለዉ ቤቱ ከመንገድ ወይም የጋራ በሆነ መተላለፊያ፣ መሬት ...ወዘተ የራሱ መግቢያና መዉጪያ ያለዉ ሆኖ በዉስጡ የሚኖሩት ሰዎች ወደ ቤት ሲገቡ ወይም ከቤት ሲወጡ የሚተላለፉት በሌሎች ቤት ዉስጥ በማለፍ ሳይሆን በቀጥታ በራሳቸዉ መዉጪያ ወይም መግቢያ ብቻ ሲሆን ነዉ።

ለ. <u>መኖሪያ ቤት</u>፣ መኖሪያ ቤት ማለት በአሠራሩ የተለየና ራሱን የቻለ ሆኖ ለመኖሪያነት ታስቦ የተሠራ ወይንም ምንም እንኳን ለሰዉ መኖሪያ ታስቦ ባይሠራም በቆጠራዉ ቀን ሰዎች ለመኖሪያነት የሚገለገሉበት ቤት ነዉ። ቤቱ ሙሉ በሙሉ ሰዎች የሚኖሩበት ወይም በከፊል እየኖሩ በቀረዉ ሌላ ተግባር ለምሳሌ ንግድ፣ ሽመና፣ የእንጨት ሥራ ... ወዘተ የሚያከናዉኑበት ቤት ሊሆን ይችላል። በአንድ መኖሪያ ቤት ከአንድ በላይ የሆኑ ቤተሰቦች (ደባሎች) ሊኖሩ ይችላሉ።

ሐ. <u>ቤተሰብ</u>፣ ቤተሰብ ማለት በአንድ ቤት ወይም በተቀራረቡ ቤቶች ዉስጥ አብረዉ የሚኖሩትንና ምግባቸዉን በአንድ ማድ ቤት አብስለዉ በአንድነት የሚመገቡ ሰዎችን ያጠቃልላል። የቤተሰብ አባሎች በሥጋ ወይም በጋብቻ የሚዛመዱትንና የማይዛመዱትን ሊያጠቃልል ይችላል። በሥጋ ወይም በጋብቻ የሚዛመዱት ባል፣ ሚስት፣ ልጆች፣ የባል ወይም የሚስት አባት፣ እናት፣ እህት፣ ወንድም፣ ... ወዘተ ናቸዉ። የቤተሰብ አባላት (በአንድነት ምግባቸዉን አብስለዉ የሚመገቡ እስከሆነ ድረስ) በቤት ሠራተኛነትና በዘበኝነት የሚያገለግሉትንም ይጨምራል።

የቤተሰብ አባላት ብዛት ሊለያይ ይችላል። ይኸዉም አንድ ሰዉ ብቻዉን እንደ አንድ ቤተሰብ ሊቆጠር ይችላል። ወይም ሌሎች ሰዎች እንደ ዘበኞች፣ ጥገኞች፣ ... ወዘተ ከላይ ከተጠቀሱት ጋር የሚኖሩና በአንድነት የሚመገቡ ከሆነ እንደ አንድ ቤተሰብ ይቆጠራሉ። ነገር ግን ቆጠራዉ ከሚፈጸምበት ቀን በፊት ቤተሰቡን ትቶ በእንግድነት ወደ ሌላ ቤተሰብ በመሄድ እዚያ ለስድስት ወር ወይም ከዚያ በላይ ከተቀመጠ ቀደም ሲል ሲኖር ከነበረበት ቤተሰብ ሳይሆን በቆጠራዉ ወቅት በሚገኝበት ቤተሰብ እንግዳ መሆኑ ቀርቶ ለቤተሰቡ አባል ይሆናል ማለት ነዉ።

ጋብቻዉ በአንድ ሚስት የተመሠረተ ከሆነ ቤተሰብ ባልን፣ ሚስትን፣ ልጆችን፣ የጉዲፈቻ ልጆችን፣ ሌሎች ዘመዶችንና ዘመድ ያልሆኑትን (የቤት ሠራተኞች ... ወዘተ) ሊያጠቃልል ይችላል። ነገር ግን ጋብቻዉ ከብዙ ሚስቶች ጋር የተመሠረተ ከሆነ (አንድ ወንድ ከአንድ በላይ ሚስቶች ካሉት) የሰዉየዉ ሚስቶች ከነልጆቻቸዉና ዘመዶቻቸዉ

... ወዘተ በአንድ ቤት ወይም በተቀራረቡ ቤቶች የማይኖሩና፣ ምግባቸውንም በአንድነት አብስለው የማይበሉ ከሆነ፣ በቅድሚያ ካገባት ሚስቱ በስተቀር እያንዳንዳቸው የሰውየው ሚስቶች የየራሳቸው ቤተሰብ እንዳላቸው ሆኖ መቆጠር አለባቸው። ባልየው ደግሞ በቅድሚያ ከአገባት ሚስቱ ጋር እንደ አንድ ቤተሰብ ይቆጠራል።

መ. <u>ደባል፣</u> ደባል ማለት ሁለትና ከሁለት በላይ የቤተሰብን ትርጉም የሚያሟሉ ቤተሰቦች አንድ ቤትን በመጋራት አብረው ሲኖሩ ነው።

ዓምድ - 9 <u>የቤት ተራ ቁጥር</u>

በቆጠራው ቦታ ለሚገኙ ቤቶች እንደ አመዘጋገባቸው ቅደም ተከተል ተከታታይ ተራ ቁጥር 001፣ 002፣ ... ወዘተ በማለት ቤቶቹ ተመዝግበው እስከአለቁ ድረስ በዚህ ዓምድ ባሉት ካርድ ኮለሞች ይሞላል። ይህ ተራ ቁጥር የሚመጣቸው ለመኖሪያ ቤቶች፣ ለሆቴሎች/ለሆስቴሎች፣ ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅቶች፣ ለጋርዮች መኖሪያዎች፣ ለሌሎች ድርጅቶች፣ ላልተያዘ/ባዶ ቤቶችና በመሠራት ላይ ላሉ ቤቶች ሁሉ ነው። እነዚህ ተራ ቁጥሮች በቤቱ በር ከፍ ብሎ በስተግራ ባለው ግግ ወይም በር ከሌለው አመቺ በሆነና ዝናብና ልጆች ሊያጠፉት በማይችሉበት ቦታ በአረንጓዴ ጠመኔ መጻፍ ያስፈልጋል። በአንድ ቤት ደባሎች ከኖሩበት የእያንዳንዳቸው ኃላፊዎች በዓምድ 13 በየተራ በሚመዘገቡበት ጊዜ የቤቱ ተራ ቁጥር አንድ ስለሆነ በዓምድ 9 አንዱ ቁጥር ተደጋግሞ መጻፍ ይኖርበታል። ለምሳሌ አንድ ፎቅ በሆነ ቤት ውስጥ አራት መኖሪያ ቤቶች ካሉ የተለያዩ ቤቶች ስለሆኑ ለአራቱም ቤቶች ተከታታይ የሆነ የተለያየ ተራ ቁጥር በዓምድ 9 መስጠት ያስፈልጋል። በሌላ በኩል በአንድ አጥር ግቢ አንድ ቤተሰብ የሚኖርባቸው የተለያዩ ቤቶች ቢኖሩ እንደ አንድ ቤት ስለሚቆጠሩ አንድ የቤት ተራ ቁጥር ይሰጣቸዋል። ነገር ግን በአንድ ግቢ ውስጥ ከአንድ በላይ ቤተሰብ የሚኖርባቸው ቤቶች ካሉ ለእያንዳንዱ ቤት የተለያየ የቤት ተራ ቁጥር በተከታታይ መስጠት ያስፈልጋል። በተጨማሪም በአንድ አጥር ግቢ ውስጥ ሆነው ለተመሳሳይ ዓላማ የሚያገለግሉ ሕንጻዎች ካሉ ሁሉም እንደ አንድ ቤት ይቆጠራሉ።

ዓምድ - 10 <u>የቤት ቁጥር/ንዑስ ቁጥር</u>

በዚህ ዓምድ በቆጠራ ቦታው ለሚገኙ ቤቶች ሁሉ የቤት ቁጥር ያላቸው ከሆኑ የቤት ቁጥሩ ይመዘገባል። በቆጠራው ቦታ ለሚገኙ ለአብዛኛው ቤቶች በቀበሌው ጽሕፈት ቤት የመለያ ቁጥር ተሰጥቷቸዋል። ይኸው ቁጥር በዚህ ዓምድ በተሰጠው ክፍት ቦታ ይመዘገባል። አንዳንድ ጊዜ አንድ ቤተሰብ ከአንድ በላይ የሆኑ የተለያዩ ቁጥሮች ያሉዋቸው መኖሪያ ቤቶች ሊይዝ ይችላል። እንዲሁም ደግሞ በአንድ መኖሪያ ቤት ውስጥ ከአንድ በላይ የሆኑ ቤተሰቦች ሊኖሩ ይችላሉ።

ስለዚህ የቤት ቁጥር በዚህ ዓምድ ከመሞላቱ በፊት የሚከተሉትን ነጥቦች በተጨማሪ ማስተዋል ያስፈልጋል።

1. በአንድ መኖሪያ ቤት ከአንድ በላይ ቤተሰቦች የሚኖሩበት ከሆነ ይኸው ቁጥር ለእያንዳንዱ ቤተሰብ እየተደጋገመ በዓምድ 10 ይሞላል።

2. አንድ ቤተሰብ ከአንድ በላይ የሆኑና የተለያዩ ቁጥሮች የተሰጣቸው የመኖሪያ ቤቶች ከያዘ ቤተሰቡ የሚኖርበት የዋናው ቤት ቁጥር በዓምድ 10 ይሞላል።

3. ከላይ በተራ ቁጥር 2 የተጠቀሱት ትናንሽ ቤቶች ("ሰርቪስ") በተለያዩ ቤተሰቦች የተያዙ እንደሆነና የትልቁ ቤት ተቀጽላ ቁጥር የተሰጣቸው ካልሆነ በዓምዱ በተሰጠው ቦታ የትልቁን ቤት ቁጥር በመሙላት ቤቶቹ የትልቁ ቤት ተቀጥላዎች መሆናቸውን በአስተያየት ዓምድ መግለጽ ያስፈልጋል። ነገር ግን ትናንሾቹ (ሰርቪሶች) የተለያዩ የራሳቸው ቁጥር በቀበሌው ጽሕፈት ቤት ከተሰጣቸው ይህንኑ ቁጥር በዓምድ 10 መሙላት ያስፈልጋል።

4. በአንድ ግቢ ውስጥ የሚገኙ ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ መኖሪያ ቤቶች ሁለትና ከዚያ በላይ በሆኑ ቤተሰቦች ተይዘው የተሰጠው የመኖሪያ ቤት ቁጥር ግን ለግቢው የሚያገለግል አንድ ቁጥር ብቻ ከሆነ ይኸው ቁጥር ለእያንዳንዱ ቤተሰብ በዓምድ 10 በእያንዳንዱ ቤት አቅጣጫ መመዝገብ አለበት። እነዚህ ተደጋጋሚ የቤት ቁጥሮች ለግቢው የተሰጡ መሆናቸውን በአስተያየት ዓምድ መግለጽ ያስፈልጋል።

5. ቤቱ በቆጠራው ቀን ቁጥር የሌለው ከሆነ በዓምዱ ሠረዝ "___" ይሞላል። አንዳንድ ጊዜ ቀበሌዎች በዞን የተከፈሉ ሲሆን የቤት ቁጥር አሰጣጡም በዞኖች የተመሠረተ በመሆኑ የቤቶች ቁጥር ሊደጋገም ይችላል። ይኸም ማለት ለምሳሌ በዞን አንድ የቤት ቁጥር 001 ሲኖር በዞን 2፣ 3፣ ... ወዘተ ቁጥራቸው 001 የሆኑ ሌሎች ቤቶች ሊኖሩ ይችላሉ። ስለዚህ ይህ ሁኔታ ሲያጋጥም የዞን ቁጥርና የቤቶች ቁጥር ይጻፋል /ለምሳሌ 1/001፣ 1/002 ...ወዘተ/።

ቤቱ በተለያዩ ንዑስ ቤቶች ወይም መኖሪያ ቤቶች ተከፋፍሎ የተለያዩ ቤተሰቦች የሚኖሩበት ሊሆን ይችላል። ለነዚህ ንዑስ ቤቶች ወይም መኖሪያ ቤቶች ከዋናው ቤት ቁጥር ቀጥሎ ለእያንዳንዳቸው ንዑስ ቁጥር በቀበሌው ተሰጥቶ እንደሆነ እነዚህ ንዑስ ቁጥሮች ከቤቱ ቁጥር ቀጥሎ ይመዘገባሉ። ለምሳሌ የፎቅ ቤት ዋና ቁጥር 50 ሆኖ በውስጡ አራት ቤቶች ካሉት ለእያንዳንዱ ቤት 1፣ 2፣ 3፣ እና 4 ንዑስ ቁጥሮች ካላቸው እነዚሁ ንዑስ ቁጥሮች ከቤቱ ቁጥር ጋር በተከታታይ ይመዘገባሉ። እንዲሁም በአንድ ግቢ ውስጥ ባሉ ብዙ ቤቶች የተለያዩ ቤተሰቦች ከኖሩበት ለግቢው ራሱን የቻለ ቁጥር ተሰጥቶ በግቢው ውስጥ ላሉት ቤቶች ለእያንዳንዳቸው የተለያዩ ቁጥሮች ወይም ፊደሎች ተሰጥቷቸው ከሆነ እነዚህ ቁጥሮች እንደ ንዑስ ቁጥር ተወስደው በዚህ ዓምድ ይመዘገባሉ።

ዓምድ - 11 የቤቱ አገልግሎት

በዚህ ዓምድ እያንዳንዱ ቤት በምዝገባዉ ወቅት የሚሰጠዉ አገልግሎት ምን እንደሆነ ተጠይቆ፥ መልሱ ይመዘገባል።

የቤቱ አገልግሎት በዚህ ዓምድ የሚመዘገበዉ በሚከተሉት ኮዶች አማካይነት ነዉ። ለደባሎችም የቤት አገልግሎት ተደግሞ ይመዘገባል።

1= ለመደበኛ መኖሪያ ብቻ
2= ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት
3= ለሆቴል/ሆስቴል መኖሪያ
4= ለሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ
5= ለሌላ ድርጅት ብቻ
6= ያልተያዘ
7= በመሠራት ላይ ያለ

1. ለመደበኛ መኖሪያ ብቻ

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት ለመደበኛ ቤተሰብ አባላት መኖሪያ ብቻ የሚያገለግል ከሆነ "መደበኛ መኖሪያ" የሚል መልስ ተመዝግቦ ኮድ 1 በካርድ ኮለሙ ይጻፋል።

2. ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት የሚሰጠዉ አገልግሎት በከፊል ለመደበኛ ቤተሰብ አባላት መኖሪያና በከፊል ደግሞ ለድርጅት አገልግሎት የዋለ እንደሆነ የቤቱ አገልግሎት "ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት" ተብሎ ይመዘገብና ኮድ "2" በካርድ ኮለሙ ይሞላል። ለምሳሌ በመኖሪያ ቤታቸዉ ዉስጥ ጠላ የሚሸጡ ካሉ ቤቱ ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት የሚል መልስ ይሰጠዋል። ነገር ግን መኖሪያ ቤቱና የንግድ ቤቱ የተለያዩ ከሆኑና እያንዳንዳቸዉ "ቤት" ለሚለዉ ጽንሰ ሃሳብ የተሰጠዉን ትርጓሜ የሚያሟሉ ከሆኑ ሁለቱም (የመኖሪያ ቤቱና የንግድ ቤቱ) በቅጹ በተለያየ መስመር የሚመዘገቡ ሲሆን በዓምድ 9 የተለያዩ የቤት ተራ ቁጥሮች ይሰጣቸዋል። ከዚህ ቀጥሎ የድርጅት ትርጉም ተሰጥቶአል። ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት የሚለዉ ሆቴል፥ ሆስቴልና ሌላ ጋርዮሽን አይጨምርም።

ድርጅት

ድርጅት ማለት በአንድ ሥፍራ የተለየ አድራሻ ያለዉ አብዛኛዉን ጊዜ በአንድ ሥራ አስኪያጅ ወይም ባለቤት የሚመራ የማህበራዊ ወይም የኢኮኖሚ

ተጽዎ ነዉ። ይኸዉም የማምረቻ፣ የአገልግሎትና የንግድ ተጽዎችን ያጠቃልላል። ለምሳሌ ጫማ፣ ዳቦ፣ ጨርቃ ጨርቅ፣ ... ወዘተ አምራቾች፣ የጫማ ዕድሳት፣ የትራንስፖርት፣ የጤና፣ የትምህርት፣ የሕግ፣ የምግብና የመጠጥ አገልግሎት እና ልዩ ልዩ ሸቀጣ ሸቀጥ ንግድ የሚያካሂዱትን ሁሉ ያጠቃልላል።

ከላይ በተሰጠዉ የድርጅት ትርጉም መሠረት የቤቱ አገልግሎት ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት የሚባለዉ በአንድ ቤት ዉስጥ የቤተሰብ አባላት እየኖሩበት እዚያዉ ዉስጥ ከላይ ከተጠቀሱት የድርጅት ዓይነቶች ዉስጥ አንዱን ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ተግባራት ሲያከናዉኑበት ነዉ። ይኸዉም ለምሳሌ፣

ቤቱ ለመኖሪያና ለመጠጥ መሸጫ /ጠላ፣ ጠጅ ሌሎች መጠጦች/
" " ለምግብ መሸጫ
" " ለሸመና
" " ለንግድ /ኪዮስክ/
" " ለሸክላ ሥራ
" " ለብረታ ብረት ሥራ
" " ለጫማ ሥራና ጥገና
" " ለቢሮ

በቤቱ ዉስጥ የድርጅቱ ኃላፊዎች ወይም ባለቤቶች የማይኖሩበት ቢሆንና ነገር ግን ሌላ መኖሪያ ሥፍራ የሌላቸዉ ሠራተኞች ወይም ሌላ ግለሰቦች የሚኖሩበት እስከሆነ ድረስ የቤቱ አገልግሎት ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት ተብሎ ይመዘገባል።

<u>የጋርዮሽ መኖሪያ፣</u>

በዝምድና ያልተሳሰሩ /የተሳሰሩም ሊሆኑ ይችላሉ/ ከቤቱ የሚገኙ አገልግሎቶችን አብረዉ የሚካፈሉ ሰዎች የሚኖሩባቸዉ ሥፍራ ነዉ። እነዚህም ሆቴል/ሆስቴል፣ አዳሪ ት/ቤቶች፣ ሕጻናት ማሳደጊያዎች፣ ያረጁ ሰዎች መጦሪያዎች፣ ፀበይ ማረሚያዎች፣ ወህኒ ቤቶች፣ የወታደር ካምፖች፣ አድባራት፣ በጋራ መኖሪያ የሠራተኛ ካምፖች ... ወዘተ ናቸዉ።

3. <u>ለሆቴል/ሆስቴል መኖሪያ</u>

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት የሆቴል ወይም የሆስቴል ነዋሪዎች የሚገኙበት ከሆነ "ሆቴል" ወይም "ሆስቴል" የሚል መልስ ተመዝግቦ ኮድ "3" በካርድ ኮለም ይመዘገባል።

<u>ሆቴል፣</u> የሚባለዉ ሀ/ የምግብና የመኝታ ግልጋሎት የሚሰጥ ለ/ የመጠጥና የመኝታ ግልጋሎት የሚሰጥ ወይም ሐ/ የምግብ የመጠጥና

የመኝታ ግልጋሎት የሚሰጥ ወይም መ/ የመኝታ ግልጋሎት ብቻ የሚሰጥ ድርጅት ነዉ። መኝታ የሌላቸዉ ቡና ቤቶች ወይንም በሆቴሉ የሚኖር መደበኛ ነዋሪ የሌላቸው ሆቴሎች እንደ ሆቴል ሳይሆን የሚቆጠሩት እንደሌላ ድርጅት ስለሆነ በዚህ ዓምድ ኮድ 5 ይሰጣቸዋል።

ሆስቴል፣ የሚባለዉ ብዙ ሰዎች ከመደበኛ ቤተሰብ አኗኗር ዉጭ በአንድ ቤት ወይም ቤቶች በአንድነት እየኖሩ በቤቱም ያሉትን መገልገያዎች ማለት ዉኃን፣ መብራትንና ሌሎች አገልግሎቶችን በጋራ ወይም በሕብረት የሚጠቀሙበትና በአንድ ድርጅት ሥር የሚተዳደሩበት የጋርዮሽ መኖሪያ ሥፍራ ነዉ።

በአንድ ሆቴል ወይም ሆስቴል ዉስጥ ከሆቴሉ ወይም ከሆስቴሉ ነዋሪዎች በተለየ መልክ ራሳቸዉን ችለዉ የተለየ ቤት ኖርአቸዉና ምግባቸዉን በቤታቸዉ አብስለዉ በመመገብ እንደ መደበኛ ቤተሰቦች የሚኖሩ ከሆነ እነዚህ ከሌሎቹ የሆቴሉ/ሆስቴሉ ነዋሪዎች ተለይተዉ ይመዘገባሉ። ለምሳሌ ከሆቴሉ ነዋሪዎች በተለየ መልክ የሆቴሉ ባለቤት የራሱን ቤተሰቦች ይዞ በዚያዉ ሆቴል ቤት ዉስጥ ለብቻዉ ቤት ይዞና ምግቡንም እያበሰለ የሚኖር ከሆነ ባለቤትየዉ ለብቻዉ ሊመዘገብ የሆቴሉ ነዋሪዎች ከሱ ቀጥሎ ባለዉ መስመር ተመዝግበዉ በዓምድ 9 የተለየ የቤት ተራ ቁጥር ይጻፍላቸዋል። (ይህ የሚሆነዉ የሆቴሉ ባለቤትና የሆቴሉ ነዋሪዎች የሚኖሩት በአንድ ቤት ከሆነ ብቻ ሲሆን፣ ቤቶቹ የተለያዩ ከሆኑ ግን በዓምድ 9 የተለያየ ተራ ቁጥር ይዘዉ ይመዘገባሉ)።

4. <u>ለሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ</u>

በተመዘገበዉ ቤት ዉስጥ ለሌላ ጋርዮሽ መኖሪያነት የሚያገለግል ከሆነ በዓምዱ "ሌላ ጋርዮሽ" የሚል መልስ ተጽፎ ኮድ 4 በካርድ ከለሙ ይመዘገባል።

<u>ሌላ ጋርዮሽ</u>፣ ከሆቴልና ከሆስቴል በስተቀር በዝምድና ያልተሳሰሩና ከቤቱ የሚገኙ አገልግሎቶችን አብረዉ የሚካፈሉ ሰዎች የሚኖሩባቸዉ ሥፍራዎች ሌሎች የጋርዮሽ መኖሪያ ሥፍራዎች ተብለዉ ይወሰዳሉ። እነዚህም:- ወህኒ ቤቶች፣ አዳሪ ት/ቤቶች፣ ሕጻናት ማሳደጊያዎች፣ ሆስፒታሎች፣ የወታደር ካምፖች፣ ያረጁ ሰዎች መጦሪያዎች፣ ፖሊስ ጣቢያዎች (እሥር ቤት ካላቸዉ)፣ የፀባይ ማረሚያዎች፣ እድባራትና ገዳማት፣ የሠራተኛ ካምፖች፣ ... ወዘተ ናቸዉ።

በሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ ዉስጥ ራሳቸዉን የቻሉ መደበኛ መኖሪያ ቤቶች ካጋጠሙ (ለምሳሌ በሕጻናት ማሳደጊያዎች ዉስጥ የተወሰኑት ሠራተኞች የየራሳቸዉ መኖሪያ ቤት ተሠርቶላቸዉ ከቤተሰቦቻቸዉ ጋር ምግባቸዉን አብስለዉ የሚመገቡና የሚኖሩ ከሆነ) እነዚህ መደበኛ ቤተሰቦች የጋራ መኖሪያዉ አካል ተደርገዉ አይቆጠሩም። የቤት ተራ ቁጥር በሚሰጥበት ወቅትም ለጋራ

መኖሪያዉ የተለየ ቁጥር ከተሰጠዉ በኋላ ለተቀሩት መደበኛ መኖሪያ ቤቶች የየራሳቸዉ የቤት ተራ ቁጥር በተከታታይ ይሰጣቸዋል። (ነገር ግን የመደበኛ መኖሪያዎቹ የ"ቤትን ትርጓሜ" የማያሟሉና የጋራ መኖሪያ ቤቱ አካል ከሆኑ ለጋራ መኖሪያዉ የተሰጠዉ የቤት ተራ ቁጥር እየተደጋገመ ይመዘገብላቸዋል)። አንዳንድ ትላልቅ ድርጅቶች ውስጥ የጋርዮሽ መኖሪያ ቤቶች ስለሚቆጠሩ ድርጅቱ ብቻውን (በአንድ ሥከመር) በሌላ ድርጅትነት ተመዝግቦ ኮድ 5 ሲሰጠው የጋርዮሽ መኖሪያው ኮድ 4 ይሰጠዋል። የቤት ቁጥራቸው የተለያየ ይሆናል።

5. <u>ለሌላ ድርጅት ብቻ</u>

ሌላ ድርጅት የሚባሉት ሆቴል/ ሆስቴልንና "ሌላ የጋርዮሽ" መኖሪያዎች ሳይጨምሩ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትንና ሌሎችንም የሚያጠቃልሉ ናቸዉ።

ይኸዉም፡ የመንግሥት መ/ቤቶች፣ የማምረቻ ድርጅቶች፣ የንግድ ተቋሞች፣ ቤተክርስቲያኖችና መስጊዶች /የግለሰቦችን የጸሎት ቤቶች አይጨምርም/፣ መኝታ ቤት የሌላቸዉ ቡና ቤቶች፣ መኝታ ቤት የሌላቸዉ ግሮሰሪዎች፣ ጋራዥ፣ መጋዘን፣ ትምህርት ቤት፣ ...ወዘተ

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት የሚሰጠዉ አገልግሎት ከላይ ከተዘረዘሩት ዉስጥ ከሆነ የቤቱ አገልግሎት "ሌላ ድርጅት" ተብሎ በዓምድ 11 ይመዘገብና በካርድ ኮለሙ ኮድ 5 ይሞላል።

6. <u>ያልተያዘ</u>

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት በሆነ ምክንያት በአገልግሎት ላይ ያልዋለ እንደሆነ "ያልተያዘ" ቤት ተብሎ ይመዘገብና በካርድ ኮለሙ ኮድ "6" ተመዝግቦ ከዓምድ 12 - 17 ሥረዝ "___" በማድረግ ይታለፋል።

7. <u>በመሠራት ላይ ያሉ</u>

በመሠራት ላይ ያለ ቤት ማለት ቢያንስ ግድግዳዉና ጣራዉ ያለቀ፣ ነገር ግን ሙሉ በሙሉ ተሠርቶ ያልተጠናቀቀ ማለት ነዉ። የሚመዘገበዉ ቤት በዚህ ሁኔታ ላይ የሚገኝ ከሆነ "በመሠራት ላይ" ተብሎ በዓምድ 11 ይመዘገብና በካርድ ኮለሙ የኮድ ቁጥር "7" ይሞላል። ነገር ግን በመሠራት ላይ ያለ ቤት በምዝገባዉ ወቅት አገልግሎት የሚሰጥ ከሆነ የአገልግሎቱ ዓይነት እንጂ በመሠራት ላይ እንዳለ አይቆጠርም። ለምሳሌ በመሠራት ላይ ያለ ቤት ለጎጆ ኢንዱስትሪ በማገልገል ላይ ካለ የጎጆ ኢንዱስትሪ ተብሎ ይመዘገባል።

በመሠረት ላይ ያሉ ቤቶች ከዓምድ 12 - 17 ያሉት ዓምዶች ስለማይመለከታቸዉ በዓምዶቹ ሠረዝ "___" ይደረጋል።

ዓምድ 12-13 <u>በዓምድ 11 ኮድ 1-4 ለተሞላቸዉ ብቻ</u>

እነዚህ ዓምዶች የሚመለከቱት በመኖሪያነት ለሚያገለግሉ ቤቶች ብቻ ሲሆን እነዚህም በዓምድ 11 ኮድ

1። ለመደበኛ መኖሪያ ብቻ
2። ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት
3። ለሆቴል/ሆስቴል
4። ለሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ ተብለዉ የተገለጹት ናቸዉ። ከነዚህ ዉጭ ለሆኑ ቤቶች ዓምዶቹ ስለማይመለከታቸዉ ሠረዝ "—" በማድረግ ይታለፋሉ።

ዓምድ 12 - <u>የቤተሰብ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ ሌላ ጋርዮሽ ተራ ቁጥር</u>

ለመደበኛ መኖሪያ ቤቶች፣ ሆቴል/ሆስቴል መኖሪያዎችና ለሌላ የጋርዮሽ መኖሪያ ለሚያገለግሉ ቤቶች ከ001 በመጀመር ተከታታይ የሆነ ተራ ቁጥር ይሰጣቸዋል። በአንድ ቤት ዉስጥ በደባልነት ከአንድ በላይ ቤተሰቦች የሚኖሩ ከሆነ ለያንዳንዱ ቤተሰብ የተለያየ የቤተሰብ ተራ ቁጥር ይሰጣል። በጋርዮሽ መኖሪያዎች ቅጥር ግቢ ዉስጥ ራሳቸዉን የቻሉ መደበኛ ቤተሰቦች ካሉ ለነዚህም መደበኛ ቤተሰቦች ከጋርዮሽ መኖሪያዉ የተለየ ለያንዳንዳቸዉ የተለያየ የቤተሰብ ተራ ቁጥር በተከታታይ ይሰጣቸዋል። በአንድ ቤት ዉስጥ ከአንድ በላይ ቤተሰቦች ይኖሩ እንደሆነ ለማወቅ የሚቻለዉ የቤተሰቡን አባላት በግልጽ በመጠየቅ ነዉ። ስለዚህ ይህ ጥያቄ ለሁሉም ቤተሰቦች መጠየቅ ይኖርበታል። ደባል ቤተሰብ እያለ ሳይመዘገብ ቢቀር ስሕተት ስለሚያስከትል ይህ ዓምድ በሚሞላበት ጊዜ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል።

ዓምድ 13 - <u>የቤተሰብ ኃላፊ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ ሌላ ጋርዮሽ ሙሉ ስም</u>

በዚህ ዓምድ ቤቱ ለመኖሪያነት የሚያገለግል ከሆነ (በዓምድ 11 ኮድ 1፣ 2፣ 3፣ ወይም 4፣ የተሰጣቸዉ) የቤተሰብ ኃላፊዉ ሙሉ ስም ይመዘገባል። በቤቱ ዉስጥ ደባሎች የሚገኙ ከሆነ ለያንዳንዳቸዉ ቤተሰቦች የኃላፊዉ ሙሉ ስም ተጠይቆ ይመዘገባል። ስለዚህ ደባሎች በሚመዘገቡበት ወቅት በዓምድ 9 ተመሳሳይ የሆነ የቤት ተራ ቁጥር ተመዝግቦላቸዉ፣ በዓምድ 12 የተለያየ የቤተሰብ ተራ ቁጥር ተሰጥተአቸዉ በዓምድ 13 የያንዳንዱ አባል ቤተሰብ ኃላፊ ስም ይመዘገባል። አንድ የቤተሰብ መደበኛ አባል የቤተሰብ ኃላፊ ነዉ የሚባለዉ በአንድ ቤተሰብ ዉስጥ መደበኛ አባል የሆነና በቤተሰቡ አባላት እንደ ኃላፊ የሚቆጠር/የሚታይ ከሆነ ነዉ። የኃላፊዉ ጾታ ወንድ ወይም ሴት ሊሆን ይችላል። ከአንድ በላይ ሚስቶች ያሉት ግለሰብ ሚስቶቹ በተለያዩ ቤተሰብ ዉስጥ የሚኖሩ ከሆነ እሱ የቤተሰቡ ኃላፊ ሆኖ የሚመዘገበዉ አሁን በሕይወት ካሉት ዉስጥ በቅድሚያ ካገባት (አንጋፋ) ሚስቱ ጋር ይሆናል። ሌሎች ሚስቶች ግን በየራሳቸዉ ቤተሰብ ኃላፊ ሆነዉ ይመዘገባሉ። ቤቱ ሆቴል/ ሆስቴል ከሆነና በዉስጡ መደበኛ ቤተሰቦች የማይኖሩበት ከሆነ በዚህ ዓምድ የሆቴሉ/ሆስቴሉ ስም ይመዘገባል። ነገር ግን በሆቴሉ/በሆስቴሉ ራሳቸዉን የቻሉ ቤተሰቦች የሚኖሩ ከሆነ የያንዳንዳቸዉ መደበኛ ቤተሰብ ኃላፊዎች ስም በዚህ ዓምድ አንድ

በአንድ ይመዘገባል። ለነዚህ የመደበኛ ቤተሰቦችም በዓምድ 12 የተለየ የቤተሰብ ተራ ቁጥር የሚሰጣቸው ሲሆን በዓምድ 9 የተለየ የቤት ተራ ቁጥርም ይመዘገብላቸዋል። ከመደበኛ ቤተሰቦች በተጨማሪ በሆቴሉ/በሆስቴሉ በጋራ መኖሪያነት ለሚገኙ ግለሰቦች በዚህ ዓምድ የሆቴሉ/ሆስቴሉ ስም የሚመዘገብላቸው ሲሆን በዓምድ 12 ለሁሉም በጋራ ለሚኖሩት አንድ የቤተሰብ ተራ ቁጥር የሚሰጣቸው ሲሆን በዓምድ 9 ደግሞ አንድ የቤት ተራ ቁጥር ይኖራቸዋል። በሆቴል/ሆስቴል ዉስጥ የሚገኙ መደበኛ ቤተሰቦች የሚባሉት ቢያንስ ምግባቸዉን በሚኖሩበት ክፍል የሚያበስሉ ናቸዉ። በሌላ ጋርዮሽ ለሚኖሩ በዚህ ዓምድ የጋርዮሽ መኖሪያዉ ሥም ይመዘገባል። ነገር ግን ቤቱ በመኖሪያነትም፣ በድርጅትነትም የሚያገለግል ከሆነ በዚህ ዓምድ የሚመዘገበዉ የቤተሰብ ኃላፊዉ ሥም ነዉ እንጂ የድርጅቱ ሥም አይደለም።

ዓምድ 14 - <u>በቤተሰቡ በግብርና ብቻ ወይም በከፊል ግብርና የተሠማሩ አባል አሉ? ካሉ የግብርናዉ ዓይነት ምንድነዉ?</u>

ይህ ዓምድ የሚመለከተዉ በመደበኛ መኖሪያ ቤት ዉስጥ የሚገኙትን አባላት ብቻ ስለሆነ

በዓምድ 11 ዉስጥ ኮድ 1 ወይም ኮድ 2 ለተሰጣቸዉ ብቻ ዓምዱ የሚሞላ ሲሆን ለሌሎቹ ኮዶች /ከኮድ 3-7/ ሠረዝ "—" በማድረግ ይታለፋል።

በቅድሚያ በቤተሰቡ ዉስጥ በግብርና የተሠማራ / ቢያንስ አንድ መደበኛ አባል መኖሩን የቤተሰቡን ኃላፊ መጠየቅ ያስፈልጋል። በግብርና የተሰማራ መደበኛ የቤተሰብ አባል በቤተሰቡ መኖሩ ከተረጋገጠ የተሰማራበት የግብርና ዘርፍ ምን እንደሆነ ጠይቆ አባሉ የሰጠዉን መልስ በዓምዱ መመዝገብ ያስፈልጋል። ይህም ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ኮዶች ትክክለኛ የሆነዉን ኮድ በመምረጥ በዓምድ 14 ባለዉ ካርድ ኮለም ይጻፋል።

<u>ማሳሰቢያ፣</u>

1. በከተማ የሚኖሩ ቤተሰቦች በግብርና ሥራ ተሰማርተዋል የሚባለዉ ቢያንስ ቤተሰቡ፣

   ሀ/ ሁለትና ከሁለት በላይ ቀንድ ከብቶች ሲኖሩት ወይም

   ለ/ አራትና ከአራት በላይ በግና ፍየል ሲኖሩት ወይም

   ሐ/ አምስትና ከአምስት በላይ ዶሮዎች ሲኖሩት ወይም

   መ/ በፊደል ሀ፣ ለ እና ሐ ከተጠቀሱት የቤት እንስሳት በድብልቅ ሁለትና ከሁለት በላይ ሲኖሩት ወይም

   ሠ/ በ250 ስኩየር ሜትር እና በላይ በሆነ ቦታ ላይ የተለያዩ ሰብሎችን በመዝራት የሚያለማ ከሆነ ወይም

ሐ/ አንድ እና ከአንድ በላይ ጉብ ያለዉ ተሮዎች ሲኖሩት ቤተሰቡ በግብርና ሥራ የተሰማራ ቤተሰብ ተደርጎ መወሰድ ይችላል።

2. በገጠር የእርሻ መሬት ስፋት ማነስ ወይም መብዛት እንዲሁም የቤት እንስሳት ቁጥር ማነስ ወይም መብዛት ሳይወሰነዉ ቤተሰቡ የግብርና ሥራ የሚያካሂድ ከሆነ በግብርና ሥራ የተሰማራ ቤተሰብ ተብሎ ይወሰዳል።

1. ሰብል ብቻ፣ በበሬ ወይም በሌላ እንስሳ ወይም በቁፋሮ ወይም በትራክተርና በመሣሪያ ወይም በሌላ ዘዴ ጊዜያዊ፣ ቋሚ ወይም ጊዜያዊና ቋሚ ሰብሎች ማለትም እንደ ቡና፣ አትክልት፣ ፍራፍሬ፣ ጫት፣ እንሰት፣ በቆሎ፣ ጤፍ፣...ወዘተ የሚያመርቱ ለሆኑ ይህ መልስ ይመዘገባል። ለዚህ ተግባር ብቻየሚጠቀሙባቸዉ እንስሳት ካላቸዉ ከብት እርቢ አያሰኛቸዉም።

2. ከብት እርባታ ብቻ፣ ምንም ሰብል ሳያመርቱ የቤት እንስሳትን ማለት የቀንድ ከብቶች፣ ዶሮዎች፣ ፍየል፣ በግ፣ የጋማ ከብቶች፣ ዓሣማና ንብ የሚያረቡ ከሆኑ በዚህ ይመደባሉ።

3. ሌላ ግብርና፣ ዓሣ ማስገር፣ ከሰል ማክሰል፣ ማገዶ ማዘጋጀት፣ የደን እርሻ፣ አበባና የዛፍ ችግኞች ማዘጋጀት ወይም ማፍላት ...ወዘተ የመሳሰሉትን የሚያከናዉኑ በዚህ ይመደባሉ።

4. ሰብልና ከብት እርባታ፣ (በኮድ 1 እና 2 የተዘረዘሩትን ሥራዎች የሚያከናዉኑ)።

5. ሰብልና ሌላ ግብርና፣ (በኮድ 1 ና በኮድ 3 የተዘረዘሩትን ሥራዎች የሚያከናዉኑ)።

6. ከብት እርባታና ሌላ ግብርና፣ (በኮድ 2 ና በኮድ 3 የተዘረዘሩትን ሥራዎች የሚያከናዉኑ)።

7. ሰብል፣ከብት እርባታና ሌላ ግብርና፣ (በኮድ 1፣ 2 ና 3 የተዘረዘሩትን ሥራዎች የሚያከናዉኑ)።

8. በግብርና የተሰማራ አባል የለም

ከዚህ በላይ ለተጠቀሱት የግብርና ዘርፎች ተጨማሪ ማብራሪያ

ሰብል ማምረት ማለት በግብርና የተሠማራዉ መደበኛ የቤተሰብ አባል ሙሉ በሙሉ በእርሻ ሥራ ላይ የተሠማራ ከሆነ ነዉ፣ በመሆኑም ሰብል ለማምረት ብቻ በአጋዥነት የሚጠቀምባቸዉ የቤት እንስሳት ሰብል በማምረት ይጠቃለላሉ።

ማሳሰቢያ፣ሙሉ በሙሉ የሚለዉ ሐረግ የሚያመለክተዉ በሰብል ማምረትና ከብት ማርባት መካከል ላለዉ መለያ እንጂ ሌላ ተግባርን የሚያካትት አለመሆኑ መታወቅ አለበት።

ከብት እርባታ

ከብት እርባታ ማለት አባሉ የተሰማራው ሙሉ በሙሉ በከብት ማርባት ተግባር ላይ የሆነ እንደሆነ ብቻ ነው። ነገር ግን አባሉ የእርሻ ስራ ወይም ንግዱ ለእርሻው ተግባር ማከናወኛ ብቻ የሆነ የቤት እንስሳ ሰላለው በከብት እርባታ እንደተሰማራ አያስቆጥረውም።

የቤት እንስሳት

የቤት እንስሳት የቀንድ ከብቶችን፣ በጎችን፣ ፍየሎችን፣ ግመሎችን፣ ፈረሶችን፣ በቅሎዎችን፣ አህዮችን፣ ግመሎችን፣ የዶሮ ዘሮችንና ንብን ያጠቃልላል። የዶሮ ዘሮች የሚባሉት ዶሮዎች፣ ለማዳ ዳክዬዎች፣ ዝዮችና ተርኪዎች ናቸው።

ጊዜያዊ ሰብል

ጊዜያዊ ሰብል ማለት ተዘርቶ ወይም ተተክሎ ከአንድ ዓመት ባነሰ ጊዜ ምርት የሚሰጥና ምርቱ የሚሰበሰብ ማንኛውም የሰብል ዓይነት ነው። ለምሳሌ፣ ጤፍ፣ በቆሎ፣ ...ወዘተ (ተተክሎ ከአንድ ዓመት በላይ ቢቆይም ምርቱ ሲሰበሰብ ተክሉ የሚጠፋ ሰብል ጊዜያዊ ሰብል ተብሎ ይጠራል።

ቋሚ ሰብል

ቋሚ ሰብል ማለት የተተከለበትን ወይም የተዘራበትን መሬት ከአንድ ዓመት በላይ የሚይዝና ፍሬው (ምርቱ) ከተሰቀመ በኋላ መዘራት ወይም መተከል ሳያስፈልገው በርከት ላሉ ዓመታት ፍሬ በመስጠት የሚቆይ የሰብል ዓይነት ነው። ለምሳሌ፣ ቡና፣ ብርቱካን፣ ቸይ፣ ...ወዘተ ናቸው።

ዓምድ 15-17 - <u>በዓምድ 11 ኮድ 2፣3 ወይም 5 ለተሞላላቸው ብቻ</u>

እነዚህ ዓምዶች የሚመለከቱት ቤቱ ለድርጅት ወይም ለመኖሪያና ለድርጅት የሚያገለግል ከሆነ ነው። እነዚህም በዓምድ 11 ኮድ 2፣ ኮድ 3 ወይም ኮድ 5 ለተሞላላቸው ቤቶች ብቻ ይሆናል። ለሌሎቹ ቤቶች ይህ ጥያቄ ከለማይመለከታቸው ዓምዶቹ መረዝ "—" ይደረግባቸዋል።

ዓምድ 15 - <u>የድርጅቱ ዓይነት</u>

በዚህ ዓምድ የቤቱ አገልግሎት ለድርጅት ብቻ ወይም ለመኖሪያና ለድርጅት ከሆነ (በዓምድ 11 ኮድ 2 ፣ ኮድ 3 ወይም ኮድ 5 ለተሞላላቸው) የድርጅቱ ዋና ምርት ወይም የሚሰጠው አገልግሎት ተጠይቆ መልሱ ይመዘገባል። በዚህ ዓምድ የሚመዘገቡት መልሶችና ኮዶች የሚከተሉት ናቸው።

1= አነስተኛ ወይም ትላልቅ የማምረቻ ኢንዱስትሪ
2= የጎጆ ወይም ዕደ ጥበብ ኢንዱስትሪ
3= አከፋፋይ ንግድ ወይም አገልግሎት
4= የመንግሥት ወይም የግል መሥሪያ ቤት
5= ሌላ (ይገለጽ)

1 - <u>አነስተኛ ወይም ትላልቅ የማምረቻ ኢንዱስትሪ</u>

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት የሚሰጠዉ አገልግሎት (በከፊልም ሆነ በጠቅላላ) ለአነስተኛ ወይም ትላልቅ የማምረቻ ኢንዱስትሪ ከሆነ በዓምዱ የማምረቻ ኢንዱስትሪ ተብሎ ከተመዘገበ በኋላ በካርድ ኮለሙ ኮድ "1" ይመዘገባል።

<u>አነስተኛ ወይም ትላልቅ የማምረቻ ኢንዱስትሪ፤</u> ተብሎ የተጠቀሰዉ በአንድ ሥፍራ የተለየ አድራሻ ያለዉ አብዛኛዉን ጊዜ በአንድ ሥራ አስኪያጅ ወይም ባለቤት የሚመራ ሆኖ በሞተር ሃይል በመጠቀም አንድ ወይም የተለያዩ ምርቶችን የሚያመርት ድርጅት ነዉ። ለምሳሌ እንደ ፋብ መጋገሪያ፣ እንጨት መሰንጠቂያ፣ ሹቁት ማምረቻ፣ የዉርቃ ዉርቅ ፋብሪካና እነዚህን የመሳሰሉትን ያጠቃልላል።

<u>ምርት፤</u> ተብሎ የሚጠቀሰዉ የጥሬ ዕቃዎችንና የሸቀጣ ሸቀጦችን ቅርጽና ይዘት የመለወጥ ተግባርን ነዉ።

2 - <u>ጎጆ ወይም እደጥበብ ኢንዱስትሪ</u>

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት የሚሰጠዉ አገልግሎት (በከፊልም ሆነ በጠቅላላ) ለጎጆ ወይም እደጥበብ ኢንዱስትሪ ከሆነ በዓምዱ ይኸዉ መልስ ከተመዘገበ በኋላ በካርድ ኮለሙ ኮድ "2" ይመዘገባል።

<u>የጎጆ ወይም እደጥበብ ኢንዱስትሪ፤</u> ተብሎ የተጠቀሰዉ በአንድ ሥፍራ የተለየ አድራሻ ያለዉ አብዛኛዉን ጊዜ በአንድ ሥራ አስኪያጅ ወይም ባለቤት የሚመራ ሆኖ በሞተር ኃይል ሳይጠቀም አንድ ወይም የተለያዩ ምርቶችን የሚያመርት ድርጅት ነዉ። ለምሳሌ እንደ ሸመና ሥራ፣ ሸክላ ሥራ፣ ብረታ ብረት ሥራ፣ ጠላ፣ ጠጅ ጠምቆ በጅምላ ወይም በችርቻሮ መሸጥና እነዚህን የመሳሠሉትን ያጠቃልላል።

የቤቱ አገልግሎት ለጎጆ ወይም እደጥበብ ኢንዱስትሪና ለመኖሪያነት ከሆነ በዚህ ዓምድ የሚመዘገበዉ ለጎጆ ወይም እደጥበብ ኢንዱስትሪነት እንደሚያገለግል ነዉ።

3 - <u>አከፋፋይ ንግድ ወይም አገልግሎት</u>

የተመዘገበዉ ቤት በምዝገባዉ ወቅት የሚሰጠዉ አገልግሎት ለአከፋፋይ ንግድ ወይም አገልግሎት ከሆነ ይኸዉ መልስ ከተመዘገበ በኋላ በካርድ ከለሙ ኮድ "3" ይመዘገባል።

<u>አከፋፋይ ንግድ፤</u> ተብሎ የተጠቀሰዉ የዕቃዎችንና ሸቀጣ ሸቀጦችን ቅርጽና ይዘት ሳይለወጥ ገዝቶ የመሸጥ ተግባር ንግድን ያጠቃልላል። የንግድ ዓይነት ሁለት ሲሆን አንደኛዉ የጅምላ ቸርቻሪነት ሲሆን ሁለተኛዉ የችርቻሮ ንግድ ነዉ። የተዘጋጀ ምግብ፣ መጠጥ መሸጥ፣ መኝታ ቤት ማከራየት በዚህ ይመደባሉ። የንግድ ወኪሎችና ደላላዎችም በንግድ ሥራ እንደተሠማሩ ይቆጠራሉ።

<u>የአገልግሎት ተግባር፤</u> ተብሎ የሚጠቀሰዉ የትራንስፖርት ድርጅቶች፣ የኢንጂነሪንግ፣ የቅየሳና የንድፍ፣ ማስታወቂያና ፎቶ ኮፒ፣ የፖስታ፣ የቴሌግራፍ፣ የቴሌፎን፣ የቴሌክስ አገልግሎት፣ የመጋዘን፣ የገንዘብና የመድን፣ የሂሳብና የአዲት ሥራን፣ የሕግ፣ ሲኒማና ቲያትር፣ ለቤተሰብ የሚያገለግሉ ልዩ ልዩ ጥገናና እንክብካቤ የመሳሰሉትን አገልግሎቶች ያጠቃልላል። ጨርቅ ተርቦላቸዉ ያገልግሎት ዋጋ በማስከፈል የሚሰፉ አገልግሎት ዘርፍ ሲመደቡ ጨርቅ ከራሳቸዉ ሆኖ ሰፍተዉ ለነጋዴ የሚሸጡ ሁሉ በእምራች ዘርፍ ይመደባሉ።

በዓምድ 11 ላይ ቤቱ ለሆቴል/ለሆስቴል ነዋሪዎች ያገለግላል ተብሎ መልስ ለተሰጣቸዉ ቤቶች ሁሉ በዚህ ዓምድ ላይ በአከፋፋይ ንግድ ወይም አገልግሎት ሰጭነት እንደተሰማሩ በድጋሚ ይመዘገብላቸዋል።

4 - <u>የመንግሥት ወይም የግል መሥሪያ ቤት</u>

በቆጠራዉ ቀን ቤቱ የመንግሥት መሥሪያ ቤት ከሆነ ወይም የግል መሥሪያ ቤት ከሆነና ለመኖሪያነት የማያገለግል ከሆነ ይኸዉ መልስ ተመዝግቦ ኮድ 4 በካርድ ኮለሙ ይመዘገባል። ነገር ግን አንድ መሥሪያ ቤት የመንግሥትም ይሁን የግለሰብ ከመሥሪያ ቤትነቱ በተጨማሪ በማምረቻነት በንግድ ወይም በአገልግሎት የተሠማራ ከሆነ የሚመዘገበዉ መልስ የማምረቻነቱ፣ የንግድነቱን ወይም የአገልግሎት ሰጪነቱን የሚያመለክት መሆን ይኖርበታል። ሆኖም የትምህርት፣ የጤናና የሃይማኖት ድርጅቶች በዚህ ኮድ ይጠቃለላሉ። የዓለም አቀፍ ድርጅቶችና ዕርዳታ ሰጪ ድርጅቶችም በዚህ ኮድ ይመዘገባሉ።

5 - <u>ሌላ</u>

በማዕድንና በድንጋይ ቁፋሮ ፣በማምረቻ ድርጅት፣ ኤሌክትሪክ ኃይል፣ ጋዝና ውኃ፣ እንዲሁም ኮንስትራክሽን ሥራ የተሰማሩ ድርጅቶች ሁሉ እንደ አምራቾች ተቆጥረው በዚህ ኮድ ይጠቃለላሉ።

ዓምድ 17 - <u>የቋሚ ሠራተኞች ብዛት</u>

ይህ ዓምድ የሚመለከተው በዓምድ 15 ዉስጥ ከኮድ 1 - ኮድ 3 መልስ ለተሰጣቸዉ ቤቶች ብቻ ነዉ። እነዚህም ቤቶች አነስተኛ ወይም ትላልቅ የማምረቻ ኢንዱስትሪዎች፣ የጎጆና እደጥበብ ኢንዱስትሪዎች፣ አከፋፋይ ንግድ ወይም አገልግሎት ሰጭዎች ናቸዉ።

<u>ቋሚ ሠራተኛ</u> ቋሚ ሠራተኛ ማለት ዕድሜዉ 10 ዓመትና ከዛ በላይ የሆነ፣ ደመወዝ ተከፍሎትም ሆነ ሳይከፈለዉ በድርጅቱ በሥራ ተካፋይ የሆነ ባለንብረት፣ በሥራዉ ተካፋይ የሆኑ የባለንብረቱ ቤተሰብ አባላት፣ ሸሪኮችና በደመወዝ ተቀጥረዉ የሚሠሩትን ቋሚ ሠራተኞች ያጠቃልላል። ነገር ግን በሠራተኛዉና በአሠሪዉ መካከል በተደረገ የቃል ወይም የጽሑፍ ስምምነት መሠረት የቅጥር ሁኔታዉ ሊቋረጥ የሚችለዉን ጊዜያዊ ሠራተኛ አይጨምርም። የቋሚ ሠራተኞች ብዛት ተብሎ የሚመዘገበዉ የቅርንጫፍ ድርጅቶችን አይጨምርም። እንዲሁም ድርጅቱ ቅርንጫፍ ከሆነ የቋሚ ሠራተኞች ብዛት የዋናዉን ሳይጨምር የቅርንጫፉን ቋሚ ሠራተኞች ብቻ ይመለከታል።

የቋሚ ሠራተኞች ብዛት በሚከተሉት ኮዶች አማካይነት ይመዘገባል። በቅጽ 1 ላይ የሚመዘገበዉ ኮዱ ነዉ እንጂ የሠራተኞቹ ብዛት እንዳልሆነ መጠንቀቅ ያስፈልጋል። ለምሳሌ የሠራተኞቹ ብዛት ስድስት ከሆነ በዓምዱ የሚመዘገበዉ ኮድ 2 ነዉ።

<u>ኮድ</u>

1 = ከ5 በታች ሠራተኞች ያሉት
2 = ከ5 እስከ 9 ሠራተኞች ያሉት
3 = ከ10 እስከ 19 ሠራተኞች ያሉት
4 = ከ20 እስከ 49 ሠራተኞች ያሉት
5 = ከ50 እስከ 99 ሠራተኞች ያሉት
6 = 100 እና በላይ ሠራተኞች ያሉት

አንድ ድርጅት (ጠላ ቤት፣ ሱቅ፣ ... ወዘተ) ተጨማሪ ቋሚ ሠራተኞች በደመወዝ ሳይቀጥር በባለቤቱ ብቻ የሚካሄድ ከሆነ ከአምስት በታች ሠራተኞች ያሉት የሚለዉ ኮድ 1 ይመዘገብለታል።

ዓምድ 18 - <u>አስተያየት</u>

በዚህ ዓምድ ስለቤቱ፣ ቤተሰቡ፣ ድርጅቱ፣ ወዘተ. ያሉት አስተያየቶች ይመዘገባሉ። አስተያየቱ ሠፊ ከሆነ ሌሎች መስመሮችን ወይም የቅጹን ግርጌ በመጠቀም ዝርዝሩን መጻፍ ይቻላል።

ምዕራፍ 3 የገጠር መጠይቅ አሞላል መመሪያ

በገጠር ለሚካሄደዉ የሕዝብና ቤት ቆጠራ መረጃ አሰባሰብ ሁለት መጠይቆች ተዘጋጅተዋል። እነርሱም አጭርና ረጅም መጠይቆች ናቸዉ። ረጅሙ መጠይቅ የሚሞላዉ በናሙና ለተመረጡ ቤተሰቦች ሲሆን አጭሩ መጠይቅ ግን በቆጠራ ቦታዉ ለሚገኙ ላልተመረጡ ቤተሰቦች በሙሉ የሚሞላ ነዉ። ከዚህ በታች የተሰጠዉ መመሪያ ለረዥሙ መጠይቅ የተረበ ሲሆን አጭሩ የረዥሙ መጠይቅ አካል ስለሆነ ይኸዉ መመሪያ ለአጭሩ መጠይቅም ያገለግላል። በተጨማሪም ከከተማ መጠይቆች ጋር ተመሣሣይነት ላላቸው ዓምዶችም ያገለግላል። የገጠሩ ረጅም መጠይቅ አራት ክፍሎች ያሉት ሲሆን የየክፍሉም አሞላል መመሪያ ከዚህ በታች ተመልክቷል። ይህ መጠይቅ የሚሞላላቸው በቅጽ 1 የቤቶችና የቤተሰቦች ምዝገባ ወቅት በዓምድ 11 ኮድ 1፣ ኮድ 2፣ ኮድ 3፣ ወይም ኮድ 4 የተሞላላቸው ለመደበኛ መኖሪያ፣ ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት፣ ለሆቴል/ሆስቴል፣ ለሌላ ጋርዮሽ ያገለግላሉ በተባሉት ቤቶች ውስጥ ለሚገኙ ቤተሰቦች ወይም ነዋሪዎች ነው። በተጨማሪም በቆጠራ ቦታው ለሚገኙ ቤት ለሌላቸው ግለሰቦች ይኸው መጠይቅ ይሞላል።

ክፍል አንድ - የመኖሪያ አካባቢ መለያ

ከዓምድ 1-8 ባሉት ዓምዶች የቆጠራ ቦታዉ የአካባቢ መለያ መረጃ ይሞላል።

ዓምድ 1 - ክልል

በዚህ ዓምድ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ቤተሰቡ የሚኖርበት ክልል ስም ይመዘገባል። በተራዘ ሸፉን ላይም የክልሉ ስም በተጨማሪ ይመዘገባል፣

ዓምድ 2 - ዞን

በዚህ ዓምድ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ቤተሰቡ የሚኖርበት ዞን ስም ይመዘገባል። በተራዘ ሸፉን ላይም የዞኑ ስም በተጨማሪ ይሰፍራል። ክልሉ ዞኖች የሌሉት ከሆነ በዓምዱ ሠረዝ "___" ይደረጋል።

ዓምድ 3 - ወረዳ

በዚህ ዓምድ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ቤተሰቡ የሚኖርበት ወረዳ ስም ይመዘገባል። በተራዘ ሸፉን ላይም የወረዳዉ ስም በተጨማሪ ይሰፍራል።

ዓምድ 4 እና 5 - ከተማና ከፍተኛ

እነዚህ ዓምዶች አይሞሉም።

ዓምድ 6 - የመቆጣጠሪያ ቦታ

በዚህ ዓምድ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ቤተሰቡ የሚኖርበት የመቆጣጠሪያ ቦታ ቁጥር ይመዘገባል። በተራዘ ሸፉን ላይም የመቆጣጠሪያ ቦታዉ ቁጥር በተጨማሪ ይሰፍራል። የመቆጣጠሪያ ቦታ ቁጥሩ የሚገኘዉ ከቆጠራ ቦታ ካርታዉ ነዉ።

ዓምድ 7 - ገበሬ ማህበር

ቤተሰቡ የሚኖርበት የገበሬ ማህበር ስም በዓምድ 7 በተሰጠዉ ባዶ ቦታ ላይና በጥራዙ ሽፋን ላይ ይመዘገባል። በተጨማሪ ኮዱ በጥራዙ ሽፋን ላይ በተሰጡት ካርድ ኮለሞች ይሰፍራል። ኮዱም የሚገኘዉ ከቆጠራ ቦታ ካርታ ነዉ።

ዓምድ 8 - የቆጠራ ቦታ

ቤተሰቡ የሚኖርበት የቆጠራ ቦታ በዓምድ 8 በተሰጠዉ ባዶ ቦታ ላይና በጥራዙ ሽፋን ላይ ይመዘገባል። በተጨማሪም ኮዱ በጥራዙ ሽፋን ላይ በተሰጡት ካርድ ኮለሞች ይሰፍራል። የቆጠራ ቦታዉ ኮድ የሚገኘዉ ከቆጠራ ቦታ ካርታ ነዉ።

ማሳሰቢያ፥ የመንደር ስም - ቆጠራዉ የሚካሄድበት መንደር ስም በቆጠራዉ መጠይቅ አናት ላይ መመዝገብ ይኖርበታል። ይህ ስም የሚያገለግለዉ

ሀ/ መስክ ተቆጣጣሪዉ በሚገባ ቁጥጥሩን ለማድረግ እንዲረዳዉ

ለ/ የወረዳዉ የቴክኒክ ተቆጣጣሪና ሌሎች ተቆጣጣሪዎች ቁጥጥር ለመድረግ እንዲችሉ

ሐ/ የቆጠራዉ ተግባር ከተጠናቀቀ በኃላ በናሙና በተመረጡ የቆጠራ ቦታዎች ላይ የድህረ ቆጠራ ጥናት ስለሚካሄድ ለዚህ ተግባር እንዲረዳ ለማድረግ ነዉ። በድህረ ቆጠራዉ ጥናት ወቅት የቆጠራ ቦታዉ በድጋሚ እንደ አዲስ በሌላ መረጃ ሰብሳቢ ተቆጥሮ በሁለቱ ቆጠራዎች የተሞሉት መረጃዎች አንድ በአንድ በዋናዉ መ/ቤት ስለሚመሳከሩ የመንደር ስም መኖር መጠይቆችን ለማመሳከር ይረዳል።

የቆጠራ ቦታው ውስጥ ያሉት መንደሮች ሳይሆኑ ዞኖች ከሆኑ የዞን ቁጥር ሊመዘገብ ይችላል። በተጨማሪም የቤቱን አቅጣጫ ሊያመለክት የሚችል ልዩ ምልክት (ለምሳሌ አጠገቡ ቤተክርስትያን ካለ፥ በወንዝ ዳር ከሆነ፥ ... ወዘተ) ይኸው መረጃ ሊመዘገብ ይችላል። በተጨማሪም በከተሞች ውስጥ የመንገድ ስሞች ካሉ እነዚህንም ሊመዘገቡ ይችላሉ።

ክፍል ሁለት - የነዋሪ ዓይነትና የመኖሪያ ቤት መለያ

ከዓምድ 9 - 12 የነዋሪ ዓይነት፥ የቤት ተራ ቁጥር፥ የቤት ቁጥርና የቤተሰብ ተራ ቁጥር መረጃዎች ይመዘገባሉ።

ዓምድ 9 - የነዋሪ ዓይነት

በዚህ መጠይቅ መረጃ የሚሰበሰብባቸዉ የነዋሪ ዓይነቶች የመደበኛ ቤተሰብ ነዋሪዎች፣ የሆቴል/የሆስቴል ነዋሪዎች፣ የሌላ ጋርዮሽ የመኖሪያ ሥፍራዎች (ለምሳሌ የአዳሪ ትምህርት ቤቶች፥ የወሕኒ ቤቶች፥ ገዳማት፥ ... ወዘተ.) እና ቤት የሌላቸዉ ግለሰቦች ሊሆኑ ይችላሉ። ቤት የሌላቸዉ የሚባሉት በረንዳ አዳሪዎች፥ በየመንገዱ የሚያድሩ፥ ...ወዘተ ናቸዉ። በተጨማሪም በሆቴል/በሆስቴል ዉስጥ የሚገኙ መደበኛ ቤተሰቦች (በቅጽ 1 ላይ የቤተሰብ ኃላፊ ስም፥ የተለየ የቤተሰብ ተራ ቁጥርና የቤት ተራ ቁጥር የተሰጣቸዉ) በዚህ ዓምድ የሚሞላቸዉ ኮድ 1 ነዉ እንጂ ኮድ 2 አይደለም። ነገር ግን በሆቴል/ሆስቴል በጋራ መኖሪያነት የሚገኙ

ግለሰቦች ኮድ 2 ይመዘገብላቸዋል። ለሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች የቆጠራ መጠይቅ በሚሞላበት ወቅት የሆቴሉ/ሆስቴሉ እንግዶች መመዝገብ እንደማይኖርባቸው መገንዘብ ያስፈልጋል። ለምሳሌ ለሕክምና ጉዳይ መጥቶ ለጥቂት ቀናት ብቻ የሆቴሉን አልጋ የተከራየ ከሌሎቹ የሆቴሉ ነዋሪዎች ጋር አይመዘገብም። ታማሚው በመደበኛነት ከሚኖርበት ቤተሰብ ውስጥ "ቤት ያላደሩ ነዋሪ" ተብለው ይመዘገባሉ። በሆቴል/ሆስቴል የሚገኙ መደበኛ ቤተሰቦች ቢያንስ ምግባቸውን በሚኖሩበት ክፍል የሚያበስሉ ናቸው። ስለዚህ መጠይቁ የሚሞላለት ቤተሰብ ወይም ግለሰብ የነዋሪውን ዓይነት በመለየት ከሚከተሉት ኮዶች በትክክለኛው ኮድ ዙሪያ ክብ በማድረግ ይኸው ኮድ በተዘጋጀው ካርድ ኮለም ይሞላል።

1 = መደበኛ
2 = የሆቴል/የሆስቴል ነዋሪ
3 = ሌላ ጋርዮሽ
4 = ዘላን
5 = ቤት የሌላቸው

ዓምድ 10 - <u>የቤት ተራ ቁጥር</u>

በዚህ ዓምድ ላይ የቤቱ ተራ ቁጥር ይመዘገባል። ይህ ቁጥር የሚገኘው ከቅጽ 1 ዓምድ 9 ላይ ነው።

ዓምድ 11 - <u>የቤት ቁጥር/ንዑስ ቁጥር</u>

በዚህ ዓምድ የቤቱ ቁጥር ይመዘገባል። ቤት ንዑስ ቁጥር ወይም ፊደል ካለው አብሮ ከቤቱ ቁጥር ጋር ይመዘገባል። ይህ ቁጥር የሚገኘው ከቅጽ 1 ዓምድ 10 ነው። ቤቱ የቤት ቁጥር ከሌለው በዓምዱ ሠረዝ "___" ይሞላል።

ዓምድ 12 - <u>የቤተሰብ ተራ ቁጥር</u>

ለያንዳንዱ ቤተሰብ የቤተሰብ ተራ ቁጥር ይሞላለታል። ይህ ቁጥር የሚገኘው ከቅጽ 1 ዓምድ 12 ላይ ነው።

<u>ክፍል ሦስት - ስለቤተሰብ አባላት ዝርዝር መረጃ</u>

የቤተሰብ አባላት ዝርዝር መረጃ ከመመዝገቡ በፊት የቤተሰብ፣ የቤተሰብ መደበኛ አባልና የቤተሰብ ኀላፊ ትርጉምን ጠንቅቆ ማወቅ ያስፈልጋል።

ሀ. <u>ቤተሰብ</u>

ቤተሰብ ማለት በአንድ ቤት ወይም በተቀራረቡ ቤቶች ውስጥ አብረው የሚኖሩትንና ምግባቸውን በአንድ ማድቤት አብስለው በአንድነት የሚመገቡ ሰዎችን ያጠቃልላል። የቤተሰብ አባሎች በሥጋ ወይም በጋብቻ የሚዛመዱትንና የማይዛመዱትን ሊያጠቃልል ይችላል። በሥጋ ወይም በጋብቻ የሚዛመዱት ባል፣ ሚስት፣ ልጆች፣ የባል ወይም የሚስት አባት፣ እናት፣ እህት፣ ወንድም፣ ... ወዘተ ናቸው። በሥጋ ወይም በጋብቻ የማይዛመዱ ሌሎች የቤተሰብ አባላት

ለምሳሌ በቤት ሠራተኛነት፣ በዘበኛነት የሚያገለግሉ ግለሰቦች ከቤተሰቡ ጋር አብረው የሚኖሩና የሚመገቡ ከሆኑ እንደ ቤተሰብ አባል ይቆጠራሉ።

የቤተሰብ አባላት ብዛት ሊለያይ ይችላል። ይኸውም አንድ ሰው ብቻውን እንደ አንድ ቤተሰብ ሊቆጠር ይችላል። ወይም ሌሎች ሰዎች እንደ ዘበኞች፣ ሞግዚቶች፣ ... ወዘተ ከላይ ከተጠቀሱት ጋር የሚኖሩና በአንድነት የሚመገቡ ከሆኑ እንደ አንድ ቤተሰብ ይቆጠራሉ። ነገር ግን ቆጠራው ከሚከናወንበት ዕለት በፊት ቤተሰቡን ትቶ በእንግድነት ወደ ሌላ ቤተሰብ በመሄድ እዚያ ለስድስት ወር ወይም ከዚያ በላይ ከተቀመጠ አሁን ለሚገኝበት ቤተሰብ እንግዳ መሆኑ ቀርቶ ለቤተሰቡ አባል ይሆናል ማለት ነው።

ጋብቻው በአንድ ሚስት ብቻ የተመሠረተ ከሆነ ቤተሰብ ባልን፣ ሚስትን፣ ልጆችን፣ የጉዲፈቻ ልጆችን፣ ሌሎች ዘመዶችንና ዘመድ ያልሆኑትን (የቤት ሠራተኞች ... ወዘተ) ሊያጠቃልል ይችላል። ነገር ግን ጋብቻው ከብዙ ሚስቶች ጋር የተመሠረተ ከሆነ (አንድ ወንድ ከአንድ በላይ ሚስቶች ካሉት) የሰውየው ሚስቶች ከነልጆቻቸውና ዘመዶቻቸው ... ወዘተ በአንድ ቤት ወይም በተቀራረቡ ቤቶች የሚኖሩና ምግባቸውንም በአንድነት አብስለው የማይበሉ ከሆነ፣ ባልየው በቅድሚያ ካገባት ሚስቱ ጋር እንደ አንድ ቤተሰብ ተቆጥሮ ሌሎቹ የሰውየው ሚስቶች የየራሳቸው ቤተሰብ እንዳላቸው ሆኖ መቆጠር አለባቸው።

ለ. <u>መደበኛ የቤተሰብ አባል</u>

አንድ ሰው መደበኛ የቤተሰብ አባል ነው የሚባለው ቢያንስ ስድስት ወር ሙሉ ያለማቋረጥ ከቤተሰቡ ጋር የኖረ እንደሆነ ነው። ከቤተሰቡ ጋር ለዘለቄታው ለመኖር የመጡ ሁሉ ከቤተሰቡ ጋር መኖር ከጀመሩ ስድስት ወር ባይሞላቸውም እንደ ቤተሰቡ መደበኛ አባል ይቆጠራሉ። ከስድስት ወር በታች ከቤተሰቡ ለጊዜው ተለይተው የቆዩ የቤተሰብ አባላት እንደ መደበኛ የቤተሰቡ አባል መቆጠር አለባቸው። ነገር ግን ከቤተሰቡ ተለይተው ከሄዱ ስድስት ወር ወይም ከዚያ በላይ የሆናቸው፤ ወይም ከስድስት ወር በላይ ለመቆየት አቅደው የሄዱ ከቤተሰቡ ከወጡ ስድስት ወር ባይሞላቸውም እንደ ቤተሰቡ መደበኛ አባል አይቆጠሩም።

<u>የሚከተሉት የቤተሰብ አባላት እንደ መደበኛ የቤተሰብ አባል መቆጠር ይኖርባቸዋል።</u>

1. በቆጠራው ቀን ከቤተሰቡ ጋር ቢያንስ ለስድስት ወር የኖሩ ሁሉ፣

2. ከቤተሰቡ ጋር መኖር ከጀመሩ ስድስት ወር ባይሞላቸውም ከቤተሰቡ ጋር ለስድስት ወር ወይም ከዚያ በላይ ለመቆየት እቅድ ያላቸው ሁሉ፣ ለምሳሌ ባል አግብታ ከወላጆችዋ ቤት ወደ ባሏ የሄደች ሴት በቆጠራው ቀን ስድስት ወር ባይሞላትም የባሏ ቤተሰብ መደበኛ አባል ትሆናለች ማለት ነው። እንዲሁም ሥራ አግኝቶ ለዘለቄታው ለመኖር ወደ ሌላ ቤተሰብ የሄደ ስድስት ወር ባይሞላውም በቆጠራው ቀን የተገኘበት ቤተሰብ አባል ይሆናል።

3. የቤት ሠራተኞች፣ አብዛኛውን ጊዜ ከቤተሰቡ ጋር የሚያድሩና ሌላ መኖሪያ የሌላቸው ሁሉ፣

4. በቆጠራው ቀን ከስድስት ወር ላነሰ ከቤተሰቡ ለጊዜው የተለዩ ለምሳሌ በእረፍት ላይ ያሉ፣ ለንግድ፣ በሥራ ወደ ሌላ ቦታ የሄዱ፣ ሆስፒታል የገቡ፣ ዘመድ ለመጠየቅ የሄዱና ከሥራቸው ጋር በተያያዘ ጉዳይ ላይ ያሉትን አባላት ሁሉ ያጠቃልላል።

5. ሌላ መኖሪያ ሥፍራ የሌላቸዉና በሕዝብ ቆጠራዉ ቀን ከቤተሰቡ ጋር የሚኖሩ አባላት ሁሉ፥ ለምሳሌ በተለያዩ ቤቶች እያቀያየሩ ለሚኖሩና መደበኛ መኖሪያ የሌላቸዉ ግለሰቦች በቆጠራዉ ቀን በሚገኙበት ቤተሰብ እንደ መደበኛ አባል ተቆጥረዉ ይመዘገባሉ።

6. <u>ተማሪዎች</u>

ከቤተሰቦቻቸዉ፥ ከወላጆቻቸዉ ከመደበኛ የመኖሪያ ሥፍራዎች ተለይተዉ በመደበኛ ትምህርት ቤቶች፥ በኮሌጆች፥ በዩኒቨርሲቲዎች፥ ... ወዘተ ትምህርታቸዉን በመከታተል ላይ የሚገኙ ተማሪዎች በሙሉ ትምህርታቸዉን በሚከታተሉበት አካባቢ (ከተማ) መደበኛ ነዋሪዎች ሆነዉ መቆጠር አለባቸዉ። በአዳሪ ትምህርት ቤት የሚማሩ ተማሪዎች እንዲሁም ከወላጆቻቸዉ ተለይተዉ ቤት ተከራይተዉ ወይም ከዘመድ ተጠግተዉ እየኖሩ የሚማሩ ተማሪዎች ምንም እንኳን በየሳምንቱ ወይም በየአሥራ አምስቱ ቀን ስንቅ ለማምጣት ወይም ወላጆቻቸዉን ለመጠየቅ ወደ ቤተሰቦቻቸዉ ቢሄዱም የሚቆጠሩት በሚኖሩበት አካባቢ እንጂ ወላጆቻቸዉ ቤት አይደለም። ነገር ግን ከመደበኛ መኖሪያቸዉ (ከቤታቸዉ) በየቀኑ ወደ ትምህርት ቤት እየተመላለሱ የሚማሩ ተማሪዎች ሁሉ የሚኖሩበት ቤተሰብ መደበኛ አባል ሆነዉ መቆጠር አለባቸዉ።

7. <u>በጋርዮሽ መኖሪያ ቤት የሚኖሩ</u>

በሕፃናት ማሳደጊያ፥ በእሥር ቤት፥ አዳሪ ት/ቤቶች፥ ሕጻናት ማሳደጊያዎች ያረጁ ሰዎች መጦሪያ ... ወዘተ የሚኖሩ ሁሉ በቆጠራዉ ጊዜ ባሉበት እንደ አባል ስለሚቆጠሩ እንደ መደበኛ የቤተሰብ አባል አይወሰዱም።

ሐ. <u>እንግዳ</u>

እንግዳ ማለት በሕዝብና ቤት ቆጠራ ቀን የቤተሰቡ መደበኛ አባል ሳይሆን እቤት ያደረ ግለሰብ ነዉ።

መ. <u>የቤተሰብ ኃላፊ</u>

"የቤተሰብ ኃላፊ" ማለት የአንድ ቤተሰብ መደበኛ አባል የሆነ ወንድ/ሴት በቤተሰቡ አባላት እንደ ኃላፊ የሚቆጠር/የሚታይ ነዉ። ከአንድ በላይ ሚስቶች ያሉት ሰዉ ሚስቶቹ በተለያዩ ቤተሰብ የሚኖሩ ከሆነ እሱ የቤተሰቡ ኃላፊ ሆኖ የሚመዘገበዉ አሁን በሕይወት ካሉት ዉስጥ በቅድሚያ ካገባት (አንጋፋ) ሚስቱ ጋር ይሆናል። ሌሎች ሚስቶች ግን የየራሳቸዉ ቤተሰብ ኃላፊ ሆነዉ ይመዘገባሉ።

ዓምድ 13 - <u>የቤተሰብ አባላት ተራ ቁጥር</u>

ይህ ዓምድ በቅድሚያ ለአሥር ወይም ከዚያ ላነሰ የቤተሰብ አባላት ለመመዝገብ እንደሚበቃ ተደርጎ ተዘጋጅቷል። ነገር ግን የቤተሰብ አባላት ብዛት ከአሥር በላይ ከሆነ ሌላ ተጨማሪ መጠይቅ መጠቀም ያስፈልጋል። እንዲሁም በተጨማሪዉ መጠይቅ በዓምድ 13 ከ01-10 ያሉትን ቁጥሮች በመሠረዝ በምትካቸዉ 11፥ 12፥ ... ወዘተ በማለት የቤተሰቡ መደበኛ አባላትና እንግዶች በሙሉ እስከተመዘገቡ ድረስ ተከታታይ ተራ ቁጥሮች በዓምድ 13 ይሰጣል።

ዓምድ 14 - <u>የቤተሰብ መደበኛ አባላትና የእንግዶች ሙሉ ስም</u>

ከላይ የተሰጠዉን ትርጉምና ፅንሰ ሃሳብ መሰረት በማድረግ መደበኛ የቤተሰብ አባላትን ሙሉ ስም በመጠየቅ በዓምድ 14 በሚከተለዉ ቅደም ተከተል ይመዘገባል:-

- የቤተሰብ ኃላፊ፣
- የኃላፊዉ ሚስት ወይም ባል፣
- ያላገቡ ልጆች በዕድሜ ቅደም ተከተል፣
- ያገቡ ልጆችና እዚሁ ቤት አብረዉ የሚኖሩ የቤተሰባቸዉ አባላት፣
- ሌሎች ዘመዶች፣
- ዘመድ ያልሆኑ፣
- እንግዶች

ለአመዘጋገብ እንዲያመች የሁሉም ቤተሰብ አባላት ስም ዝርዝር የነዋሪ ሁኔታቸዉ ዝምድናና፣ ጾታ ወደ ታች ተሞልቶ ከተጠናቀቀ በኋላ ስለ እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል የሚመለከቱት ሌሎች ዓምዶች ወደ ጎን ተጠይቆ መሞላት አለበት።

<u>ማሳሰቢያ:-</u> በቅርብ የተወለዱ ሕፃናትና ያረጁ ሽማግሌዎች መቆጠር ስለአለባቸዉ እንዳይረሱ መጠንቀቅ ያስፈልጋል።

ዓምድ 15 <u>የነዋሪ ሁኔታ</u>

የነዋሪ ሁኔታ በሚከተሉት ሦስት ኮዶች አማካይነት ተለይቶ ይገለፃል።

1. ቤት የነበሩ /ያደሩ/ ነዋሪ፣ መደበኛ የቤተሰብ አባል ሆነዉ በቆጠራዉ ቀን ቤት የነበሩ፣ /ያደሩ/፣

2. ቤት ያልነበሩ /ያላደሩ/ ነዋሪ፣ መደበኛ የቤተሰብ አባል ሆነዉ በቆጠራዉ ቀን ቤት ያልነበሩ፣

3. ቤት ያደሩ እንግዳ፣ መደበኛ የቤተሰብ አባል ሳይሆኑ ቆጠራዉ በተካሄደበት ዕለት እዚህ ቤት በእንግድነት ያደሩ ናቸዉ።

<u>ማሳሰቢያ:-</u> እንግዶች ሁሉ የሚመዘገቡት የቤተሰብ አባላት ሁሉ ከተመዘገቡ በኋላ ሲሆን መረጃዎ የሚመዘገብላቸዉ የዝምድና ዓይነት፣ ፆታንና ዕድሜን በተመለከተ ብቻ ይሆናል። ከዚያ በላይ ያሉ ዓምዶች (ዓምድ 19 እና ከዚያ ቀጥሎ ላሉ ዓምዶች ሁሉ) ስለማይመለከታቸዉ በዓምዶቹ ሠረዝ "___" በማድረግ ይታለፋሉ።

ዓምድ 16 - <u>ከቤተሰቡ ኃላፊ ጋር ያላቸዉ ዝምድና</u>

በዓምድ 14 የቤተሰቡ መደበኛ አባላት በሚመዘገቡበት ጊዜ በመጀመሪያዉ መስመር የሚመዘገበዉ ሁልጊዜ የቤተሰቡ ኃላፊ ይሆናል። ስለዚህ በዓምድ 16 በመጀመሪያዉ መስመር "ኃላፊ" ተብሎ ከተመዘገበ በኋላ እያንዳንዱ የቤተሰብ መደበኛ አባል ከቤተሰቡ ኃላፊ ጋር ያለዉ ዝምድና በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ተጠይቆ ይሞላል። ለምሳሌ ከቤተሰቡ ኃላፊ ቀጥሎ የተመዘገበችዉ

የቤተሰቡ ኃላፊ ሚስት ከሆነች በዓምድ 16 "ሚስት" ተብሎ ይመዘገባል። የቤተሰቡ ኃላፊ ከአንድ በላይ ሚስት ካለዉና ሚስቶቹ የሱ ቤተሰብ አባላት ከሆኑ ከቤተሰቡ ኃላፊ ጋር ያላቸዉ ዝምድና በሚሞላበት ጊዜ የመጀመሪያዋ ሚስት "1ኛ ሚስት" ሁለተኛዋን ሚስት "2ኛ ሚስት" ... ወዘተ እየተባለ መመዝገብ ይኖርበታል።

ልጆች ከቤተሰብ ኃላፊ ጋር ያላቸዉ ዝምድና በሚሞላበት ጊዜ የአባታቸዉና የእናታቸዉ ተራ ቁጥር አብሮ መጠቀስ ይኖርበታል። ለምሳሌ የኃላፊዉና የሚስቱ የሆነ ወንድ/ሴት ልጅ ዝምድና በሚሞላበት ጊዜ የ01 እና የ02 ወንድ ወይም ሴት ልጅ፣ የኃላፊዉ ብቻ የሆነ ወንድ/ሴት ልጅ ዝምድና ሲሞላ የ01 ወንድ/ሴት ልጅ ... ወዘተ እየተባለ ይመዘገባል። የኃላፊዉ የልጅ ልጆች ዝምድና በሚመዘገብበት ወቅት እናትና አባታቸዉ እዚያዉ ቤተሰብ አብረዉ የሚኖሩ ከሆነ የኃላፊዉ የልጅ ልጅ ብሎ ከመሙላት የአባታቸዉና የእናታቸዉ ተራ ቁጥር ተጠቅሶ ይመዘገባል። ለምሳሌ እናታቸዉና አባታቸዉ በተራ ቁጥር 04 እና 05 ተመዝግበዉ ከሆነ የ04 እና የ05 ልጅ ተብሎ በዓምዱ ይመዘገባል።

ዘመዶችን በሚመለከት ይህ ዓምድ በሚከተለዉ ሁኔታ ይሞላል። የኃላፊዉ አባት፣ የኃላፊዉ እናት፣ የኃላፊዉ ወንድም ወይም የኃላፊዉ እህት፣ የኃላፊዉ የሚስት አባት፣ የኃላፊዉ ሚስት እናት፣ የኃላፊዉ ሚስት ወንድም፣ የኃላፊዉ ሚስት እህት ... ወዘተ እየተባለ ይሞላል። ዘመድ ያልሆኑ የቤተሰቡ መደበኛ አባላትን በሚመለከት የቤት ሠራተኛ፣ እረኛ፣ ጥገኛ፣ ... ወዘተ እየተባለ ይመዘገባል። የቤተሰቡ መደበኛ አባላት ከቤተሰቡ ኃላፊ ጋር ያላቸዉ ዝምድና በዓምዱ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ በትክክል ከተሞላ በኋላ በዓምዱ ራስጌ ካሉት የዝምድና ኮዶች ተስማሚዉን በመምረጥ በካርድ ኮለሙ ይሞላል። በዓምዱ ራስጌ የተዘረዘሩት የተለያዩ የዝምድና ኮዶች የሚከተሉት ናቸዉ።

0 = ኃላፊ፣
1 = የኃላፊ ሚስት ወይም ባል፣
2 = የኃላፊና የባለቤት ልጅ /ወንድ ወይም ሴት ልጅ/፣
3 = የኃላፊ ልጅ /ወንድ ወይም ሴት ልጅ/፣
4 = የባለቤት ልጅ /ወንድ ወይም ሴት ልጅ/፣
5 = የኃላፊ/ የባለቤት እናት ወይም አባት፣
6 = የኃላፊ/ የባለቤት እህት/ወንድም፣
7 = ሌላ ዘመድ /የማደጎ ልጅ፣ የክርስትና ልጅ፣... ወዘተ./፣
8 = ዝምድና የሌላቸዉ

በሆቴልና በሆስቴል የሚኖሩ፣ በሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ ለሚኖሩና መኖሪያ ለሌላቸዉ የዝምድና ዓይነት ኮድ 8 ይሞላል።

ዓምድ 17 - ፆታ

በዓምድ 14 ስማቸዉ ከተገለፀዉ ግለሰቦች ስም አንፃር ፆታቸዉ ከተመዘገበ በኋላ በካርድ ኮለሙ ተስማሚዉ ኮድ ይሞላል። ለምሳሌ የአባሉ ፆታ ወንድ ከሆነ በስሙ አንፃር "ወ" ተብሎ ከተመዘገበ በኋላ በካርድ ኮለሙ ኮድ "1" ይፃፋል። እንዲሁም የአባሉ ፆታ ሴት ከሆነ በስሟ አንፃር "ሴ" ተፅፎ በካርድ ኮለሙ ኮድ "2" ይሞላል። የአንዳንድ ሰዎች ስም ለሁለቱም ፆታዎች ሊያገለግል ስለሚችል የአባላቱን ስም ብቻ መሠረት በማድረግ ፆታቸዉ በግምት መሞላት የለበትም። በአንዳንድ አካባቢ ወንዶች በሴት ስም እንዲሁም ሴቶች በወንድ ስም ስለሚጠሩ ፆታ በሚሞላበት ጊዜ ብርቱ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል።

ዓምድ 18 - ዕድሜ

እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል የሕዝብና ቤት ቆጠራ በሚካሄድበት ጊዜ ያለዉ ትክክለኛ ዕድሜ በሙሉ ዓመት (በጨረሱት ዓመት) በዚህ ዓምድ ይመዘገባል። ዕድሜ በሙሉ ዓመት ማለት ከሙሉ ዓመት በተጨማሪ ያሉትን ወሮችንና ቀኖችን በመተዉ ዓመቱን ብቻ በመዉሰድ ዕድሜዉን መመዝገብ ነዉ። ለምሳሌ የአንድ ሰዉ ዕድሜ 15 ዓመት፥ ከ5ወር ከ11 ቀን ቢሆን መመዝገብ ያለበት 15 ዓመት ብቻ ይሆናል እንጂ 15 ዓመት፥ ከ5 ወር ከ11 ቀን መሆን የለበትም። የአንድ ሕፃን ዕድሜ ከአንድ ዓመት በታች ከሆነ በዓምድ 18 ባለዉ ካርድ ኮለም ኮድ "00" ይመዘገባል። እንዲሁም የአንድ ሰዉ ዕድሜዉ 97 ዓመት እና ከዚያ በላይ ከሆነ "97" ብቻ በካርድ ኮለሙ ይመዘገባል።

ዕድሜያቸዉን በትክክል የማያዉቁ ወይም ዕድሜያቸዉን ለመናገር ፈቃደኛ ያልሆኑ ሰዎች እንደሚያጋጥሙ ይገመታል። ስለዚህ የእያንዳንዱን የቤተሰብ አባል ትክክለኛ ዕድሜ በተቻለ መጠን ለማግኘት ያለመሰልቸት ከፍተኛ ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል። እነዚህን ችግሮች ለመፍታት ከሚያስችሉት ዘዴዎች መካከል ቀጥሎ የተመለከቱትን ማጤን ይገባል።

መልስ ሰጪዉ በተወለደበት ጊዜ/አካባቢ በብሄራዊ ደረጃ ወይም በሚኖርበት አካባቢ የተፈፀመ ታሪካዊ ድርጊት እንዳለና ቀተሎም መልስ ሰጭዉ ድርጊቱ በተፈፀመ ጊዜ ዕድሜዉ ምን ያህል እንደነበረ ወይም ከድርጊቱ በኋላ ምን ያህል ጊዜ ቆይቶ እንደተወለደ በመጠየቅና ከዚያም ይህንን መረጃ መሠረት በማድረግ የግለሰቡን ዕድሜ ለመገመት መሞከር ያስፈልጋል። ለምሳሌ ግለሰቡ የ1966 አብዮት ከመፈንዳቱ 10 ዓመት ቀድሞ የተወለደ እንደሆነ የግለሰቡ ዕድሜ በ1986 ዓ.ም. ከምዓ ጎደል (1986-1966) + 10 = 30 ዓመት ተብሎ ይመዘገባል። ስለዚህ የአንድ ግለሰብ የተወለደበትን ዓመት ታሪካዊ ድርጊቶች ከተፈፀሙበት ዓመተ ምሕረት ጋር በማዛመድ ዕድሜዉን ለመገመት ስለሚቻል ዋና ዋና ታሪካዊ ድርጊቶች የተፈፀሙበት ዓመተ ምሕረት ዝርዝር በእዝል 1 ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዞ ይገኛል።

አንዳንድ የቤተሰብ አባላት ወይም በአካባቢዉ የሚኖሩ ግለሰቦች ዕድሜያቸዉን ሊያዉቁ ይችሉ ይሆናል። በዚህ ጊዜ ዕድሜያቸዉን የማያዉቁትን ሰዎች ዕድሜ ከነዚህ ዕድሜያቸዉን ከሚያዉቁ ሰዎች ጋር በማነፃፀር ለመገመት ይቻላል።

ከቤተሰቡ አባሎች መካከል የአንዱ ዕድሜ በትክክል ከታወቀ፤ የሌሎችን ዕድሜ ለመገመት ይቻል ይሆናል። ለምሳሌ የአንድ ቤተሰብ የመጀመሪያዉ ልጅ ዕድሜዉ 13 ዓመት መሆኑ ከታወቀና የእናቱን ዕድሜ ለማወቅ ቢፈለግ የእናቱ ዕድሜ ቢያንስ 29 ዓመት ብሎ ለመገመት ይቻላል። ይህም ሊገኝ የሚቻለዉ እናቶች አብዛኛዉን ጊዜ በ16 ዓመት የመጀመሪያዉን ልጅ ይወልዳሉ ተብሎ ስለሚገመት የእናትየዋ ዕድሜ 16 + 13 = 29 ይሆናል። የሥጋ ዝምድና ባላቸዉ ሰዎች መካከል የአንዱን ዕድሜ ከሌላዉ በማነፃፀር ዕድሜያቸዉን ለመገመት ይቻላል። ለምሳሌ አብዛኛዉን ጊዜ እናቶች በየሁለት ዓመት ይወልዳሉ። የትንሹ ልጅ ዕድሜ 7 ዓመት መሆኑ ከተረጋገጠ፤ የታላቁ ልጅ ዕድሜ 9 ዓመት ሊሆን ይችላል። ዕድሜያቸዉ የገፋ ሰዎች አንዳንድ ጊዜ ዕድሜያቸዉን በጣም ከፍ ያደርጉታል። የነዚህን ሰዎች ዕድሜ ከመጀመሪያዉ ልጃቸዉና ከልጅ ልጆቻቸዉ ጋር በማነፃፀር ለመገመት ይቻላል። ስለዚህ የአንዱ ቤተሰብ አባል ዕድሜ ከታወቀ ከሌላዉ አባል ጋር በማዛመድ በተቻለ መጠን ትክክለኛ የሆነዉን ግምት መፃፍ ያስፈልጋል።

በተጨማሪም አንድ አባል ባገባበት ጊዜ ዕድሜዉ ስንት እንደነበረና በጋብቻ ስንት ዓመት እንደቆየ ከታወቀ ዕድሜዉን ለመገመት ይቻላል።

አንዳንድ ሰዎች ዕድሜያቸውን በዜሮ ወይም በአምስት በሚያልቁ አሃዞች ለመናገር ይፈልጋሉ ወይም ይቀናቸዋል። ስለዚህ ዕድሜያቸውን መግለፅ የሚገባቸው ለመናገር በሚቀናቸው ወይም በሚፈልጉት ሳይሆን፤ ትክክለኛውን ዕድሜ ለማግኘት መሞከር ያስፈልጋል። አንዳንድ ሰዎች በእርግጥ ዕድሜያቸው 10፣ 15፣ 20፣ 25፣ ... ወዘተ ሊሆን ይችላል።

በተለይ ዕድሜያቸው ከ10 ዓመት ያላለፉ ሕፃናት ልጆች የተወለዱበትን ጊዜ ወላጆቹ ሊያስታውሱት ስለሚችሉ የሕፃናትና ትናንሽ ልጆች ዕድሜ በሙሉ ዓመት በትክክል መጻፍ አለበት። አልፎ አልፎ የሕፃናትን ትክክለኛ ዕድሜ ለማግኘት ቀላል የማይሆንበት ሁኔታ ካጋጠመም ከፍተኛ ጥረት አድርጎ ትክክለኛውን ዕድሜ በማወቅ በትክክል መጻፍ ይኖርበታል።

ከዚህ በላይ የተሰጡትን መመሪያዎች መሠረት በማድረግ ለእያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ትክክለኛውን ዕድሜ ለማግኘት በቂ ጥረት አድርጎ ትክክለኛ መልሶችን ሊያስገኙ የሚችሉ ጥያቄዎችን በማቅረብና በማሰላት የእያንዳንዱ አባል ትክክለኛ ዕድሜ በሙሉ ዓመት በዓምድ 18 ባሉ ካርድ ኮለሞች ይፃፋል።

ዓምድ 19 - <u>ሃይማኖት፣ የ .... ሃይማኖት ምንድን ነው?</u>

ሃይማኖት አንድ ግለሰብ የሚከተለው እምነት ወይም የመንፈሳዊ ድርጅት አባልነት ነው። የሃይማኖትን ዓይነት የሚመለከት ጥያቄ ለቤተሰቡ አባላት በሙሉ በማቅረብ ይህን ዓምድ መሙላት ያስፈልጋል። ሃይማኖት በሚጠየቅበት ጊዜ ክርስቲያን የሚል መልስ ከተገኘ ዓምድ 19 ከኮድ 1-3 ከተሰጣቸው ውስጥ የትኛው መሆኑ ተጣርቶ ይሞላል። ከክርስቲያን ወላጆች የተወለደና በቆጠራው ወቅት ክርስትና ለመነሳት ዕድሜው ገና ያልደረሰ ሕፃን ሃይማኖት ክርስትያን ተብሎ ይመዘገብለታል። በዓምዱ በተሰጠው ባዶ ቦታ የእያንዳንዱ አባል የሚከተለውን የሃይማኖት ዓይነት በመጠየቅ በዓምዱ ራስጌ በተመለከተውና ከዚያ በታች የተዘረዘሩትን የሃይማኖት ዓይነቶች መሰረት በማድረግ የገለፀው የሃይማኖት ዓይነት ተመዝግቦ በካርድ ኮለሙ ትክክለኛው ኮድ ይሞላል።

1 = ኦርቶዶክስ (ተዋህዶ፣ ቅባት፣ ፀጋ)
2 = ፕሮቴስታንት (ሰባት ቀን አድቬንቲስት፣ ጴንጤቆስጤ፣ ሉተሪያን መካነየሱስ፣ ባፕቲስት፣ መነናይት ፣ አንግሊካን፣ ፕረስፒተርያን፣ መሰረተ ክርስቶስ፣ ሙሉ ወንጌል፣ ቃለ ሕይወት፣ ...)
3 = ካቶሊክ፣
4 = ሙስሊም (እስላም)
5 = ባህላዊ አምልኮ
6 = ሌላ (ለምሳሌ:- ሂንዱ፣ ይሁዲ፣ ብሃይ፣ ጆሆቫ ኤቲስት፣ ... ወዘተ)

አንዳንድ ጊዜ የቤተሰቡን ኃላፊ ሃይማኖት በመውሰድ የሌሎችን የቤተሰቡን አባላት ሃይማኖት ለመገመት ይሞከር ይሆናል። ይህ ትክክል ሊሆን ስለማይችል የእያንዳንዱን የቤተሰብ አባል ሃይማኖት በመጠየቅ የተገኘውን መልስ መሠረት በማድረግ የገለፀው ሃይማኖት ዓይነት በዓምዱ ተመዝግቦ በካርድ ኮለሙ ትክክለኛው ኮድ መሞላት አለበት። ባልና ሚስት የተለያየ ሃይማኖት ሊኖራቸው ይችላል።

ለሕፃናት የሚሞላው የሃይማኖት ዓይነት ወላጆቻቸው የሚከተሉት ሃይማኖት ይሆናል። የተለያዩ ሃይማኖት ከሚከተሉ ወላጆች ለተወለደ ሕፃን ወደፊት ሊከተለው ይችላል ብለው ወላጆቹ የሚያስቡትን ሃይማኖት በመውሰድ በዓምዱ ይሞላል።

ዓምድ 20 - ቋንቋ፣ የ.... የአፍ መፍቻ ቋንቋ ምንድን ነዉ?

የአፍ መፍቻ ቋንቋ (mother tongue) የሚባለዉ ግለሰቡ በሕፃንነቱ ወቅት ከቤተሰቡ ወይም ከአሳዳጊዎቹ ጋር ይነጋገርበት የነበረ ቋንቋ ነዉ። በዚህ ዓምድ የግለሰቡ የአፍ መፍቻ ቋንቋ ተጠይቆ ከተመዘገበ በኋላ በተሰጠዉ የቋንቋ ኮድ ዝርዝር መሠረት ትክክለኛዉ ኮድ በካርድ ኮለሞቹ ይሞላል። የቋንቋዎችን ስምና ኮድ በቀላሉ ለማግኘት እንዲያመች ሁለት ዝርዝሮች ማለትም "የዋና ዋና ቋንቋዎች ስምና ኮድ ዝርዝር" እና "የቅርንጫፍ ቋንቋዎች ስምና ኮድ ዝርዝር" በሚከተሉት ገፆች ቀርበዋል። የቋንቋ ስምና ኮድ አመዘጋገብ እንደሚከተለዉ ይሆናል።

1. ለቋንቋ መዓረያ በተሰጠዉ ቦታ መልስ ሰጪዉ የሰጠዉ የቋንቋ ስም ይመዘገባል። አፋቸዉን የፈቱበትን ቋንቋ ለመናገር ፈቃደኛ ያልሆኑ ሰዎች ካጋጠሙ በተቻለ መጠን አግባብቶ ትክክለኛዉን መልስ ማግኘት ያስፈልጋል።

2. መልስ ሰጪዉ ላስመዘገበዉ ቋንቋ የተሰጠዉ ትክክለኛ ኮድ የዋና ዋና ቋንቋዎች ስምና ኮድ ዝርዝር በመመልከት በካርድ ኮለሞቹ ይመዘገባል። በዚህ ዝርዝር ዉስጥ ቋንቋዉን በቀላሉ ለማግኘት አስቸጋሪ ከሆነ "የቅርንጫፍ ቋንቋዎች ስምና ኮድ ዝርዝር" በመመልከት ለማግኘት ይቻላል።

ሀ. <u>የዋና ዋና ቋንቋዎች ስምና ኮድ ዝርዝር፤</u>

በዚህ ዝርዝር ዉስጥ ሁሉም ቋንቋዎች የቀረቡ ሲሆን አቀማመጣቸዉም ዋና ዋና ቋንቋዎችን በመጠቀም ነዉ። የዋናዉ ቋንቋ ምክሼ ስሞችና ቅርንጫፍ ቋንቋዎች ከዋናዉ ቋንቋ ጋር ተመሣሣይ ኮድ ስለሚሰጣቸዉ በቅንፍ ዉስጥ ቀርበዋል። ለምሳሌ አዳልኛ፣ ዳናኪልኛ፣ ደንከልኛና ጠልጣልኛ የሚባሉ ቅርንጫፍ ቋንቋዎች ሁሉ አፋርኛ በሚባል ዋና ቋንቋ ሥር የሚጠቃለሉ በመሆናቸዉ በዝርዝሩም ዉስጥ አፋርኛ በዋና ቋንቋነት ተፅፎ ሌሎቹ በቅንፍ ዉስጥ ቀርበዋል። የቋንቋን መረጃ በትክክል ለመመዝገብ እንዲያመች ተመሣሣይነት ያላቸዉ ቋንቋዎችን በተከታታይነት መመዝገብ አስፈላጊ በመሆኑ ከአንድ ዋና ቋንቋ ጋር ተመሣሣይነት ያላቸዉ ቋንቋዎች ሁሉ ዋነኛዉን ቋንቋ ተከትለዉ በዝርዝሩ ላይ ትንሽ ገባ እየተደረጉ በመጻፍ የቀረቡ ሲሆን ለነዚህም የራሳቸዉ የተለየ ኮድ ተሠጥቷቸዋል። ለምሳሌ ዶርዜኛ፣ ጋሞኛ፣ ጎፍኛ፣ ኮንትኛ፣ ኩሉኛና መሎኛ የሚባሉት ቋንቋዎች ከወላይትኛ ቋንቋ ጋር በጣም ስለሚቀራረቡ በዝርዝሩም ዉስጥ ከወላይትኛ ቀጥሎ በተከታታይ ቀርበዋል። ነገር ግን እነዚህ ቋንቋዎች ሁሉ ራሳቸዉን የቻሉ የተለያዩ ቋንቋዎች ስለሆኑ የየራሳቸዉ ኮድ ተሰጥቷቸዋል። ዋና ዋና ቋንቋዎችን በቀላሉ ከዝርዝሩ ለማግኘት እንዲቻል አቀማመጣቸዉ የእንግሊዘኛዉን ፊደል ቅደም ተከተል መሠረት በማድረግ ነዉ።

ለ. <u>የቅርንጫፍ ቋንቋዎች ሥምና ኮድ ዝርዝር፤</u>

ይህ ዝርዝር የተዘጋጀዉ "በዋና ዋና ቋንቋዎች ሥምና ኮድ ዝርዝር" ዉስጥ በቅንፍ ዉስጥ የቀረቡትን ምክሼ ስሞች ወይም ቅርንጫፍ ቋንቋዎችን (ለምሳሌ፣ አዳልኛ፣ ዳናኪልኛ፣ደንከልኛ፣ ጠልጣልኛ) እንዲሁም በዝርዝሩ ላይ ትንሽ ገባ ብለዉ በመጻፍ የቀረቡትን ቋንቋዎች (ለምሳሌ፤ ዶርዜኛ፣ ጋሞኛ፣ ጎፍኛ፣ ኮንትኛ፣ ኩሉኛ፣ መሎኛ) በእንግሊዘኛ ፊደል ቅደም ተከተል መሠረት ለማቅረብ ነዉ። "በዋና ዋና ቋንቋዎች ሥምና ኮድ ዝርዝር" ዉስጥ ትንሽ ወጣ

ብለዉ በመጻፍ በእንግሊዘኛ ፊደል ቅደም ተከተል መሠረት የቀረቡት ዋና ዋና ቋንቋዎች (ለምሳሌ፤ አፋርኛ፥ ወላይትኛ) ግን በዚህኛዉ ዝርዝር ዉስጥ በድጋሚ አልቀረቡም።

3. መልስ ሰጪዉ የሰጠዉ መልስ ዋናዉ/ግንድ ወይም የግንድ ቅርንጫፍ ቋንቋ ሊሆን ይችላል። የተሰጠዉ መልስ ዋናዉ ቋንቋ ከሆነ የዋናዉ ቋንቋ ኮድ የሚመዘገብ ሲሆን የተሰጠዉ መልስ ቅርንጫፍ ቋንቋ ከሆነ ግን የቅርንጫፍ ቋንቋዉ የየትኛዉ ዋና ወይም ግንድ ቋንቋ አካል እንደሆነ በመለየት የሚሰጠዉ ኮድ የዋናዉ ወይም የግንድ ቋንቋ ኮድ ይሆናል። ለምሳሌ መልስ ሰጪዉ የሰጠዉ መልስ አዳልኛ ከሆነ በዓምዱ "አዳልኛ" ተፅፎ ግንዱ አፋርኛ ስለሆነ በካርድ ኮለሙ የሚሞላዉ "01" ነዉ።

4. ከተዘረዘሩት ቋንቋዎች ዉጪ ካጋጠመ የቋንቋዉን ስም በዓምዱ መዝግቦ "ሌሎች የኢትዮጵያ ቋንቋዎች" ለሚለዉ የተሰጠዉ ኮድ "90" በካርድ ኮለሞቹ ይሞላል።

5. አፋቸዉን ላልፈቱ ሕፃናት ወይም መናገር ለተሳናቸዉ በቤተሰቡ በአብዛኛዉ የሚነገር ቋንቋ ይመዘገብላቸዋል።

6. ከአፍ መፍቻ ቋንቋቸዉ ይልቅ ሌላ ቋንቋ በአብዛኛዉ የሚናገሩ ወይም የአፍ መፍቻ ቋንቋቸዉን ጨርሰዉ የረሱ የቤተሰብ አባላት ቢያጋጥሙም በዓምዱ የሚሞላዉ የአፍ መፍቻ ቋንቋቸዉ እንደሆነ መረጋገጥ ይኖርበታል።

7. በዉጭ አገር ቋንቋ አፋቸዉን ለፈቱ ቋንቋዉ እንግሊዝኛ ከሆነ "እንግሊዝኛ" የሚል ቃል ተመዝግቦ ኮድ "97" ሲሞላለት ከእንግሊዝኛ የተለየ ሌላ የዉጭ አገር ቋንቋ ከሆነ ደግሞ የቋንቋዉ ዓይነት ተገልፆ በካርድ ኮለሞቹ ሌሎች የዉጭ አገር ቋንቋዎች ለሚለዉ የተሰጠዉ ኮድ "98" ይሞላላቸዋል።

<u>ማሳሰቢያ፥</u>

በቋንቋዎች ዝርዝር ላይ

በቋንቋዎች ዝርዝር የተገለፁት ከ"A" እስከ "Z" ያሉት የእንግሊዝኛ ሆሄያት እንድን ቋንቋ በቀላሉ ከዝርዝሩ ለማግኘት እንዲረዱ የተዘጋጁ ናቸዉ እንጂ የቋንቋ ኮድ በሚሰጥበት ወቅት አብረዉ የሚገለጹ አይደሉም።

የዋና ዋና ቋንቋዎች ሥምና ኮድ ዝርዝር

	ኮድ	ቋንቋ
A	01	አፋርኛ (አዳልኛ, ዳናኪልኛ, ደንከልኛ, ጠልጣልኛ)
	02	አገው አዊንጊኛ (ኮንፈልኛ)
	03	አገው ካሚርኛ (ካምታንግኛ)
	04	አማርኛ
	05	አኙዋክኛ (የምበኛ)
	06	አርቦርኛ (ኡርበሬ, ኡልዲ, መርሲ)
	07	አርጎብኛ
	08	አሪኛ (ሹሞኛ, ሻንጋማኛ)
B	09	ባስኬትኛ (መስኬትኛ, አንጂልኛ, ዶሌኛ, ማሌኛ)
	10	ቤንችኛ (ቤንችኖን)
	11	ጀኛ
	12	ሜርኛ
	13	ቡርጅኛ (ዳሼኛ, ባምባልኛ, አለጋኛ)
C	14	ጫርኛ (ፃርኛ, ሣራኛ)
D	15	ዳሰነችኛ (ገለብኛ, ማርሌኛ)
	16	ዲሜኛ
	17	ዲዚኛ (ማጂኛ)
G	19	ጋንጁልኛ (ባዉኛ)
	20	ጌዴኛ (ደራሳኛ)
	21	ጊዮድኛ (ኮሊኛ, ካበዜኛ, ወርዜኛ)
	22	ጊዶሌኛ (ዳራሻትኛ, ጊራዤኛ, ጊራዶዮትኛ, ጉራቴኛ)
	23	ጎቶኛ (ኳቶኛ)
	24	ጉሙዝኛ (ጋንዛኛ, ጋንዞኛ, ቢጋኛ, ቢጋኛ, ሻንቅልኛ, ሳዶኛ, ሲሲኛ)
	25	ጉራጊኛ – ስልጢኛ (ወለኔኛ, አዘርነት, ሐበርበሬ, እንቆርኛ, አሊቾና ወሪር, ወራቤ)
	26	ጉራጊኛ–ሶዶኛ (ክስታንኛ, እንደጋንኛ, ቀምኛ)
	27	ጉራጊኛ–ሰባትቤት (ቸሀኛ, እነርኛ, እነሞርኛ, እዣኛ, ጉመርኛ, ጉራፌኛ, መጋረብኛ, መሁርኛ, ሙኸርኛ, ሰዶንኛ)
H	28	ሃዲያኛ
	29	ሃሬፋኛ (ዓብዳኛ)
	30	ሐመርኛ (ባሻዳኛ, ባናኛ, ቃርኛ)
	31	ሀረሪኛ (አደርኛ)
J	32	ጀብላዊኛ (በርታኛ, ቤንሻንጉልኛ, ጨማጨት, ጃጋሌኛ, መዪኛ, ዝሆኛ, ፋበርኛ, ፋካጂኛ, ፋኮሮኮሮኛ, እንጉሎኛ, አረብኛ)
	33	ሬሳኛ
	34	ጋሚልኛ
	35	ነዑቶኛ
K	36	ቀጨምኛ (ቀጨናኛ, ጋንምኛ, ሀፍርኛ)
	37	ከፋኛ (ከፍቾ)
	38	ቀፆኛ
	39	ቅማንትኛ
	40	ከምባትኛ
	41	እፋብኛ
	42	ቀቢናኛ
	43	ቀምባርኛ
	44	ኩዋምኛ
	45	ኮሞኛ (ኮምኛ, ሃያኝያኛ)
	46	ኮንሶኛ (ካራቴኛ, ኮምሶኛ, ጋራቴኛ)
	47	ኮይሬኛ (አማሮ, አማርኛ, ኮሬኛ, ባዲቱ)
	48	ኩናምኛ
M	49	ማባንኛ
	50	ማኦኛ (አንፊሎኛ, ጉሙጂኛ, ኮማኛ)
	51	መኢንኛ (መቄንኛ, ቲሺኛ, ቲሽኛ, ጅርኛ)
	52	በዲኛ
	53	ማሌኛ
	54	መሰንጎኛ (ማዣንጊሬኛ, ማጀንገኛ, ኡጀንገኛ)
	55	ሞሲኛ (ሙሳኛ)
	56	ሙርሲኛ (ሙንኛ, ሙርሲኛ, ሙርዚኛ, ፔካዐንግኛ)
N	57	ናኦኛ (ናሆኛ, ተሙኛ)
	58	ኑዌርኛ (አቢጋርኛ)
	59	ኛንጋቶምኛ (ተርካንኛ, ቡሜኛ)
O	60	ኦሮምኛ (ተጂ, በረና)
	62	ኦይዳኛ
S	63	ሳሆኛ (ሾሆኛ)
	64	ሸኮኛ
	65	ሺናሻኛ (ቦርኛ, ሸንቾኛ, ደንዞኛ)
	66	ሺታኛ (ሲታኛ, ዋንተኛ)
	67	ሲዳምኛ
	68	ሶማሊኛ
	69	ሱሪኛ (ሱርማኛ, ቲርማኛ, ዳማኛ, ዚልማምኛ, ቺማኛ)
T	70	ትግሬኛ
	71	ፀማኛ (ፀማይኛ, ሎማኛ, ኬሚሊኛ)
W	72	ወላይትኛ
	73	ዶርዜኛ
	74	ጋሞኛ
	75	ጎፋኛ (ጎዳኛ)
	76	ኮንታኛ
	77	ኩሎኛ (አመቱኛ, ዶመቶኛ, ዳዉሮኛ)
	78	መሎኛ
Y	80	የምሳኛ (የምኛ, ጃንጀሮኛ, ያንጋሮኛ)
Z	81	ዘይሴኛ
	82	ዘርጉላኛ
	90	ሌሎች የኢትዮጵያ ቋንቋዎች
	97	እንግሊዝኛ
	98	ሌሎች የውጭ አገር ቋንቋዎች

የትርጉሞቹ ቋንቋዎች ሥምና ኮድ ዝርዝር

ኮድ	ቋንቋ	ኮድ	ቋንቋ	ኮድ	ቋንቋ	ኮድ	ቋንቋ	ኮድ	ቋንቋ
A 58	አቢጋርኛ	69	ዳማኛ	35	ጎበቶኛ	66	ላንጎኛ	11	ሸኛ
01	አፋልኛ	01	ዳንኪልኛ	32	ጉበቶኛ	M 54	ማጀንጊኛ	32	ሾጋሌኛ
31	አደርኛ	13	ዳሸኛ	15	ጉለብኛ	17	ማጂኛ	51	ሹርኛ
41	አላብኛ	77	ዳውርኛ	75	ጎኮኛ	29	ማሬቆኛ	25	ሲልጢኛ
13	አልጋኛ	65	ደንገቦኛ	50	ጎሞሚኛ	15	ማርሌኛ	66	ሲቲኛ
25	አሊቾና ወሬር	01	ደንካልኛ	21	ጎበዜኛ	32	መዩኛ	26	ሶዶኛ
47	አማርኛ	20	ደራሰኛ	75	ጎፍኛ	27	መጋሬብኛ	69	ሱርምኛ
47	አማር	22	ዲራሼትኛ	60	ጉጂ	54	መዠንገርኛ	T 09	ጣሜኛ
50	አንፊሎኛ	22	ዲራሽኛ	27	ጉመርኛ	51	መቄንኛ	01	ጠልጣልኛ
09	አንጂልኛ	22	ዲራይታትኛ	27	ጉራኛ	78	መሎኛ	43	ተምባርኛ
32	አረብኛ	09	ዶሎኛ	H 36	ሀፋርኛ	12	ሜርኛ	69	ቴርማኛ
25	አዘርነት	77	ዶመቴኛ	45	ሃይሃይኛ	27	መስቃንኛ	51	ቲሻንኛ
B 19	ባጫኛ	73	ዶርዞኛ	J 80	ጃንጃርኛ	09	መስኬትኛ	57	ቶሎኛ
47	ባጼቴ	71	ዱሜኛ	K 36	ቀጨናኛ	38	ሞቻኛ	14	ፃርኛ
24	ባጋኛ	22	ዱሬቴኛ	03	ካምታንጎኛ	27	ሙገርኛ	71	ፆማኛ
08	ባኮኛ	E 26	እንደጋንኛ	46	ካሬቴኛ	27	ሙኸርኛ	59	ቱርካንኛ
13	ባምቢሊኛ	25	እነቆርኛ	30	ቃርኛ	56	ሙኒኛ	U 54	ኡጀንግኛ
30	ባናኛ	27	እነሞርኛ	42	ቀቤንኛ	06	ሙርሌ	06	ኡልዴ
30	ባሻድኛ	27	እነርኛ	37	ከፍቾኛ	56	ሙርሲኛ	32	ኡንዱኛ
24	ቤጋኛ	06	ኤርቦሬ	26	ኪስታንኛ	56	ሙርዚኛ	W 26	ዋሞኛ
10	ቤንቾናን	27	እዣኛ	77	ኮሎኛ	N 56	ኚካባቦንጎኛ	25	ወለኔኛ
32	ቤንሻንጉልኛ	F 33	ፈዳሽኛ	50	ኮማኛ	57	ናሆኛ	25	ወሬቢ
25	በርበሬ	32	ፉኩምኩምኛ	45	ኮሞኛ	O 77	ኦሜቴኛ	21	ወርዜኛ
32	በርታኛ	32	ፉክርኛ	46	ኮምሶኛ	S 24	ሳዶኛ	32	ወጣዉጥኛ
52	ቦዲኛ	32	ፉካሺኛ	02	ኮንፈልኛ	27	ሰባትቤት	Y 80	ያንጋርኛ
60	ቦረና	G 34	ጋሚሊኛ	76	ኮንትኛ	24	ሴሴኛ	05	የምቦኛ
65	ቦሬኛ	74	ጋሞኛ	47	ኮሬኛ	63	ሻሆኛ	80	የምኛ
59	ቡሜኛ	24	ጋንዛኛ	23	ኳትኛ	08	ሻንጋሞኛ	Z 14	ዛሬኛ
55	ቡሳኛ	24	ጋንዞኛ	21	ኩልኛ	24	ሻንቅልኛ	82	ዘርጉልኛ
C 27	ቸሀኛ	46	ጋሬቴኛ	71	ኩዌልኛ	65	ሸንቾኛ	69	ዚልመምኛ
69	ቼማኛ	36	ጋዩምኛ	L 29	ላበዲኛ				
D 51	ዳሜኛ								

ዓምድ 21 ...... ተጨማሪ ቋንቋ ይናገራሉ? ከተናገሩ ዋነኛዉ ተጨማሪ ቋንቋ ይጻፍ፤ ካልተናገሩ "አይናገሩም" የሚል ቃል ይፃፍ

በዚህ ዓምድ ለያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ከአፍ መፍቻ ቋንቋዉ የተለየ ተጨማሪ ቋንቋ ይናገር እንደሆን ተጠይቆ መልሱ በዚህ ዓምድ ይመዘገባል። ከአፍ መፍቻ ቋንቋቸዉ የተለየ ቋንቋ ለመናገር ለሚችሉ የቤተሰብ አባላት የተጨማሪ ቋንቋዉ ስምና ኮድ ለዓምድ 20 በተሰጠዉ መመሪያ መሠረት በዚህ ዓምድ ይመዘገባል። ከአንድ በላይ ተጨማሪ ቋንቋ ለሚናገሩ የቤተሰብ አባላት የሚመዘገበዉ በይበልጥ አጣርተዉ የሚናገሩት ተጨማሪ ቋንቋ ነዉ። ተጨማሪ ቋንቋ ለማይናገሩ አባላት "አይናገሩም" የሚል መልስ ተፅፎ ኮድ "00" በካርድ ኮለሙ ይመዘገባል። አፋቸዉን ላልፈቱ ሕፃናት ባለፈዉ ዓምድ ላይ አፋቸዉን ይፈቱበታል ተብሎ የሚገመተዉ የቤተሰቡ ቋንቋ የሚመዘገብ ሲሆን በዚህ ዓምድ ግን "አይናገሩም" የሚል መልስ ተፅፎ ኮድ "00" ይመዘገብላቸዋል። አንድ ግለሰብ አንድ ቋንቋ መናገር ይችላል የሚባለዉ በትክክል በቋንቋዉ መልእክት ለማስተላለፍና ለመቀበል ሲችል ብቻ ነዉ።

ዓምድ 22 - ብሄረሰብ፥ የ............. ብሄረሰብ ምንድን ነዉ?

እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ብሄረሰብ ምን እንደሆነ ተጠይቆ በዓምድ 22 በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ተፅፎ ትክክለኛዉ ኮድ በካርድ ኮለሞቹ ይመዘገባል። ግለሰቡ ብሄረሰብህ ምንድነዉ ተብሎ ሲጠየቅ ትርጉሙን ባለመረዳት ጥያቄዉን በትክክል ለመመለስ ከተቸገረ ዘርህ፥ ትዉልድህ፥ ነገድህ፥ ጎሳህ በማለት በማብራራት ማስረዳት ያስፈልጋል። የብሄረሰቦችን ስምና ኮድ በቀላሉ ለማግኘት እንዲያመች ሁለት ዝርዝሮች ማለትም "የዋና ዋና ብሄረሰቦች ስምና ኮድ ዝርዝር" እና "የቅርንጫፍ ብሄረሰቦች ሥምና ኮድ ዝርዝር" በሚከተሉት ገፆች ቀርበዋል። ይኸን በመገንዘብ የብሄረሰብ ስምና ኮድ አመዘጋገብ እንደሚከተለዉ ይሆናል:-

1. ለብሄረሰብ መዓፊያ በተሰጠዉ ቦታ መልስ ሰጪዉ የሰጠዉ የብሄረሰብ ስም ይመዘገባል፥ የብሄረሰባቸዉን ስም ለመናገር ፈቃደኛ ያልሆኑ ግለሰቦች ካጋጠሙ በተቻለ መጠን አግባብቶ ትክክለኛዉን መልስ ማግኘት ያስፈልጋል።

2. መልስ ሰጭዉ ላስመዘገበዉ ብሄረሰብ የተሰጠዉ ትክክለኛ ኮድ "የዋና ዋና ብሄረሰቦች ስምና ኮድ ዝርዝር" በመመልከት በካርድ ኮለሞቹ ይመዘገባል። በዚህ ዝርዝር ዉስጥ ብሄረሰቡን ለማግኘት አስቸጋሪ ከሆነ "የቅርንጫፍ ብሄረሰቦች ስምና ኮድ ዝርዝር" በመመልከት ለማግኘት ይቻላል።

3. መልስ ሰጪዉ የሰጠዉ መልስ ዋናዉ/ግንድ ብሄረሰብ ወይም የግንድ ቅርንጫፍ ብሄረሰብ ሊሆን ይችላል። የተሰጠዉ መልስ ዋናዉ ብሄረሰብ ከሆነ የዋናዉ ብሄረሰብ ኮድ የሚመዘገብ ሲሆን የተሰጠዉ መልስ ቅርንጫፍ ብሄረሰብ ከሆነ ግን ቅርንጫፍ ብሄረሰቡ የየትኛዉ ዋና ወይም ግንድ ብሄረሰብ አካል እንደሆነ በመለየት የሚሰጠዉ ኮድ የዋናዉ ወይም የግንድ ብሄረሰብ ኮድ ይሆናል። ለምሳሌ በዓምዱ የተመዘገበዉ ብሄረሰብ ስም ሳይንቴ ቢሆን ግንዱ አማራ ስለሆነ በካርድ ኮለሙ የሚሞላዉ "04" ነዉ። ይኸዉም የአማራ ብሄረሰብ መለያ ኮድ ነዉ። በዓምዱ የተመዘገበዉ የብሄረሰብ ስም እነቆር ቢሆን ግንዱ ጉራጌ - ስልጤ ስለሆነ በካርድ ኮለሙ "25" ... ወዘተ ይሞላል።

ሀ. የዋና ዋና ብሄረሰቦች ስምና ኮድ ዝርዝር፤

በዚህ ዝርዝር ዉስጥ ሁሉም ብሄረሰቦች የቀረቡ ሲሆን አቀማመጣቸዉም ዋና ዋና ብሄረሰቦችን በመጠቀም ነዉ። የዋናዉ ብሄረሰብ ሞክሼ ስሞችና ቅርንጫፍ ብሄረሰቦች ከዋናዉ ብሄረሰብ ጋር ተመሣሣይ ኮድ ስለሚሰጣቸዉ በቅንፍ ዉስጥ ቀርበዋል። ለምሳሌ አዳል፥ ዳናኪል፥ ደንከል፥ ጠልማል፥

የሚባሉ ትርንጫፍ ብሄረሰቦች ሁሉ አፋር በሚባል ዋና ብሄረሰብ ሥር የሚጠቃለሉ በመሆናቸዉ በዝርዝሩም ዉስጥ አፋር እንደ ዋና ብሄረሰብ ተፅፎ ሌሎቹ በቅንፍ ዉስጥ ቀርበዋል። የብሄረሰብን መረጃ በትክክል ለመመዝገብ እንዲያመች ተመሣሣይነት ያላቸዉ ብሄረሰቦችን በተከታታይነት መመዝገብ አስፈላጊ በመሆኑ ከአንድ ዋና ብሄረሰብ ጋር ተመሣሣይነት ያላቸዉ ብሄረሰቦች ሁሉ ዋነኛዉን ብሄረሰብ ተከትለዉ በዝርዝሩ ላይ ትንሽ ገባ እየተደረጉ የቀረቡ ሲሆን ለነዚህም የራሳቸዉ የተለየ ኮድ ተሰጥቷቸዋል። ለምሳሌ ዶርዜ፣ ጋሞ፣ ጎፋ፣ ኮንታ፣ ኩሎ፣ እና ኮንታ የሚባሉ ብሄረሰቦች ከወላይታ ብሄረሰብ ጋር በጣም ስለሚቀራረቡ በዝርዝሩም ዉስጥ ከወላይታ ቀጥሎ በተከታታይ ቀርበዋል። ነገር ግን እነዚህ ብሄረሰቦች ሁሉ ራሳቸዉን የቻሉ የተለያዩ ብሄረሰቦች ስለሆኑ የየራሳቸዉ ኮድ ተሰጥቷቸዋል። ዋና ዋና ብሄረሰቦችን በቀላሉ ከዝርዝሩ ለማግኘት እንዲቻል አቀማመጣቸዉ የእንግሊዘኛዉን ፊደል ቅደም ተከተል መሠረት በማድረግ ነዉ።

ለ. <u>የትርንጫፍ ብሄረሰቦች ሥምና ኮድ ዝርዝር፤</u>

ይህ ዝርዝር የተዘጋጀዉ "በዋና ዋና ብሄረሰቦች ሥምና ኮድ ዝርዝር" ዉስጥ በቅንፍ ዉስጥ የቀረቡትን ምክሼ ስሞች ወይም ትርንጫፍ ብሄረሰቦችን (ለምሳሌ፣ አዳል፣ ዳንኪል፣ ደንከል፣ ጠልጣል) እንዲሁም በዝርዝሩ ላይ ትንሽ ገባ ብለዉ የቀረቡትን ብሄረሰቦች (ለምሳሌ፤ ዶርዜ፣ ጋሞ፣ ጎፋ፣ ኮንታ፣ ኩሎ፣ መሎ) በእንግሊዝኛ ፊደል ቅደም ተከተል መሠረት ለማቅረብ ነዉ። "በዋና ዋና ብሄረሰብ ሥምና ኮድ ዝርዝር" ዉስጥ ትንሽ ወጣ ብለዉ በእንግሊዝኛ ፊደል ቅደም ተከተል መሰረት የቀረቡት ዋና ዋና ብሄረሰቦች ግን (ለምሳሌ፤ አፋር፣ ወላይታ) በዚህኛዉ ዝርዝር ዉስጥ በድጋሚ አልቀረቡም።

4. ከተጠቀሱት ዋና ብሄረሰቦችና ትርንጫፍ ማህበረሰቦች ዉጭ ካጋጠሙ የብሄረሰቡ ስም በዓምዱ ተፅፎ የሚሰጠዉ ኮድ ግን ለሌሎች የኢትዮጵያ ብሄረሰቦች የሚሰጥ ኮድ "90" ይሆናል።

5. ከሁለት የተለያዩ ኢትዮጵያዉያን ብሄረሰቦች ወይም ከኢትዮጵያዉያንና ከዉጭ አገር ዜጎች የተወለዱ ግለሰቦች ዕድሜያቸዉ 18 ዓመትና በላይ ከሆነ እነሱ የመረጡት የብሄረሰብ ስም በዓምዱ ይመዘገባል። ዕድሜያቸዉ ከ18 ዓመት በታች ከሆነ ግን ወላጅ ወይም አሳዳጊ የወሰነዉ የብሄረሰብ ስም በዓምዱ እንዲፃፍ ያስፈልጋል።

6. ከተለያዩ የኢትዮጵያ ብሄረሰቦች ለተወለደና ከአባቱና ከእናቱ ብሄረሰብ አንዱን ለይቶ ለመናገር ለማይፈልግ የሁለቱ ብሄረሰቦች ስም ተፅፎ ከተለያዩ ብሄረሰቦች የተወለዱ የሚለዉ ኮድ "91" ይሞላል። ከእናታቸዉ ወይም ከአባታቸዉ ብሄረሰብ አንዱን መርጠዉ ለመናገር ፈቃደኛ ለሆኑ ግን የመረጡት ብሄረሰብ ስም ተመዝግቦ የብሄረሰቡ ኮድ ይሞላላቸዋል።

7. ኤርትራዊያን ለሆኑ ሁሉ በዓምዱ "ኤርትራዊ" ተብሎ ተመዝግቦ ኮድ "93" በካርድ ኮለሞቹ ይመዘገባል። እንዲሁም ለጅቡቲያዉያን ኮድ "94" ይሰጣቸዋል። ለሱማሊያ አገር ዜጎች "ሶማሊያዊ" ተብሎ ተመዝግቦ ኮድ "95" በካርድ ኮለሞቹ ይመዘገባል። ይህ ኮድ ግን የሚመዘገበዉ ኢትዮጵያዉያን ላልሆኑ ብቻ እንደሆነ መጠንቀቅ ያስፈልጋል። ለኢትዮጵያዊያን ሶማሌዎች የሚመዘገበዉ "ሶማሌ" የሚል መልስ ሲሆን የሚሰጣቸዉም ኮድ "68" ነዉ። ለኬንያዉያን ኮድ 96፣ ለሱዳናዊያን ኮድ 97 የሚመዘገብ ሲሆን ለሌሎች የዉጭ አገር ዜጋዎች ሁሉ የአገራቸዉ ስም ተመዝግቦ ኮድ 98 ይሰጣቸዋል።

የዋና ዋና ብሄረሰቦች ስምና ኮድ ዝርዝር

	ኮድ	ብሄረሰብ
A	01	አፋር (አዳል፣ ዳናኪል፣ ደንካሊ፣ ጠልጣል)
	02	አገው-አዊንጊ (ኩንፈል)
	03	አገው - ካሚር (ካምታንግ)
	04	አማራ (ጎንደሬ፣ ጋይንቴ፣ ሰሜን፣ ፋርጤ፣ ጎጃሜ፣ ዳውንቴ፣ ዋድላ፣ ሳይንቴ፣ ወሎቴ፣ ሸዌ፣ ተጉለቴ፣ ጅሩ፣ ይፋቴ፣ መንዜ፣ ምንጃሬ፣ ቡልጌ)
	05	አኙዋክ (የምቦ)
	06	አርቦሬ (ኤርቦሬ፣ ኡልዴ፣ ሙርሌ)
	07	አርጎባ
	08	አሪ (ባኮ፣ አሬ፣ ሸንጋማ)
B	09	ባስኬቶ (መስኬቶ፣ አንጃኔ፣ ዶኦ፣ ባጎ)
	10	ቤንች
	11	ጀ
	12	ሜር
	13	ቡርጂ (ዳሼ፣ ቡምባላ፣ አሊጋ)
C	14	ጫራ (ቻራ፣ ሻራ)
D	15	ዳሰነች (ገለብ፣ ገለባ፣ ማርሌ)
	16	ዲሜ
	17	ዲዚ (ማጂ)
F	18	ፈዳሼ
G	19	ጋንጁሌ (ባሜ)
	20	ጌዴኦ (ደራሳ)
	21	ጎዋዳ (ኮሌ፣ ጎበዜ፣ ወርዚ፣ አሌ)
	22	ጊዶሌ (ገራቸት፣ ጊራቸ፣ ጋርዱላ፣ ጊራይዶቶ፣ ሹሬ)
	23	ጎታ (ኳታ)
	24	ጉሙዝ (ጋንዛ፣ ጋንጫሊ ቤጋ፣ ባጋ፣ ሻንቅላ፣ ባዴ፣ ሲሲ)
	25	ጉራጌ-ስልጤ (ወላኔ፣ አዘርነት፣ በርበሬ፣ እንቆር፣ አሊቾ ወሪሮ፣ ወራቤ)
	26	ጉራጌ-ሶዶ (ክስታኔ፣ እንደጋኝ፣ ዶቢ)
	27	ጉራጌ-ሰባት ቤት (ቸሀ፣ ኤነር፣ እነሞር፣ ኢዣ፣ ጉመር፣ ጉራ፣ መጋረ፣ መገር፣ መስቃን፣ ሙሁር)
H	28	ሀዲያ
	29	ማረቆ (ሊቢዶ)
	30	ሐመር (ባኛ፣ ባና፣ ካሮ)
	31	ሀረሪ (አደሬ)
J	32	ጀብላዊ (በርታ፣ ቤንሻንጉል፣ ጨማጨጋ፣ ሾጎ፣ ኡንዱ፣ መዶ፣ ዝብቶ፣ ፋዳር፣ ፋዘ፣ ፋከምከም)
	33	ፋላሻ
	34	ጋሚል
	35	ገባቶ
K	36	ቀጨም (ቀጨና፣ ጋዋም፣ ሁፋር)
	37	ከፋ (ከፌቾ)
	38	ቀፎ (ሸክቾ)
	39	ቅማንት
	40	ከምባታ
	41	አላባ
	42	ቀቤና
	43	ጠምባሮ (ቃምባታ)
	44	ክዋማ
	45	ኮማ (ኮሞ፣ ሀያሀያ፣ መዴን፣ አኪማ)
	46	ኮንሶ (ካራቲ፣ ኮምሶ፣ ጋራቲ)
	47	ኮይራ (አማር፣ አማሬኛ፣ ኮሬ፣ ባዲቱ)
	48	ኩናማ
M	49	መዠንግ
	50	ማኦ (አንፊሎ፣ ሰዋሜ፣ ሰምቢጂ፣ ኮማን)
	51	መኤን (መቲን፣ ዳይዶ፣ ቲሽና፣ መኢንት፣ ማኒት፣ ሹሮ)
	52	ቦዲ (ቱሙር)
	53	ማሌ
	54	መሸንግ (መዠንገር፣ ማጀንግ፣ ኡጀንግ)
	55	ሞሲዬ (ቡሳ)
	56	ሙርሲ (ሙን፣ ሙርሶ፣ ሙርሲ፣ ሙርዞ፣ ዴካሰንግ)
N	57	ናኦ (የሆ፣ ቀሮ)
	58	ኑዌር (አቢጋር)
	59	ኛንጋቶም (ቀርኳና፣ ቡሜ፣ መጉ፣ ቡም፣ ዶንጊሮ፣ ቶሳ)
O	60	ኦሮሞ (ቱለማ፣ ቦረና፣ ቀለም፣ ከረዩ፣ ጉጂ፣ ሊሙ፣ ወረኢሉ፣ በቾ፣ አብቹ፣ ሰላሌ፣ አርሲ፣ ራያ፣ ሜጫ፣ ገላን፣ ገብሬ፣ ኢቱ፣ ጂሌ፣ ቀቶ)
	61	ወርጂ (ትግሬ ወርጂ)
	62	ኦይዳ
S	63	ሳሆ (ሾሆ፣ ኢሮብ)
	64	ሽኮ
	65	ሺናሻ (ቦሮ፣ ሸንቼ፣ ዶንጋሮ)
	66	ሺታ (ሲታ፣ ኦፖ)
	67	ሲዳማ
	68	ሶማሌ
	69	ሱሪ (ሱርማ፣ ቲርማ፣ ዲማ፣ ኪሰማም፣ ቼማ፣ ሙርሲ)
	70	ትግራዋይ (ትግሬ)
	71	ፃማይ (ፀማይ፣ ቶሜ፣ ኩጌሉ)
W	72	ወላይታ
	73	ዶርዜ
	74	ጋሞ
	75	ጎፋ (ጎኦ)
	76	ኮንታ
	77	ኩሎ (ዳውሮ፣ ደውሮ፣ ዳውር)
	78	መሎ
	79	ወይጦ
Y	80	የም (የም፣ ጀንጀሮ፣ ያንጋር)
Z	81	ዘይሴ
	82	ዘርጉላ
	90	ሌሎች የኢትዮጵያ ብሄረሰቦች
	91	የተለያዩ ብሄረሰቦች ቅልቅል ወላጆች የተወለደ
	93	ኤርትራዊ
	94	ጅቡቲያዊ
	95	የሶማሊያ አገር ዜጎች
	96	ኬንያዊ
	97	ሱዳናዊ
	98	ሌሎች የዉጭ አገር ዜጎች

የትርጓሜዉ ብሄረሰቦች ሥምና ኮድ ዝርዝር

	ኮድ	ብሄረሰብ
A	60	አገው
	58	አቢጋር
	01	አዳል
	31	አደሬ
	45	አኳማ
	41	አላባ
	13	አሌጋ
	25	አሎቶና ወሬር
	21	አሌ
	47	አማሬኛ
	47	አማር
	50	አንፊሎ
	09	አንጂፋ
	08	አሪ
	60	አርሲ
B	19	ባሜ
	47	ባዲቱ
	24	ባጋ
	08	ባኮ
	13	ባምባሳ
	50	ባምባሺ
	30	ባና
	30	ባሻዳ
	60	በቾ
	24	ቤጋ
	32	ቤንሻንጉል
	25	በርበሬ
	32	በርታ
	52	ቦዲ
	60	ቦረና
	65	ቦሮ
	04	ቡልጋ
	59	ቡሜ
	59	ቡሚ
	55	ቡሳ
C	27	ቸሀ
	69	ቼማ
D	51	ዳጸም
	69	ዳማ
	01	ዳንኪል
	22	ደራሼት
	13	ዲዚ
	04	ዳውንቴ
	77	ዳውሮ
	65	ደንገበ
	01	ደንከል
	20	ደራሳ
	22	ደራሼ
	22	ደራደታት
	09	ዶሎ
	77	ዶመቴ
	73	ዶርዜ
	71	ድሜ
	22	ዱራቴ
	26	እንደጋኝ
	25	እነቆር
	27	እነሞር
	27	ኤነር
	06	ኤርቦሬ
	27	ኢዣዶ
	32	ፋክምክም
	32	ፋኩር
	32	ፋዳሺ
	33	ፋዳሺ
	04	ፋርጣ
	34	ጋሚሌ
	74	ጋሞ
	24	ጋንዛ
	24	ጋንዢ
	46	ጋሬቱ
	22	ጋርዱላ
	36	ጋዋም
	04	ጋዶንት
	35	ገቦቶ
	32	ገቤቶ
	60	ገብሬ
	15	ገዳባ
	60	ገላን
	15	ጉሙዝ
	75	ጎ
	60	ጉራ
	50	ጎማ
	21	ጎበዜ
	75	ጎፋ
	04	ጎጃሜ
	04	ጎንደሬ
	60	ጉጂ
	27	ጉመር
	27	ጉራ
H	36	ሀዲያ
	45	ሀያሀያ
I	63	ኢሮብ
	60	ኢቱ
J	80	ጀንጀሮ
	60	ጂሌ
	04	ጀፋዲ
K	36	ቀጨኔ
	43	ቃምባታ
	46	ካራቴ
	30	ካሮ
	42	ቀቤና
	37	ከፊቾ
	03	ኻምታንግ
	60	ከረዩ
	26	ክስታኔ
	50	ኮማን
	45	ኮሞ
	46	ኮምሶ
	02	ኮንፈል
	76	ኮንታ
	47	ኮሬ
	21	ኩሌ
	77	ኩሎ
	48	ኩናማ
	71	ኩዌሊ
L	66	ላንጎ
	04	ላስታ
	29	ሊብዶ
	60	ሌቃ
M	54	ማጃንግ
	17	ማጂ
	51	ማሌት
	29	ማረቆ
	15	ማርሌ
	09	መሰኪቴ
	51	ማኤንት
	59	መዓን
	60	ሜጫ
	45	መኳን
	27	መጋረብ
	27	መገር
	54	መዠንገር
	51	መቀን
	78	መሎ
	04	መንዜ
	12	ሜር
	27	መስቃን
	32	መዩ
	04	ምንጃሬ
	38	ሞቻ
	27	ሙኸር
	56	ሙን
	56	ሙርዲ
	06	ሙርሌ
	56	ሙርሲ
	56	ሙርዚ
N	57	ናዎ
	56	ኚከላበንግ
O	77	ኦሜቶ
	25	ኦዘርንት
Q	60	ቆቱ
R	60	ራያ
	59	ርጌጌና
	23	ዳት
S	24	ሳዶ
	04	ሳይንቴ
	27	ሰባትቤት
	60	ሰላሌ
	04	ሰሜን
	24	ሴሴ
	63	ሻሆ
	08	ሻንጋሞ
	24	ሻንቂላ
	11	ሺ
	38	ሸኪቾ
	65	ሸንቾ
	04	ሸዌ
	32	ሺናሻ
	51	ሹሮ
	25	ሲልጤ
	66	ሲታ
	26	ሶዶ
	69	ሱርማ
T	09	ጻማ
	04	ተንሰቴ
	01	ጠልጣል
	70	ትግሬ
	61	ትግሬ ወርጂ
	43	ጥምባሮ
	69	ቲርማ
	51	ቲሻና
	59	ቶፖሳ
	57	ቶሎ
	14	ፃሬ
	71	ፀማይ
	60	ቱለማ
	52	ቱሙር
	59	ቱርካና
U	54	ኡጃንግ
	06	ኡልዴ
	32	ኡንዱ
W	26	ዋጮ
	04	ዋድላ
	25	ወላኔ
	25	ወራቤ
	60	ወረጂቤ
	61	ወርጂ
	21	ወርዜ
	32	ውጣውጥ
Y	80	ያንጋር
	80	ያም
	05	የምቦ
	04	ይፋት
Z	14	ዛሬ
	82	ዘርጉላ
	69	ዜልማም

ዓምድ 23-24 <u>የፍልሰት ሁኔታ</u>

ዓምድ 23 - <u>እዚህ ወረዳ ገጠር ዉስጥ ያለማቋረጥ ለስንት ዓመት ኖረዋል?</u>

በዚህ ዓምድ በቆጠራዉ የሚሸፈኑ የቤተሰብ አባላት ሁሉ ቆጠራዉ በሚካሄድበት ወረዳ ገጠር ክፍል ከመቼ ጀምረዉ በመኖር ላይ እንደሚገኙ ተጠይቀዉ መልሱ ይመዘገባል። ግለሰቡ በወረዳዉ የገጠሩ ክፍል ዉስጥ ተወልደዉ እስከ ቆጠራዉ ቀን ድረስ ከወረዳዉ ገጠር ዉጭ ኑረዉ የማያዉቁ ከሆነ ለዓምዱ በተሰጠዉ ባዶ ቦታ "ከልደት ጀምሮ" ወይም "ከል.ጀ." ተብሎ ይፃፋል። አንዳንድ ግለሰቦች ከወረዳዉ ዉጭ በሚገኝ ሆስፒታል ቢወለዱም የተወለዱበት ሥፍራ ተብሎ የሚቆጠረዉ የመኖሪያ ሥፍራቸዉ ነዉ እንጂ ሆስፒታሉ የሚገኝበት ሥፍራ አይደለም። በተመሳሳይ መልክም እናትየዉ ዘመዶቿ በሚኖሩበት አካባቢ ልጅ ወልዳና ቃርሳ ብትመለስ ልጁ የተወለደበት ሥፍራ ተብሎ የሚቆጠረዉ የቤተሰቡ መደበኛ መኖሪያ ሥፍራ እንጂ የእናትየዉ ዘመዶች የሚገኙበት ሥፍራ አይደለም።

ከተወለዱ ጀምሮ በወረዳዉ ገጠር ክፍል ዉስጥ ላልኖሩ ግለሰቦች በወረዳዉ ገጠር ክፍል ዉስጥ ያለማቋረጥ መኖር ከጀመሩ ምን ያህል ዓመታት እንደሆናቸዉ ተጠይቀዉ መልሱ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ላይ ይመዘገባል። መልሱ የሚመዘገበዉ በጨረሱት ሙሉ ዓመት ነዉ። ለምሳሌ ሶስት ዓመት ከአሥራ አንድ ወር ለሆናቸዉ የሚመዘገበዉ ሶስት ዓመት ብቻ ይሆናል። ከተወለዱ ጀምሮ በወረዳዉ የገጠር ክፍል ዉስጥ ያልኖሩ የሚባሉት ግለሰቦች በሁለት መልክ ይከፈላሉ። እነዚህም:-

- አንደኛ/ ከወረዳዉ የገጠር ክፍል ዉጭ የተወለዱ፥ እና
- ሁለተኛ/ በወረዳዉ የገጠር ክፍል ዉስጥ ተወልደዉ በመሀሉ በሌላ ወረዳ /ወይም በወረዳዉ ዉስጥ በሚገኝ ከተማ/ ሲኖሩ ቆይተዉ የተመለሱ ናቸዉ ። ይህም ማለት ለጥቂት ጊዜ ብቻ ወጥተዉ የተመለሱ ግለሰቦች ሳይሆኑ ለስድስት ወርና በላይ ለሆነ ጊዜ ሌላ ሥፍራ ቆይተዉ የተመለሱ ናቸዉ።

በአንደኛ ተራ ቁጥር ለተጠቀሱት ግለሰቦች ያለማቋረጥ የኖሩበት ጊዜ የሚገለፀዉ ወደ ወረዳዉ ገጠር ክፍል ከመጡበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ቆጠራዉ ቀን የጨረሱትን ሙሉ ዓመት በመፃፍ ይሆናል። በሁለተኛ ተራ ቁጥር ለተጠቀሱት ደግሞ የሚገለጸዉ ወደ ወረዳዉ የገጠር ክፍል ተመልሰዉ ከመጡ በኋላ እስከ ቆጠራዉ ዕለት ያለማቋረጥ ያጠናቀቁትን ሙሉ ዓመት በመመዝገብ ይሆናል። ይህ ጥያቄ የሚመለከተዉ በወረዳዉ የገጠሩ ክፍል የኖሩበትን ጊዜ ስለሆነ በወረዳዉ ዉስጥ ከሚገኝ ከተማ የመጡ አባላት ቢያጋጥሙ ከልደት ጀምረዉ በወረዳዉ ገጠር ክፍል እንደኖሩ አይቆጠርላቸዉም። በተመሣሣይ መልክም በወረዳዉ የገጠር ክፍል ተወልደዉና እዚያዉ ሲኖሩ ቆይተዉ በመሐሉ በወረዳዉ ዉስጥ በሚገኝ ከተማ ኑሮአቸዉን መስርተዉ የነበሩ ግለሰቦች ወደ ወረዳዉ ገጠር ክፍል ቢመለሱ ከልደት ጀምሮ በወረዳዉ የገጠር ክፍል እንደኖሩ አይቆጠርላቸዉም። በዚህ ዓምድ ያለማቋረጥ በወረዳዉ የገጠር ክፍል የኖሩበት ዓመታት ብዛት ተጠይቆ ሲመዘገብ አንድ መታወስ ያለበት ጉዳይ አለ። ይህም አንዳንድ አባላት ቆጠራዉ በሚካሄድበት የገጠር ክፍል መኖር ከጀመሩ በኋላ አንድ ጊዜ ወይም ከአንድ ጊዜ በላይ ሥፍራዉን ትተዉ በሌላ ቦታ ኑሮ መስርተዉ ከቆዩ በኋላ ተመልሰዉ ወደ ወረዳዉ ገጠር ክፍል ይመጣሉ። ለነዚህ አባላት የሚመዘገብላቸዉ ለመጨረሻ ጊዜ ወደ ወረዳዉ የገጠር ክፍል ከተመለሱ በኋላ እስከ ቆጠራዉ ቀን የኖሩት ዓመታት ብዛት እንጂ በተለያዩ ጊዜያት የኖሩባቸዉ ዓመታት ተደምረዉ አይደለም። በዓምዱ ለሚገኙ መልሶች የሚሰጣቸዉ ኮዶች ከዚህ በታች ተዘርዝረዋል።

<u>ኮድ</u>

0 = ከአንድ ዓመት በታች በወረዳዉ ገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ (ዓመት ያልሞላቸዉ)

1 = ለአንድ ዓመት በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ

2 = ለሁለት ዓመት በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ

3 = ለሶስት ዓመት በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ

4 = ለአራት ዓመት በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ

5 = ከአምስት እስከ ስድስት ዓመት በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ

6 = ከሰባት ዓመት እስከ ዘጠኝ ዓመት በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ

7 = ለአሥር ዓመትና ከዚያ በላይ በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ

8 = ከልደት ጀምሮ በወረዳዉ የገጠር ክፍል ያለማቋረጥ የኖሩ።

ከመልስ ሰጭዎች የሚገኘዉ መረጃ የሚመዘገበዉ ከላይ በተዘረዘሩት ኮዶች አማካኝነት በዓምዱ ስር በሚገኘዉ ካርድ ኮለም ነዉ። ያለማቋረጥ የኖሩት ከአንድ ዓመት በታች ከሆነ ለኮዱ መመዝገቢያ በተሰጠዉ ቦታ "0" ይመዘገባል። አምስትና ስድስት ዓመት ለቆዩ የሚሞላላቸዉ ኮድ "5" ሲሆን ሰባት ዓመት፣ ስምንት ዓመትና ዘጠኝ ዓመት ለቆዩ ኮድ "6" ይመዘገባል። አሥር ዓመት ለቆዩና ከዚያ በላይ ለሆናቸዉ ሁሉ ኮድ "7" ይመዘገባል። ከልደት ጀምረዉ ለኖሩ ሁሉ ኮዱን ለመፃፍ በተሰጠዉ ቦታ ኮድ "8" ይመዘገባል።

ዓምድ 24 <u>በዓምድ 23 ከኮድ 1-7 ለተሞላላቸዉ ብቻ</u>

<u>ከተወለዱ ጀምሮ እዚህ ወረዳ ገጠር ዉስጥ ያለማቋረጥ ያልኖሩ ከሆነ ቀድሞ ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ ከተማ ከነበረ የከተማዉ ስም ይፃፍ፣ ገጠር ከነበረ "ገጠር" ይፃፍ</u>

በዚህ ዓምድ ከተወለዱ ጀምሮ በወረዳዉ የገጠሩ ክፍል ይኖሩ ላልነበሩ የቤተሰብ አባላት ሁሉ በመጨረሻ ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ ተጠይቆ ከተማ ከነበረ የከተማዉ ሥም ይፃፋል። ሥፍራዉ ገጠር ከነበረ ግን "ገጠር" የሚለዉ ቃል ይፃፋል። ከልደት ጀምረዉ በወረዳዉ የገጠር ክፍል ይኖሩ ለነበሩ የቤተሰብ አባላት ሁሉ (በዓምድ 23 ኮድ 8 ለተመዘገበላቸዉ) ዓምዱ ስለማይመለከታቸዉ "እዚሁ" የሚል መልስ ከተመዘገበ በኋላ ለኮድ መስጫ በተዘጋጀዉ ሥፍራ መረዝ "____" ይደረጋል። በሁለትና ከሁለት በላይ በሆኑ ሥፍራዎች ሲኖሩ ቆይተዉ ቆጠራዉ ወደሚካሄድበት ወረዳ ለመጡ አባላት የሚመዘገብላቸዉ ለመጨረሻ ጊዜ በመደበኛነት ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ ሥም ነዉ። በመደበኛነት ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ የሚባለዉ ስድስት ወርና ከዚያ በላይ የኖሩበት ሥፍራ ማለት ነዉ። በዉጭ አገር ይኖሩ ለነበሩ ሥፍራዉ ገጠር ከነበረ "ገጠር" ሲፃፍ ሥፍራዉ ከተማ ከነበረ "ከተማ" የሚለዉ ቃል ይፃፋል። በተጨማሪ በአገር ዉስጥ ይኖሩ ለነበሩና ይኖሩበት የነበረዉን ከተማ ስም በትክክል ለመናገር ላልቻሉ "ከተማ" የሚለዉ ቃል ተመዝግቦ በመጠይቁ ግርጌ ማብራሪያ ይፃፋል።

ዓምድ 25 - <u>ከቤተሰቡ አባላት መካከል አካላቸዉ የጎደለ/አእምሮአቸዉ የታወከ አሉ?</u>
<u>ካሉ ዓይነቱ ይገለጽ</u>

ሲወለዱ ወይም ከተወለዱ በኋላ የሰዉነት፣ የአእምሮ፣ ወይም የሌላ አካሉ ክፍል በመሰናከሉ፣ በመጎዳቱ ወይም በመበላሸቱ ምክንያት ሌሎች ደህና የሆኑ ሊያከናዉኑት የሚችሉትን ተግባራት እሚልቶ በማከናወን ረገድ የተጓጎለ ግለሰብ አካለ ስንኩል ይባላል። ስለዚህ እያንዳንዱን የቤተሰብ መደበኛ አባል ስለአካለ ስንኩልነት ሁኔታ በመጠየቅ በዓምድ 25 ይመዘገባል።

አንዳንድ ሰዎች በቤተሰቡ የአካል መጉደል ወይም የአእምሮ መታወክ ያለበት አባል አለ ወይ? ተብለዉ ሲጠየቁ ደስ ስለማይላቸዉ ይህን ጥያቄ ለመልስ ሰዉዎች ሲቀርብ መጠንቀቅ ያስፈልጋል። ይኸዉም አካለ ስንኩል ነዎት ወይ? ብሎ በቀጥታ በመጠየቅ ፈንታ የአካል ጉድለት አለብዎት ወይ? ብሎ በመጠየቅ አግባብቶ ዓይንዎ የማየት፣ ጆሮዎ የመስማት፣ እግርዎ፣ እጅዎ፣ ... ወዘተ ችግር አለብዎት ወይ? ብሎ በመጠየቅ የአካል ስንኩልነት ካለባቸዉ በዘወርዋራ መንገድ ጠይቆ ሁኔታዉን ማወቅ ያስፈልጋል።

አንድ ግለሰብ ከአንድ የበለጠ የአካል ስንኩልነት ሁኔታ ሊኖረዉ ይችላል። እንደየሁኔታዉ የእያንዳንዱን የቤተሰብ መደበኛ አባል የአካል ስንኩልነት ሁኔታ በመጠየቅ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን የአካል ስንኩልነት ዓይነቶች ከኮድ 00-10 የተዘረዘሩትን መሠረት በማድረግ ግለሰቡ ያለበትን የአካለ ስንኩልነት ሁኔታ ኮዱ የሚያሳይ ሲሆን ከተቻለ የአካለ ስንኩልነት ሁኔታዉም ዓይነት ይመዘገባል።

<u>የአካል ስንኩልነት ሁኔታ ዓይነት ኮድ ዝርዝር</u>

<u>ኮድ</u> <u>የአካል ስንኩል ሁኔታ ዓይነት</u>

00 = አካለ ስንኩል ያልሆነ

01 = ዓይነ ሥዉር (ሁለቱም ዓይኖች የጠፉ፣ ሙሉ በሙሉ የታወረ)

02 = ከፊል ዓይነ ሥዉር (ሁለቱም ዓይኖች በከፊል የሚያዩ፣ አንዱ ዓይን በጭራሽ የማያይ፣ በግማሽ የታወረ)

03 = የመስማት ችግር (ሙሉ በሙሉ የደነቆረ፣ ሁለቱም ጆሮዎች በከፊል ብቻ የሚሰሙ፣ ድምጽ ከፍ ሲል ብቻ መስማት የሚችል፣ አንዱ ጆሮ ሙሉ ጤናማ ሆኖ ሌላዉ ጆሮ የመስማት ችግር ሲኖረዉ)

04 = የመስማትና የመናገር ችግር፤ ደንቆሮና ዲዳ (ሙሉ በሙሉ የደነቆረና ዲዳ፣ በግማሽ የደነቆረና ዲዳ፣ ሙሉ በሙሉ የደነቆረና የሚንተባተብ፣ በግማሽ የደነቆረና የሚንተባተብ)

05 = የእግር ጉዳት (የአንድ ወይም የሁለት እግሮች መቆረጥ፣ ሽባነት፣ ማንከስ ወይም ሌላ የእግር ጉዳት) በዚሁ ይጠቃለላሉ።

06 = የእጅ ጉዳት (የአንድ ወይም የሁለት እጆች መቆረጥ፣ ሽባነት፣ የጣት መቆረጥ ወይም ሌላ የእጅ ጉዳት) በዚሁ ይጠቃለላሉ።

07 = የሥጋ ደዌ በሽታ (ቁምጥና) ያላቸዉ

08 = የአዕምሮ ሕመም (የሚጥል በሽታ፣ እብደት፣ ራስን ማግለል፣ መረበሽ፣ ዉርቅን መጣል፣ ራስን አለማወቅ፣ የራስ ደህንነትን መዘንጋት፣ የአዕምሮ ድሁርነትን ...ወዘተ) ያጠቃልላል።

09 ። ሌላ አካለ ስንኩልነት፡- (ይገለፅ) ____________________

10 ። ተደራራቢ የአካል ጉዳቶች፡- (ይገለፅ) ____________________

<u>ማስታወሻ፤</u>

ሌላ አካለ ስንኩልነት (ኮድ 09) ተብሎ የሚመዘገብላቸው በተቻለ መጠን የአካል ጉዳታቸውን ዓይነት ከኮድ 01 እስከ ኮድ 08 ለመመዝገብ ላልተቻለ የቤተሰብ አባላት ብቻ ነው። በተጨማሪም ተደራራቢ የአካል ጉዳት ላለባቸው የቤተሰብ አባላት አንደኛው ጉዳት በጣም የሚያመዝን ከሆነ የሚያመዝነው ጉዳት ዓይነት ኮድ ይመዘገባል። ይህ በማይቻልበት ወቅት ብቻ ተደራራቢ የአካል ጉዳት የሚለው ኮድ 10 ይሰጣቸዋል።

ዓምድ 26- 27 <u>የትምህርት ሁኔታ</u> (ዕድሜያቸው አምስት ዓመትና ከዚያ በላይ ለሆናቸው አባላት ብቻ የሚጠየቅ)

እነዚህ ዓምዶች የሚመለከቱት ዕድሜያቸው አምስት ዓመትና በላይ የሆናቸውን የቤተሰብ አባላት ብቻ ሲሆን በዓምዶቹም አማካይነት አባላት በቆጠራው ወቅት ትምህርት በመማር ላይ መሆናቸውን፣ ከሆኑ ደግሞ ስንተኛ ክፍል በመማር ላይ እንደሆኑ፣ እንዲሁም ትምህርት ተምረው ለሚያውቁ ሁሉ ያጠናቀቁት ከፍተኛ ክፍል ስንተኛ እንደሆነ ተጠይቀው ይመዘገባል።

<u>በትምህርት ቤት የመማር ሁኔታ</u>

ዓምድ 26 <u>በትምህርት ቤት አሁን በመማር ላይ ላሉ የሚማሩበት ክፍል፣ ከዚህ በፊት ለተማሩ "97" ተምረው ለማያውቁ ኮድ "98"</u>

በዚህ ዓምድ አምስት ዓመትና ከዚያ በላይ የሆናቸው የቤተሰብ አባላት በቆጠራው ወቅት በመማር ላይ እንደሆኑ ተጠይቀው መልሳቸው በፊደልና ከታች በተዘረዘሩት ኮዶች አማካይነት ይመዘገባል። በመማር ላይ ናቸው የሚባሉት በመደበኛ ትምህርት ቤቶች፣ በማሠልጠኛ ተቋማት፣ በዩኒቨርሲቲዎች፣ የቄስ፣ የቁርዓን ወይም በሌሎች የትምህርት ዝግጅት (ካሪኩለም) ባላቸው የትምህርት መስጫ ተቋማት ውስጥ በመማር ላይ የሚገኙትን ነው። ትምህርቱ ወይም ሥልጠናው የሚሠጠው ከፍያ በሚያገኙ መምህራን ወይም በፈቃደኝነት በሚያስተምሩ ሊሆን ይችላል። በቤት ውስጥ ወይም በሌላ ሥፍራ ከወላጅ ወይም ከዘመድ በትርፍ ጊዜያቸው የሚያስተምራቸው ወይም በራስ ጥረት ለማወቅ የሚጥሩ የቤተሰብ አባላት በመማር ላይ እንደሆኑ አይቆጠሩም። ለምሳሌ በወዛደርነት እያገለገሉ የአናፂነት ወይም የሜካኒክነት ዕውቀት ለማግኘት የሚጥሩ ትምህርት በመማር ላይ እንደሚገኙ አይቆጠሩም። ነገር ግን በማሰልጠኛ ተቋም ውስጥ ተመዝግበው የአናፂነት፣ የሜካኒክነት፣ መኪና መንዳት፣ የታይፕ ፅሕፈት መማር፣ ልብስ መስፋት፣ ወዘተ ትምህርት በመከታተል ላይ የሚገኙ በመማር ላይ እንደሚገኙ ይቆጠራሉ።

በመደበኛ ትምህርት ቤት በመማር ላይ ለሚገኙ የሚመዘገብላቸው ኮድ ከ"00" እስከ "12" እና ከ"20" እስከ "22" ያሉት ኮዶች ናቸው። መደበኛ ባልሆኑ የትምህርት መስጫ ድርጅቶች /እንደ ቄስ፣ ቁርዓን፣ መሠረተ ትምህርትና ሌሎች የትምህርት ዝግጅት ያላቸው ድርጅቶች ለምሳሌ የታይፕ ትምህርት፣ የልብስ ስፌት ትምህርት፣ ሜካኒክነት፣ ... ወዘተ ትምህርት በመከታተል ላይ ላሉ መደበኛ ያልሆኑ ብሎ በመግለፅ ኮድ "96" ይመዘገባል።

በቆጠራው ቀን ትምህርት በመከታተል ላይ የማይገኙ አባላት በሁለት የሚከፈሉ ሲሆን እነዚህም፡- /ሀ/ ከቆጠራው ቀን በፊት ትምህርት ይማሩ የነበሩ በቆጠራው ቀን ግን የማይማሩ
/ለ/ ከዚህ በፊት በጭራሽ ተምረው የማያውቁ ናቸው። ከዚህ በፊት ተምረው የሚያውቁ የሚባሉት ከቆጠራው ወቅት በፊት ትምህርታቸውን ያቋረጡና መደበኛ በሆነ ትምህርት ቤት ወይንም

የቄስ፣ የቁርዓን፣መሠረተ ትምህርት፣ ... ወዘተ ተምረዉ ለነበሩ ሁሉ ነዉ። የእነዚህ የቤተሰብ አባላት ያቋረጡ ብሎ በመፃፍ ኮድ "97" ይሞላል። ትምህርት ተምረዉ የማያዉቁ የሚባሉት በማናቸዉም ዓይነት መደበኛ ትምህርት ቤት ወይም የቄስ፣ የቁርዓን፣ መሠረተ ትምህርት፣ ... ወዘተ በጭራሽ ተምረዉ ለማያዉቁ ሲሆን ለነዚህም "ተምረዉ የማያዉቁ" ብሎ በመፃፍ ኮድ "98" ይሞላባቸዋል።

በአጠቃላይ በዚህ ዓምድ የሚመዘገበዉ አምስት ዓመትና በላይ የሆናቸዉ አባላት ሁሉ በአሁኑ ወቅት በመደበኛ ትምህርት ቤት ወይም መደበኛ ያልሆነ ትምህርት በመከታተል ላይ መኖራቸዉ፣ በአሁኑ ወቅት ትምህርት በመከታተል ላይ ከሆኑስንተኛ ክፍል በመማር ላይ እንደሚገኙ፤ በአሁኑ ወቅት በመማር ላይ ለማይገኙ ደግሞ ከዚህ በፊት ተምረዉ ያዉቁ እንደሆነ በመጠየቅ ተገቢዉ መልስ በፊደልና በሚከተሉት ኮዶች አማካይነት ይመዘገባል።

<u>የሚማሩበት ክፍል ደረጃ</u>

ሀ. <u>በመማር ላይ ላሉ፣</u>

ኮድ	በፊደል	የክፍል ደረጃ
00	ዜሮ	ቅድመ ትምህርት ቤት ማለት በመለማመጃ ወይም ከአንደኛ ክፍል በታች ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
01	አንደኛ	በአንደኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
02	ሁለተኛ	በሁለተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
03	ሶስተኛ	በሶስተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
04	አራተኛ	በአራተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
05	አምስተኛ	በአምስተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
06	ስድስተኛ	በስድስተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
07	ሰባተኛ	በሰባተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
08	ስምንተኛ	በስምንተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
09	ዘጠነኛ	በዘጠነኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
10	አሥረኛ	በአሥረኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
11	አሥራ አንደኛ	በአሥራ አንደኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
12	አሥራ ሁለተኛ	በአሥራ ሁለተኛ ክፍል ዉስጥ በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣
20	ሰርተፊኬት	የአሥራ ሁለተኛ ክፍል ትምህርት በማጠናቀቅ በመደበኛ ት/ቤት፣ ተቋም ትምህርት በመከታተል ላይ ያሉ ሁሉ፤ (በከፍተኛ ትምህርት መስጫ ከታወቁ ተቋም፣ ኮሌጅ ዩኒቨርሲቲ፤ ዲፕሎም ወይም የመጀመሪያ ዲግሪ ለማስገኘት በታቀደ የትምህርት ፕሮግራም ትምህርት በመከታተል ላይ ያሉ በዚህ ኮድ አይጠቃለሉም)። ነገር ግን በነዚህ ተቋማት ዉስጥ ለሰርተፊኬት በመማር ላይ የሚገኙ በዚህ ኮድ ዉስጥ ይጠቃለላሉ።

በሀገሪቱ የታወቀ የከፍተኛ ትምህርት መስጫ ተቋም (ኮሌጅ) ዩኒቨርሲቲ የሚባሉት:-

ሀ/ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ (የአዋሳ የእርሻ ኮሌጅ፣ የደብረ ዘይት የከብትሕክምና ፋኩልቲን፣ የጎንደር ሕክምና ኮሌጅንና የባህርዳር የመምህራን ኮሌጅን ያጠቃልላል)

ለ/ ዓለማያ ዩኒቨርሲቲ
ሐ/ አምቦ እርሻ ኮሌጅ
መ/ ጅማ እርሻ ኮሌጅ
ሠ/ ወንዶገነት ደን ኮሌጅ
ረ/ ባሀርዳር ፖሊቴክኒክ ተቋም
ሰ/ አዲስ አበባ መለስተኛ ንግድ ኮሌጅ
ሸ/ ኮተቤ መምህራን ኮሌጅ
ቀ/ ጅማ ጤና ሳይንስ ተቋም
በ/ ከተማ ፕላን ኮሌጅ
ተ/ አርባምንጭ ውሃ ቴክኖሎጂ ተቋም
ቸ/ መቀሌ ቢዝነስ ኮሌጅ ናቸው። ከነዚህ ተቋሞች ውጭ፣ የሚሰጡ ዲፕሎሞች (የምስክር ወረቀቶች) በኮድ "20" ይመዘገባሉ። (ለምሳሌ ተግባረዕድ፣ መምህራን ማሰልጠኛ ተቋም፣ እንጦጦ አጠቃላይ ት/ቤት፣ ... ወዘተ.)

21 ለዲፕሎም — ከአሥራ ሁለተኛ በላይ በከፍተኛ ትምህርት መስጫ ተቋም፣ ኮሌጅ፣ ዩኒቨርሲቲ (ከላይ ከሀ እስከ ቸ የተዘረዘሩት ተቋሞች ብቻ) ዲፕሎም ለማስገኘት በታቀደ ፕሮግራም ላይ ትምህርት በመከታተል ላይ ላሉ ሁሉ፣

22 ለዲግሪ ከአሥራ ሁለተኛ ክፍል በላይ በከፍተኛ ትምህርት ተቋም ኮሌጅ፣ ዩኒቨርሲቲ (ከላይ ከሀ እስከ ቸ የተዘረዘሩት ተቋሞች ብቻ) የመጀመሪያ ዲግሪ (ቢ.ኤ፣ ቢ.ኤስ.ሲ.፣ ኤል.ኤል.ቢ.) የሚያስገኝ ትምህርት በመከታተል ላይ ላሉ ሁሉ፣

23 ለድህረ ምረቃ በዩኒቨርሲቲ በድህረ ምረቃ ፕሮግራም በመማር ላይ ላሉ ሁሉ፣

96 መደበኛ ባልሆነ — በመደበኛ የትምህርት ደረጃ አመዳደብ ሊተረጎም በማይችል የትምህርት መስጫ ድርጅት ትምህርት በመከታተል ላይ ላሉ ለምሳሌ በቄስና በቁርዓን ት/ቤት፣ በመሠረተ ትምህርት ፕሮግራም ትምህርታቸውን የሚከታተሉ ሁሉ፣ የታይፕ ትምህርት፣ የልብስ ስፌት ትምህርት፣ ሚካኒክነት፣ የትምህርት ዝግጅት (ካሪኩለም) የሌላቸው የማሰልጠኛ ተቋሞች፣

ለ. <u>ትምህርት ለተከታተሉና በቆጠራው ጊዜ በመማር ላይ ያልሆኑ፣</u>

97 ያቋረጡ — ከዚህ በፊት በት/ቤት፣ ተቋም፣ ኮሌጅ ወይም ዩኒቨርሲቲ መደበኛ ወይም መደበኛ ያልሆኑ (የቄስ፣ የቁርዓን፣ መሠረተ ትምህርት ... ወዘተ) ትምህርት ለተከታተሉ ግን በቆጠራው ጊዜ በመማር ላይ ላልሆኑ ሁሉ

ሐ. <u>ትምህርት ተከታትለው የማያውቁ</u>

98 ተምረው የማያውቁ — ከዚህ በፊት በማንኛውም ት/ቤት፣ ተቋሞች፣ ... ወዘተ መደበኛ የሆነ ወይም መደበኛ ያልሆነ /የቄስ፣ የቁርዓን፣ መሠረተ ትምህርት፣ ... /ትምህርት ተከታትለው ለማያውቁና በቆጠራው ጊዜም በመማር ላይ ላልሆኑ ሁሉ፣

<u>የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል፣</u>

ዓምድ 27 <u>ማንበብና መጻፍ ይችላሉ? ካልቻሉ "00" ከቻሉ የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል ይጻፍ</u>

ዕድሜያቸው አምስት ዓመትና ከዚያ በላይ የሆኑ የቤተሰቡ አባላት በመጀመሪያ ማንበብና መጻፍ መቻላቸው ተጠይቆ፣ ማንበብና መጻፍ የሚችሉ ከሆነ ደግሞ የፈፀሙት ከፍተኛ ክፍል ይጠየቃል።

አንድ ግለሰብ የማንበብና የመጻፍ ችሎታ አለው የሚባለው ቢያንስ በአንድ ቋንቋ አንብቦ መረዳትና እንዲሁም መጻፍ ሲችል ነው። የራሳቸውን ስም ወይም ቁጥሮችን ብቻ ማንበብና መጻፍ የሚችሉ ግለሰቦች የትምህርት ችሎታ እንዳላቸው አይቆጠሩም። እንዲሁም ሃይማኖት ነክ የሆኑና ቀደም ብለው በቃል የተጠኑ ዓረፍተ ነገሮችን ብቻ መድገም የሚችሉ የማንበብና የመጻፍ ችሎታ እንዳላቸው አይቆጠሩም። በዚህ ዓምድ የቤተሰቡ አባል የማንበብና የመጻፍ ችሎታ ካለው የፈፀመውን ከፍተኛ ክፍል በመጠየቅ ከተዘረዘሩት ከፍተኛ ክፍል ዝርዝር ትክክለኛውን በመምረጥ በዓምድ 27 ውስጥ ሲሞላ አባሉ የማንበብና የመጻፍ ችሎታ ከሌለው "አይችልም" የሚል ቃል በዓምዱ ውስጥ ተመዝግቦ ኮድ "00" በካርድ ኮለሞቹ ይሞላል።

የመጨረሻ ከፍተኛ ክፍል ሲባል ግለሰቡ ባለው የትምህርት ሥርዓት በመደበኛ ትምህርት፣ በዩኒቨርሲቲ፣ በማሠልጠኛ ተቋምና በመሳሰሉት በመማር ላይ ያሉና ከዚህ በፊት ተምረው ያጠናቀቁትን ከፍተኛ የትምህርት ክፍል የሚያመለክት ነው።

<u>የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል</u>

<u>ኮድ</u>	<u>በፊደል</u>	<u>የክፍል ደረጃ</u>
00	አይችሉም	ማንበብና መጻፍ ለማይችሉ ሁሉ፣ እንዲሁም ሀ/ ከዚህ በፊት ትምህርት ተከታትለው የማያውቁ፣ ለ/ ከዚህ በፊት ትምህርት ተከታትለው ማንበብና መጻፍ ሳይችሉ ትምህርት ያቋረጡትን፤ ሐ/ ከዚህ ቀደም ማንበብና መጻፍ ይችሉ የነበሩ፣ በቆጠራው ወቅት ግን የረሱትን፤ መ/ ትምህርት በቆጠራው ወቅት በመከታተል ላይ የሚገኙ ግን ማንበብና መጻፍ ገና ያልቻሉትን ናቸው።
01	አንደኛ	የአንደኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁና ማንበብና መጻፍ የሚችሉ ሁሉ፣
02	ሁለተኛ	የሁለተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁና ማንበብና መጻፍ የሚችሉ ሁሉ፣
03	ሶስተኛ	የሶስተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁና ማንበብና መጻፍ የሚችሉ ሁሉ፣
04	አራተኛ	የአራተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁና ማንበብና መጻፍ የሚችሉ ሁሉ፣
05	አምስተኛ	የአምስተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁና ማንበብና መጻፍ የሚችሉ ሁሉ፣

06	ስድስተኛ	የስድስተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁ
07	ሰባተኛ	የሰባተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁ
08	ስምንተኛ	የስምንተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁ
09	ዘጠነኛ	የዘጠነኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁ
10	አሥረኛ	የአሥረኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁ
11	አሥራ አንደኛ	የአሥራ አንደኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁ
12	አሥራ ሁለተኛ	የአሥራ ሁለተኛ ክፍል ትምህርት ያጠናቀቁ
20	ሰርተፊኬት	ከ12 ክፍል በላይ ከመደበኛ ትምህርት ቤቶች ወይም በከፍተኛ ትምህርት መስጫ ከታወቁ ተቋሞች (ኮሌጆች) ዩኒቨርሲቲዎች ወይም ከተመሳሳይ ትምህርት መስጫ ተቋም ዲፕሎማ ወይም ዲግሪ ለማስገኘት ባልታቀደ ፕሮግራም የአንድ ዓመትና ከዚያ በላይ ትምህርት ለፈፀሙ ሁሉ፣ ፕሮግራሙን አጠናቀው ሰርተፊኬት የተቀበሉ ሁሉ በዚህ ኮድ ይጠቃለላሉ። በዓምድ 26 ውስጥ ከሀ እስከ ተ ከተዘረዘሩት ውጭ የተከታተሉት ትምህርት ወይም ያገኙት ሰርተፊኬት በዚህ ዓምድ በኮድ 20 ይመዘገባል።
21	ዲፕሎማ ያልጨረሱ	ከአሥራ ሁለተኛ ክፍል ትምህርት በላይ በከፍተኛ ትምህርት መስጫ ከታወቁ ተቋም ወይም ኮሌጅ ወይም ዩኒቨርሲቲ (በዓምድ 26 ውስጥ ከ 'ሀ' እስከ 'ቐ' የተዘረዘሩት) ወይም ከተመሳሳይ ትምህርት መስጫ ተቋም ዲፕሎማ ለማስገኘት በታቀደ የትምህርት ፕሮግራም የአንድ ዓመትና ከዚያ በላይ ትምህርት ያጠናቀቁ ግን ዲፕሎማ ያላገኙ ሁሉ፣
22	ዲግሪ ያልጨረሱ	ከአሥራ ሁለተኛ ክፍል ትምህርት በላይ የመጀመሪያ ዲግሪ (ቢ.ኤ፣ ቢ.ኤስ.ሲ) ያስገኛል ተብሎ በታቀደ የትምህርት ፕሮግራም በኮሌጅ ወይም በዩኒቨርሲቲ (በዓምድ 26 ውስጥ ከሀ እስከ 'ቐ በተዘረዘሩት) የአንድ ዓመት ወይም የበለጠ ትምህርት ያጠናቀቁ ግን ዲግሪ ያላገኙ ሁሉ፣
23	ዲፕሎማ	በከፍተኛ ትምህርት መስጫ ተቋም (ኮሌጅ) ዩኒቨርሲቲ ወይም ተመሳሳይ ትምህርት መስጫ ተቋም (በዓምድ 26 ውስጥ ከሀ እስከ 'ቐ በተዘረዘሩት) ዲፕሎማ ያገኙና ተመሳሳይ የትምህርት ደረጃ ያላቸው ሁሉ፣
24	ዲግሪ	የመጀመሪያ ዲግሪ (ቢ.ኤ፣ ቢ.ኤስ.ሲ፣ ኤል.ኤል.ቢ) ያገኙና ተመሳሳይ የትምህርት ደረጃ ያላቸው ሁሉ፣
25	ድሕረ ምረቃ	በዩኒቨርሲቲ በድሕረ ምረቃ ፕሮግራም (ከመጀመሪያ ዲግሪ በላይ) የአንድ ዓመት ወይም የበለጠ ትምህርት ያጠናቀቁ ግን የኤም.ኤስ.ሲ፣ የኤም.ኤ ወይም ኤል.ኤል.ኤም. ዲግሪ ያላገኙ ሁሉ፣
26	ማስተርስ	የኤም.ኤ፣ የኤም.ኤስ.ሲ፣ ወይም የኤል.ኤል.ኤም /ማለት የማስትሬት ዲግሪ ያገኙ ሁሉ ወይም ተመሳሳይ ትምህርት ያጠናቀቁ ሁሉ፣
27	ዶክተር	የዶክትሬት ዲግሪ ያገኙ ሁሉ ወይም ተመሳሳይ ትምህርት ያጠናቀቁ ሁሉ፣

95	መሠረተ ትምህርት	በመሠረተ ትምህርት ፕሮግራም ማንበብና መፃፍ ችለዉ በሌላ በታ ትምህርት ላልቀጠሉ ሁሉ፣
96	መደበኛ ያልሆኑ	የቄስ፣ የቁርዓንና የመሳሰሉት ትምህርት ቤቶች በመማር ማንበብና መፃፍ የሚችሉ (ትምህርታቸዉ ወደ መደበኛ የትምህርት ደረጃ አመዳደብ ሊተረጎም የማይችል)። እንደዚሁም በራሳቸዉ ጥረት የማለበቦችን ዕርዳታ እየጠየቁ ማንበብና መፃፍ የቻሉ ምንም እንኳ በዓምድ 26 ኮድ 98 የተዋሓቸዉ ቢሆኑም እዚህ ይመደባሉ። በተጨማሪም በመደበኛ ት/ቤት አንደኛ ክፍል ያላጠናቀቁ ሆነዉ ነገር ግን ማንበብና መፃፍ የሚችሉ በዚህ ክፍል ይካተታሉ። እንዲሁም የመሠረተ ትምህርት በመከታተል ላይ የሚገኙ (ፕሮግራሙን ያላጠናቀቁ) ሆነዉ ማንበብና መፃፍ የሚችሉትንም ያጠቃልላል።

ዓምድ 28-33 <u>ዕድሜያቸዉ አሥር ዓመትና በላይ ለሆኑ ብቻ</u>

እነዚህ ዓምዶች የሚጠየቁት ዕድሜያቸዉ አሥር ዓመትና በላይ ለሆናቸዉ የቤተሰብ አባላት ብቻ ነዉ። ዕድሜያቸዉ ከአሥር ዓመት በታች ለሆኑ የቤተሰቡ አባላት በየስማቸዉ አቅጣጫ ከዓምድ 28-33 ሠረዝ "___" ይጠቁላል።

ዓምድ 28-32 <u>የሥራ ሁኔታ</u>

በዓምድ 28-32 የሚሰበሰቡ መረጃዎች ከቆጠራዉ ቀን በፊት በነበሩት የ12 ወራት ጊዜ ዉስጥ በቤተሰቡ አባላት የተከናወኑ የኢኮኖሚ ተግባሮችን የሚመለከቱ ይሆናሉ። የሚሰበሰቡትም መረጃዎች ከዚህ ቀጥሎ የተዘረዘሩት ናቸዉ፤

(ሀ) ምርታማ ሥራ የመሥራት ሁኔታ /ባለፉት 12 ወራት አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ስለመሥራት ወይም አለመሥራት/፣
(ለ) ባለፉት 12 ወራት አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ካልሠሩ ያልሠሩበት ምክንያት፣
(ሐ) የሥራ ዓይነት፣
(መ) የድርጅቱ ዋና ምርት ወይም ድርጅቱ የሚሰጠዉ አገልግሎት እንዲሁም
(ሠ) የቅጥር ሁኔታ መረጃዎች።

ዓምድ 28 <u>ባለፉት 12 ወራት አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ሠርተዋል?</u>
<u>1= ሠሩ 2= አልሠሩም</u>

እያንዳንዱ ዕድሜዉ አሥር ዓመትና በላይ ለሆነ የቤተሰብ አባል ከቆጠራዉ ቀን በፊት በነበሩት (ባለፉት) 12 ወራት ምርታማ ሥራ መሥራቱን በመጠየቅ መልሱ ሠራሁ ከሆነ በካርድ ኮለሙ ኮድ "1" ሲሞላ መልሱ አልሠራሁም ከሆነ ኮድ "2" በካርድ ኮለሙ ይሞላል። የሥራ ሁኔታ መረጃን ለመሙላት ቀጥሎ የተሰጠዉን የምርታማ ሥራ ትርጉምና ማብራሪያ ጠንቅቆ መረዳት ያስፈልጋል።

<u>ምርታማ ሥራ</u> ማለት የሥራዉ ዉጤት የሆነዉን ሸቀጣ ሸቀጥ ወይም አገልግሎት በከፊል ወይም ሙሉ በሙሉ በገንዘብም ሆነ በዓይነት (በዕቃ) በመለወጥ ገቢ ለማግኘት ለገበያ ለማቅረብ ሲቻል ነዉ። በራሱ፣ በቤተሰብ ይዞታ፣ በመንግሥታዊ፣ በሕዝባዊ ወይም በግለሰብ ድርጅት በቀን፣ በሳምንት፣ በወር ወይም በሠሩት መጠን ክፍያ ወይም ገቢ ለማግኘት ሥራ ሲሠሩ ነዉ።

በገጠር አንድ ግለሰብ ባለፉት አሥራ ሁለት ወራት ምርታማ ሥራ ሠርቷል የሚባለዉ በተሠማራበት የሥራ መስክ/ኮች ከስድስት ወራት (ማለትም ከ26 ሳምንታት) በላይ ምርታማ ሊያሠኝ

የሚችል ሥራ ከሠራ ነዉ። ይህ አጠቃላይ ትርጉም ሲሆን ሰዎች ከተሠማሩባቸዉ የተለያዩ የሥራ መስኮች ፀባይና አጠቃላይ ትርጉምን ከየአገሩ ነባራዊ ሁኔታ ጋር አዛምዶ ከመጠቀም አኳያ ከአጠቃላይ ትርጉሙ ጋር ሊጣጣም በሚችል መልኩ ዘርዘር ያሉ የአሠራር መመሪያዎች ማዘጋጀት አስፈላጊ በመሆኑ ዝርዝሩ ከዚህ በታች ተመልክቷል።

ሀ. አንድ በእርሻ ሥራ ለተሠማራ ግለሰብ ባለፉት 12 ወራት አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ሠርቷል የሚባለዉ በአካባቢዉ በአንድ የሰብል ዘመን አብዛኛዉን ጊዜ ከሠራ ነዉ። ለምሳሌ የአካባቢዉ አንድ የሰብል ዘመን 8 ወር ከሆነና ግለሰቡ ለአራት ወርና ከዛ በላይ የግብርናዉን ሥራ ከሠራ ምርታማ ሥራ እንደሠራ ይቆጠራል። አንድ የሰብል ዘመን የሚባለዉ የመኸሩንና የበልጉን ወቅቶች የሚያጠቃልል ሲሆን የሚከናወኑትም ሥራዎች የእርሻዉን መሬት ከማዘጋጀት አንስቶ የዘሩን፣ የጉልጓሎዉን፣ የማረሙን፣ የአጨዳዉንና የመሰብሰቡን ጊዜ ያጠቃልላል።

ለ. ሌላ ግብርና:- በከብት እርባታ፣ ንብ እርባታ፣ ... ወዘተ የተሰማሩ ግለሰቦች በተሰማሩበት የሥራ መስክ/ኮች ባለፉት 12 ወራት ከ6 ወራት በላይ ከሠሩ ምርታማ ሥራ እንደሰሩ ይቆጠራሉ።

ሐ. በሌሎች የሥራ መስኮች ማለትም ንግድ፣ ሽመና፣ አንጥረኝነት፣ በመንግሥት መሥሪያ ቤቶች፣ ... ወዘተ. የተሠማሩ ግለሰቦች በተሠማሩበት የሥራ መስክ/ኮች ባለፉት 12 ወራት ከ6 ወራት በላይ ከሠሩ ምርታማ ሥራ እንደሠሩ ይቆጠራሉ።

በምርታማ ሥራ ዉስጥ የሚጠቃለሉ የማምረት ወይም አገልግሎት የመስጠት ተግባራት እንደሚከተለዉ ተዘርዝረዋል።

ሀ. ትርፍ ለማስገኘት ዕቃዎችን ማምረት ለምሳሌ፣ የፋብሪካ ዉጤቶች፣ ሸክላ ማምረት ... ወዘተ ወይም አገልግሎቶችን ማቅረብ ለምሳሌ፣ ፀጉር ማስተካከል የሽመና ሥራ፣ የአረቄ ንግድ፣ ...ወዘተ

ለ. ለመንግሥት፣ ለሌላ ድርጅት ወይም ለግለሰብ በክፍያ የሚሠሩ ሥራዎች (ለምሳሌ ሐኪም፣ መምህር፣ ተቀጣሪ ገበሬ፣ እረኛ፣...ወዘተ)፣ በተጨማሪ ያለክፍያ ለመረዳዳት ወይም በዘመቻ የሚሠሩ (ለምሳሌ ምግብ ለሥራ፣ የደን ተከላ፣ የደቦ ሥራ፣ ... ወዘተ)

ሐ. ለራስ የምግብ ፍጆታ ወይም ለሽያጭ ወይም ቋሚ ንብረት ለማከማቸት ሲባል የማምረት ተግባር፤ እነርሱም:-

1. ለራስ የምግብ ፍጆታ ሲባል ቀዳሚ ዉጤቶችን (Primary Products) የማምረት ተግባር፤ ለምሳሌ የተለያዩ ሰብሎች /ጥራጥሬ፣ ፍራፍሬ፣ ጥጥ፣ ወተት፣ ... ወዘተ/ ማምረት፣

2. ከላይ (በተራ ቁጥር 1) ያመረቱትን ምርት ወደ ሌላ ዓይነት ምርት የመለወጥ ተግባር፣ ለምሳሌ ፈትል መፍተል ወይም ሌላ ቁሳቁሶችን ለሽያጭ ማዘጋጀት፣

3. ለራስ የምግብ ፍጆታ የሚመረቱ ዕቃዎችና ግልጋሎቶች ለሽያጭም ጭምር በቤተሰቡ ሲመረቱ፣ ለምሳሌ ጠላ ጠምቀዉ (ከፊሉን ቢጠጡም) የሚሸጡ፣

4. ቋሚ ንብረቶችን (ቢያንስ ለአንድ ዓመት ያህል ግልጋሎት መስጠት የሚችሉ) ለራስ ጥቅም ሲባል ማምረት፣ ለምሳሌ የራስን ግቢ ወይም አካባቢ ግንባታ፣ የእርሻ ዉጤት ማከማቻ መጋዘኖችንና የእርሻ መሣሪያዎችን መሥራት፣ ሌሎች መሣሪያዎችን ማምረት ናቸዉ።

ከላይ የተገለፁትን ምርቶች በማምረትና ግልጋሎቶችን በማቅረብ ተግባር ላይ የተሠማሩ ሰዎች በምርታማ ሥራ ላይ እንደተሠማሩ ይቆጠራሉ። ከላይ ከተጠቀሱት የማምረት ወይም ግልጋሎት የመስጠት ተግባሮች ዉስጥ ሊጠቃለሉ የማይችሉ ሥራዎች በጠቅላላ ምርታማ ያልሆኑ ሥራዎች በመባል ይታወቃሉ። ያለ ክፍያ ለቤተሰብ ግልጋሎት የሚዉሉ ሥራዎችን ለምሳሌ ልጆችን ማስተማር፣ ማሳደግ፣ ቤተሰቡ የሚመገበዉን ምግብና መጠጥ ማዘጋጀት፣ የራሳቸዉን አጥር፣ ቤት፣... ወዘተ አነስተኛ የጥገና ተግባር ማከናወን፣ በበጎ ፈቃደኝነት ለአካባቢዉ ሕብረተሰብ በተለያዩ ማህበራት (ሌላ ሥራ እያላቸዉ) አነስተኛ ግልጋሎት መስጠት፣ ... ወዘተ. እንደምርታማ ሥራ አይቆጠሩም። ሆኖም ከላይ የተገለፁት የቤት ዉስጥ ሥራዎች ለክፍያ እስከተከናወኑ ድረስ በምርታማ ሥራ ክፍል ይመደባሉ። በልመና፣ በሴተኛ አዳሪነት (መጠጥ ደርድረዉ ሆነ ሳይደረድሩ) የሚተዳደሩ ምርታማ ሥራ እንደሚሠሩ አይቆጠሩም። የቡና ቤት አሻሻጮች በሴተኛ አዳሪነት ተግባር ከተሠማሩ እንደ ሴተኛ አዳሪዎች ተቆጥረዉ ምርታማ ሥራ እንደሠሩ አይቆጠሩም ነገር ግን በቡና ቤት ዉስጥ ተቀጥረዉ የሚያገለግሉ ሌሎች ሠራተኞች /ለምሳሌ እልጋ አንጣፊ፣ ገንዘብ ተቀባይ፣ ቡናና ሻይ የሚያፈሉ (ባሬስታ)፣ ወጥቤት፣ የቡና ቤት ባለቤቶች፣ በትላልቅ ሆቴሎች በአስተናጋጅነት ሥራ የተሰማሩ፣ ... ወዘተ/ ምርታማ ሥራ እንደሠሩ ይቆጠራሉ። ለምሳሌ በመንግሥትና መሰል የግል ሆቴሎች ከማስተናገዱ ሥራ በተጨማሪ በሥራቸዉ ወቅት ሌላ የሴተኛ አዳሪነት ተግባር የሚከለክል ሕግ ባላቸዉ ሆቴሎች ዉስጥ በአስተናጋጅነት ተቀጥረዉ የሚሰሩትን ያጠቃልላል። በተጨማሪም ሳይከፈላቸዉ የሥራ ልምምድ የሚያደርጉ (በቢሮ፣ በጋራዥ፣ ...ወዘተ.) የሚሠሩት ሥራ እንደ ምርታማ ሥራ ይቆጠራል።

ዓምድ 29 - ካልሠሩ ያልሠሩበት ምክንያት

ይህ ዓምድ የሚሞላዉ ከቆጠራዉ ቀን በፊት በነበሩት (ባለፉት) 12 ወራት ዉስጥ አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ካልሠሩ ማለትም በዓምድ 28 ኮድ "2" ተብሎ ለተመዘገበላቸዉ ነዉ። በዚህ ዓምድ ሊሞሉ የሚችሉ ኮዶች ከዚህ በታች ተዘርዝረዋል።

01 - የሥራ ልምድ የሌላቸዉ ሥራ አጦች

እነዚህ ግለሰቦች ሥራ በማጣት የተነሳ ባለፉት 12 ወራት ዉስጥ አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ያልሠሩና ፈፅሞ የሥራ ልምድ የሌላቸዉ ሥራ አጦች ናቸዉ። እነዚህ ግለሰቦች ሥራ ለማግኘት ሙከራ ያደረጉም ያላደረጉም ሊሆኑ ይችላሉ ነገር ግን ሁሉም ሥራ ካገኙ ለመስራት ዝግጁ የነበሩ ናቸዉ።

02 - የሥራ ልምድ ያላቸዉ ሥራ አጦች

እነዚህ ግለሰቦች ምንም እንኳ በአንድ ወቅት ሥራ ሠርተዉ የሚያዉቁ ቢሆንም ሥራ በማጣት የተነሳ ባለፉት 12 ወራት ዉስጥ አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ያልሠሩ ነገር ግን የሥራ ልምድ ያላቸዉ ሥራ አጦች ናቸዉ። እነዚህ ግለሰቦች ሥራ ለማግኘት ሙከራ ያደረጉም ያላደረጉም ሊሆኑ ይችላሉ። ነገር ግን ሁሉም ሥራ ካገኙ ለመሥራት ዝግጁ የነበሩ ናቸዉ።

03 = <u>ሥራ ፍርአቸው ነገር ግን ባለፉት 12 ወራት አብዛኛውን ጊዜ ያልሠሩ</u>

እነዚህ ግለሰቦች መደበኛ ሥራ እያላቸው ግን በተለያዩ ምክንያቶች ምርታማ ሥራ ያልሠሩ ናቸው። ለምሳሌ በሕመም፣ ጥሬ ዕቃ በማጣት፣ ... ወዘተ. ምክንያት መደበኛ ሥራ ፍርአቸው ያልሠሩትን ያጠቃልላል።

04 = <u>ተማሪዎች</u>

በዚህ ክፍል የሚካተቱት ቀን ቀን ትምህርት በመከታተላቸው የተነሣ ባለፉት አሥራ ሁለት ወራት አብዛኛውን ጊዜ በምርታማ ሥራ ያልተሠማሩ ናቸው። ተማሪዎች ሆነው ባለፉት 12 ወራት በአብዛኛው ጊዜ በምርታማ ተግባር ጊዜያቸውን ያሳለፉ ሥራ እንደሠሩ ስለሚቆጠሩ በዚህ ኮድ አይካተቱም።

05 = <u>ክፍያ ሳያገኙ የቤት ውስጥ ሥራ የሚያከናውኑ ግለሰቦች</u>

እነዚህ ግለሰቦች የገንዘብ ወይም የዓይነት ክፍያ ሳያገኙ የተለያዩ የቤት ውስጥ ሥራዎችን የሚያከናውኑ ናቸው። ምሳሌ፣ የቤት እመቤት፣ ...ወዘተ.

<u>ማሳሰቢያ:-</u> የእነዚህ ግለሰቦች ምርት ወይም አገልግሎት በሙሉም ሆነ በከፊል ለገበያ የማያቀርቡ መሆኑ መረጋገጥ አለበት።

06 = <u>አካለ ስንኩል</u>

እነዚህ ግለሰቦች አካለ ስንኩል፣ አካለ ጎደሎ ወይም የአእምሮ በሽተኞች የሆኑና በምርታማ ሥራ እንዳይሠማሩ ያገዳቸው ምክንያት አካለ ስንኩልነታቸው ነው።

<u>ማሳሰቢያ:-</u> አንዳንድ ግለሰቦች ምንም እንኳን አካለ ስንኩል፣ አካለ ጎደሎ ወይም የአእምሮ በሽተኛ ቢሆኑም በዓምድ 28 የተሰጠውን "የምርታማ ሥራ" ትርጉም የሚያሟላ ሥራ ከሠሩ ሥራ እንደሠሩ ይቆጠራል እንጂ ሥራ ያልሠሩበት ምክንያት በኮድ "06" አካለ ስንኩል ተብሎ አይሞላላቸውም።

07 = <u>ልጅ</u>

እነዚህ ግለሰቦች ምንም እንኳን ዕድሜያቸው ከ 10 ዓመት በላይ ቢሆንም ባለፉት አሥራ ሁለት ወራት አብዛኛውን ጊዜ በምርታማ ሥራ ያልተሠማሩ ሲሆን ያልተሠማሩበትን ምክንያት ሲገልፁ "ልጅ" በመሆናቸው የሚል መልስ የሚሰጡ ናቸው። ዕድሜያቸው 15 ዓመትና በላይ የሆኑ ይህ ኮድ ሊሠጣቸው አይችልም። በመማር ላይ ያሉ ልጆች የሚሞላላቸው ኮድ 04 እንጂ ልጅ ተብሎ ኮድ 07 አይሞላላቸውም።

08 = <u>በጡረታ፣ በቤተሰብ እርዳታና መዋጮ የሚተዳደሩ</u>

እነዚህ ግለሰቦች በቤት አበል፣ በጡረታ፣ ባጠራቀሙት ገንዘብ፣ በቤት ኪራይ ገቢ፣ በቤተሰብ እርዳታ የሚተዳደሩ ናቸው። ያረጁ ተጧሪዎችም በዚህ ይመደባሉ።

ማሳሰቢያ:- ባለፉት አስራ ሁለት ወራት አብዛኛዉን ጊዜ በምርታማ ሥራ ተመግርተዉ በተዉማሪም ቤት አከራይተዉ የቤት ኪራይ ገቢ ቢኖራቸዉ ወይም ጡረታ ቢቀበሉ ምርታማ ሥራ እንደሠሩ ስለሚቆጠሩ በዚህ ክፍል አይካተቱም።

09 - ሴተኛ አዳሪዎች

እነዚህ ግለሰቦች ባለፉት አስራ ሁለት ወራት አብዛኛዉን ጊዜ በምርታማ ሥራ ላይ ያልተሠማሩ ሲሆኑ የዚህም ምክንያት በሴትኛ አዳሪነት ተግባር የተሰማሩ በመሆናቸዉ እንደሆነ የሚገልፁ ሴቶች ናቸዉ።

10 - ሌሎች

እነዚህ ግለሰቦች ባለፉት አስራ ሁለት ወራት አብዛኛዉን ጊዜ በምርታማ ሥራ ላይ ያልተሠማሩ ሲሆኑ ከ01 እስከ 09 በተዘረዘሩት በአንድም ክፍል ዉስጥ ሊካተቱ የማይችሉ ናቸዉ። ለምሳሌ:- ለማኞች

ማሳሰቢያ:- የማታ ተማሪዎች ሆነዉ ቀን ምንም ሥራ የሌላቸዉ ነገር ግን ሥራ ለማግኘት ጥረት የሚያደርጉ ሥራ አጦች እንደሁኔታዉ በኮድ "01" ወይም "02" አማካይነት ይመዘገባሉ።

ዓምድ 30-32 <u>ባለፉት 12 ወራት አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ለሠሩ (በዓምድ 28 ኮድ 1)፣ የሥራ ልምድ ላላቸዉ ሥራ አጦች (በዓምድ 29 ኮድ 02)፣ ሥራ ኖሮአቸዉ ባለፉት 12 ወራት አብዛኛዉን ጊዜ ምርታማ ሥራ ላልሠሩ (በዓምድ 29 ኮድ 03) የሚጠየቅ።</u>

ዓምድ 30 - *ሥራቸው ምንድን ነው?*

ይህ ዓምድ የሚጠየቁላቸው ከቆጠራው በፊት በነበሩት 12 ወራት ውስጥ አብዛኛውን ጊዜ ምርታማ ሥራ ለሠሩ /በዓምድ 28 ኮድ 1/ የሥራ ልምድ ላላቸው ሥራ አጦች፣ /በዓምድ 29 ኮድ 2/ እና ሥራ ኖሮአቸው ባለፉት 12 ወራት አብዛኛውን ጊዜ ላልሠሩ /በዓምድ 29 ኮድ 03/ ትምላላቸው ግለሰቦች ብቻ ነው። እነዚህ ሰዎች አንድ የተለየ ሥራ ይኖራቸዋል። የሥራ ልምድ ላላቸው ሥራ አጦች የሚመዘገበው ከሥራ አጥነታቸው በፊት ሲያከናውኑት የነበረው የሥራ ዓይነት ነው።

የሥራ ዓይነት ተብሎ የሚመዘገበው ግለሰቡ በአብዛኛው ሲያከናውን የነበረው የሥራ ዓይነት ነው እንጂ የሚሠራበት ድርጅት በአብዛኛው የሚያመርተውን የምርት ዓይነት መሆን የለበትም። ለምሳሌ ለአንድ በታይፒስትነት ለምታገለግል ሠራተኛ የሥራ ቦታዋ ሆስፒታልም ይሁን ፋብሪካ፣ ትምህርት ቤት፣...ወዘተ. ሁልግዜም የሚመዘገብላት "ታይፒስት" የሚለው የሥራ ዓይነት ነው። የሥራው ዓይነት በተሰጠው ባዶ ቦታ ላይ ከተመዘገበ በኃላ ለሥራው ዓይነት ተገቢው ኮድ በዋናው መሥሪያ ቤት ይሰጠዋል። የሥራው ዓይነት በሚመዘገብበት ወቅትም ተገቢውን ኮድ ለመስጠት በሚያስችል መልክ መሆን ይኖርበታል። ለዚህም ተግባር ከመልስ ሰጪዎች የሚሰበሰቡ መረጃዎች ሁሉ በትክክል የግለሰቡን የሥራ ዓይነት የሚያመለክቱ መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ለምሳሌ ለሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት መምህራን፣ ለአንደኛ ደረጃ ት/ቤት መምሕራን፣ ለቄስ ት/ቤት መምሕራን፣ ለታይፐ ት/ቤት መምህራን የተለያየ ኮድ ስለሚሰጣቸው የሥራ ዓይነት ሲመዘገብ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል። በተመሣሣይ ሁኔታም ለግብርና ሥራ ለተሠማሩ ሁሉ ገበሬ ብሎ መጻፍ ትክክል አይሆንም። ምክንያቱም የግብርና ሥራ እውቀት ላላቸው ገበሬዎች (ማለትም የማሣ አዘገጃጀት፣ አስተራረስ፣ መቼ እንደሚታረም፣ የሚዘራበትን ሰዓትና ለግብርና አስፈላጊ የሆነውን ዕውቀት ከወላጅ

ወይም ከልምድ የቀሰሙ) እና ዝቅተኛ የግብርና ሠራተኞች (የግብርና ዕውቀታቸው ደረጃ የሚታዘዙትን ሥራ ከመሥራት የማያልፈውን) የተለያዩ ኮዶች ይሰጧቸዋል። በተጨማሪም የሚሰሩበት መሥሪያ ቤትን ብቻ ጠይቆ መልሱን በዚህ ዓምድ መመዝገብ ትክክል አይደለም። ምክንያቱም በአንድ መሥሪያ ቤት ውስጥ የተለያዩ የሥራ ዓይነቶች ስለሚገኙ እነዚህን ማጣራት ስለሚያስፈልግ ነው። ለምሳሌ በአንድ የማዕድን ማውጫ ድርጅት ውስጥ ዋና ሥራ አስኪያጁ፣ የመምሪያ ኃላፊዎቹ፣ ኬሚስቶቹ፣ ኢንጅነሮቹ፣ አካውንታንቶቹ፣ ተያኞቹ፣ የአፈር ቴክኒሽያኖቹ፣ ኤክሲኩቲቭ ሰክሬተሪ፣ ታይፒስቶቹ፣ ገንዘብ ከፋዮቹ፣ ቴሌፎን ኦፕሬተር፣ ለማዕድን ማጥለጫ የተተከለ ማሽን ኦፕሬተሮቹ፣ የመኪና ሾፌሮቹ፣ የማዕድን አውጪ ተራ ወዛደሮች፣ ሁሉም የተለያየ ኮድ የሚሰጣቸው የተለያዩ የሥራ ዓይነቶች ስለሆኑ መረጃው በጥንቃቄ እየተጠየቀ ትክክለኛው የሥራ ዓይነት ይመዘገባል። ከዚህ በተጨማሪ ተመሣሣይ የሆኑ ሥራዎችም ቢሆኑ ሥራውን ለማካሄድ የሚያስፈልገው የትምህርት ደረጃ ወይም የእውቀት ደረጃና ሥራውን ለማካሄድ ሠራተኛው የሚጠቀምበት መሣሪያ ዓይነት የተለያዩ የሥራ ዓይነቶች ያደርጓቸዋል። ለምሳሌ የሕክምና ዶክተርና ነርስ የተለያዩ የሥራ ዓይነቶች ናቸው። እንዲሁም የጨርቃ ጨርቅ ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተሮችና የማምረቻ ፋብሪካ ተራ ወዛደሮች የተለያዩ የሥራ ዓይነቶች ናቸው። በንግድ መስክ ከሚገኙ የሥራ ዓይነቶች ውስጥም፣ ገንዘብ ተቀባዮች፣ የሱቅ አሻሻጮች፣ የኪዮስክ አሻሻጮች፣ እንጀራ ጋጋሪዎች፣ ጠላ ጠማቂዎች፣ ቆሎ አዟሪዎች ሁሉም የተለያዩ የሥራ ዓይነቶች ናቸው። አንዳንድ ግለሰቦች ከአንድ የበለጠ ሥራ ሊኖራቸው ይችላል። በዚህ ጊዜ በዓምድ 30 መመዝገብ ያለበት የሥራ ዓይነት ግለሰቡ ከሁለቱ ወይም ከሶስቱ ሥራዎች ውስጥ ባለፉት 12 ወራት ውስጥ ይበልጡን ጊዜ ያጠፋበት የሥራ ዓይነት ነው። በመጠይቁ ላይ የሥራውን ዓይነት በትክክል ለመጻፍ እንዲረዳ ከዚህ በታች የተወሰኑ የሥራ ዓይነቶች እንደምሳሌ ቀርበዋል። ስለዚህ መልሱ ከነዚህ ውስጥ ወይም ከነዚህ ጋር ተመሣሣይ የሆነ የሥራ ዓይነት ሊሆን ስለሚችል ዝርዝሩን በቅድሚያ ማጥናት ያስፈልጋል። የመልሱ አጻጻፍም በዝርዝሩ የቀረበው ወይም የሚመሳሰል መሆን አለበት። የተሰጠው ባዶ ቦታ አነስተኛ ሆኖ ከተገኘ በተቻለ ያህል አብቃቅቶ መጻፍ ያስፈልጋል።

የቢሮ ኃላፊ
የዞን ባለሥልጣን
የወረዳ ባለሥልጣን
የፖለቲካ ድርጅት ባለሥልጣን
የሙያ ማሕበር ባለሥልጣን
የተራድኦ ድርጅት ባለሥልጣን
የቀበሌ ባለሥልጣን
የጎሣ መሪ

ዋና ሥራ አስኪያጅ

የመምሪያ ኃላፊ
የዋና ክፍል ኃላፊ
የአገልግሎት ኃላፊ

ኬሚስት
የኮምፒዩተር ፕሮግራመር
ኢንጂነር

ባዮሎጂስት
የሕክምና ዶክተር
የከብት ሕክምና ረዳት

የሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት መምህር
የት/ቤት ዳይሬክተር

አካውንታንት
ዳኛ
ጠበቃ
ኢኮኖሚስት

የምሕንድስና ቴክኒሽያኖች
ቀያሽ
የኮምፒዩተር ኦፕሬተር
ረዳት ፕሮግራመር
የቴሌኮሙኒኬሽን ቴክኒሺያን
የሕክምና መሣሪያ ቴክኒሽያን

የአፈር ቴክኒሽያን
የጤና ረዳት
የጥርስ ሕክምና ረዳት
ሳኒቴሪያን
የፊዚዮቴራፒ ረዳት
የፋርማሲ ረዳት
የከብት ሕክምና ረዳት
ነርስ
ዘመናዊ አዋላጅ

የ1ኛ ደረጃ ት/ቤት መምህር
የሕጻናት ማሳደጊያ ት/ቤት መምህር
የቴስ ት/ቤት መምህር
የቅ[illegible] ት/ቤት መምህር
የመ[illegible] መምህር
[illegible] መምህር

ኢክሲኩቲቭ ሴክሬተሪ
የእስታቲስቲክስ ቴክኒሽያን
የፍርድ ቤት ጸሐፊ
የወንጀል ምርመራ ሠራተኛ
የዜና አንባቢ
ዘፋኝ
የመድረክ ተዋናኝ
ስፖርተኛ

ታይፒስት
ፀሐፊ
የሂሣብ ፀሐፊ
ማመልከቻ ፀሐፊ

ገንዘብ ተቀባይ
ገንዘብ ከፋይ
ቴሌፎን ኦፕሬተር

የቡና ቤት አስተናጋጅ
ባሬስታ
የወጥ ቤት ሠራተኛ
ፀጉር አስተካካይ
የውበት ሳሎን ሠራተኛ
ባህላዊ መድሐኒት አዋቂ
የልምድ አዋላጅ
መጽሐፍ ጠራዥ
ቄስ
ሼክ
ፖሊስ
የእሳት አደጋ ተከላካይ

የሱቅ አሻሻጭ
የኪዮስክ አሻሻጭ
የጉልት አሻሻጭ

ጥጥ ለንግድ አምራች
ሻይ ለንግድ አምራች
ወይን ለንግድ አምራች
ሸንኮራ ለንግድ አምራች
ሰብል ለንግድ አምራች
ዶሮ ለንግድ አምራች
ከብት ለንግድ አምራች
የደን ሠራተኛ
ከሰል አክሳይ
ዓሣ ለንግድ አስጋሪ

የግብርና ዕውቀት ያላቸው ገበሬ
ሙያው ያላቸው ዓሣ አጥማጅ

ድንጋይ ጠራቢ
ድንጋይ አጫጭ
አሸዋ አውጪ
ማዕድን አውጪ
ግንበኛ
አናጺ
ለሳኝ
የቧንቧ ሠራተኛ
ቀለም ቀቢ

ብረት በያጅ
ቀጥቃጭ
የመኪና ሜካኒክ
የሬዲዮ አዳሽ
የቴሌፎን መስመር ዘርጊ

አንጥረኛ
ሸክላ ሠሪ
የዕንጨት ዕደጥበብ ሠራተኛ
የቀርከሃ ዕደጥበብ ሠራተኛ
የቆዳ ዕደጥበብ ሠራተኛ
ፎቶግራፍ አንሺ

የልኳንዳ ሠራተኛ
የእንጀራ ጋጋሪ
ጠላ ጠማቂ
አረቄ አውጪ
ትምባሆ አዘጋጅ
የእንጨት ቁሳቁስ አምራች
ሸማኔ
ፈታይ
ልብስ ሰፊ
ፋቂ
ጫማ ሠፊ

ለእንጨት መሠንጠቂያ የተተከለ ማሽን ኦፕሬተር
ለማዕድን ማቅለጫ የተተከለ ማሽን ኦፕሬተር
የኤሌክትሪክ ኃይል ማመንጫ ኦፕሬተር

የፕላስቲክ ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር
የጎማ ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር
የኬሚካል ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር

የሕትመት ማሽኖች ኦፕሬተሮች
የጨርቃ ጨርቅ ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር
የስኳር ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር
የቢራ ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር
የለስላሳ መጠጥ ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር
የቆዳ ማለፊያ ማሽን ኦፕሬተሮች

ጫማ መሥሪያ ማሽን ኦፕሬተሮች
የምግብ ማምረቻ ማሽን ኦፕሬተር
የአውቶቡስ ሹፌር
የመኪና ሹፌር
የትራክተር ሹፌር

ቆሎ አዟሪ
የልዋጭ ነጋዴ
ጋዜጣ አዟሪ
በየመንገዱ ዕቃ ሻጭ
ሊስትሮ
የቤት ሠራተኛ
ጅፋ ሠሪ
ልብስ አጣቢ
የቡና ቤት ሣህን አጣቢ
የቡና ቤት አልጋ አንጣፊ
ዘበኛ
ተላላኪ

የድንጋይ ማውጫት ተራ ወዛደር
የአሸዋ ማውጫት ተራ ወዛደር
የማዕድን ቁፋር ተራ ወዛደር
የኮንስትራክሽን ሥራ ተራ ወዛደር
የጥገና ሥራ ተራ ወዛደር
የማምረቻ ፋብሪካ ተራ ወዛደር
የትራንስፖርት ተራ ወዛደሮች

እረኛ
ዝቅተኛ የእርሻ ሥራ ሠራተኛ
ዝቅተኛ የዓሣ ማስገር ሠራተኛ

የጦር ኃይል አባል

ዓምድ 31 - <u>የሚሠሩበት ድርጅት ዋና ምርት ወይም አገልግሎት ምንድን ነዉ?</u>

ይህን ዓምድ ለመሙላት ግለሰቡ የት ወይም በየትኛዉ ድርጅት እንደሚሠሩ በመጠየቅና ከዚያም ድርጅቱ ምን እንደሚያመርት፣ እንደሚነግድ /የጅምላ ወይም የችርቻሮ ንግድ/ ወይም ምን ዓይነት አገልግሎት እንደሚሰጥ መጠየቅ ያስፈልጋል። ድርጅት ሲባል የተለየ ክፍል ወይም ቦታ ሳይኖራቸዉ በመኖሪያ ቤት ዉስጥ፣ በበረንዳ፣ በትናንሽ ዝስያዎች /ጉልቶች/፣ በመንገድ ላይ፣ ...ወዘተ ከሚከናወኑ ጥቃቅን ሥራዎች አንስቶ የተለየ አድራሻና አደረጃጀት ያላቸዉን ፋብሪካዎችና እንዱስትሪዎችን ያጠቃልላል። ለምሳሌ በሚኖሩበት ቤት ዉስጥ የሽመና፣ የልብስ ስፌት፣ ጠላ ወይም አረቄ ንግድ፣ ... ወዘተ ምርታማ ሥራዎችን የሚያከናዉኑ ምንም እንኳ የሚያከናዉኑት ተግባር ሥርዓት ባለዉ ሁኔታ ተደራጅቶ ባይገኝም በዚህ ዓምድ እንደ ድርጅት ተቆጥሮ ምርቱ፣ ንግዱ ወይም አገልግሎቱ መገለጽ ይኖርበታል። አንዳንድ አነስተኛ ድርጅቶችን ወይም የኢኮኖሚ እንቅስቃሴዎችን በአምራች፣ በአገልግሎት ወይም በንግድ ዘርፍ ለይቶ ለመመደብ አስቸጋሪ ሊሆን ይችላል። የሚከተለዉ ምሳሌ ጠላ ወይም አረቄ ማምረትን ወይም
ከአንድ በላይ የሆነ የምርት ዓይነት ያላቸው ወይም አገልግሎት የሚሰጡ ድርጅቶች ሲያጋጥሙ የድርጅቱ ምርት ወይም የአገልግሎት አይነት ተብሎ የሚወሰደው ድርጅቱ በአብዛኛው የሚሰጠው የምርት ዓይነት ወይም አገልግሎት አይነት ነው። ለምሳሌ አንድ የሲጋራ ፋብሪካ በተጨማሪነት ክብሪት የሚያመርት ቢሆን ድርጅቱ እንደ ሲጋራ አምራች ይመዘገባል። በተጨማሪም የምርት ዓይነቶች ወይም የአገልግሎት ዓይነቶች ተመሣሣይ እስከሆኑ ድረስ የሚመረቱት በግል ድርጅቶችም ሆነ በመንግሥት ድርጅቶች በተመሣሣይ ክፍል ይመደባሉ። ለምሳሌ ከብት እርባታ በግለሰብም ይካሄድ በትልቅ የመንግሥት እርሻ ሁለቱም ተመሳሳይ ክፍል ይመደባሉ። ወይንም አንድን ምርት የሚያመርተው ድርጅት የመንግስት ፋብሪካ ይሁን ወይም የግለሰብ ድርጅት ተመሣሣይ መልስ ይመዘገብላቸዋል። በተጨማሪም አመራረቱ በዘመናዊ መልክ (ዘመናዊ መሣሪያዎችን በመጠቀም) ይሁን በባሕላዊ ዘዴ (በእጅ በመሥራት) የምርቱ ዓይነት ወይም አገልግሎት ላይ ልዩነት አይፈጥሩም። ለምሳሌ በፋብሪካ ጫማ ለሚያመርት ወዛደር እና በእጅ ጫማ ለሚሰፋ ለሁለቱም "ጫማ ማምረት" ይመዘገብላቸዋል። ከዚህ በተጨማሪ ድርጅቱ ለሚያመርተው ዋና ምርት ወይም አገልግሎት በአጋዥነት የሚያስፈልጉ ሌሎች ግልጋሎቶች ሁሉ ለየብቻቸው የሚመዘገቡ ሳይሆኑ የሚመዘገበው ዋናው ምርት ብቻ ይሆናል። ለምሳሌ የጫማ ምርት በሚያከናውን ፋብሪካ ውስጥ ጫማ የማምረት ሂደቱን የሚያግዙ የሂሣብ ሥራ፣ የአስተዳደር ሥራ፣ የጽዳት ሥራ፣ የጥበቃ ሥራ፣...ወዘተ. የሚከናወኑ ቢሆንም ለሁሉም የሚመዘገብላቸው "ጫማ ማምረት" የሚል መልስ ይሆናል።

መረጃ በሚመዘገብበት ወቅት ችግር እንዳይፈጥሩ አንድንድ የምርትና አገልግሎት አይነቶች በቂ ያለ ማብራሪያ የሚያስፈልጋቸው በመሆኑ ከዚህ በታች ቀርበዋል:-

የእርሻ ምርት ማምረት:-	ሰብል፣ አትክልት፣ ጫት፣ ቡና፣...ወዘተ. (የሚያመርቱ ለማምረቻ መሣሪያነት የሚረዱ ከብቶችን አጣምረው ሊያረቡ ይችላሉ)
የከብት እርባታ:-	በሬ፣ ላም፣ ግመል፣ በግ፣ ፍየል፣ ዶሮ፣...ወዘተ. የሚያረቡ (የጎን ማማ ሊኖራቸው ይችላል)
እርሻና ከብት እርባታ:-	የእርሻና የከብት እርባታ አጣምረው የሚያመርቱ

የግብርና አገልግሎት:-	የከብት ማዳቀልና የእርሻ ዘዴ ማስፋፊያ አገልግሎት፣ የትራክተር አገልግሎትና የመሣሠሉት
የጉልት ንግድ:-	ማንኛውንም ዓይነት ዕቃ ወይም ምግብ በሱቅ ሳይሆን በጉልት ወይም በገበያ የሚሸጡ (በሱቅ ውስጥና ከሱቅ ውጭ የሚካሄዱ የንግድ ዓይነቶች የተለያዩ ኮዶች ስለሚሰጧቸው በግልጽ አጣርቶ መጻፍ ተገቢ ይሆናል)
ሆቴል:-	የመኝታ አገልግሎት ያላቸው ድርጅቶች (ምግብና መጠጥም ሊኖራቸው ይችላል)
ቡና ቤት:-	የመኝታ አገልግሎት የሌላቸው
ጠላ ቤት:-	ጠላ የሚሸጥባቸው ቤቶች (ጠላው እዚያው ቤት የተጠመቀ ወይም የተገዛ ሊሆን ይችላል)
ጠጅ ቤት:-	ጠጅ የሚሸጥባቸው ቤቶች (ጠጁ እዚያው ቤት የተጣለ ወይም የተገዛ ሊሆን ይችላል)
ጠጅ ማምረት:-	ጠጅ ጥለው ለሌላ ቸርቻሪ በጅምላ የሚሸጡ
የትምህርት አስተዳደር:-	በሚኒስቴር መ/ቤት ወይም በክልል፣ ዞን፣...ወዘተ. ጽ/ቤት የሚካሄዱ የአስተዳደር ተግባሮች
የአንደኛ ደረጃ ት/ቤት:-	የትምህርት ቤቱ መምህራን፣ አስተዳደር ክፍልና ሌሎችን ይጨምራል።
የግብርና አስተዳደር:-	የሚኒስቴር መ/ቤቱና የክልል፣ የዞን፣...ወዘተ. የአስተዳደር አገልግሎት የሚሰጡ ጽ/ቤቶች። በወረዳ ደረጃና ሌሎች የግብርና አገልግሎት የሚሰጡ ጽ/ቤቶች ግን በግብርና አገልግሎት ይመደባሉ።

ዓምድ 31 የሚመዘገቡት የድርጅቱ ዋና ምርት ወይም አገልግሎት አይነቶች ለምሳሌነት እንዲያገለግሉ የተወሰኑት ከዚህ በታች ቀርበዋል። በመረጃ ምዝገባው ወቅትም የሚቀርቡት ከዚህ በታች የቀረቡት ወይም በተመሳሳይ ሁኔታ የተጻፉና በዋናው መሥሪያ ቤት የድርጅት ምርት ወይም አገልግሎት ኮድ ሊያሰጡ በሚችል ሁኔታ የቀረቡ መሆኑ መረጋገጥ ይኖርበታል።

የእርሻ ምርት ማምረት
የከብት እርባታ
እርሻና ከብት እርባታ
የግብርና አገልግሎት
አደን
ያደን ምርት ማምረት
ዓሣ ማስገር

ድንጋይ ማውጣት
አሸዋ ማውጣት
ወርቅ ማምረት

የምግብ ዘይት ማምረት
የታሸገ ሥጋ ማምረት
የታሸገ ወተት ማምረት
የእህል ዱቄት ማምረት
ዳቦ መጋገር
እንጀራ መጋገር
ስኳር ማምረት
አልኮል መጠጥ ማምረት
አረቄ ማምረት
ቢራ ማምረት
ጠጅ ማምረት
ለስላሳ መጠጥ ማምረት
ሲጋራ ማምረት

ድርና ማግ ማምረት
ጨርቃ ጨርቅ ማምረት
የሽመና አገልግሎት
ገመድ ማምረት
ሥጋጃ ማምረት

የተሰፉ ልብሶች ማምረት
የልብስ ስፌት አገልግሎት
የቆዳ ምርት ማምረት
ክርቻ ማምረት
ጫማ ማምረት
ጣውላ መምረት
ሰሌን ማምረት
ዘንቢል ማምረት
ወረቀት ማምረት
የሕትመት አገልግሎት
ቀለም ማምረት
ሳሙና ማምረት
ጎማ ማምረት
ሲሚንቶ ማምረት
ብረት አቅልጦ ማምረት
የብረት በርና መስኮት ማምረት
ማረሻ ቀጥቅጦ ማምረት
ቢላዋ ቀጥቅጦ ማምረት
የኤሌክትሪክ ሽቦ ማምረት
ጋሪ ማምረት
የቤት ዕቃዎች ማምረት
ጌጣጌጥ ማምረት
ኤሌክትሪክ ሗሬትና ማሰራጨት
የመጠጥ ውኃ ማምረት

የሕንጻ ግንባታ
የግድግዳ ቀለም መቀባት
የቤት መስታወት ማስገባት

የመኪና ጥገና
ቤንዚን ማከፋፈል
የእህል ጅምላ ንግድ
የጨርቃ ጨርቅ የጅምላ ንግድ
የጫማ የጅምላ ንግድ

የአትክልት ግሮሰሪዎች ንግድ
የምግብ ግሮሰሪዎች ንግድ
የጨርቃ ጨርቅ ሱቅ ንግድ
የተለያዩ ቁሳቁሶች ኪዮስክ ንግድ

የሥጋ ልኳንዳ ቤት
የአሣ መሸጫ ሱቅ
መድሐኒት ቤት
የብረታ ብረት መሸጫ ሱቅ
መጽሐፍ መሸጫ ሱቅ
የጉልት ንግድ
የመንገድ ዳር ሽንኩርት ንግድ

ሆቴል
ቡና ቤት
ምግብ ቤት
ሻይ ቤት
ጠላ ቤት
ጠጅ ቤት
አረቄ ቤት

የባቡር ትራንስፖርት
የጋማ ከብት ማከራየት አገልግሎት
የከተማ አውቶቡስ
የከተማ ታክሲ
ዕቃ በጋማ ከብት ማጓጓዝ
ዕቃ ተሸክሞ መጓጓዝ
ዕቃና ሰው በባሕር ላይ ማጓጓዝ
የአየር ትራንስፖርት
የፖስታ አገልግሎት
ቴሌኮሙኒኬሽን

የባንክ አገልግሎት
የኢንሹራንስ አገልግሎት

የቤት ዕቃዎች ኪራይ
የብስክሌት ኪራይ
የቪዲዮ ካሴት ኪራይ
የጥብቅና አገልግሎት
የሂሳብ ምርመራ አገልግሎት
የሕንፃ ሥራ ምክር አገልግሎት
የፎቶግራፍ አገልግሎት

የአገር አስተዳደር
የመንግሥት አስተዳደር
የውጭ ጉዳይ አገልግሎት
የአገር መከላከያ
የፖሊስ አገልግሎት

የአንደኛ ደረጃ ትምህርት
የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት
የከፍተኛ ደረጃ ትምህርት

መደበኛ ሆስፒታሎች
መደበኛ ክሊኒኮች
የግል ክሊኒኮች
የከብት ሕክምና አገልግሎት
የኃይማኖት ድርጅቶች አገልግሎት
የሬዲዮ ጣቢያዎች
የኪነት አገልግሎት
የሙዚቃ አገልግሎት
የቤተመጻሕፍት አገልግሎት
የልብስ እጥበት አገልግሎት
የፀጉር ሥራ አገልግሎት
የሊስትሮ አገልግሎት

የግለሰብ ቤት ዘበኞች
የግለሰብ ቤት የቤት ሠራተኞች

የአለም አቀፍ ድርጅቶች

የሥራ ልምድ ላላቸዉ ሥራ አጦች የሚመዘገበዉ ከሥራ አጥነታቸዉ በፊት ይሠሩበት የነበረዉ ድርጅት ዋና ምርት ወይም አገልግሎት ነዉ። በአመዘጋገብ ወቅት የግለሰቦችን ሥራና የሚሠሩበትን ድርጅት ለማገናኘት መሞከር አይገባም። ከላይ የተሰጠዉን ማብራሪያ ጠንቅቆ በመረዳት ግለሰቡ የሚሠራበት ድርጅት ዋና ምርት ወይም የንግድ ዓይነት ወይም አገልግሎት ዓይነት በዓምድ 31 በተሰጠዉ ባዶ ቦታ በግልጽ ይመዘገባል። በካርድ ኮለሞቹ ግን ምንም አይሞላም።

ዓምድ 32 - <u>የቅጥር ሁኔታ</u>

የሥራ ዓይነትና የድርጅት ዋና ምርት ወይም አገልግሎት ለተሞላላቸዉ የቤተሰብ አባላት ሁሉ ከዚህ ቀጥሎ በተዘረዘሩት ኮዶች መሠረት የቅጥር ሁኔታ ተጠይቆ በዓምድ 32 ሥር በሚገኘው ካርድ ኮለም ትክክለኛዉ ኮድ ይሞላል። የሥራ ልምድ ላላቸዉ ሥራ አጦች የሚመዘገበዉ ከሥራ አጥነታቸዉ በፊት የነበራቸዉ የቅጥር ሁኔታ ነዉ።

1 = <u>ቀጣሪ፣</u>
በግል ድርጅታቸዉ ዉስጥ ቢያንስ አንድ ሰዉ ቀጥረዉ የሚያሠሩ። ቀጥረዉ የሚያሠሩ ሁሉ በሥራዉ ላይ አብረዉ ቢሠማሩም እንደ ቀጣሪ ይቆጠራሉ።

2 = <u>በግል ሥራ የሚተዳደር፣</u>
በግል ሥራ ወይም ድርጅታቸዉ ዉስጥ የሚሠሩ ነገር ግን ምንም ተቀጣሪ የሌላቸዉ። የቤተሰብ አባላትን እለክፍያ በማስተባበር ሥራቸዉን የሚያካሂዱ ኃላፊዎች በዚህ ኮድ ይካተታሉ።

3 = <u>የመንግሥት ተቀጣሪዎች፣</u>
በቋሚነት፣ በኮንትራት፣ በቀን ወይም በሳምንት ክፍያ እያገኙ ለመንግሥት መ/ቤቶች ለምሳሌ ሆስፒታሎች፣ ት/ቤቶች፣ የመከላከያ ተቋማት፣ ... ወዘተ. እና በመንግሥት ቁጥጥር ሥር የሚገኙ ድርጅቶች (ለምሳሌ፣ ባንክ፣ የመንግሥት እርሻዎች፣ የመንግሥት ፋብሪካዎች ... ወዘተ) ተቀጥረዉ የሚሠሩ።

4 = <u>የግል ተቀጣሪዎች፣</u>
በቋሚነት፣ በኮንትራት፣ በቀን ወይም በግምንት ክፍያ እያገኙ ለግል ድርጅት፣ ለግለሰብ ወይም ለማሕበራት ተቀጥረዉ የሚሠሩ። ከመንግሥት ድርጅቶች ዉጭ በማንኛዉም ድርጅት ተቀጥረዉ የሚሠሩ በዚህ ኮድ ይጠቃለላሉ። ክፍያዉ በገንዘብ ወይም በዓይነት ሊሆን ይችላል።

5 = <u>የእርሻ ወይም የኢንዱስትሪ የአምራቾች የሕብረት ሥራ ማህበር አባላት፣</u>
በአምራቾች የሕብረት ሥራ ማሕበር አባልነት በመሥራት ከማሕበሩ በሚያገኙት ድርሻ የሚተዳደሩ በዚህ ኮድ ይመዘገባሉ። ነገር ግን በማሕበሩ አባልነት ሳይሆን በማህበሩ በተቀጣሪነት የሚሠሩ ሠራተኞች በኮድ 4 ይመዘገባሉ።

6 = <u>ሳይከፈለዉ ለቤተሰብ የሚሠራ፣</u>
አንድ ግለሰብ የሚኖርበት ቤተሰብ ለሚያካሂደዉ እርሻ ወይም ሌላ ዓይነት ድርጅት ወይም ምርት የማምረት ተግባር ያለምንም ክፍያ የሚሠራ ከሆነ በዚህ ክፍል ይመደባል።

7 = <u>ሌሎች</u>
የሥራ ዓይነት እንዲሁም የድርጅቱ ዋና ምርት ወይም አገልግሎት ተጠይቆለት ነገር ግን ከተዘረዘሩት የቅጥር ሁኔታዎች በአንዱም ሊካተት ያልቻለ በዚህ ኮድ ይጠቃለላል። ለምሳሌ፣ ለበጎ አድራጎት ድርጅት፣ ለሕዝባዊያን ድርጅት፣ ለሃይማኖት ድርጅት የሚሠሩና ምንም ክፍያ የማይሰጣቸዉ፣ ሥራ በመለማመድ ላይ የሚገኙ፣ የዓለም አቀፍ ድርጅት ሠራተኞች።

ዓምድ 33 - <u>የጋብቻ ሁኔታ፣</u>

ይህ ዓምድ ዕድሜያቸዉ አሥር ዓመትና ከዚያ በላይ ለሆናቸዉ የቤተሰብ አባላት ሁሉ መሞላት አለበት። ጋብቻ ማለት አንድ ወንድና ሴት በሕጋዊ፣ በሃይማኖታዊ ወይም በባሕላዊ መንገድ የጋብቻ ስነ ስርዓት ፈፅመዉ እንደ ባልና ሚስት አብረዉ ሲኖሩ ነዉ።

የጋብቻዉን ሁኔታ ለማመልከት ከዚህ በታች የተመለከቱት የጋብቻ ዓይነቶችና ኮዶቻቸዉ ተሰጥተዋል።

1= አግብተዉ የማያዉቁ
ፈፅሞ ያላገባ ወይም ያላገባች፣ እስከ ቆጠራ ቀን ድረስ ባል/ሚስት አግብቶ ወይም አግብታ የማታዉቅ ወይም የማያዉቅ

2= ባለትዳር
በቆጠራዉ ቀን በጋብቻ ላይ ያለ ወይም ያለች፣ ባልና ሚስት ባለመግባባት ምክንያት ጉዳያቸዉ በሽማግሌዎች በመታየት ላይ ያለ ወይም ፍርድ ቤት በቀጠሮ የሚገኙ ከሆነ ፊርማዉ እስካልተቀደደ ድረስ ወይም ጋብቻዉ እስካልፈረሰ ድረስ በትዳር ላይ እንደሚገኙ ይቆጠራሉ።

3. የተፋቱ
ከቆጠራዉ ቀን በፊት ባል ወይም ሚስት አግብቶ ወይም አግብታ የነበረ ነገር ግን ከቆጠራዉ ቀን በፊት በሕጋዊ ወይም በባሕላዊ መንገድ የተፋታ ወይም የተፋታች

4. የሞቱባቸዉ
ባል የሞተባት ወይም ሚስት የሞተችበት ሆነዉ ከሞተባቸዉ በኋላ እስከ ቆጠራዉ ቀን ያላገቡ

ዓምድ 34-38 <u>አሥር ዓመትና በላይ ለሆኑ ሴቶች ሁሉ የሚጠየቅ</u>

ዓምድ 34-37 <u>በጠቅላላ በሕይወት የወለዷቸዉ ልጆች ብዛት</u>

በእነዚህ ዓምዶች ዕድሜያቸዉ አሥር ዓመትና በላይ ለሆኑ ሴቶች በህይወት የወለዱዋቸዉ ልጆች ብዛት ተጠይቆ ይሞላል። ነገር ግን ዕድሜያቸዉ ከ10 ዓመት በታች ለሆኑ ሴቶችና በማናቸዉም ዕድሜ ክልል ያሉ ወንዶችን ጥያቄዉ ስለማይመለከታቸዉ ዓምዱ በሠረዝ "___" ይታለፋል።

በዓምዶቹ ተፈላጊ መረጃዎች ከመመዝገባቸዉ በፊት "በሕይወት ተወለደ" የሚለዉን ፅንሰ ሃሳብ በሚገባ መረዳት ያስፈልጋል። "በሕይወት መወለድ" ማለት አንድ ፅንስ በማሕፀን የቆየበት ወራት ከግምት ዉስጥ ሳይገባ ከእናቱ ማህፀን በሚወጣበት ፅቅት የሚተነፍስ ከሆነ ወይም እትብቱ ከመቆረጡ በፊት ወይም ከተቆረጠ በኋላ ሌላ ዓይነት በሕይወት የመኖር ምልክት ካሳየ ለምሳሌ፣ የልብ ትርታ፣ የእትብት ትርታ፣ የጡንቻዎች እንቅስቃሴ፣ በሕይወት የተወለደ ይባላል። እዚህ ላይ መገንዘብ የሚያስፈልገዉ የህይወት ምልክት አሳይቶ ወዲያዉኑ ቢሞት እንኳን በህይወት እንደተወለደ መቆጠሩንና የእርግዝና ወቅት መርዘም ሆነ ማጠር ከግንዛቤ ዉስጥ አለመግባቱን ነዉ። <u>ሆኖም ግን ዉርጃና በማህፀን ዉስጥ ሞቶ የተወለደ በህይወት እንደተወለደ ስለማይቆጠር አይመዘገብም።</u> እንዲሁም የማደጎ ልጆች ወይም ያሳደጓቸዉ ልጆች እንደወለዷቸዉ ልጆች አይቆጠሩም።

ዓምድ 34 - <u>እቤት የሚኖሩ ልጆችዎ ስንት ናቸዉ?</u>

ዕድሚያቸዉ አሥር ዓመትና በላይ የሆኑ ሴቶች በጠቅላላ በሕይወት ከወለዱዋቸዉ ልጆች መካከል ስንቱ ሴትየዋ ከምትኖርበት ቤተሰብ ጋር እንደሚኖሩ በመጠየቅ የልጆቹን ብዛት በፆታ በመለየት በዓምድ 34 በመጀመሪያዉ ካርድ ኮለም የወንዶቹን ብዛት በሚቀጥለዉ ካርድ ኮለም የሴቶች ብዛት ይሞላል። በዚህ ዓምድ ዉስጥ መጠቃለል ያለባቸዉ መልስ ሰጪዋ አሁን በጋብቻ የሚገኙ ከሆነ አብረዉት ከሚኖሩት ባለቤታቸዉ፣ ወይም ከዚህ ጋብቻ በፊት አግብተዉ የሚያዉቁ ከሆነ ከቀድሞ ጋብቻቸዉ የወለዱዋቸዉን ልጆችና በአሁኑ ወቅት አብረዉ በአንድ ቤተሰብ ዉስጥ የሚኖሩትን ሲሆን በተጨማሪም ከጋብቻ ዉጭ የተወለዱ ልጆችንም ይጨምራል። ሆኖም ግን ከማህፀናቸዉ ወይም ከአብራካቸዉ ያልወጡትን (ለምሳሌ በጋብቻ ላይ ላሉ ሴቶች ባለቤታቸዉ ከሌላ ሴት የወለዱትን) ግን አያጠቃልልም። ዕድሚያቸዉ አሥር ዓመትና በላይ ለሆኑ ሴቶችና ልጅ ወልደዉ ለማያዉቁ በዚህ ዓምድና በሚቀጥሉት ሦስት ዓምዶች ዉስጥ ሁሉ "0" ይመዘገባል። በየፆታዉ ሥር ያለዉ ካርድ ኮለም እስከ 8 ልጆች ድረስ ለመመዝገብ የሚያስችል ሆኖ ተዘጋጅቷል። ሆኖም ግን በአንድ ፆታ ብቻ አብረዋቸዉ የሚኖሩ ወንዶች ብዛት ከ8 ከበለጠ ወይም አብረዋቸዉ የሚኖሩ ሴቶች ብዛት ከ8 ከበለጠ የተሰጠዉን ካርድ ኮለም ባዶ በመተዉ ከመጠይቁ ግርጌ ላይ የሴትየዋ ተራ ቁጥርና እቤት የሚኖሩ ልጆች ብዛት በፆታ በመጥቀስ ማስታወሻ ይፃፋል።

ዓምድ 35 - <u>ሌላ ቦታ የሚኖሩ ልጆችዎ ስንት ናቸዉ?</u>

በጠቅላላዉ በህይወት ከተወለዱ ልጆች መካከል ስንቱ ሌላ ቦታ እንደሚኖሩ ጠይቆ በፆታ በመለየት በዓምድ 35 ባሉት ካርድ ኮለሞች ይሞላል። በህይወት ከወለዱዋቸዉ ልጆች መሐከል ሌላ ቦታ የሚኖሩ ከሌሉ በዚህ ዓምድ በካርድ ኮለሞቹ ዉስጥ "0" "0" ይሞላል። ሌላ ቦታ የሚኖሩት የወንዶች ብዛት ከ8 ከበለጠ ወይም ሌላ ቦታ የሚኖሩ ሴቶች ብዛት ከ8 ከበለጠ ካርድ ኮለሙን ባዶ በመተዉ ከመጠይቁ ግርጌ ላይ የሴትየዋን ተራ ቁጥርና ሌላ ቦታ የሚኖሩ ልጆች ብዛት በፆታ በመጥቀስ ማስታወሻ ይፃፋል። ለተጨማሪ ማብራሪያ በዓምድ 34 የተጠቀሰዉን ይመልከቱ።

ዓምድ 36 - <u>የሞቱ ልጆችዎ ስንት ናቸዉ?</u>

በጠቅላላዉ በሕይወት ከተወለዱ ልጆች መካከል ስንቱ እንደሞቱ በመጠየቅ የሞቱትን ልጆች ብዛት በፆታ ለይቶ በዓምድ 36 ባሉት ካርድ ኮለሞች ዉስጥ ይሞላል። በሕይወት ተወልደዉ የሞቱ ልጆች ከሌሉ ግን በዚህ ዓምድ የሚገኙ ካርድ ኮለሞች ዉስጥ "0" "0" ይሞላል። ይህ ዓምድ በሚሞላበት ጊዜ ማስታወስ የሚያስፈልገዉ የሞቱ ወንዶች ልጆች ሲባል በሕይወት ተወልደዉ ነገር ግን ከተወለዱ በኋላ የሞቱትን መሆኑን ነዉ። የሞቱ ወንዶች ብዛት ከ8 ከበለጠ ወይም የሞቱ ሴቶች ልጆች ብዛት ከ8 ከበለጠ ካርድ ኮለሙን ባዶ በመተዉ ከመጠይቁ ግርጌ ላይ የሴትየዋን ተራ ቁጥርና የሞቱትን ልጆች ብዛት በፆታ በመጥቀስ ማስታወሻ ይፃፋል። ለተጨማሪ ማብራሪያ በዓምድ 34 የተጠቀሰዉን ይመልከቱ።

ዓምድ 37 - <u>በጠቅላላዉ በህይወት የወለዷዋቸዉ ልጆችዎ ስንት ናቸዉ ?</u>

በዚህ ዓምድ ሥር በተሰጡት ካርድ ኮለሞች መልስ ሰጪዎች በጠቅላላ በህይወት የወለዱዋቸዉ ልጆች ብዛት ተጠይቆ ይመዘገባል። ሆኖም ግን እዚህ ላይ ማረጋገጥ የሚያስፈልገዉ እቤት የሚኖሩ፣ ሌላ ቦታ የሚኖሩና የሞቱ ልጆች ተደምረዉ በጠቅላላ በህይወት የተወለዱ ከሚለዉ ጋር እኩል መሆን ይኖርበታል። ይህ ካልሆነ ግን እንደገና ለመልስ ሰጪዋ ጥያቄዉን በማቅረብ ማስተካከል ያስፈልጋል።

ዓምድ 38 - ባለፉት 12 ወራት የወሊድ ሁኔታ

ባለፉት 12 ወራት ህይወት ያለዉ ልጅ ወልደዉ ነበር? ከወለዱ ብዛታቸዉ ይገለፅ፤ ካልወለዱ "0" ይመዝገብ

ዕድሜያቸዉ አሥር ዓመትና በላይ የሆኑ ሴቶች ባለፉት 12 ወራት ዉስጥ ህይወት ያለዉ ልጅ የወለዱ መሆኑ ተጠይቆ መልሱ ይመዘገባል። ህይወት ያለዉ ልጅ መዉለድ ማለት ምን ማለት እንደሆነ ከላይ ለዓምድ 37-40 በተሰጠዉ ማብራሪያ የተጠቀሰዉን ትርጉም መመልከት አስፈላጊ ነዉ። እዚህ ላይ በተዉማሪ መገንዘብ የሚያስፈልገዉ ባለፉት 12 ወራት ማለት ከቆጠራዉ ቀን በፊት የነበሩትን 12 ወራትን ብቻ የሚያጠቃልል መሆኑን ነዉ። መልስ ሰጪዋ ባለፉት 12 ወራት ሕይወት ያለዉ ልጅ ከወለዱ የልጆቹ ብዛት በዚህ ዓምድ ሲሞላ ህይወት ያለዉ ልጅ ካልወለዱ ግን "0" ይሞላል። ባለፉት 12 ወራት ዉስጥ ልጅ የወለዱ ሴቶች ቢያጋጥሙ በአብዛኛዉ በዓመት ዉስጥ የሚወለደዉ አንድ ልጅ ስለሆነ ለነዚህ ሴቶች "1" ይመዘገብላቸዋል። ነገር ግን በአጋጣሚ መንታ ለወለዱ ወይም በዓመቱ ዉስጥ ደግመዉ ለወለዱ ሴቶች "2" ይሞላላቸዋል። ምንም እንኳን ይህ ዓምድ የሚጠየቀዉ ለአሥር ዓመትና በላይ ለሆኑ ሴቶች ሁሉ ቢሆንም የመዉለጃ ጊዜያቸዉ ላለፈባቸዉ በዕድሜ የገፉ ሴቶች /50 ዓመትና በላይ የሆኑቸዉ/ ባለፉት 12 ወራት ልጅ ወልደዉ ነበር የሚል መረጃ እንዳይኖር መጠንቀቅ ያስፈልጋል። ለነዚህ ሴቶች ሁሉ የሚመዘገብላቸዉ መልስ '0' ይሆናል። ሆኖም ግን ዕድሜያቸዉ ከ50 ዓመት በላይ ሆኖ ልጅ መዉለዳቸዉ ከተረጋገጠ የወለዱት ልጆች ብዛት ይመዘገባል። በተዉማሪም በዚህ ዓምድ የሚመዘገበዉ ባለፉት 12 ወራት የተወለዱት ልጆች ብቻ ስለሆነ አንዳንድ መልስ ሰጭዎች በጠቅላላዉ የወለዷቸዉን ልጆች ሁሉ እንዳያስመዘግቡ መጠንቀቅ ያስፈልጋል።

ክፍል አራት ስለ መኖሪያ ቤት ዝርዝር መረጃ

አጠቃላይ መመሪያ - ክፍል አራት ከመሞላቱ በፊት የሚከተሉትን ነጥቦች ማጤን ያስፈልጋል

1. ስለ መኖሪያ ቤት መረጃ የሚሰበሰበው በቆጠራው ቀን ቤቱ ሙሉ በሙሉ ለመደበኛ መኖሪያነት ወይም ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት የዋለ እንደሆነ ነው።

2. ሰው ሳይኖርባቸው ሙሉ በሙሉ በቆጠራው ጊዜ ለድርጅት የዋሉ ቤቶች መጠይቅ አይሞላላቸውም።

3. በዚህ ክፍል ለሚጠየቁ ጥያቄዎች ለአብዛኛዎቹ መልሱ በኮድ የሚሰጥ ስለሆነ በመጀመሪያ በትክክለኛው ኮድ ክብ ከተደረገ በኋላ ይኸው ኮድ በተገቢው ካርድ ኮለም ይመዘገባል።

4. ስለ መኖሪያ ቤት መረጃ በሚሰበሰብበት ወቅት በተለይም የቤቱ ግድግዳና ጣራ የተሠራበት ዕቃ ዓይነት በሚመለከት፣ የዕቃውን ዓይነት በጥንቃቄ አጣርቶ ትክክለኛውን መልስ መመዝገብ ያስፈልጋል። በተጨማሪም መልስ ሰጪውን ለመርዳት የቤቱን ክፍሎች በሥርዓት ተመልክቶ ትክክለኛውን መልስ በተገቢው ዓምዶች መመዝገብ ያስፈልጋል።

5. ቤትን በሚመለከት የተሰጡትን ትርጉሞች እንደ ክፍል፣ ቤት፣ የተጠበቀ ውሃ፣ ... ወዘተ. በሚገባ በመረዳትና ለመልስ ሰጪው በማብራራት ትክክለኛውን መልስ ማግኘትና በሚመለከተው ዓምድ መመዝገብ ያስፈልጋል።

6. የአንድ ቤተሰብ አባላት ቁጥር ከአሥር በላይ ከሆነ፣ የቤተሰብ አባላት ዝርዝር በሁለት ገፆች የሚሞላ ቢሆንም የቤት መረጃ ግን የሚሞላው በመጨረሻው ገፅ ብቻ ነው። በመጀመሪያው ገፅ ላይ በሚገኘው የቤት መረጃ መመዝገቢያ ሥፍራ ላይ "ሌላ ገፅ አለው" የሚል ማስታወሻ ተመዝግቦ በየዓምዶቹ ላይ ሠረዝ "___" ተደርጎ ይታለፋል።

7. በሆቴል/ሆስቴል ውስጥ ለሚገኙ መደበኛ ቤተሰቦች /በዓምድ 9 ኮድ 1 ለተሞላላቸው/ ሁሉ የሚኖሩበትን ቤት ወይም ክፍል በተመለከተ የቤት መረጃ ለያንዳንዳቸው ይመዘገብላቸዋል።

8. ለሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች፣ በሌላ ጋርዮሽ ነዋሪዎችና ቤት ለሌላቸው በዓምድ 39 ላይ የመኖሪያ ቤት መረጃ እንደማይሞላ ተገልጾ የተቀሩት ዓምዶች ሠረዝ "___" ይደረግባቸዋል።

ዓምድ 39 - የመኖሪያ ቤት መረጃ ይመዘገባል?

በአንድ መኖሪያ ቤት ውስጥ ከአንድ በላይ የሆኑ ቤተሰቦች የሚኖሩ ከሆነ ቤቱን በሚመለከት መረጃ የሚሰበሰበው ለአንደኛው ቤተሰብ ብቻ ነው። ስለዚህ የመኖሪያ ቤት መረጃ ለሚመዘገብላቸው ቤተሰቦች ሁሉ በዚህ ዓምድ ላይ አዎን የሚለው ኮድ 1 ከተከበበ በኋላ ይኸው ኮድ በካርድ ኮለሙ ውስጥ ይመዘገባል። የቤት መረጃ ለማይመዘገብላቸው ደባል ቤተሰቦች በዚህ ዓምድ የለም የሚለው ኮድ 2 ተከቦ ይኸው ኮድ በካርድ ኮለሙ ከተመዘገበ በኋላ ከዓምድ 39-49 ያሉት ስለማይመለከቷቸው ሠረዝ "___" ይደረግበታል። ሁለትና ከዚያ በላይ ቤተሰቦች በሚገኙበት ቤት ውስጥ የቤት መረጃን በትክክል ለመመዝገብ እንዲቻል በቤቱ ውስጥ ለረጅም ጊዜ ከኖረ ወይም ቤቱን በዋነኛነት ከሚያስተዳድረው ቤተሰብ ቢሰበሰብ ይመረጣል። ይህ አስፈላጊ ሆኖ ባልተገኘበት ወቅት ግን መረጃው ከማንኛውም ቤተሰብ ሊሰበሰብ ይችላል።

ዓምድ 40 - <u>የቤቱ ዓይነት ምንድን ነው?</u>

የቤቱ ዓይነት ሲባል የሚከተሉትን ያጠቃልላል።

1 = ቋሚ	3 = ተንቀሳቃሽ
2 = ጊዜያዊ	4 = ሌላ (ይገለፅ)

<u>ቋሚ ቤት፣</u>

ቋሚ ቤት ማለት ቤቱ ለብዙ ዓመታት አገልግሎት ለመስጠት የሚችል ሆኖ ከድንጋይ፣ ከሸክላ፣ ከብሎኬት፣ ከሲሚንቶ ወይም ሌሎች ከአካባቢው ከተገኙ የሕንፃ መሣሪያዎች የተሠሩትን ቤቶች ያጠቃልላል። ለምሳሌ ቪላ ፎቅ፣ የጭቃ ቤቶች፣ ... ወዘተ. በዚህ ሥር ይመደባሉ።

<u>ጊዜያዊ ቤት፣</u>

ጊዜያዊ ቤት ማለት ጊዜያዊ መጠለያ እንዲሆን የተሠሩ መኖሪያ ቤቶችን ያጠቃልላል። አሠራራቸውም እንጨት በመሬት በመትከል ቋሚነት በሌለው ግድግዳ እንዲሁም በካርቶን፣ በፕላስቲክ፣ በቆርቆሮ ከላን፣ ... ወዘተ. የተሠራ ሲሆን በቆጠራው ጊዜ ሰዎች የሚኖሩበት ነው። ለምሳሌ ዳስ በቆጠራው ጊዜ ሰው እስከኖረበት እንደ ጊዜያዊ ቤት ሊቆጠር ይችላል። አንድ ቆጣሪ በቆጠራ ቦታ ውስጥ የሚገኙትን ጊዜያዊ ቤቶችና ቤተሰቦቻቸውን መመዝገብ ሃላፊነት ያለበት ስለሆነ ጊዜያዊ ቤቶች ሳይቆጠሩ እንዳይቀሩ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርበታል።

<u>ተንቀሳቃሽ ቤት፣</u>

ተንቀሳቃሽ ቤት ማለት ከቦታ ወደ ቦታ እንዲዘዋወር ተደርጎ የተዘጋጀ ቤት ሆኖ ነገር ግን ሰዎች የሚኖሩበት ሲሆን ነው። ለምሳሌ የዘላን ቤቶች፣ ድንኳን፣ ...ወዘተ. ሲሆኑ በቆጠራው ቀን ሰዎች የሚኖሩባቸው ናቸው።

<u>ሌላ ዓይነት ቤት፣</u>

ከላይ ከተገለፁት የቤት ዓይነቶች የተለየ ከሆነ እዚህ ውስጥ ይጠቃለላል። ስለዚህ ሌላ ዓይነት ቤት መሆኑን በማመልከት የቤቱ ዓይነት በፅሁፍ ይገለፃል። ምሳሌ መቃብር ቤት። ስለዚህ ከላይ በተሰጠው ትርጉም መሠረት የቤቱን ዓይነት በመጠየቅ በትክክለኛው ኮድ ዙሪያ ክብ በማድረግ ኮዱ በተሰጠው ካርድ ክለም ይሞላል።

ዓምድ 41 - <u>የቤቱ ግድግዳ አብዛኛው የተሠራው ከምንድን ነው?</u>

አብዛኛው የቤቱ ግድግዳ የተሠራበት የዕቃ ዓይነት ተጠይቆ መልሱ ከተከበበ በኋላ በካርድ ክለሙ ላይ ኮዱ ይመዘገባል። መልሱ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት የዕቃዎች ዓይነት የተለየ ከሆነ በተሰጠው ክፍት ቦታ <u>አብዛኛው</u> የቤቱ ግድግዳ የተሠራው ከምን እንደሆነ ይመዘገባል።

1 = እንጨትና ጭቃ	5 = ድንጋይና ሲሚንቶ
2 = እንጨትና ሣር	6 = ብሎኬት
3 = ቀርከሃ/ሸምበቆ	7 = ሸክላ
4 = ድንጋይና ጭቃ	8 = ሌላ (ይገለፅ) ______

ዓምድ 42 - <u>የቤቱ ጣሪያ አብዛኛዉ የተሠራዉ ከምንድን ነዉ?</u>

የቤቱ ጣሪያ በአብዛኛዉ የተሠራበት የዕቃ ዓይነት ተጠይቆ ትክክለኛዉ መልስ ከተከበበ በኋላ በካርድ ኮለሙ ላይ ኮዱ ይመዘገባል። መልሱ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት የዕቃዎች ዓይነት የተለየ ከሆነ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ <u>አብዛኛዉ</u> የቤቱ ጣሪያ የተሠራበት የዕቃ ዓይነት ይመዘገባል።

1 = ቆርቆሮ
2 = ሣር
3 = እንጨትና ጭቃ
4 = ቀርከሀ/ሸንበቆ
5 = ሌላ (ይገለፅ) ___________

ለሣር ቤቶች ሁሉ የሚሞላላቸዉ ኮድ "2" ሲሆን ኮድ "3" የሚመዘገበዉ በአብዛኛዉ በትግራይ፣ በቆላማ ሥፍራዎች፣ ... ወዘተ. የእንጨት ርብራብ ተደርጎ ከላይ በኮረትና በአፈር (ጭቃ) የሚደመደም ጣሪያ ላላቸዉ ቤቶች ነዉ።

ዓምድ 43 - <u>የቤቱ ነዋሪዎች የመጠጥ ዉኃ በአብዛኛዉ የሚያገኙት ከየት ነዉ?</u>

በዚህ ዓምድ በቤቱ የሚኖሩት አባላት ለመጠጥ የሚጠቀሙበትን ዉኃ በአብዛኛዉ ከየት እንደሚያገኙ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተሰጡት ዝርዝር ኮዶች በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 43 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ይሞላል።

1 = ከቧንቧ
2 = ከተጠበቀ ጉድጓድ /ምንጭ
3 = ካልተጠበቀ ጉድጓድ /ምንጭ
4 = ወንዝ፣ ሐይቅ /ኩሬ

የጉድጓድ ዉኃ በተለያየ ስም የሚጠራ ሲሆን በአንዳንድ አካባቢ "ኤላ" በመባል ይታወቃል። የሰዉ ሰራሽ ኩሬዎች በኮድ 4 ይጠቃለላሉ። እንዲሁም ያቆተ ድንጋይ (በጎድጓዳ ድንጋይ ዉስጥ የተከማቸ ዉኃ) በኮድ 4 ይጠቃለላል። ከላይ በኮድ "2" እና "3" የተመለከቱትን መልሶች በሚገባ ለይቶ ለማወቅ "የተጠበቀ የጉድጓድ/ምንጭ ዉኃ" ትርጉሙን ጠንቅቆ ማወቅ ያስፈልጋል።

የተጠበቀ ጉድጓድ ወይም ምንጭ የሚባለዉ ምን ዓይነት እንደሆነ ከዚህ በታች ተዘርዝራል።

1/ በጉድጓዱ ወይም በምንጩ ዙሪያ በሲሚንቶ የተገነባ ግንብ መኖር አለበት፣ ይኸዉም:-

ሀ. ጉድጓድ ከሆነ ጉድጓዱ በሚገኝበት የአፈር ሁኔታ መሠረት ግንቡ ቢያንስ ከ2 እስከ 4 ሜትር ወደ መሬት ዉስጥ የገባ እና 70 ሳንቲ ሜትር ያህል ደግሞ ከመሬት ወደላይ ከፍ ብሎ የወጣ መሆን ይኖርበታል።

ለ. ምንጭ ከሆነ ግንቡ ጠንካራ መሬት ወይም አለት እስከሚገኝበት ድረስ መሬት ዉስጥ የገባና እንደ አስፈላጊነቱ ከመሬት በላይ ከፍ ብሎ የወጣ መሆን ይኖርበታል። ከግንቡ በአንድ በኩል ዉሃ ማዉጫ ከፍት ቧንቧ ያለዉ መሆን አለበት።

2/ በጉድጓድም ሆነ በምንጭ ዙሪያ የተገነባዉ ግንብ ከላይ ከሲሚንቶ የተሠራ ወይም ሌላ ዓይነት ጥብቅ ክዳን እንዲኖረዉ ያስፈልጋል፣

3/ ወደ ጉድጓድ ወይም ምንጩ ጎርፍ እንዳይገባ የጎርፉን አቅጣጫ የሚቀይር ተስማሚ ቦይ ጎርፍ ሊመጣ ከሚችልበት አካባቢ ወይም አቅጣጫ መኖር አለበት፣

4/ እንደ መጸዳጃ ቤት ከመሳሰሉት ዉኃዉን ሊበክሉ ከሚችሉ ነገሮች ጉድጓዱም ሆነ ምንጩ ቢያንስ ቢያንስ ከ25 እስከ 30 ሜትር የራቀ መሆን አለበት፣

5/ በተራ ቁጥር 4 የተገለፀዉ በካይ ቆሻሻ ዓይነት የዉኃዉ ጉድጓድ ወይም ምንጩ ከሚገኝበት ከፍ ባለ ቦታ ቢኖር እርቀቱ በተራ ቁጥር 4 ላይ ከተጠቀሰዉ ርቀት ብዙ መብለጥ ይኖርበታል።

ስለዚህ ቤተሰቡ ዉኃ የሚያገኘዉ ከላይ የተጠቀሱትን ነጥቦች በሚያሟላ ሁኔታ ከተጠበቀ ጉድጓድ ወይም ምንጭ ከሆነ ከተጠበቀ ዉኃ እንደተጠቀመ ይቆጠራል፣ በቧንቧ የሚመጣ ዉኃ ካልሆነ በስተቀር ከወንዝ ወይም ከሐይቅ እየተቀዳ የሚገኘዉ ዉኃ በአጠቃላይ ያልተጠበቀ ነዉ ለማለት ይቻላል። ስለዚህ ከወንዝ፣ ከሐይቅ ወይም ኩሬ እየቀዳ የሚጠቀም ቤተሰብ በተጠበቀ ዉኃ አይጠቀምም ማለት ነዉ። ከቧንቧ የሚገኝ ዉኃ ግን በአጠቃላይ እንደተጠበቀ ይቆጠራል። ዉኃዉ ግን ወደ ተጠቃሚዎቹ ቤት የሚደርሰዉ በሰዉ ጉልበት ወይም በጋማ ከብቶች ሊሆን ይችላል።

ዓምድ 44 - <u>ቤቱ ስንት ክፍሎች አሉት?</u>

"ክፍል" ሲባል ዙሪያዉን ከወለል እስከ ኮርኒሱ ወይም ጣሪያዉ ድረስ አንድ አዋቂ ሰዉ ለማስቆም በሚደርስ ግድግዳ የተከበበና ቢያንስ አራት ካሬ ሜትር የሆነ ቦታ ሆኖ ስፋቱ ለአንድ አዋቂ ሰዉ አልጋ ለማስዘርጋት የሚበቃ ሥፍራ ያለዉ ነዉ። ስለዚህ ጠቅላላ የቤቱ ክፍሎች የመኝታ፣ የወጥ ቤት፣ የሠራተኛ መኝታና ለሌላ ሥራ የሚያገለግሉ ክፍሎችንም ያጠቃልላል። ነገር ግን የመታጠቢያና የመፀዳጃ ክፍል፣ የመተላለፊያ ኮሪደሮችና በረንዳዎች እንደ ክፍል አይቆጠሩም።

በካርድ ከለሙ ዉስጥ የክፍሎችን ብዛት በአኋዝ መመዝገብ ያስፈልጋል። የክፍሎች ብዛት ስምንትና ከዚያ በላይ ከሆነ የሚመዘገበዉ ኮድ "8" ይሆናል። ቤቱ ለፀሎትና ለእንግዳ ማደሪያ የሚጠቀምበት አንድ የግል መስጊድ ካለዉ እንደ ቤተሰቡ የሚኖርበት ቤት አካል በመዉሰድ እንደ አንድ ክፍል ይቆጠራል። ቤተሰቡ ከሚኖርበት ቤት ዉጭ የከብቶች ማደሪያ ካለ እንደ አንድ ክፍል አይቆጠርም። በተዉጣሪም ቤቱ ለመኖሪያና ለድርጅት የሚያገለግል ከሆነ በክፈልም ቢሆን ለመኖሪያነት የሚያገለግሉ ክፍሎች ብዛት ብቻ ይመዘገባል። ነገር ግን ለድርጅት ተግባር ብቻ የሚዉሉ ክፍሎች ከሌሎቹ ጋር ተደምረዉ እንደ ክፍል አይመዘገቡም።

ዓምድ 45 - <u>ቤቱ ምን ዓይነት መፀዳጃ አለዉ?</u>

ቤቱ ምን ዓይነት መፀዳጃ እንዳለዉ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ኮዶች ዉስጥ በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 45 ይሞላል። በመበላሸቱ (በመፍረሱ ወይም በመሙላቱ) የተነሳ ጥቅም የማይሰጥ መፀዳጃ ቤት ካለዉና ይህም ሊጠገን የማይችል ከሆነ ቤቱ መፀዳጃ ቤት እንደሌለዉ ይቆጠራል። ከቤታቸዉ ጓሮ ጉድጓድ ሳይቆፍሩ የሚጸዳዱ የመጸዳጃ ቤት እንደሌላቸዉ ይቆጠራሉ።

1 = መፀዳጃ የለዉም

2 = የጉድጓድ ወይም በዉሃ የሚወርድ መፀዳጃ አለዉ

ዓምድ 46 - <u>ቤተሰቡ በሚያድርበት ቤት ውስጥ ከብቶች ያድራሉ?</u>

ቤተሰቡ በሚያድርበት ቤት ከብቶች የሚያድሩ መሆናቸውን በመጠየቅ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት ኮዶች በትክክለኛው ኮድ ዙሪያ ክብ በማድረግ ይኸው ኮድ በዓምድ 46 ባለው ካርድ ኮለም ይሞላል።

1 = ያድራሉ
2 = አያድሩም

ለከብቶች ማሳደሪያ የተለየ ቤት ተዘጋጅቶ የሚገኝ ከሆነና፣ ከብቶቹን ከአውሬ ወይም ከሌላ ለመጠበቅ እረኞች ወይም ጠባቂዎች ብቻ አብረው የሚያድሩ ከሆነ የሚመዘገበው ኮድ “2” ይሆናል።

ዓምድ 47 - <u>የቤቱ የማድ ቤት ሁኔታ</u>

በዚህ ዓምድ ውስጥ ቤቱ ለማድ ቤትነት ብቻ የሚያገለግል የተለየ ክፍል እንዳለው ወይም ለሌላ አገልግሎት የሚያውሉትን ክፍል በተጨማሪ በማድ ቤትነት የሚገለገሉበት እንደሆነ ወይም ፈፅሞ ማድቤት እንደሌለው በመጠየቅ በዓምዱ እንደሁኔታው ይመዘገባል። ስለዚህ የቤቱን የማድ ቤት ሁኔታ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት የኮዶች ዓይነት በትክክለኛው ኮድ ዙሪያ ክብ ከተደረገ በኋላ ይኸው ኮድ በዓምድ 47 ባለው ካርድ ኮለም ይሞላል።

1 = ለማድቤትነት ብቻ የሚያገለግል ክፍል አለው
2 = ሰዎች የሚያድሩበትን ክፍል እንደማድ ቤት ይጠቀማሉ
3 = ከብቶች የሚያድሩበትን ክፍል እንደማድ ቤት ይጠቀማሉ
4 = ማድ ቤት የለውም

ቤቱ “ማድ ቤት የለውም” የሚባለው ቤተሰቡ ለምግብ ማብሰያ/ማዘጋጃ የተመደበ ክፍል የሌለው በመሆኑ ምግብ የሚያዘጋጀው ከቤት ውጭ በሚዳ፣ በዛፍ ጥላ ሥር፣ ... ወዘተ. የሚያበስሉ ሲሆን ነው። በተጨማሪ ቤቱ የምግብ ማብሰያ ቦታ የሌለው እንደሆነና አባላቱም ምግብ የማያበስሉ ከሆኑ ቤቱ ማድ ቤት እንደሌለው ይቆጠራል።

ዓምድ 48 - <u>የቤቱ ነዋሪዎች ለምግብ ማብሰያ አብዛኛውን ጊዜ ምን ዓይነት ማገዶ ይጠቀማሉ?</u>

የቤቱ ነዋሪዎች ለምግብ ማብሰያ የሚጠቀሙበትን የማገዶ ዓይነት በመጠየቅ በተገኘው መልስ መሠረት ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት የኮዶች ዓይነት በትክክለኛው ኮድ ክብ በማድረግ ይኸው ኮድ በዓምድ 48 ውስጥ ይሞላል።

1 = እንጨት (ቅጠልን ይጨምራል)	4 = ኬሮሲን (ነጭ ጋዝ)
2 = ኩበት (ፍግን ይጨምራል)	5 = ሌላ (ይገለጽ) ______
3 = ከሰል	6 = አይጠቀሙም

በጥያቄው መሠረት የሚመዘገበው ቤተሰቡ በአብዛኛው የሚጠቀምበት የማገዶ ዓይነት ነው። ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የማገዶ ዓይነቶች ለሚጠቀሙ ሁሉ በይበልጥ የሚጠቀሙበት የማገዶ ዓይነት ተጠይቆ መልሱ ከላይ ከኮድ 2 እስከ 5 ከተዘረዘሩት ውስጥ ከሆነ ትክክለኛው ኮድ የሚሰጣቸው ሲሆን የማገዶው ዓይነት ከነዚህ የተለየ ከሆነ ኮድ 6 ይሰጠዋል። ቤተሰቡ ምግብ የማያበስል ከሆነ (ለምሳሌ ሆቴል ለሚመገቡ፣ ከሌላ ቤት የሚመገቡ ... ወዘተ.) ማገዶ አይጠቀሙም የሚለው ኮድ “1” ይመዘገባል። ኬሮሲን ወይም ነጭ ጋዝ የተባለው ከነዳጅ ማደያዎች ወይም ከሌላ ሥፍራ በጠርሙስ

በፕላስቲክ ጀሪካን፣ ... ወዘተ. እየተገዛ ወደ ቤት መጥቶ የሚገባ ነዳጅ ነው። ከሰል ተብሎ ኮድ “3” የሚመዘገብላቸው ቤቶች በአብዛኛው ከሰል የሚጠቀሙ ሲሆን በተጨማሪ ሌላ ዓይነት ማገዶ የሚጠቀሙ ሊሆኑ ይችላሉ። እንጨት (ቅጠልን ይጨምራል) ተብሎ ኮድ “4” የሚመዘገብላቸው ቤቶች በአብዛኛው እንጨት የሚጠቀሙ ሆነው ቅጠል፣ ስጋቱራ፣ ገለባ ... ወዘተ. ከእንጨት ጋር ቀላቅለው የሚጠቀሙ ሁሉ በዚህ ኮድ ይጠቃለላሉ። የማሽላ ወይም የበቆሎ አገዳ ... ወዘተ የሚጠቀሙ ሁሉ እንጨት እንደተጠቀሙ ይቆጠርላቸዋል። ኩበት (ፍግን ይጨምራል) ተብሎ ኮድ “5” የሚመዘገብላቸው ቤቶች በአብዛኛው ጊዜ ኩበት የሚጠቀሙ ሲሆን ከኩበት ጋር በጥቂቱ ቅጠል ሊማገዱ ይችላሉ። ከላይ ከተጠቀሱት የማገዶ ዓይነቶች የተለየ እንጠቀማለን ለሚሉ ኮድ “6” ተከቦ በተሰጠው ባዶ ቦታ ላይ የማገዶው ዓይነት ይመዘገባል።

ዓምድ 49 - እዚህ ቤት ሬዲዮ አለ?

የቤቱ ነዋሪዎች ሬዲዮ እንዳላቸው በመጠየቅ ቀጥሎ ከተሰጡት ኮዶች በትክክለኛው ኮድ ክብ በማድረግ ይኸው ኮድ በዓምድ 49 ባለው ካርድ ክፍል ውስጥ ይሞላል።

1 = አለ (ሬዲዮ አላቸው)
2 = የለም (ሬዲዮ የላቸውም)

በአንድ ቤት ውስጥ ሬዲዮ አለ የሚባለው ከቤተሰቡ አባላት አንድ ሰው ሬዲዮ እስካለው ድረስ ነው። በተጨማሪም በቤቱ ውስጥ የተበላሸ ሬዲዮ ካለና የቤተሰቡ አባላት የሚያስጠግኑት እስከሆነ ድረስ በቤቱ ሬዲዮ እንዳለ ይቆጠራል።

ዓምድ 50 - ሥም፣ ፊርማና ቀን

ይህ ዓምድ ቆጣሪውና ተቆጣጣሪው ቆጠራው በትክክል መከናወኑን ለማረጋገጥ ሥማቸውን፣ ፊርማቸውንና ቀኑን የሚመዘግቡበት ነው። ስለዚህ ቆጣሪዎች ለእያንዳንዱ ቤተሰብ መጠይቁን ከሞሉ በኋላ የሕዝብና የቤቶች ቆጠራ ተግባር በትክክል መሠራቱን ለማረጋገጥ ሥማቸውን ፅፈው መፈረምና መጠይቁ የተሞላበትን ቀን፣ ወርና ዓመተ ምህረት መመዝገብ አለባቸው። እንደዚሁም ተቆጣጣሪዎች ቆጠራው በተሰጠው መመሪያ መሠረት መካሄዱን አይተው ማረጋገጣቸውን ለማመልከት ሥማቸውንም ፅፈው፣ ፊርማቸውንም አስፍረው ይህም ተግባር የተከናወነበትን ቀን፣ ወርና ዓመተ ምህረት መመዝገብ አለባቸው።

ምዕራፍ 4 የከተማ መጠይቅ አሞላል መመሪያ

በከተማ ለሚካሄደዉ የሕዝብና ቤት ቆጠራ መረጃ አሰባሰብ ሁለት መጠይቆች ተዘጋጅተዋል። እነርሱም አጭርና ረጅም መጠይቆች ናቸዉ። ረጅሙ መጠይቅ የሚሞላዉ በናሙና ለተመረጡ ቤተሰቦች ሲሆን አጭሩ መጠይቅ ግን በቆጠራ ቦታዉ ለሚገኙ ላልተመረጡ ቤተሰቦች በሙሉ የሚሞላ ነዉ። ከዚህ በታች የተሰጠዉ መመሪያ ለረዥሙ መጠይቅ የቀረበ ሲሆን አጭሩ የረዥሙ መጠይቅ አካል ስለሆነ ይኸዉ መመሪያ ለአጭሩ መጠይቅም ያገለግላል።የከተማ መጠይቅ መመሪያዎች ለገጠሩ መጠይቅ ከተሰጡት መመሪያዎች ጋር በአብዛኛው ተመሳሳይ ሲሆኑ ልዩነት ላለባቸው ዓምዶች ተጨማሪ መመሪያ በዚህ ክፍል ቀርቧል። ይህ መጠይቅ የሚሞላላቸው በቅጽ 1 (የቤቶችና የቤተሰቦች መመዝገቢያ ቅጽ) በዓምድ 11 ኮድ 1፣ ኮድ 2፣ ኮድ 3፣ ወይም ኮድ 4 ለተሞላላቸው ማለትም ለመደበኛ መኖሪያ፣ ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት፣ ለሆቴል/ ሆስቴል፣ ወይም ለሌላ ጋርዮሽ የሚያገለግሉ ቤቶች ውስጥ ለሚገኙ ቤተሰቦች ወይም ነዋሪዎች ነው። በተጨማሪም በቆጠራ ቦታው ለሚገኙ ቤት ለሌላቸው ግለሰቦች ይኸው መጠይቅ ይሞላል።

ክፍል አንድ - <u>የመኖሪያ አካባቢ መለያ</u>

ዓምድ 1፣ 2 እና 3 - <u>ክልል፣ ዞንና ወረዳ</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 27 ይመልከቱ)

ዓምድ 4 - <u>ከተማ</u>

በዓምድ 4 በተሰጠዉ ክፍት ቦታ የከተማዉ ስም ይመዘገባል።

ዓምድ 5 - <u>ከፍተኛ</u>

ቤተሰቡ የሚኖረዉ ከፍተኛ ባለዉ ከተማ ከሆነ በዚህ ዓምድ የከፍተኛ ቁጥር ይሞላል። በጥራዙ ሽፋን ላይ በተሰጡት ካርድ ኮለሞች ኮዱ ይሠፍራል። ቤተሰቡ የሚኖረዉ ከፍተኛ በሌለዉ ከተማ ከሆነ በዚህ ዓምድ ሠረዝ "___" ምልክት ይሞላል።

ዓምድ 6- <u>መቆጣጠሪያ ቦታ</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 27 ይመልከቱ)

ዓምድ 7 - <u>ቀበሌ</u>

ቤተሰቡ የሚኖርበት ቀበሌ ኮድ በዓምዱ ይሞላል። በጥራዙ ሽፋን ላይ በተሰጡት ካርድ ኮለሞች ኮዱ ይሠፍራል።

ዓምድ 8 - <u>የቆጠራ ቦታ</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 28 ይመልከቱ)

ዓምድ 9 - <u>የነዋሪ ዓይነት</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 28-29 ይመልከቱ)

ዓምድ 10 - <u>የቤት ተራ ቁጥር</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 29 ይመልከቱ)

ዓምድ 11 - <u>የቤት ቁጥር/ገቢስ ቁጥር</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 29 ይመልከቱ)

ዓምድ 12 - <u>የቤተሰብ ተራ ቁጥር</u> (በገጠር መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 29 ይመልከቱ)

ክፍል ሦስት ስለቤተሰብ አባላት ዝርዝር መረጃ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 29-31)

ዓምድ 13 - የቤተሰብ አባላት ተራ ቁጥር (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 31 ይመልከቱ)

ዓምድ 14 - የቤተሰብ መደበኛ አባላትና የእንግዶች ሙሉ ስም (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 32 ይመልከቱ)

ዓምድ 15 - የነዋሪ ሁኔታ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 32 ይመልከቱ)

ዓምድ 16 - ከቤተሰቡ ኃላፊ ጋር ያላቸዉ ዝምድና (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 32-33 ይመልከቱ)

ዓምድ 17 - ጾታ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 33 ይመልከቱ)

ዓምድ 18 - ዕድሜ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 34-35 ይመልከቱ)

ዓምድ 19 - ሃይማኖት (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 35 ይመልከቱ)

ዓምድ 20 - ቋንቋ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 35-39 ይመልከቱ)

ዓምድ 21 - ተጨማሪ ቋንቋ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 40 ይመልከቱ)

ዓምድ 22 - ብሄረሰብ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 40-43 ይመልከቱ)

ዓምድ 23-24 የፍልሰት ሁኔታ

ዓምድ 23 እዚህ ከተማ ዉስጥ ያለማቋረጥ ለስንት ዓመት ኖረዋል?

በዚህ ዓምድ በቆጠራዉ የሚሸፈኑ የቤተሰብ አባላት ሁሉ ቆጠራዉ በሚካሄድበት ከተማ ከመቼ ጀምረዉ በመኖር ላይ እንደሚገኙ ተጠይቀዉ መልሱ ይመዘገባል። አንዳንድ ግለሰቦች ከከተማው ዉጭ በሚገኝ ሆስፒታል ቢወለዱም የተወለዱበት ሥፍራ ተብሎ የሚቆጠረዉ የእናትየዉ መደበኛ መኖሪያ ከተማ እንጂ ሆስፒታሉ የሚገኝበት ሥፍራ አይደለም። በተመሳሳይ መልክም እናትየዉ ዘመዶቿ በሚኖሩበት አካባቢ ልጅ ወልዳ፥ ታርሳ ብትመለስ ልጁ የተወለደበት ሥፍራ ተብሎ የሚቆጠረዉ የቤተሰቡ መደበኛ መኖሪያ ሥፍራ እንጂ የእናትየዉ ዘመዶች የሚገኙበት ሥፍራ አይደለም።

ከተወለዱ ጀምሮ በከተማዉ ዉስጥ ላልኖሩ ግለሰቦች በከተማዉ ዉስጥ ያለማቋረጥ መኖር ከጀመሩ ምን ያህል ሙሉ ዓመታት እንደሆናቸዉ ተጠይቀዉ መልሱ በካርድ ኮለሙ ይመዘገባል። ለምሳሌ ሶስት ዓመት ከአሥራ አንድ ወር ለሆናቸዉ የሚመዘገበዉ ሶስት ዓመት ብቻ ይሆናል። ከተወለዱ ጀምሮ በከተማዉ ዉስጥ ያልኖሩ የሚባሉት ግለሰቦች በሁለት መልክ ይከፈላሉ። እነዚህም:-

አንደኛ/ ከከተማዉ ዉጭ የተወለዱ፥ እና

ሁለተኛ/ በከተማዉ ዉስጥ ተወልደዉ በመሀሉ በሌላ ወረዳ /ወይም በወረዳዉ ዉስጥ በሚገኝ ከተማ/ ሲኖሩ ቆይተዉ የተመለሱ ናቸዉ። ይህም ማለት ለጥቂት ጊዜ ብቻ ወጥተዉ የተመለሱ ሳይሆን ለስድስት ወርና በላይ ለሆነ ጊዜ ሌላ ሥፍራ ቆይተዉ የተመለሱ ናቸዉ።

በአንደኛ ተራ ቁጥር ለተጠቀሱት ግለሰቦች ያለማቋረጥ የኖሩበት ጊዜ የሚገለፀዉ ወደ ከተማዉ ከመጡበት ጊዜ ጀምሮ እስከቆጠራዉ ቀን የጨረሱትን ሙሉ ዓመት ከኮዶቹ ጋር በማገናዘብ ይሆናል። በሁለተኛ ተራ ቁጥር ለተጠቀሱት ደግሞ የሚገለጸዉ ወደ ከተማዉ ተመልሰዉ ከመጡ በኋላ ያለማቋረጥ ያጠናቀቁትን ጊዜ ብዛት በሙሉ ዓመት በመግለፅ ይሆናል። ይህ ጥያቄ የሚመለከተዉ በከተማዉ የኖሩበትን ጊዜ ስለሆነ ከወረዳዉ የገጠሩ ክፍል የመጡ አባላት ቢያጋጥሙ ከልደት ጀምረዉ በከተማዉ እንደኖሩ አይቆጠርላቸዉም። በተመሣሣይ መልኩም በከተማዉ ተወልደዉና እዝያዉ ሲኖሩ ቆይተዉ በመሐሉ በወረዳዉ ዉስጥ በሚገኝ የገጠር ሥፍራ ኑሮአቸዉን መስርተዉ የነበሩ ግለሰቦች ወደ ከተማዉ ቢመለሱ ከልደት ጀምር በከተማዉ እንደኖሩ አይቆጠርላቸዉም። በዚህ ዓምድ ያለማቋረጥ በከተማዉ የኖሩበት ዓመታት ብዛት ተጠይቆ ሲመዘገብ አንድ መታወስ ያለበት ጉዳይ አለ። ይሆም አንዳንድ አባላት ቆጠራዉ በሚካሄድበት ከተማ መኖር ከጀመሩ በኋላ አንድ ጊዜ ወይም ከአንድ ጊዜ በላይ ትተዉ በሌላ ቦታ ኑሮ መስርተዉ ከቆዩ በኋላ ተመልሰዉ ወደ ከተማዉ ይመጣሉ። ለነዚህ አባላት የሚመዘገብላቸዉ ለመጨረሻ ጊዜ ወደ ከተማዉ ከተመለሱ በኋላ እስከ ቆጠራዉ ቀን የኖሩት ዓመታት ብዛት እንጂ በተለያዩ ጊዜያት የኖሩባቸዉ ዓመታት ተደምረዉ አይደለም። በዓምዱ ለሚገኙ መልሶች የሚመዘገብላቸዉ ኮዶች ከዚህ በታች ተዘርዝረዋል።

ኮድ

0 = ከአንድ ዓመት በታች በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ (ዓመት ያልሞላቸዉ)
1 = አንድ ዓመት በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ
2 = ሁለት ዓመት በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ
3 = ሶስት ዓመት በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ
4 = አራት ዓመት በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ
5 = ከአምስት እስከ ስድስት ዓመት በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ
6 = ከሰባት እስከ ዘጠኝ ዓመት በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ
7 = ለአሥር ዓመትና ከዚያ በላይ በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ
8 = ከልደት ጀምር በከተማዉ ያለማቋረጥ የኖሩ።

ከመልስ ሰጭዎች የሚገኘዉ መረጃ የሚመዘገበዉ ከላይ በተዘረዘሩት ኮዶች አማካይነት በዓምዱ ሥር በሚገኘዉ ካርድ ኮለም ነዉ። ያለማቋረጥ የኖሩት ከአንድ ዓመት በታች ከሆነ ለኮዱ መመዝገቢያ በተሰጠዉ ቦታ "0" ይመዘገባል። አምስትና ስድስት ዓመት ለቆዩ የሚሞላላቸዉ ኮድ "5" ሲሆን ሰባት ዓመት፣ ስምንት ዓመትና ዘጠኝ ዓመት ለቆዩ ኮድ "6" ይመዘገባል። አሥር ዓመት ለቆዩና ከዚያ በላይ ለሆናቸዉ ሁሉ ኮድ "7" ይመዘገባል። ከልደት ጀምረዉ ለኖሩ ሁሉ ኮድ "8" ይመዘገባል።

ዓምድ 24 - በዓምድ 23 ከኮድ 1-7 ለተሞላላቸዉ ብቻ

ቀድሞ ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ ከተማ ከነበረ የከተማዉ ሥም ይፃፍ፤ ገጠር ከነበረ "ገጠር" ይፃፍ

በዚህ ዓምድ ከተወለዱ ጀምሮ በከተማዉ ይኖሩ ላልነበሩ የቤተሰብ አባላት ሁሉ በመጨረሻ ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ ተጠይቆ ከተማ ከነበረ የከተማዉ ሥም ይፃፋል። ሥፍራዉ ገጠር ከነበረ ግን "ገጠር" የሚለዉ ቃል ይፃፋል። ከልደት ጀምረዉ በከተማዉ ይኖሩ ለነበሩ የቤተሰብ አባላት ሁሉ (በዓምድ 23 ኮድ 8 ለተመዘገበላቸዉ) ዓምዱ ስለማይመለከታቸዉ "እዚሁ" የሚል መልስ ከተመዘገበ በኋላ ለኮድ መስጫ በተዘጋጀዉ ሥፍራ ሠረዝ "—" ይደረጋል። በሁለትና ከሁለት በላይ በሆኑ ሥፍራዎች ሲኖሩ ቆይተዉ ቆጠራዉ ወደሚካሄድበት ከተማ ለመጡ አባላት የሚመዘገብላቸዉ ለመጨረሻ ጊዜ በመደበኛነት ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ ሥም ነዉ።

በመደበኛነት ይኖሩበት የነበረዉ ሥፍራ የሚባለዉ ስድስት ወርና ከዚያ በላይ የኖሩበት ሥፍራ ማለት ነዉ።

ዓምድ 25 - <u>የአካል ስንኩልነት</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 46-47 ይመልከቱ)

ዓምድ 26 - <u>በትምህርት ቤት አሁን በመማር ላይ ላሉ የሚማሩበት ክፍል፣ ከዚህ በፊት ለተማሩ ኮድ "97"፣ ተምረዉ ለማያዉቁ ኮድ "98"</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 47-49 ይመልከቱ)

ዓምድ 27 - <u>ማንበብና መጻፍ ይችላሉ? ካልቻሉ '00' ከቻሉ የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል ጾ፦</u> (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 50-52 ይመልከቱ)

ዓምድ 28-32 <u>የሥራ ሁኔታ</u>

በዓምድ 28-32 የሚሰበሰቡ መረጃዎች ከቆጠራዉ ቀን በፊት በነበሩት (ባለፉት) ሰባት ቀናት ጊዜ ዉስጥ በቤተሰቡ አባላት የተከናወኑ የኢኮኖሚ ተግባሮችን የሚመለከቱ ይሆናሉ። የሚሰበሰቡትም መረጃዎች

ሀ/ ምርታማ ሥራ የመሥራት ሁኔታ (ባለፉት ሰባት ቀናት ምርታማ ሥራ ሠርተዉ እንደነበርና ከሠሩ ለስንት ቀን እንደሠሩ)፣

ለ/ ካልሠሩ ያልሠሩበት ምክንያት፣

ሐ/ የሥራ ዓይነት፣

መ/ የድርጅቱ ዋና ምርት ወይም ድርጅቱ የሚሠጠዉ አገልግሎት ወይም የድርጅቱ የንግድ ዓይነት እና

ሠ/ የቅጥር ሁኔታን የሚያመለከቱ መረጃዎች ናቸዉ።

ዓምድ 28 - <u>.... ባለፉት ሰባት ቀናት ምርታማ ሥራ ሠርተዋል? ከሠሩ የሠሩበት ቀናት ብዛት ይጻፍ፣ ካልሠሩ '0'ይጻፍ</u>

ለእያንዳንዱ ዕድሜዉ አሥር ዓመትና በላይ ለሆነ የቤተሰብ አባል ቆጠራዉ ከመጀመሩ በፊት በነበሩት (ባለፉት) ሰባት ቀናት ምርታማ ሥራ መሥራቱን በመጠየቅ መልሱ ሠራሁ ከሆነ ለስንት ቀን እንደሠሩ ተጠይቆ የሠሩበት ቀን ብዛት በዓምድ 28 ባለዉ ካርድ ኮለም ይሞላል። መልሱ አልሠሩም ከሆነ በካርድ ኮለሙ ኮድ "0" ይሞላል።

አንድ ሰዉ ባለፉት ሰባት ቀናት ምርታማ ሥራ ሠርቷል የሚባለዉ ለአንድ ቀን ወይም ከዚያ በላይ ከሠራ ነዉ። አንድ ሰዉ አንድ ቀን ሰርቷል የሚባለዉ በአንድ ቀን ዉስጥ አራት ሰዓትና ከዚያ በላይ ከሰራ ነዉ። ግለሰቡ ባለፉት ሰባት ቀናት ከአንድ ቀን ላነሰ ጊዜ ከሰሩ ወይም ፈፅሞ ካልሠሩ እንዳልሠሩ ይቆጠራል። ከአንድ ቀን ላነሰ ለሰሩ ወይም ፈፅሞ ላልሠሩ ከዚህ ዓምድ ባለዉ ካርድ ኮለም "0" ይመዘገባል። አንድ የቤተሰብ አባል ባለፉት ሰባት ቀናት በሁሉም ቀናት ከሰራ በካርድ ኮለሙ የሚመዘገበዉ ኮድ "7" ነዉ።

የምርታማ ሥራ ትርጉም ከዚህ ቀጥሎ የቀረበ ሲሆን ትርጓሜዉን ጠንቅቆ መረዳት ያስፈልጋል።

ምርታማ ሥራ ማለት የሥራዉ ዉጤት የሆነዉን ምርት ወይም አገልግሎት በከፊል ወይም በጠቅላላ በገንዘብ ወይም በዓይነት (በዕቃ) በመለወጥ ገቢ ለማግኘት ለገበያ ለማቅረብ ሲቻል ነዉ። ይህም ማለት በግል፥ በቤተሰብ ይዞታ፥ በመንግሥታዊና ሕዝባዊ ድርጅቶች፥ በግለሰብ ድርጅት በቀን፥ በሳምንት፥ በወር፥ ወይም በሰሩት መጠን ክፍያ ወይም ገቢ ለማግኘት ሥራ ሲሰሩ ነዉ።

በምርታማ ሥራ ዉስጥ የሚጠቃለሉ የማምረት ወይም አገልግሎት የመሥጠት ተግባራት እንደሚከተለዉ ተዘርዝረዋል፥

ሀ. ትርፍ ለማስገኘት ዕቃዎችን ማምረት ለምሳሌ የፋብሪካ ዉጤቶች፥ የሽክላ ሥራ፥ ... ወዘተ ወይም አገልግሎቶችን ማቅረብ ለምሳሌ፥ ፀጉር ማስተካከል፥ የሽመና ሥራ፥ የእረኛ ንግድ፥ ... ወዘተ

ለ. ለመንግሥት፥ ለሌላ ድርጅት ወይም ለግለሰብ በክፍያ የሚሠሩ ሥራዎች (ለምሳሌ ህክምና፥ ትምህርት፥...ወዘተ)፥ በተጨማሪ ያለክፍያ ለመረዳዳት ወይም በዘመቻ የሚሠሩ (ለምሳሌ ምግብ ለሥራ፥ የደን ተከላ፥ የደቦ ሥራ፥ ... ወዘተ)

ሐ. ለራስ የምግብ ፍጆታ ወይም ለሽያጭ ወይም ቋሚ ንብረት ለማከማቸት ሲባል የማምረት ተግባር፤ እነርሱም:-

1. ለራስ የምግብ ፍጆታ ሲባል ቀዳሚ ዉጤቶችን (Primary Products) የማምረት ተግባር፤ ለምሳሌ የተለያዩ ሰብሎች /ጥራጥሬ፥ ፍራፍሬ፥ ጥጥ፥ ወተት፥ ... ወዘተ/ ማምረት፥

2. ከላይ (በተራ ቁጥር 1) ያመረቱትን ምርት ወደ ሌላ ዓይነት ምርት የመለወጥ ተግባር፥ ለምሳሌ ፈትል መፍተል ወይም ሌላ ቁሳቁሶችን ለሽያጭ ማዘጋጀት፥

3. ለራስ የምግብ ፍጆታ የሚመረቱ ዕቃዎችና ግልጋሎቶች ለሽያጭም ጭምር በቤተሰቡ ሲመረቱ፥ ለምሳሌ ጠላ ጠምቀዉ (ከፊሉን ቢጠጡም) የሚሸጡ፥

4. ቋሚ ንብረቶችን (ቢያንስ ለአንድ ዓመት ያህል ግልጋሎት መስጠት የሚችሉ) ለራስ ጥቅም ሲባል ማምረት፥ ለምሳሌ የራስን ግቢ ወይም አካባቢ ጎንባታ፥ የእርሻ ዉጤት ማከማቻ መጋዘኖችንና የእርሻ መሣሪያዎችን መሥራት፥ ሌሎች መሣሪያዎችን ማምረት ናቸዉ።

ከላይ የተገለፁትን ምርቶች በማምረትና ግልጋሎቶችን በማቅረብ ተግባር ላይ የተሠማሩ ግለሰቦች በምርታማ ሥራ ላይ እንደተሠማሩ ይቆጠራሉ። ከላይ ከተጠቀሱት የማምረት ወይም ግልጋሎት የመስጠት ተግባሮች ዉስጥ ሊጠቃለሉ የማይችሉ ሥራዎች በጠቅላላ ምርታማ ያልሆኑ ሥራዎች በመባል ይታወቃሉ። ቤተሰቦች ያለ ክፍያ ለቤተሰብ ግልጋሎት የሚዉሉ ሥራዎችን ለምሳሌ ልጆችን ማስተማር፥ ማሳደግ፥ ቤተሰቡ የሚመገበዉን ምግብና መጠጥ ማዘጋጀት፥ የራሳቸዉን አጥር፥ ቤት፥... ወዘተ የመጠገን ተግባር ማከናወን፥ በበጎ ፈቃደኝነት ለአካባቢዉ ሕብረተሰብ በተለያዩ ማህበራት (ሌላ ሥራ እያላቸዉ) ግልጋሎት መስጠት፥ ... ወዘተ. እንደምርታማ ሥራ አይቆጠሩም። ሆኖም ከላይ የተገለፁት የቤት ዉስጥ ሥራዎች ለክፍያ ተብለዉ እስከተከናወኑ ድረስ በምርታማ ሥራ ክፍል ይመደባሉ። በልመና፥ በሴተኛ

አዳሪነት (መጠጥ ደርድረዉ ሆነ ሳይደረድሩ) የሚተዳደሩ ምርታማ ሥራ እንደሚሠሩ አይቆጠሩም። የቡና ቤት አሻሻጮች በሴተኛ አዳሪነት ተግባር ከተሰማሩ እንደ ሴተኛ አዳሪዎች ተቆጥረዉ ምርታማ ሥራ እንደሠሩ አይቆጠሩም ነገር ግን በቡና ቤት ዉስጥ ተቀጥረዉ የሚያገለግሉ ሌሎች ሠራተኞች ለምሳሌ አልጋ አንጣፊ፣ ገንዘብ ተቀባይ፣ ቡናና ሻይ የሚያፈሉ (ባሬስታ)፣ ወጥቤት፣ የቡና ቤት ባለቤቶች፣ በትላልቅ ሆቴሎች በአስተናጋጅነት ሥራ የተሰማሩ፣ ... ወዘተ. ምርታማ ሥራ እንደሠሩ ይቆጠራሉ። በተጨማሪም ሳይከፈላቸዉ የሥራ ልምምድ (በቢሮ፣ በጋራዥ፣ ...ወዘተ.) የሚያደርጉ የሚሠሩት ሥራ እንደ ምርታማ ሥራ ይቆጠራል።

ዓምድ 29 - <u>ካልሠሩ ያልሠሩበት ምክንያት</u>

ይህ ዓምድ የሚሞላዉ ከቆጠራዉ ቀን በፊት በነበሩት (ባለፉት) ሰባት ቀናት ምርታማ ሥራ ላልሠሩ ማለትም በዓምድ 28 ኮድ "0" ለተመዘገበላቸዉ ነዉ። በዚህ ዓምድ ሊሞሉ የሚችሉ ኮዶች ዝርዝር በዚህ መመሪያ የገጠሩ ክፍል ከገጽ 54-56 በዓምድ 29 የተዘረዘሩ ሲሆን የኮድ ዝርዝሮቹንና ማብራሪያዎቹን በዚህ ዓምድ ለመጠቀም " ባለፉት 12 ወራት ዉስጥ አብዛኛዉን ጊዜ" የሚለዉን ለገጠር የቀረበዉን የመጠየቂያ ጊዜ ወደ ከተማ ማለትም "ባለፉት ሰባት ቀናት ቢያንስ ለአንድ ቀን" በሚል በመቀየር መጠቀም ያስፈልጋል። በዚህም መሠረት ዕድሜአቸዉ አሥር ዓመትና በላይ የሆናቸዉን የቤተሰብ አባላት ከላይ የተሰጠዉን መመሪያ በመከተል ያልሠሩበት ምክንያት ተጠይቆ በዓምዱ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ምክንያቱ ተገልጾ ኮዱ በካርድ ኮለሙ ይመዘገባል።

ዓምድ 30-32 <u>ባለፉት ሰባት ቀናት ምርታማ ሥራ ለሠሩ (በዓምድ 28 ከኮድ 1-7 ለተሞላላቸዉ)፣ለሥራ ልምድ ያላቸዉ ሥራ አጦች (በዓምድ 29 ኮድ 02)፣ ሥራ ኖሮአቸዉ ባለፉት ሰባት ቀናት ላልሠሩ (በዓምድ 29 ኮድ 03) የሚጠየቅ</u>

ዓምድ 30 - <u>ሥራቸዉ ምንድን ነዉ?</u>

ይህ ዓምድ የሚሞላላቸዉ ከቆጠራዉ ቀን በፊት በነበሩት (ባለፉት) ሰባት ቀናት ቢያንስ ለአንድ ቀን ምርታማ ሥራ ለሠሩ፣ የሥራ ልምድ ላላቸዉ ሥራ አጦች፣ ሥራ ኖሮአቸዉ ባለፉት ሰባት ቀናት ቢያንስ ለአንድ ቀን እንኳ ምርታማ ሥራ ላልሠሩ ግለሰቦች ብቻ ነዉ። እነዚህ ግለሰቦች አንድ የተለየ ሥራ ይኖራቸዋል። ይህ የሥራ ዓይነት በዚህ ዓምድ ይመዘገባል። የሥራ ልምድ ላላቸዉ ሥራ አጦች የሚመዘገበዉ ከሥራ እጦታቸዉ በፊት ሲያከናዉኑት የነበረዉ የሥራ ዓይነት ነዉ። የሥራ ዓይነት አመዘጋገብን አስመልክቶ በዚህ መመሪያ የገጠሩ ክፍል በገጽ 56-59 ለዓምድ 30 ማብራሪያ የተሰጠ ሲሆን ይህንን መመሪያ ለከተማዉ መጠቀም ያስፈልጋል። ስለሆነም በገጠሩ ክፍል "ባለፉት 12 ወራት አብዛኛዉን ጊዜ" የሚለዉን ስንኝ ወደ "ባለፉት ሰባት ቀናት" በመቀየር በዚያ የተሰጠዉን ማብራሪያ ለዚህ ዓምድ አሞላል መጠቀም ያስፈልጋል።

ዓምድ 31 - <u>የሚሠሩበት ድርጅት ዋና ምርት ወይም አገልግሎት ምንድን ነዉ?</u>

ዓምድ 31ን ለመሙላት ግለሰቡ የት ወይም በየትኛዉ ድርጅት እንደሚሠሩ በመጠየቅና ከዚያም ድርጅቱ ምን እንደሚያመርት፣ እንደሚነግድ (የጅምላ ወይም የችርቻሮ ንግድ) ወይም ምን ዓይነት አገልግሎት እንደሚሰጥ መጠየቅ ያስፈልጋል። በዚህ ዓምድ የምርቱ፣ የአገልግሎቱ ወይም የንግዱ ዓይነት ግልጽ በሆነ መንገድ መመዝገብ ይኖርበታል። ስለሆነም በዚህ መመሪያ የገጠሩ ክፍል ከገጽ 59-62 ለዓምድ 31 የተሰጠዉን ማብራሪያ በመከተል የቤተሰቡ አባል የሚሠሩበት ድርጅት የምርት፣ የንግድ ወይም አገልግሎት ዓይነት ተለይቶ በዓምዱ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ይመዘገባል።

ዓምድ 32 - የቅጥር ሁኔታ

የሥራ ዓይነትና የድርጅት ዋና ምርት ወይም አገልግሎት ለተሞላላቸው የቤተሰብ አባላት ሁሉ የቅጥር ሁኔታቸው ተጠይቆ በዚህ መመሪያ የገጠሩ ክፍል ከገጽ 62 ለዓምድ 32 የተዘረዘሩትን የቅጥር ዓይነቶች በመከተል በካርድ ኮለሞቹ ትክክለኛው ኮድ ይሞላል።

ዓምድ 33 - የጋብቻ ሁኔታ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 63 ይመልከቱ)

ዓምድ 34-38 - በጠቅላላ በሕይወት የወለዷቸው ልጆች ብዛት (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ከገጽ 63-64 ይመልከቱ)

ዓምድ 38 - ባለፉት 12 ወራት የወሊድ ሁኔታ (በዚህ መመሪያ በምዕራፍ 3 ገጽ 65 ይመልከቱ)

ክፍል አራት ስለ መኖሪያ ቤት ዝርዝር መረጃ

በዚህ ክፍል በከተማ ስለመኖሪያ ቤቶች መረጃዎች ይሰበሰባሉ።

አጠቃላይ መመሪያ - ክፍል አራት ከመሞላቱ በፊት የሚከተሉትን ነጥቦች ማወቅ ያስፈልጋል

1. ስለ መኖሪያ ቤት መረጃ የሚሰበሰበው በቆጠራው ቀን ቤቱ ለመደበኛ መኖሪያነት ብቻ ወይም ለመደበኛ መኖሪያና ለድርጅት የዋለ እንደሆነ ነው።

2. ሰው ሳይኖርባቸው ሙሉ በሙሉ በቆጠራው ጊዜ ለድርጅት የዋሉ ቤቶች መጠይቅ አይሞላላቸውም።

3. በዚህ ክፍል ለሚጠየቁ ጥያቄዎች ለአብዛኛዎቹ መልሱ በኮድ የሚሰጥ ስለሆነ በመጀመሪያ በትክክለኛው ኮድ ክብ ከተደረገ በኋላ ይኸው ኮድ በተገቢው ካርድ ኮለም (ሣጥን) ይመዘገባል።

4. ቴሌቪዥንና ራዲዮ በቤቱ እስካለ ድረስ በቤቱ ቴሌቪዥንና ራዲዮ እንዳለ ይቆጠራል። የተበላሸ ቴሌቪዥን፣ ራዲዮ፣ የኤሌክትሪክ መብራት፣ ቴሌፎን ባለበት ቤት ውስጥ ወደፊት የቤተሰቡ አባላት የሚያስጠግኑት እስከሆነ ድረስ እነዚህ ዕቃዎች ወይም ኤሌክትሪክ መብራት በቤቱ እንዳለ ይቆጠራል።

5. ስለ መኖሪያ ቤት መረጃ በሚሰበሰብበት ወቅት በተለይም የቤቱ ግድግዳ፣ ጣራ፣ ወለል የተሠራበት ዕቃ ዓይነት በሚመለከት የዕቃውን ዓይነት በጥንቃቄ አጣርቶ ትክክለኛውን መልስ መመዝገብ ያስፈልጋል። በተጨማሪም መልስ ሰጪውን ለመርዳት በቤቱ ተዘዋውሮና የቤቱን ክፍሎች በሥርዓት ተመልክቶ ትክክለኛውን መልስ በተገቢው ዓምዶች መመዝገብ ያስፈልጋል።

6. ቤትን በሚመለከት የተሰጡትን ትርጉሞች እንደ ክፍል፣ ጣራ፣ ዘመናዊ ማድ ቤት፣ ዘመናዊ ያልሆነ ማድ ቤት፣ የተጠበቀ ውሃ፣ ... ወዘተ. በሚገባ በመረዳትና ለመልስ ሰጪው በማብራራት ትክክለኛውን መልስ ማግኘትና በሚመለከተው ዓምድ መመዝገብ ያስፈልጋል።

7. የአንድ ቤተሰብ አባላት ብዛት ከአሥር በላይ ከሆነ፣ የቤተሰብ አባላት ዝርዝር የሚሞላው በሁለት ገፆች ቢሆንም የቤት መረጃ ግን የሚሞላው በመጨረሻው ገፅ ላይ ብቻ ነው። የመጀመሪያው ገፅ ላይ "ሌላ ገፅ አለው" የሚል ማስታወሻ ተመዝግቦ በየዓምዶቹ ላይ መረጃ "——" ተደርጎ ይታለፋል።

8. በአንድ ቤት ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ቤተሰቦች የሚኖሩ ከሆነ የመኖሪያ ቤት ዝርዝር መረጃ የሚሞላው በአጠቃላይ ቤቱን በተመለከተ ነው። ለምሳሌ ከሁለት ደባል ቤተሰቦች መሀከል አንደኛው ራድዮ ቢኖረው በቤቱ ውስጥ ራዲዮ እንዳለ ይቆጠራል።

9. በሆቴል/ሆስቴል ውስጥ ለሚገኙ መደበኛ ቤተሰቦች /በዓምድ 9 ኮድ 1 ለተሞላባቸውና በቅጽ 1 የቤተሰብ ኃላፊ ስምና የተለየ የቤተሰብ ተራ ቁጥርና የቤት ቁጥር ለተሰጣቸው/ ሁሉ የሚኖሩበትን ቤት ወይም ክፍል በተመለከተ የቤት መረጃ ለያንዳንዳቸው ይመዘገብላቸዋል።

10. ለሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች፣ በሌላ ጋርዮሽ ነዋሪዎችና ቤት ለሌላቸዉ በዓምድ 39 ላይ የመኖሪያ ቤት መረጃ እንደማይሞላ ተገልጾ የተቀሩት ዓምዶች ሠረዝ "——" ይደረግባቸዋል።

ዓምድ 39 - <u>የመኖሪያ ቤት መረጃ ይመዘገባል</u>?

በአንድ መኖሪያ ቤት ዉስጥ ከአንድ በላይ የሆኑ ቤተሰቦች የሚኖሩ ከሆነ ቤቱን በሚመለከት መረጃ የሚሰበሰበዉ ለአንደኛዉ ቤተሰብ ብቻ ነዉ። ስለዚህ የመኖሪያ ቤት መረጃ ለሚመዘገብላቸዉ ቤተሰቦች ሁሉ በዚህ ዓምድ ላይ አዎን የሚለዉ ኮድ 1 ከተከበበ በኋላ ይኸዉ ኮድ በካርድ ኮለሙ ዉስጥ ይመዘገባል። የቤት መረጃ ለማይመዘገብላቸዉ ደባል ቤተሰቦች በዚህ ዓምድ የለም የሚለዉ ኮድ 2 ተከቦ ይኸዉ ኮድ በካርድ ኮለሙ ከተመዘገበ በኋላ ከዓምድ 40-60 ያሉት ስለማይመለከቷቸዉ ሠረዝ "——" ይደረግበታል። ሁለትና ከዚያ በላይ ቤተሰቦች በሚገኙበት ቤት ዉስጥ የቤት መረጃን በትክክል ለመመዝገብ እንዲቻል በቤቱ ዉስጥ ለረጅም ጊዜ ከኖረ ወይም ቤቱን በዋነኛነት ከሚያስተዳድረዉ ቤተሰብ ቢሰበሰብ ይመረጣል። ይህ አስፈላጊ ሆኖ ባልተገኘበት ወቅት ግን መረጃዉ ከማንኛዉም ቤተሰብ ሊሰበሰብ ይችላል።

ዓምድ 40 - <u>በቤቱ ስንት ቤተሰቦች ይኖራሉ</u>?

በዚህ ዓምድ ዉስጥ ነዋሪ የሆኑ ቤተሰቦች ብዛት ይመዘገባል። ለምሳሌ በቤቱ ዉስጥ የሚኖሩት ቤተሰቦች ብዛት "1" ወይም "2" ከሆነ በዓምድ 40 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ኮድ "1" ወይም "2" ይሞላል።

ዓምድ 41 - <u>በቤቱ ስንት የቤተሰብ (የቤተሰቦች) መደበኛ አባላት ይኖራሉ</u>?

በዚህ ዓምድ በቤቱ ዉስጥ ነዋሪ የሆኑ የቤተሰቡ/የቤተሰቦቹ አባላት ብዛት ይመዘገባሉ። በቤቱ ዉስጥ ነዋሪ የሆኑት የቤተሰቡ/የቤተሰቦቹ አባላት ብዛት በፆታ ተለይቶ ቁጥራቸዉ በዓምድ 41 ባሉት ካርድ ኮለሞች የሚሞላ ሲሆን ይህም የወንዶችን አባላት ብዛት በመጀመሪያዎቹ ሁለት ካርድ ኮለሞች፣ የሴቶች አባላት ብዛት በሚቀጥሉት ሁለት ካርድ ኮለሞች ጠቅላላዉን የአባላት ብዛት በመጨረሻዎቹ ሁለት ካርድ ኮለሞች ዉስጥ ይሞላል።

ዓምድ 42 - <u>የቤቱ ዓይነት ምንድን ነዉ</u>?

የቤቱ ዓይነት ሲባል የሚከተሉትን ያጠቃልላል።

1 = ቋሚ	3 = ተንቀሳቃሽ
2 = ጊዜያዊ	4 = ሌላ (ይገለፅ)

<u>ቋሚ ቤት</u>፣

ቋሚ ቤት ማለት ቤቱ ለብዙ ዓመታት አገልግሎት ለመስጠት የሚችል ሆኖ ከድንጋይ፣ ከሸክላ፣ ከብሎኬት፣ ከሲሚንቶ ወይም ሌሎች ከአካባቢዉ ከተገኙ የሕንፃ መሣሪያዎች የተሠሩትን ቤቶች ያጠቃልላል። ለምሳሌ ቪላ፣ ፎቅ፣ የጭቃ ቤቶች፣ ... ወዘተ. በዚህ ሥር ይመደባሉ።

<u>ጊዜያዊ ቤት</u>፣

ጊዜያዊ ቤት ማለት ጊዜያዊ መጠለያ እንዲሆን የተሠሩ መኖሪያ ቤቶችን ያጠቃልላል። አሠራራቸዉም እንጨት በመሬት በመትከል ቋሚነት በሌለዉ ግድግዳ እንዲሁም በካርቶን፣ በፕላስቲክ፣ በቆርቆሮ ከዳን፣ ... ወዘተ. የተሠራ ሲሆን በቆጠራዉ ጊዜ ሰዎች የሚኖሩበት ነዉ። ለምሳሌ ዳስ በቆጠራዉ ጊዜ ሰዉ እስከኖረበት እንደ ጊዜያዊ ቤት ሊቆጠር ይችላል። አንድ

ቆጣሪ፣ በቆጠራ ቦታ ክልሉ ዉስጥ የሚገኙትን ጊዜያዊ ቤቶችና ቤተሰቦቻቸዉን መመዝገብ ሃላፊነት ያለበት ስለሆነ ጊዜያዊ ቤቶች ሲቆጠሩ እንዳይቀሩ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርበታል።

ተንቀሳቃሽ ቤት፣

ተንቀሳቃሽ ቤት ማለት ከቦታ ወደ ቦታ እንዲዘዋወር ተደርጎ የተዘጋጀ ቤት ሆኖ ነገር ግን ሰዎች የሚኖሩበት ሲሆን ነዉ። [illegible]ሌ የዘላን ቤቶች፣ ድንኳን፣ ...ወዘተ. ሲሆኑ በቆጠራዉ ቀን ሰዎች የሚኖሩባቸዉ ናቸዉ።

ሌላ ዓይነት ቤት፣

ከላይ ከተገለፁት የቤት ዓይነቶች የተለየ ከሆነ እዚህ ዉስጥ ይጠቃለላል። ስለዚህ ሌላ ዓይነት ቤት መሆኑን በማመልከት የቤቱ ዓይነት በፅሁፍ ይገለፃል። ምሳሌ ሰዎች የሚኖሩበት መቃብር ቤት። ስለዚህ ከላይ በተሰጠዉ ትርጉም መሠረት የቤቱን ዓይነት በመጠየቅ በትክክለኛዉ ኮድ ዙሪያ ክብ በማድረግ ኮዱ በተሰጠዉ ካርድ ኮለም ይሞላል።

ዓምድ 43 - ቤቱ የሚገኘዉ በምን ዓይነት ሕንፃ ነዉ?

ቤቱ የሚገኘዉ በምን ዓይነት ሕንፃ እንደሆነ በዓምድ 46 ይገለፃል። ሕንፃ ሲባል "ራሱን የቻለ" ሆኖ አንድ ወይም ከዚያ በላይ ክፍሎች ያሉት በጣራና በግድግዳ የተሸፈነ ቤት ነዉ። አንድ ሕንፃ አንድ መኖሪያ ቤት ወይም ብዙ መኖሪያ ቤቶችን ሊያጠቃልል ይችላል። ለምሳሌ ቪላ፣ አፓርታማ ወይም መጸዳጃ ቤቶች ከዚህ ሥር ይመደባሉ።

ቤቱ የሚገኝበትን የሕንፃ ዓይነት ለመግለፅ የሚከተሉትን ዝርዝር ኮዶች በመጠቀም በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ በካርድ ኮለሙ ዉስጥ ይኸዉ ኮድ ይሞላል።

0 = ፎቅ የሌለዉ ሆኖ ለብቻዉ የተለየ አንድ ቤት፣
1 = ፎቅ የሌለዉ ሆኖ ሁለት የተያያዙ ቤቶች፣
2 = ፎቅ የሌለዉ ሆኖ ከ3 እስከ 5 የተያያዙ ቤቶች፣
3 = ፎቅ የሌለዉ ሆኖ 6 እና በላይ የተያያዙ ቤቶች፣
4 = አንድ ወይም ከዚያ በላይ ፎቅ ያለዉ ሆኖ ለብቻዉ የተለየ አንድ ቤት፣
5 = አንድ ወይም ከዚያ በላይ ፎቅ ያለዉ ሆኖ ከ2 እስከ 3 የተያያዙ ቤቶች፣
6 = አንድ ወይም ከዚያ በላይ ፎቅ ያለዉ ሆኖ ከ4 እስከ 6 የተያያዙ ቤቶች፣
7 = አንድ ወይም ከዚያ በላይ ፎቅ ያለዉ ሆኖ ከ7 እስከ 10 የተያያዙ ቤቶች፣
8 = አንድ ወይም ከዚያ በላይ ፎቅ ያለዉ ሆኖ 11 እና በላይ የተያያዙ ቤቶች፣

አንድ ፎቅ መኖሪያ አፓርታማ ቤቶች ብቻ ከያዘ የመኖሪያ አፓርታማዎቹን በመቁጠር ወደ ጎን ስንት የተያያዙ ቤቶች እንደያዘ ለማወቅ ሲቻል ፎቁ በድርጅቶችና በመኖሪያ ቤቶች ከተያዘ የድርጅቶች ብዛትና የመኖሪያ ቤቶች ብዛት በመቁጠር ብዛቱ ይታወቃል።

ዓምድ 44 - ቤቱ ከተሠራ ስንት ዓመት ሆኖታል?

ቤቱ ከተሠራ ስንት ሙሉ ዓመት እንደሆነዉ ተጠይቆ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት የዓመት ገደቦች ዉስጥ ተለይቶ መልሱ ከተከበበ በኋላ ኮዱ በካርድ ኮለሙ ዉስጥ ይሞላል። ዓመቶች የሚቆጠሩት በሙሉ ዓመት ነዉ። መልስ ሰጪዎቹ ቤቱ ከተገነባ ምን ያህል ጊዜ እንደሆነዉ የማያዉቁ ከሆነ በተቻለ መጠን እንዲገምቱ ማድረግ ያስፈልጋል። አንዳንድ ቤተሰቦች መጀመሪያ አንድ ወይም ሁለት ክፍሎች ሠርተዉ የተወሰነ ጊዜ ከቆዩ በኋላ ሌሎች ተጨማሪ ክፍሎችን ሊሠሩ ይችላሉ። እነዚህን ዓይነት ቤቶች በተመለከተ የሚመዘገበዉ የቤቶቹ ዕድሜ በሙሉ ዓመት አብዛኛዉ የቤቱ አካል ከተሠራበት ጊዜ ጀምሮ በማሰብ ይሆናል።

1 = ከአምስት ዓመት በታች
2 = ከ5 - 9 ዓመት
3 = ከ10 - 14 ዓመት
4 = ከ15 - 19 ዓመት
5 = 20 ዓመትና በላይ

ዓምድ 45 - የቤቱ ግድግዳ አብዛኛው የተሠራው ከምንድን ነው?

አብዛኛው የቤቱ ግድግዳ የተሠራበትን የዕቃ ዓይነት በመጠየቅና በተሰጠው መልስ ከሚከተሉት የኮድ ዝርዝሮች ውስጥ በትክክለኛው ኮድ ክብ በማድረግ ይኸው ኮድ በካርድ ኮለሙ ውስጥ ይሞላል። ከተዘረዘሩት አማራጮች ውጭ ካጋጠመ ሌላ በሚለው አቅጣጫ የቤቱ ግድግዳ የተሠራበት ዓይነት ተመዝግቦ በካርድ ኮለሙ ውስጥ ኮድ 8 ይሞላል።

1 = እንጨትና ጭቃ
2 = እንጨትና ሣር
3 = ድንጋይና ጭቃ
4 = ድንጋይና ሲሚንቶ
5 = ብሎኬት
6 = ሸክላ
7 = ቀርከሃ/ሸንበቆ
8 = ሌላ (ይገለፅ) ______

ዓምድ 46 - የቤቱ ጣሪያ አብዛኛው የተሠራው ከምንድን ነው?

ጣሪያ:- የቤቱን ክፍሎች ከዝናብ፣ ከነፋስ፣ ከአቧራ፣ ... ወዘተ. የሚከላከል በግድግዳዎች ላይ ያረፈ ከላይ በኩል የቤቱ ወይም የክፍሉ የውጭ ክዳን ነው። አብዛኛው የቤቱ ጣሪያ የተሠራበትን የሕንፃ ዕቃ ዓይነት በመጠየቅና በተሰጠው መልስ ከሚከተሉት የኮድ ዝርዝሮች ውስጥ በትክክለኛው ኮድ ክብ በማድረግ ይኸው ኮድ በካርድ ኮለሙ ውስጥ ይሞላል። ከ1-5 ከተዘረዘሩት አማራጮች ውጭ ካጋጠመ ሌላ በሚለው አቅጣጫ የቤቱ ጣሪያ የተሠራበት የዕቃ ዓይነት ተመዝግቦ በካርድ ኮለሙ ውስጥ ኮድ 6 ይሞላል።

1 = ቆርቆሮ
2 = ኮንክሪት/ሲሚንቶ
3 = ሣር
4 = እንጨትና ጭቃ
5 = ቀርከሃ/ሸንበቆ
6 = ሌላ (ይገለፅ) ______

ዓምድ 47 - የቤቱ ኮርኒስ አብዛኛው የተሠራው ከምንድን ነው?

የቤቱ ኮርኒስ በአብዛኛው የተሠራው በምን እንደሆነ በመጠየቅ ትክክለኛውን ኮድ በመከበብ ይኸው ኮድ በካርድ ኮለሙ እንዲመዘገብ ይደረጋል። የቤቱ ክፍሎች ሁሉም ወይም በአብዛኛው ኮርኒስ ከሌላቸው ኮድ 1 የሚመዘገብ ሲሆን ኮርኒስ ካላቸው ደግሞ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ከኮድ 2 እስከ 6 ከተገለፁት ውስጥ ትክክለኛው ተመርጦ ይመዘገባል።

1 = የለውም
2 = ጨርቅ
3 = ቺፕውድ/ኮምፔንሳቶ
4 = ሣንቃ
5 = ሲሚንቶ
6 = ሌላ (ይገለፅ) ______

ዓምድ 48 - የቤቱ ወለል አብዛኛው የተሠራው ከምንድን ነው?

አብዛኛው የቤቱ ወለል የተሠራበትን የሕንፃ ዕቃ ዓይነት በመጠየቅ ለተሰጠው መልስ ከሚከተሉት የኮድ ዝርዝር ውስጥ በትክክለኛው ኮድ ክብ በማድረግ ይኸው ኮድ በካርድ ኮለሙ

ዉስጥ ይሞላል። ከ1-6 ከተዘረዘሩት አማራጮች ዉጭ ካጋጠመ ሌላ በሚለዉ አቅጣጫ የቤቱ ወለል የተሠራበት የዕቃ ዓይነት ይመዘገብና በካርድ ኮለሙ ዉስጥ ኮድ 7 ይሞላል።

1 = አፈር	5 = ሲሚንቶ ሸክላ ንጣፍ/የሲሚንቶ ታይል/
2 = ሳንቃ	6 = ቀርከሃ/ሸንበቆ
3 = ሲሚንቶ/ሊሾ/	7 = ሌላ (ይገለፅ) ____________
4 = ፕላስቲክ ንጣፍ /የፕላስቲክ ታይል/	

ጥያቄ 49 - <u>ቤቱ ስንት ክፍሎች አሉት?</u>

"ክፍል" ሲባል ዙሪያዉን ከወለል እስከ ኮርኒስ ወይም ጣሪያዉ ድረስ አንድ አዋቂ ሰዉ ለማስቆም በሚደርስ ግድግዳ የተከበበና ቢያንስ አራት ካሬ ሜትር የሆነ ቦታ ሆኖ ስፋቱ ለአንድ አዋቂ ሰዉ አልጋ ለማዘርጋት የሚበቃ ሥፍራ ያለዉ ነዉ። ስለዚህ ጠቅላላ የቤቱ ክፍሎች የእንግዳ መቀበያ ሳሎን፣ የምግብ፣ የመኝታ፣ የወጥ ቤት፣ የሠራተኛ መኝታና ለሌላ ሥራ የሚያገለግሉ ክፍሎችንም ያጠቃልላል። ነገር ግን የመታጠቢያና የመፀዳጃ ክፍል፣ የመተላለፊያ ኮሪደሮችና በረንዳዎች እንደ ክፍል አይቆጠሩም።

የክፍሎች ብዛት በካርድ ኮለሞቹ የሚሞላዉ ሁለት አሃዞችን በመጠቀም ስለሆነ አመዛጋቡ 01፣ 02፣ 03፣ ... ወዘተ. ይሆናል። ቤቱ ለመኖሪያና ለድርጅት የሚያገለግል ከሆነ በከፊልም ቢሆን ለመኖሪያ የሚያገለግሉ ክፍሎች ብዛት ይመዘገባል። ነገር ግን ለድርጅት ተግባር ብቻ የሚዉሉ ክፍሎች ከሌሎቹ ጋር ተደምረዉ እንደ ክፍል አይመዘገቡም። ሃያና ከሃያ በላይ ክፍሎች ላሉት ቤት ኮድ 20 ይመዘገባል። የጋራ ማድቤት ላላቸዉ የክፍል ብዛት ሲመዘገብ ማድቤቱ ከአንድ ቤት ጋር ብቻ እንደ ክፍል ተቆጥሮ ይመዘገባል።

ጥያቄ 50 - <u>የቤቱ ይዞታ ምንድን ነዉ?</u>

የቤቱ ይዞታ ማለት የቤቱ ባለቤት ማን እንደሆነ የሚያመለክት ነዉ። ስለዚህ የቤቱ ይዞታ በዉስጡ ከሚኖሩት የቤተሰብ አባላት የግል ንብረት ከሆነ ከነዋሪዎቹ መካከል ማንም ኪራይ የማይከፍልበት መሆን አለበት። ቤቱ የኪራይ ከሆነ አከራዩ ቀበሌ ወይም የኪራይ ቤቶች አስተዳደር ድርጅት ወይም ግለሰብ ሊሆን ይችላል። እንደዚሁም የራሳቸዉ ቤት እያላቸዉ በሌላ ቦታ ኪራዩ ከፍ ባለ ቦታ እየኖሩ የኪራዩን ልዩነት በሚከፍሉ ግለሰቦች የተያዘ ቤትም እንደኪራይ ቤት የሚቆጠር ሲሆን የኪራይ ልዩነት በመክፈል በሚል በኮድ 5 ይመዘገባል።

ይዞታቸዉ ከኪራይ ነፃ የሚሆኑት ቤቶች በቀበሌ፣ በመንግሥት ወይም በድርጅት ነዋሪዎቹ ከኪራይ ነፃ እንዲኖሩበት የተሰጠ ወይም በዘመድ፣ በጓደኛ፣ ... ወዘተ. በእደራ የተሰጡትን ያጠቃልላል። እንዲሁም ነዋሪዉ ከግለሰብ ተከራይቶ የሚኖር ከሆነ "ከግለሰብ በመከራየት" የሚለዉ ተመርጦ ኮድ 6 ይሰጠዋል።

ስለዚህ በዚህ ዓምድ የቤቱን ይዞታ ሁኔታ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተሰጡት የኮዶች ዝርዝር ዉስጥ በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ያሁ ኮድ በካርድ ኮለሙ ዉስጥ ይሞላል።

1= በነዋሪዎች ባለቤትነት	4= ከሌላ ድርጅት በመከራየት
2= ከቀበሌ በመከራየት	5= የኪራይ ልዩነት በመክፈል
3= ከኪራይ ቤቶች አስተዳደር ድርጅት በመከራየት	6= ከግለሰብ በመከራየት
	7= ከኪራይ ነፃ

ዓምድ 51 - <u>ቤቱ የኪራይ ከሆነ በወር የሚከፈለዉ ኪራይ ስንት ብር ነዉ?</u>

በዓምድ 50 ለቤቱ ይዞታ የተሞላዉ ኮድ 2፥ 3፥ 4፥ 5 ወይም 6 ከሆነ በዓምድ 51 የኪራይ መጠን በወር ስንት እንደሆነ በመጠየቅ ይመዘገባል። በዓምድ 51 በተሰጠዉ ክፍት ቦታ በየወሩ የሚከፈለዉ የኪራዩ መጠን ከነሣንቲሞቹ ሳይጠጋጋ ሲሞላ በካርድ ኮለሞቹ በሚመዘገብበት ወቅት ግን ወደ ሙሉ ብር ተጣግቶ ይገለፃል። ለምሳሌ የወር ኪራይ ብር 10.50 ቢሆን በዓምዱ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ብር 10.50 ተመዝግቦ በካርድ ኮለሞቹ ዉስጥ 0011 ይሞላል። ነገር ግን የቤቱ ኪራይ ብር 10.25 ቢሆን በዓምድ በተሰጠዉ ክፍት ቦታ ብር 10.25 ተመዝግቦ በካርድ ኮለሞቹ ዉስጥ የሚመዘገበዉ 0010 ብቻ ይሆናል። የኪራዩ መጠን የሚመዘገብባቸዉ ካርድ ኮለሞች አራት ስለሆነ የሚመዘገበዉ የኪራይ መጠን ከአራት አሃዞች የሚያንስ በሚሆንበት ወቅት ከአሐዞቹ በፊት ዜሮዎችን መመዝገብ እንደሚያስፈልግ መዘንጋት አይኖርበትም። የቤቱ ኪራይ በወር 9998 ብርና ከዚያ በላይ ከሆነ በካርድ ኮለሞቹ ኮድ 9998 ይመዘገባል።

አንድ ቤት በሁለት ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ ቤተሰቦች የተከራየ እንደሆነ የሚመዘገበዉ በጠቅላላዉ የተከራዩት ቤተሰቦች የሚከፍሉት የቤቱ የወር ኪራይ መሆን አለበት። ምክንያቱም በአንድ ቤት ዉስጥ ሁለት ቤተሰቦች ቢኖሩም የቤት መጠይቅ የሚሞላዉ አንድ ጊዜ ብቻ ስለሆነ ነዉ። እንደዚሁም አንድ ግለሰብ የራሱ የሆነ ቤት እያለዉ ኪራዩ ከፍ ባለ በሌላ ቤት የኪራይ ልዩነት እየከፈለ ለሚኖር በዚህ ዓምድ የሚከፍለዉ የኪራይ ልዩነት ይመዘገባል። ኪራዩ ላልተተመነ ቤት ኪራዩ ያልተተመነ መሆኑን በዓምዱ መግለፅ ያስፈልጋል።

ዓምድ 52 - <u>የቤቱ ነዋሪዎች የመጠጥ ዉኃ በአብዛኛዉ የሚያገኙት ከየት ነዉ?</u>

በዚህ ዓምድ በቤቱ የሚኖሩት አባላት ለመጠጥ የሚጠቀሙበትን ዉኃ በአብዛኛዉ ከየት እንደሚያገኙ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተሰጡት ዝርዝር ኮዶች በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 52 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ይሞላል።

1 = ከቧንቧ ዉኃ እቤት ዉስጥ
2 = ከቧንቧ ዉኃ ከግቢዉ ዉስጥ በግል
3 = ከቧንቧ ዉኃ ከግቢዉ ዉስጥ በጋራ
4 = ከቧንቧ ዉኃ ከግቢዉ ዉጭ (ከግለሰብ፥ ከቦኖ፥ ከሌላ ድርጅት በነፃ ወይም በግዥ)
5 = ከተጠበቀ ጉድጓድ (ምንጭ)
6 = ካልተጠበቀ ጉድጓድ (ምንጭ)
7 = ወንዝ፥ ሐይቅ (ኩሬ)

ከላይ በኮድ "5" እና "6" የተመለከቱትን መልሶች በሚገባ ለይቶ ለማወቅ "የተጠበቀ የጉድጓድ/ምንጭ ዉኃ" ትርጉሙን ጠንቅቆ ማወቅ ያስፈልጋል።

የተጠበቀ ጉድጓድ ወይም ምንጭ የሚባለዉ ምን ዓይነት እንደሆነ ከዚህ በታች ተዘርዝሯል።

1/ በጉድጓዱ ወይም በምንጩ ዙሪያ በሲሚንቶ የተገነባ ግንብ መኖር አለበት፥ ይኸዉም:-

ሀ. ጉድጓድ ከሆነ ጉድጓዱ በሚገኝበት የአፈር ሁኔታ ግንቡ ቢያንስ ከ2 እስከ 4 ሜትር ወደ መሬት ዉስጥ የገባ እና 70 ሳንቲ ሜትር ያህል ደግሞ ከመሬት ወደላይ ከፍ ብሎ የወጣ መሆን ይኖርበታል።

ለ. ምንጭ ከሆነ ግንቡ ጠንካራ መሬት ወይም አለት እስከሚገኝበት ድረስ መሬት ዉስጥ የገባና እንደ አስፈላጊነቱ ከመሬት በላይ ከፍ ብሎ የወጣ መሆን ይኖርበታል። ከግንቡ በአንድ በኩል ዉኃ ማዉጫ ክፍት ቧንቧ ያለዉ መሆን አለበት።

2/ በጉድጓድም ሆነ በምንጭ ዙሪያ የተገነባዉ ግንብ ከላይ ከሲሚንቶ የተሠራ ወይም ሌላ ዓይነት ጥብቅ ክዳን እንዲኖረዉ ያስፈልጋል፣

3/ ወደ ጉድጓዱ ወይም ምንጩ ጎርፍ እንዳይገባ የጎርፉን አቅጣጫ የሚቀይር ተስማሚ ቦይ ጎርፍ ሊመጣ ከሚችልበት አካባቢ ወይም አቅጣጫ መኖር አለበት፣

4/ እንደ መጸዳጃ ቤት ከመሳሰሉት ዉኃዉን ሊበክሉ ከሚችሉ ነገሮች ጉድጓዱም ሆነ ምንጩ ቢያንስ ቢያንስ ከ25 እስከ 30 ሜትር የራቀ መሆን አለበት፣

5/ በተራ ቁጥር 4 የተገለፀዉ በካይ ቆሻሻ ዓይነት የዉኃዉ ጉድጓድ ወይም ምንጩ ከሚገኝበት ከፍ ባለ ቦታ ቢኖር እርቀቱ በተራ ቁጥር 4 ላይ ከተጠቀሰዉ ርቀት ብዙ መብለጥ ይኖርበታል።

ስለዚህ ቤተሰቡ ዉኃ የሚያገኘዉ ከላይ የተጠቀሱትን ነጥቦች በሚያሟላ ሁኔታ ከተጠበቀ ጉድጓድ ወይም ምንጭ ከሆነ ከተጠበቀ ዉኃ እንደተጠቀመ ይቆጠራል፣ በቧንቧ የሚመጣ ዉኃ ካልሆነ በስተቀር ከወንዝ ወይም ከሐይቅ እየተቀዳ የሚገኘዉ ዉኃ በአጠቃላይ ያልተጠበቀ ነዉ ለማለት ይቻላል። ስለዚህ ከወንዝ፣ ከሐይቅ ወይም ኩሬ እየቀዳ የሚጠቀም ቤተሰብ በተጠበቀ ዉኃ አይጠቀምም ማለት ነዉ። ከቧንቧ የሚገኝ ዉኃ ግን በአጠቃላይ እንደተጠበቀ ይቆጠራል። ዉኃዉ ግን ወደ ተጠቃሚዎቹ ቤት የሚያደርሰዉ በሰዉ ጉልበት ወይም በጋማ ከብቶች ሊሆን ይችላል።

ዓምድ 53 - ቤቱ ምን ዓይነት ማድ ቤት አለዉ?

አንድ ቤት አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ክፍሎች ሙሉ በሙሉ ለምግብ ማብሰያ የሚያገለግሉ ሊኖሩት ይችላል። ክፍሉ ሰዎች ቢተኙበትም አብዛኛዉን ጊዜ ለምግብ ማብሰያ እስከዋለ ድረስ እንደ ማድ ቤት ይቆጠራል። ማድ ቤቱን በቤት ዉስጥ የሚኖሩ ሰዎች ብቻ የሚጠቀሙበት ወይም ከሌላ ቤት የሚኖሩ ቤተሰቦች እየመጡ በጋራ የሚጠቀሙበት ሊሆን ይችላል።

<u>የግል ማድ ቤት</u>:- አንድ ማድ ቤት የግል ነዉ የሚባለዉ በቤቱ ዉስጥ የሚኖሩ አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ቤተሰቦች ሲጠቀሙበት ብቻ ነዉ።

<u>የጋራ ማድ ቤት</u>:- አንድ ማድ ቤት የጋራ ነዉ የሚባለዉ ከቤት ዉጭ ከሌላ ቤት የሚኖሩ ቤተሰቦች ማድ ቤት ከአለዉ ቤተሰብ ጋር በጋራ ሲጠቀሙበት ነዉ።

<u>ማድ ቤት የለዉም</u>:- አንድ ቤት ማድ ቤት የለዉም የሚባለዉ ቤተሰቡ ለምግብ ማብሰያ ወይም ማዘጋጃ የተመደበ ክፍል የሌለዉ በመሆኑ ምግብ የሚዘጋጀዉ ለሌላ አገልግሎት በሚዉሉ ክፍሎች ወይም በሜዳ ላይ ሲሆን ነዉ።

መኖሪያ ቤቶች እንደሁኔታዉ ዘመናዊ ወይም ባህላዊ ማድቤት ወይም ደጋፍ ማድቤት ላይኖራቸዉ ይችላል።

ዘመናዊ ማድ ቤት፡

ቢያንስ የቧንቧ ዉኃና የዕቃ ማጠቢያ (ሲንክ) ያለዉ ሆኖ ለምግብ ማብሰያ ከኤሌክትሪክ ምድጃ፣ ከቡታ ጋዝ ምድጃ፣ የላምባ ምድጃ፣ ወይም ዘመናዊ የሆነ ከእንጨት ወይም ከከሰል የሚሠራ ምድጃ፣ ... ወዘተ. አንዱ ወይም ከዚያ በላይ ያለዉ ዘመናዊ ማድ ቤት ይባላል።

ባህላዊ ማድ ቤት፡

የቧንቧ ዉኃና የዕቃ ማጠቢያ (ሲንክ) የሌለዉ ወይም ዘመናዊ ባልሆነ ምድጃ እንጨት፣ ጭራሮ፣ ከሰል፣ ቅጠል፣ ... ወዘተ. ለማገዶ በመጠቀም ምግብ ለማብሰል የሚያገለግል ባህላዊ ማድ ቤት ይባላል።

አንድ ቤት ዘመናዊና ባህላዊ ማድ ቤት ሲኖረዉ ዘመናዊ ማድ ቤት ያለዉ በመሆኑ ይኸዉ ተመርጦ በዓምድ 53 ከተዘረዘሩት ዉስጥ ኮድ ሁለት ይከበባል።

ስለዚህ ቤቱ ማድ ቤት ያለዉ መሆኑ ከተረጋገጠ በኋላ የማድ ቤቱን ዓይነት ቀጥሎ ከተሰጡት የኮዶች ዝርዝር ዉስጥ በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 53 ባለዉ ካርድ ኮለም ይሞላል።

1 = ማድ ቤት የለዉም
2 = ዘመናዊ ማድ ቤት በግል
3 = ዘመናዊ ማድ ቤት በጋራ
4 = ባህላዊ ማድ ቤት በግል
5 = ባህላዊ ማድ ቤት በጋራ

ዓምድ 54 - የቤቱ ነዋሪዎች ለምግብ ማብሰያ አብዛኛዉን ጊዜ ምን ዓይነት ማገዶ ይጠቀማሉ?

የቤቱ ነዋሪዎች ለምግብ ማብሰያ የሚጠቀሙበትን የማገዶ ዓይነት በመጠየቅ በተገኘዉ መልስ መሠረት ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት የኮዶች ዓይነት በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 54 ባሉት ካርድ ኮለሞች ዉስጥ ይሞላል።

01 = አይጠቀሙም
02 = ኤሌክትሪክ
03 = ሲሊንደር ጋዝ
04 = ኬሮሲን /ነጭ ጋዝ/
05 = ከሰል
06 = እንጨት /ቅጠል፣ሰጋቱራን ይጨምራል/
07 = ኩበት /ፍግን ይጨምራል
08 = እንጨትና ከሰል
09 = እንጨትና ኩበት
10 = እንጨትና ኬሮሲን
11 = እንጨትና ሲሊንደር ጋዝ
12 = ኤሌክትሪክና ኬሮሲን
13 = ኤሌክትሪክና እንጨት
14 = ኤሌክትሪክና ከሰል
15 = ኤሌክትሪክና ሲሊንደር ጋዝ
16 = ሌላ /ይገለፅ/ ______________

በጥያቄዉ መሠረት የሚመዘገበዉ ቤተሰቡ በአብዛኛዉ የሚጠቀምበት የማገዶ ዓይነት ነዉ። ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የማገዶ ዓይነቶች ለሚጠቀሙ ሁሉ በይበልጥ የሚጠቀሙበት የማገዶ ዓይነት ተጠይቆ ይመዘገባል። ቤተሰቡ ምግብ የማያበስል ከሆነ (ለምሳሌ ሆቴል ለሚመገቡ፣ ከሌላ ቤት የሚመገቡ ... ወዘተ.) ማገዶ አይጠቀሙም የሚለዉ ኮድ "01" ይመዘገባል። እንዲሁም ለምሳሌ ኤሌክትሪክ ተብሎ ኮድ "02" የሚመዘገብላቸዉ ቤቶች በአብዛኛዉ ኤሌክትሪክ የሚጠቀሙ ማለት ሲሆን ይህም ኤሌክትሪክ ብቻ ወይም ሌላ ዓይነት

ማገዶ ከኤሌክትሪክ ሌላ በተጨማሪ የሚጠቀሙ ቢሆንም ይበልጥ የሚጠቀሙበት ማገዶ ኤሌክትሪክ ከሆነ ነዉ። ከኮድ "08" እስከ ኮድ "15" የማገዶ ዓይነቶች ማለት ሁለት የማገዶ ዓይነት የሚጠቀሙት አብዛኛዉን ጊዜ መሆኑን በማረጋገጥ ይሆናል። በተጨማሪ መረጃዉ በሚመዘገብበት ሰዓት በተቻለ መጠን ከተጠያቂዎች የሚገኘዉ መረጃ ከ02 እስከ 07 ባሉት ኮዶች እንዲመዘገብ ከፍተኛ ጥረት ማድረግ ያስፈልጋል። ካልተቻለ ከ08 እስከ 15 ባሉት ኮዶች አማካኝነት ተለይቶ ይመዘገባል። ከኮድ 08 እስከ 15 ከተገለፁት የማገዶ ዓይነቶች ዉጭ የተለያዩ የማገዶ ዓይነቶችን አጣምረዉ የሚጠቀሙ ካጋጠመ በተቻለ መጠን በማጣራት መልሱ ከ02 እስከ 15 ባሉት ኮዶች መሐከል እንዲሆኑ ጥረት መደረግ ይኖርበታል።

ዓምድ 55 - <u>ቤቱ ምን ዓይነት የገላ መታጠቢያ አለዉ?</u>

ቤቱ ምን ዓይነት የገላ መታጠቢያ እንዳለዉ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ኮዶች ዉስጥ በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 55 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ይሞላል።

1 = የገላ መታጠቢያ የለዉም	4 = የሻወር የግል
2 = የገንዳ የግል	5 = የሻወር የጋራ
3 = የገንዳ የጋራ	6 = ሌላ (ይገለፅ) ________

ሌላ የተባለዉ ቤቱ ለገላ መታጠቢያ የተለየ ክፍል ኖሮት ዉኃ በባልዲ፣ ...ወዘተ.የሚያመላልሱትን ይጨምራል። ቤቱ ለገላ መታጠቢያነት የሚገለገለዉ መፀዳጃ ቤቱን፣ ማድ ቤቱን፣ መኝታ ቤቱን፣ ... ወዘተ. ከሆነ የገላ መታጠቢያ እንደሌለዉ ይቆጠራል። የገንዳና የሻወር መታጠቢያ ላላቸዉ ቤቶች የሚመዘገብላቸዉ የገንዳ መታጠቢያ እንዳላቸዉ ነዉ።

ዓምድ 56 - <u>ቤቱ ምን ዓይነት መፀዳጃ አለዉ?</u>

ቤቱ ምን ዓይነት መፀዳጃ እንዳለዉ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ኮዶች ዉስጥ በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 56 ባለዉ ካርድ ኮለም ይሞላል። ቤቱ የጉድጓድ መፀዳጃና በዉኃ የሚወርድ መፀዳጃ ካለዉ በዉኃ የሚወርድ መፀዳጃ ተመርጦ ይኸዉ በዓምዱ ይመዘገባል። በመበላሸቱ (በመፍረሱ ወይም በመሙላቱ) የተነሳ ጥቅም የማይሰጥ መፀዳጃ ካለዉና ይኸዉ ሊጠገን የማይችል ከሆነ ቤቱ መፀዳጃ ቤት እንደሌለዉ ይቆጠራል።

1 = መፀዳጃ የለዉም
2 = በዉኃ የሚወርድ መፀዳጃ የግል
3 = በዉኃ የሚወርድ መፀዳጃ የጋራ
4 = የጉድጓድ መፀዳጃ የግል
5 = የጉድጓድ መፀዳጃ የጋራ

ዓምድ 57 - <u>ቤቱ ምን ዓይነት መብራት አለዉ?</u>

ቤቱ ምን ዓይነት መብራት እንዳለዉ በመጠየቅ ከዚህ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ኮዶች ዉስጥ በትክክለኛዉ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 57 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ይሞላል።

1 = ኤሌክትሪክ ቆጣሪ የግል
2 = ኤሌክትሪክ ቆጣሪ የጋራ
3 = ፋኖስ
4 = ኩራዝ
5 = ሌላ (ይገለፅ) ________

ዓምድ 58 - <u>እዚህ ቤት ሬዲዮ አለ?</u>

የቤቱ ነዋሪዎች ሬዲዮ እንዳላቸዉ በመጠየቅ ቀጥሎ ከተሰጡት ኮዶች በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 58 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ይሞላል።

1 = አለ (ሬዲዮ አላቸዉ)
2 = የለም (ሬዲዮ የላቸዉም)

ዓምድ 59 - <u>እዚህ ቤት ቴሌፎን አለ?</u>

በቤቱ ቴሌፎን እንዳለ በመጠየቅ ቀጥሎ ከተዘረዘሩት ኮዶች በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 59 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ይሞላል።

1 = አለ (ቴሌፎን አላቸዉ)
2 = የለም (ቴሌፎን የላቸዉም)

ዓምድ 60 - <u>እዚህ ቤት ቴሌቪዥን አለ?</u>

ቤቱ ቴሌቪዥን እንዳለዉ በመጠየቅ ቀጥሎ ከተሰጡት ኮዶች በትክክለኛዉ ኮድ ክብ በማድረግ ይኸዉ ኮድ በዓምድ 60 ባለዉ ካርድ ኮለም ዉስጥ ይሞላል።

1 = አለ (ቴሌቪዥን አላቸዉ)
2 = የለም (ቴሌቪዥን የላቸዉም)

ዓምድ 61 - <u>*ሥም፥ ፊርማና ቀን*</u>

ይህ ዓምድ ቆጣሪዉና ተቆጣጣሪዉ ቆጠራዉ በትክክል መከናወኑን ለማረጋገጥ ሥማቸዉን፥ ፊርማቸዉንና ቀኑ የሚመዘግቡበት ነዉ። ስለዚህ ቆጣሪዎች ለእያንዳንዱ ቤተሰብ መጠይቁን ከሞሉ በኋላ የሕዝብና የቤቶች ቆጠራ ተግባር በትክክል መሠራቱን ለማረጋገጥ ሥማቸዉን ፅፈዉ መፈረምና መጠይቁ የተሞላበትን ቀን፥ ወርና ዓመተ ምህረት መመዝገብ አለባቸዉ። እንደዚሁም ተቆጣጣሪዎች ቆጠራዉ በተሰጠዉ መመሪያ መሠረት መካሄዱን አይተዉ ማረጋገጣቸዉን ለማመልከት ሥማቸዉንም ፅፈዉ፥ ፊርማቸዉንም አስፍረዉ ይህም ተግባር የተከናወነበትን ቀን፥ ወርና ዓመተ ምህረት መመዝገብ አለባቸዉ።

ምዕራፍ 5 - መደበኛ ቤተሰብ መኖሪያ ባልሆኑ ቤቶች ነዋሪ የሆኑትንና ቤት የሌላቸውን ግለሰቦች የአቆጣጠር ሁኔታ

በሕዝብና ቤት ቆጠራ ከመደበኛ ቤተሰቦች በተጨማሪ ሀ/ የሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎችን፣ ለ/ ሌላ የጋርዮሽ መኖሪያ አባላትን፣ ሐ/ ዘላኖችን እና መ/ መኖሪያ ቤት የሌላቸው ግለሰቦችም የሚሸፈኑ ስለሆነ የሚከተለው መመሪያ ቀርቧል።

ሀ/ የሆቴል/የሆስቴል ነዋሪዎች አቆጣጠር ሁኔታ

የሆቴል/የሆስቴል ነዋሪዎችን በሚመለከት ቅጽ 1 በሚሞላበት ወቅት የቤት ተራ ቁጥርና የቤተሰብ፣ ሆቴል/ሆስቴል፣ የሌላ የጋርዮሽ ተራ ቁጥር ለሆቴሉ ወይም ለሆስቴሉ ይሰጣል። እነዚህ ቁጥሮች ወደ ዋናው መጠይቅም የሚተላለፉ ናቸው። የሆቴሉ/ሆስቴሉ ነዋሪዎች ሁሉ በአንድ መጠይቅ ውስጥ እስፈላጊውን ያህል ገጾች በተከታታይነት በመጠቀም እንዲመዘገቡ ማድረግ ያስፈልጋል። ይህ በሚደረግበት ጊዜ በመጠይቁ ዓምድ 13 ላይ ተራ ቁጥሮቹ እየተሰረዙ አዲስ ተከታታይ ተራ ቁጥር ይሰጣቸዋል። ለምሳሌ በሁለተኛው ገጽ ላይ "01" የነበረው ተራ ቁጥር ወደ "11"፣ '02' ወደ '12'... ወዘተ መቀየር ይኖርበታል። በተመሳሳይ መልክ በሦስተኛው ገጽ ላይ "01" የነበረው ተከታታይ ተራ ቁጥር ወደ "21" መቀየር ይኖርበታል። በዚህ መልክ አሥር ገጾችን በመጠቀም እስከ "99" የሆቴሉ/ሆስቴሉ ነዋሪዎች በአንድነት ሊመዘገቡ የሚችሉ ሲሆን እነዚህም አሥር ገጾች እንደ አንድ መጠይቅ ይቆጠራሉ። በዚህም ወቅት በመጠይቁ ከዓምድ 1-12 ያሉት የመኖሪያ አካባቢ መለያ፣ የነዋሪ ዓይነትና የመኖሪያ ቤት መለያ በተደጋጋሚነት በሁሉም ገጾች ይጻፋሉ። በተጨማሪም በሁሉም ገጾች ግርጌ ላይ "ይቀጥላል" የሚል ጽሁፍ የሚጻፍ ሲሆን በሚቀጥለው ገጽ እናት ላይ "የቀጠለ" የሚል ጽሁፍ ይሠፍራል። የሆቴል እንግዶች ማለትም በአንድ ጉዳይ ለጥቂት ቀናት ብቻ የሆቴል አልጋ ተከራይተው ጉዳያቸውን እንደጨረሱ ሆቴሉን ለቀው የሚሄዱ ግለሰቦች የሆቴሉ ነዋሪዎች ከተመዘገቡ በኋላ በመጠይቁ መጨረሻ ይመዘገባሉ።

በሆቴል/በሆስቴል ለሚኖሩ የቤት መጠይቅ የማይሞላ ስለሆነ ዓምድ 39 ላይ የለም የሚለው መልስ ኮድ 2 ተከቦ ይኸው ኮድ በካርድ ኮለም ይመዘገባል። በተቀሩት ቤትን ለሚመለከቱ ጥያቄዎች ሠረዝ "——" ይደረግባቸዋል። ለሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች ሁሉ በዓምድ 9 ላይ ኮድ 2 የሚመዘገብላቸው ሲሆን በዓምድ 16 ላይ የዝምድና መረጃ በሚሞላበት ወቅት ዝምድና የሌላቸው የሚለው ኮድ "8" ይመዘገብላቸዋል። በሆቴል/በሆስቴል የሚገኙ ነዋሪዎች ሁልጊዜ ረጅም መጠይቅ ይቀርብላቸዋል።

ከ99 አባላት በላይ ላላቸው ሆቴሎች/ሆስቴሎች አቆጣጠር ሁኔታ

በአንድ መጠይቅ ላይ በተከታታይ ሊመዘገቡ የሚችሉ አባላት ብዛት 99 ብቻ ነው። ከዚህ በላይ አባላት ያላቸው ሆቴሎች/ሆስቴሎች ካጋጠሙ ወይም የቆጠራ ቦታው ልዩ የቆጠራ ቦታ ከሆነ የአመዘጋገብ ስልቱ ከዚህ ቀጥሎ ተብራርቷል። ልዩ የቆጠራ ቦታ ማለት በቆጠራ ካርታ ሥራ ወቅት 100 እና ከመቶ በላይ ነዋሪዎች በጋርዮሽ ይኖሩበት የነበረ ሥፍራ ነው። የአንድ ሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች ከ99 በላይ በሚሆኑበት ወቅት ከአንድ በላይ መጠይቅ መጠቀም ያስፈልጋል። በዚህም ወቅት በቅጽ 1 ዓምድ 9 ላይ አዲስ የቤተሰብ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ የሌላጋርዮሽ ተራ ቁጥር ከመጨረሻው ቀጥሎ ይመዘገባል። ይህ የተሰጠው ተራ ቁጥር ወደ ቀጠለው መጠይቅ ዓምድ 12 ይተላለፋል። የተቀሩት ከዓምድ 1-11 መረጃዎች ካለፈው መጠይቅ ይወራረሳሉ። ይኸም ማለት የሆቴሉ/ሆስቴሉ ነዋሪዎች ሁሉ ተመሳሳይ የሆነ የቤት ተራ ቁጥር ይኖራቸዋል ማለት ነው። ለምሳሌ በምዝገባው ወቅት በቅጽ 1 ላይ ለሆቴሉ/ሆስቴሉ 023 የቤት ተራ ቁጥርና 018 የቤተሰብ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ የሌላ የጋርዮሽ ተራ ቁጥር ተመዝግቦለት በተጨማሪም በቅጹ ላይ ስፍር የነበረው የመጨረሻው የቤተሰብ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ የሌላ የጋርዮሽ ተራ ቁጥር 166 እንደነበረ ቢወሰድ ፤ በቆጠራው መጠይቅ ላይ ለመጀመሪያዎቹ 99 የሆቴሉ/ሆስቴሉ ነዋሪዎች 023 የቤት ተራ ቁጥርና 018 የቤተሰብ ተራ ቁጥር ሊመዘገብላቸው ለሚቀጥሉት 99 ደግሞ 023 የቤት ተራ ቁጥርና 167 የቤተሰብ ተራ ቁጥር

ይሰጣቸዋል። በተመሳሳይ መልክም ለየ99 የሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች ከላይ በተገለጸዉ አሠራር መሠረት ቁጥር መስጠቱ ይቀጥላል።

በዚህ ምዕራፍ የሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች አመዘጋገብ ተብሎ ገለጻ የሚተርብለት በጋራ መኖሪያነት የሆቴሉ/ሆስቴሉ ነዋሪዎች የሆኑትን አመዘጋገብ ሁኔታ በተመለከተ ለመግለጽ ነዉ። በሆቴሉ/ሆስቴሉ ዉስጥ ራሳቸዉን ችለዉ የሚኖሩ ቤተሰቦች ሁሉ ቅጽ 1 በሚሞላበት ጊዜ የቤተሰቡ ኃላፊ ስም እየተመዘገበ የቤት ተራ ቁጥርና የቤተሰብ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ የሌላ ጋርዮሽ ተራ ቁጥር የቤት ተራ ቁጥር ተሰጥቶአቸዉ የቆጠራ መጠይቅም (ከቤት መረጃ ጭምር) እንደሚገኛቸዉም ቤተሰብ ስለሚመዘገብላቸዉ ይህ ምዕራፍ አይመለከታቸዉም።

ለ/ <u>በሌላ የጋርዮሽ መኖሪያ የሚገኙ ነዋሪዎች አቆጣጠር ሁኔታ</u>

በሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ የሚገኙ ነዋሪዎችን አቆጣጠር ሁኔታ ከሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች አቆጣጠር ጋር ተመሣሣይ ስለሆነ ከላይ ለሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች የተሰጠዉን መመሪያ በመከተል ይሞላላቸዋል።

ሐ/ <u>የዘላኖች አቆጣጠር ሁኔታ</u>

የዘላኖች አቆጣጠር በተለይ በሚዘጋጀው መመሪያ መሠረት ይከናወናል።

መ/ <u>ቤት የሌላቸዉ ነዋሪዎች አቆጣጠር ሁኔታ</u>

ቤት የሌላቸዉ የሚባሉት በየመንገዱ፣ በየቤተክርስቲያኑ አካባቢ፣ በየመስጊዱ አካባቢ ...ወዘተ. የሚያድሩና ቋሚ የመኖሪያ ሥፍራ የሌላቸዉ ነዋሪዎች ናቸዉ። በፕላስቲክ፣ በካርቶን፣ በጆንያ፣ በሳጠራ፣ ሸራ ... ወዘተ መጠለያ ሠርተዉ የሚያድሩ ግለሰቦች መጠለያዉ ቀን ቀን የሚፈርስ ከሆነ ቤት እንደሌላቸዉ ይቆጠራሉ። ነገር ግን መጠለያዉ የማይፈርስና ቀን ቀንም የሚጠቀሙበት ከሆነና በቆጠራዉ ጊዜ የመጠለያዉን ነዋሪ ግለሰብ ወይም ግለሰቦች ማግኘት የሚቻል ከሆነ መጠለያዉ እንደ ጊዜያዊ ቤት የሚቆጠር ሲሆን ነዋሪዎቹም እንደ መደበኛ ነዋሪዎች ተቆጥረዉ የቤተሰብ አባላት ዝርዝር መረጃና የቤት መረጃ ይመዘገብላቸዋል።

በቆጠራ ቦታ ዉስጥ ለሚገኙ ቤት ለሌላቸዉ ነዋሪዎች ሁሉ ቅጽ 1 በሚሞላበት ወቅት ለአሠራር ያመች ዘንድ የቤት ተራ ቁጥርና የቤተሰብ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ የሌላ ጋርዮሽ ተራ ቁጥር ይሰጣቸዋል። እነዚህ ተራ ቁጥሮች በቆጠራ ቦታዉ ያሉ ቤቶች ሁሉ ተመዝግበዉ ካለቁ በኋላ በዓምድ 9 ከመጨረሻዉ የቤት ተራ ቁጥር ቀጥሎ ያለዉ የቤት ተራ ቁጥርና በዓምድ 12 ከመጨረሻዉ ቀጥሎ ያለዉ የቤተሰብ፣ የሆቴል/ሆስቴል፣ የሌላ ጋርዮሽ ተራ ቁጥሮች ይመዘገብላቸዋል። በተጨማሪም በአስተያየት ዓምድ ይኸዉ ሁኔታ ይገለጻል። ለምሳሌ በቆጠራ ቦታዉ በቅጽ 1 የተመዘገቡት 174 ቤቶችና 148 ቤተሰቦች የሚገኙ ከሆነ በቅጽ 1 ቤት ለሌላቸዉ የሚመዘገብላቸዉ የቤት ተራ ቁጥር 175 ሲሆን የቤተሰብ ተራ ቁጥራቸዉ 149 ይሆናል። በነዚህ ቁጥሮች አማካይነት ቤት የሌላቸዉ ሁሉ ዓምድ 13 ላይ ተራ ቁጥራቸዉ 99 እስከሚደርስ ይመዘገባሉ። በቆጠራ ቦታዉ ከ99 በላይ የሆኑ ቤት የሌላቸዉ ሰዎች የሚገኙ ከሆነ የቤተሰብ ተራ ቁጥራቸዉን ብቻ በአንድ ቁጥር በማሳደግና የቤት ተራ ቁጥሩን ግን በመድገም የቆጠራዉን መጠይቅ ዓምድ 13 እንደገና በ"01" በመጀመር ምዝገባ ይከናወናል። (ከላይ በተሰጠዉ ምሳሌ መሠረት ለሚቀጥሉት 99 ቤት ለሌላቸዉ ሰዎች የሚመዘገብላቸዉ የቤት ተራ ቁጥር 175 ሆና የቤተሰብ ተራ ቁጥራቸዉ 150 ይሆናል።)

ቤት ለሌላቸዉ ግለሰቦች ሁሉ አጭሩ መጠይቅ ይሞላላቸዉል። በቅጽ 1 ዓምድ 13 የቤተሰብ ኃላፊ፣ ሆቴል/ሆስቴል፣ ሌላ ጋርዮሽ ሙሉ ስም በሚለዉ ሥፍራ 'ቤት የሌላቸዉ' ተብሎ ይመዘገባል። በቆጠራዉ መጠይቅ ዓምድ 15 በሚሞላበት ወቅት ለአሠራር እንዲያመች ቤት ለሌላቸዉ ሁለ ኮድ 1 'ቤት የነበሩ/ያደሩ ነዋሪ' ይሞላላቸላል። በተጨማሪም ዓምድ 16 በሚሞላበት ወቅት ኮድ 8 'ዝምድና የሌላቸዉ' ይሞላላቸዋል። ቤት ለሌላቸዉ ሁሉ ቆጠራዉ በተጀመረ በሰባተኛዉ ቀን ከለሊቱ 9 ሰዓት ጀምሮ የቆጠራ መጠይቅ ይሞላላቸዋል።

ምዕራፍ 6 - የቆጠራ ቦታ የሕዝብ ብዛት ማጠቃለያ ቅጽ አሞላል - ቅጽ 4

ይህ ቅጽ በቆጠራ ቦታው ውስጥ የሚገኙትን የቤተሰቦች ብዛትና የሕዝብ ብዛት በጾታ አጠቃሎ ለማቅረብ ያገለግላል። በመሆኑም የቆጠራ መጠይቅ መሞላቱ ከተረጋገጠ በኋላ ወደ ቆጠራ ቦታ ማጠቃለያ ቅጽ መተላለፍ የሚገባቸው መረጃዎች እንዲተላለፉ ይደረጋል።

የቆጠራ ቦታ ማጠቃለያ ቅጽም የሚሞላው በየቀኑ ሲሆን ይኸውም የቆጠራ መጠይቅ ለተሞላላቸው ቤተሰቦች አስፈላጊውን መረጃ በማጠቃለያው ቅጽ በቀን በቀኑ እንዲመዘገብ ያስፈልጋል። ይህም ተግባር የቆጠራው መጠይቅ መሞላት ከተጀመረበት ቀን አንስቶ የቆጠራው ሥራ በቆጠራ ቦታው ውስጥ እስከ ተጠናቀቀ ድረስ የሚቀጥል ሲሆን ከቆጠራው መጠይቅ ጋር በዚያው ዕለት መጠናቀቅ ይኖርበታል። የቆጠራ ቦታ ማጠቃለያ ቅጽ ላይ የሚመዘገቡት መደበኛ ቤተሰቦች፣ የሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎች፣ የሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ የሚገኙና ቤት የሌላቸው ናቸው። በተጨማሪ በመደበኛ ቤተሰብ ውስጥ በእንግድነት የነበሩ ግለሰቦች በዋናው መጠይቅ ውስጥ የሚመዘገቡ ቢሆንም እንኳ በማጠቃለያ ቅጹ ውስጥ አይመዘገቡም።

ክፍል አንድ - የአካባቢ መለያ፣

ይህ ክፍል ቆጠራው የሚካሄድበትን ቆጠራ ቦታ አድራሻ ለመመዝገብ ያገለግላል።

ዓምድ 1 - 3 ክልል፣ ዞን እና ወረዳ፣

የቆጠራ ቦታው የሚገኝበት ክልል፣ ዞን፣ እና ወረዳ ስም ከዓምድ 1 እስከ 3 በተሰጡት ክፍት ቦታዎች ውስጥ ይመዘገባል።

ዓምድ 4 እና 5 ከተማና ክፍተኛ፣

ይህ ዓምድ የሚሞላው ለከተማ መጠይቆች ብቻ ሲሆን ለገጠር መጠይቆች ዓምዶቹ ሠረዝ "—— " በማድረግ ይታለፋሉ።

ዓምድ 6 የመቆጣጠሪያ ቦታ፣

የቆጠራ ቦታው የሚገኝበት የመቆጣጠሪያ ቦታ ኮድ በዓምድ 6 ይመዘገባል።

ዓምድ 7 ቀበሌ/ገበሬ ማሕበር

የቆጠራ ቦታው የሚገኘው በገበሬ ማሕበር ውስጥ ከሆነ የገበሬ ማሕበሩ ስም በተሰጠው ክፍት ቦታ ተመዝግቦ ኮዱም በካርድ ኮለሞቹ ውስጥ ይሞላል። መጠይቁ በከተማ የሚሞላ ከሆነ በዚህ ዓምድ የቀበሌው ቁጥር ይመዘገባል።

ዓምድ 8 የቆጠራ ቦታ፣

ቆጠራው የሚካሄድበት የቆጠራ ቦታ ኮድ በዓምድ 8 ይመዘገባል።

ክፍል 2- የሕዝብ ብዛት ማጠቃለያ

ይህ ክፍል በቆጠራ ቦታው ስለሚኖሩ የቤተሰቦችና የሕዝብ ብዛት (በጾታ) የሚመዘገብበት ነው። ክፍል 2 መሞላት ያለበት በቅድሚያ የቆጠራው መጠይቆች በተሟላ ሁኔታ መሞላታቸው ከተረጋገጠ በኋላ ነው።

ዓምድ 9 የቤተሰብ ተራ ቁጥር

በሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ በዓምድ 12 የተሰጠዉ የቤተሰብ ተራ ቁጥር በዚህ ዓምድ ላይ ይሠፍራል። ይህ ቁጥር የቆጠራ መጠይቅ በተሞላበት ቅደም ተከተል መሠረት ወደ ቅጽ 4 የሚገለበጥ ስለሆነ ቅደም ተከተሉ የቆጠራዉ መጠይቅ በተሞላበት መሠረት ይሆናል። ስለዚህ የቆጠራ መጠይቅ ሲሞላ በወቅቱ ያልተገኙ ቤተሰቦች ለጊዜዉ እየተዘለሉ የተገኙት እየተሞላላቸዉ የሚሄድ ስለሆነ አመዘጋገቡ በቅጽ 1 በተመዘገበዉ ቅደም ተከተል መሠረት ላይሆን ይችላል።

ዓምድ 10 የነዋሪ ዓይነት ኮድ

በሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ በዓምድ 9 የተሞላዉ የነዋሪ ዓይነት ኮድ ወደዚህ ዓምድ ይገለበጣል።

ዓምድ 11 የቤተሰብ ኃላፊ፣ ሆቴል/ሆስቴል፣ ሌላ ጋርዮሽ ሙሉ ስም

በዚህ ዓምድ የቆጠራዉ መጠይቅ የተሞላለት ለመደበኛ ቤተሰብ ከሆነ የቤተሰብ ኃላፊ ስም፣ ሆቴል/ሆስቴል ከሆነ የሆቴሉ/የሆስቴሉ ስም ሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ ቤት ከሆነ የጋርዮሽ መኖሪያ ቤት ስም፣ እንዲሁም መኖሪያ ቤት የሌላቸዉ ከሆነ 'ቤት የሌላቸዉ' ተብሎ ይመዘገባል።

ዓምድ 12 የመደበኛ አባላት ብዛት በጾታ

በዓምድ 11 የተመዘገበዉ የቤተሰብ ኃላፊ ከሆነ የቤተሰቡ ጠቅላላ መደበኛ አባላት በጾታ በመለየት በዓምዱ በተሰጡት ካርድ ኮለሞች ይመዘገባል። በዓምድ 11 የተመዘገበዉ ሆቴል ፣ ሆስቴል ወይም ሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ ቤት ስም ከሆነ በሆቴሉ፣ በሆስቴሉ ወይም በሌላ ጋርዮሽ መኖሪያ ቤት ዉስጥ የሚኖሩት ጠቅላላ አባላት በጾታ በመለየት ይመዘገባል። በዓምድ 11 የተመዘገበዉ መኖሪያ የሌላቸዉ ሰዎች ከሆኑ በጠቅላላ የሰዎች ብዛት በጾታ በመለየት ይመዘገባል።

በዚህ ዓምድ የሚመዘገበዉ የሰዎች ብዛት የሚገኘዉ በሕዝብና ቤት ቆጠራ መጠይቅ በክፍል 3 በዓምድ 15 ቤት የነበሩ /ያደሩ/ ነዋሪ፣ ቤት ያልነበሩ /ያላደሩ/ ነዋሪ ተብለዉ የተመዘገቡትን አባላት በየስም አንጻራቸዉ በዓምድ 17 የተመዘገበዉን ጾታ በማገናዘብ ነዉ። እዚህ ላይ ማስታወስ የሚያስፈልገዉ የመደበኛ አባላቱ ብዛት እንግዶችን የማይጨምር መሆኑ ነዉ።

ዓምድ 13 የመደበኛ ቤተሰቦች ብዛት

በቆጠራ ቦታዉ ዉስጥ የተገኙት የመደበኛ ቤተሰቦች ብዛት በዓምድ 13 ይመዘገባል። ይህም የሚመዘገበዉ የቆጠራ ቦታ ማጠቃለያ ቅጽ ተሞልቶ ካለቀ በኋላ ነዉ።

ዓምድ 14 የቆጣሪዉና የተቆጣጣሪዉ ስም፣ ፊርማና ቀን

በማጠቃለያ ቅጾች የተሞሉት መረጃዎችና ድምሮች ሁሉ ትክክል መሆናቸዉን ካረጋገጠ በኋላ ቆጣሪዉ ስሙን፣ ፊርማዉንና ቀኑን ያሰፍራል። በተጨማሪም ተቆጣጣሪዉ የቅጹን አሞላልና የድምሩን ትክክለኛነት ካረጋገጠ በኋላ ስሙን፣ ፊርማዉንና ቀኑን ያሰፍራል።

ማስታወሻ፣ በዚህ ዓምድ ላይ በየገጹ የሚገኙ የቤተሰብ አባላት ብዛት ለየብቻ ከተደመረ በኋላ የገጹ ድምር በሚለዉ ሥር ይሰፍራል። በተጨማሪ በመጨረሻዉ ገጽ ላይ ጠቅላላ ድምር በሚለዉ ሥፍራ የየገጾች ድምር በጠቅላላ ተደምሮ ይቀመጣል።

ዕዝል - 1

ዋና ዋና የታሪካዊ ድርጊቶች ዝርዝር

ተራ ቁጥር	ታሪካዊ ድርጊቶች	ድርጊቱ የተፈጸመበት ዓመተ ምሕረት	ድርጊቱ ከተፈጸመበት እስከ 1986 ዓ.ም. ያሉት ዓመታት ብዛት
1	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የተወለዱበት	1884	101
2	ዝቅጁ የተወረረበት/ከጂቡቲ እስከ አዲስ አበባ ያለው የባቡር መስመር የተዘረጋበት	1886	100
3	የወላሞ ዘመቻ የተደረገበት	1887	99
4	ራስ መንገሻና ራስ አሉላ ከኢጣሊያን ወታደር ጋር በኰዓቲት ላይ ጦርነት የገጠሙበት	1887	99
5	ራስ መንገሻ በኰዓቲትና በሰንዓፌ ላይ በኢጣሊያን ድል የሆኑበት	1887	99
6	የዓድዋ ድል የተገኘበት	1888	98
7	ንጉሥ ተክለ ሃይማኖት ያረፉበት	1893	93
8	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በጋራ ሙለታ ደጃዝማች ተብለው የተሾሙበት	1897	89
9	ልዑል ራስ መኰንን ያረፉበት	1898	88
10	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ሲዳሞ የተሾሙበት	1900	86
11	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ሐረርጌ የተሾሙበት	1902	84
12	አጼ ምኒልክ ያረፉበት/ልጅ እያሱ የነገሡበት	1906	80
13	ራስ ሚካኤል በወሎ፣ በትግሬና በጎጃም የነገሡበት	1907	79
14	ንግሥት ዘውዲቱ የነገሡበት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ አልጋወራሽ የሆኑበት	1909	77
15	የሠገሌ ጦርነት የተካሄደበት	1909	77
16	እቴጌ ጣይቱ ያረፉበት	1910	76
17	የህዳር በሽታ የነበረበት	1911	75
18	ልጅ እያሱ የተያዙበት	1913	73
19	ኢትዮጵያ የዓለም መንግሥታት ማህበር አባል የሆነችበት	1916	70
20	የባሪያ ነጻነት ደንብ የወጣበት	1916	70
21	ብርሃንና ሰላም ማተሚያ ቤት የተቋቋመበት	1917	69
22	ፊታውራሪ ሀብተጊዮርጊስ ያረፉበት	1918	68
23	አቡነ ማቴዎስ ያረፉበት	1919	67
24	ንግሥት ዘውዲቱ ያረፉበት	1922	64
25	ራስ ጉግሳ ወሌ በአንቺም የሞቱበት	1922	64
26	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የነገሡበት	1923	63
27	የወልወል ግጭት የተደረገበት	1927	59
28	የማይጨው ጦርነት የተካሄደበት ኢጣሊያ ወደ ኢትዮጵያ የገባችበት	1928	58
29	የኢትዮጵያ ሰማዕታት ቀን	1929	57
30	በጅማ ጎቶ ላይ የአርበኞች ውጊያ የተደረገበት	1930	56
31	እንግሊዝ ኢጣሊያን ከኢትዮጵያ ለማስወጣት የመጣበት	1933	53
32	ኢጣሊያን ድል የተመታችበት	1933	53
33	ለኢትዮጵያ ሰማዕታት ሀውልት የተሰራበት	1937	49
34	አቡነ ባስሊዮስ ሊቀ ጳጳስ የሆኑበት	1943	43

ዕዝል - 1 የቀጠለ

ተራ ቁጥር	ታሪካዊ ድርጊቶች	ድርጊቱ የተፈጸመበት ዓመተ ምሕረት	ድርጊቱ ከተፈጸመበት እስከ 1986 ዓ.ም. ያሉት ዓመታት ብዛት
35	ኤርትራ ከኢትዮጵያ ጋር በፌደሬሽን የተዋሐደችበት	1943	43
36	የሸንቁጤ ረሀብ በቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ዘመን የገባበት	1950	36
37	እነጀኔራል መንግሥቱ ነዋይ የቀዳማዊ ኃ/ሥላሴን መንግሥት ለመፈንቀል ሙከራ ያደረጉበት	1953	33
38	ኤርትራ ከኢትዮጵያ የተዋሐደችበት	1955	31
39	የአፍሪካ አንድነት ድርጅት የተቋቋመበት	1955	31
40	ኮሌራ በሽታ የገባበት	1963	23
41	የኢትዮጵያ አብዮት የፈነዳበት	1966	20
42	ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ከሥልጣን የወረዱበት	1967	19
43	የዕድገት በህብረት የዕውቀትና የሥራ ዘመቻ በዓል የተከበረበት	1967	19
44	የገጠርን መሬት የመንግሥት ያደረገው አዋጅ የታወጀበት	1967	19
45	የከተማ ቦታና ትርፍ ቤት የመንግሥት ያደረገው አዋጅ የታወጀበት	1967	19
46	ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ያረፉበት	1967	19
47	የእናት አገር ጥሪ የተደረገበት	1969	17
48	ኢ.ሠ.ፓ.አ.ኮ. የተመሠረተበት	1972	14
49	የመጀመሪያው የሕዝብና ቤት ቆጠራ የተካሄደበት	1976	10
50	የኢ.ሠ.ፓ ምሥረታና የ10ኛው አብዮት የተከበረበት	1977	9
51	የግንቦት 8 መፈንቅለ መንግሥት	1981	5
52	ኢሕአዴግ አዲስ አበባን የተቆጣጠረበት	1983	3

ምዕራፍ 7 - የቆጠራ ቦታ ካርታ አጠቃቀም

እያንዳንዱ ቆጣሪ ቆጠራው ከመጀመሩ በፊት በተቆጣጣሪው አማካኝነት የተመደበበትን የቆጠራ ቦታ ካርታ እና ስለ ቆጠራው ቦታ የሚገልጽ የቆጠራ ቦታ መግለጫ ጽሁፍ ይደርሰዋል። ለቆጣሪውም ስለተመደበበት የቆጠራ ቦታ በተቆጣጣሪው አማካኝነት ማብራሪያ ይሰጠዋል። በተጨማሪም ከዚህ በታች በተዘረዘሩት መግለጫዎች መሠረት ስለቆጠራው ቦታ ካርታ በዝርዝር ማወቅ ይገባዋል።

1. ቆጣሪው የተመደበበትን የቆጠራ ቦታ በሚገባ ለማወቅ ይችል ዘንድ በመጀመሪያ የተሰጠውን የቆጠራ ቦታ ካርታ ማጥናት ይኖርበታል። ለዚህም የተመደበበት የቆጠራ ቦታ በገጠር ወይም በከተማ ከሆነ የቆጠራው ቦታ ካርታ ይዘት ምን እንደሆነ በሚቀጥለው ገጽ በፊደል "ሀ" ወይም "ለ" ውስጥ የተዘረዘሩትን ማጥናት አለበት።

2. ቆጣሪው ከካርታው ጋር የተያያዘውን የካርታ መግለጫ ጽሁፍ በሰሜን፣ በምሥራቅ፣ በደቡብ እና በምዕራብ አቅጣጫዎች የቆጠራ ቦታውን የወሰን መግለጫ ደጋግሞ በማንበብ በካርታው የሚታዩትን ሰው ሰራሽና ተፈጥሮአዊ ነገሮች መሬት ላይ ካሉት ጋር ማገናዘብ ይኖርበታል።

3. በቆጠራ ቦታ ካርታ ላይ ከሚገኙ አብይ ነጥቦች ውስጥ አንዱ የቆጠራ ቦታው ድንበር ነው። የድንበሩ ዓላማ ቆጣሪው ከተወሰነለት ክልል እንዳይወጣ እና በክልሉ ውስጥ ያሉትን ቤተሰቦችና ቤቶች ለመቁጠር እንዲችል ነው። ቆጣሪው ይህን በመረዳት በቆጠራው ቦታ ካርታ ላይ የተገለጸውን ድንበር ጠንቅቆ በማወቅና በመሬት ላይም ለመለየት መቻል አለበት። በአንዳንድ የቆጠራ ቦታ ካርታ ላይ የተገለጸው ድንበር ምናልባት በአካባቢው ያሉትን ቋሚ ነገሮች ሳይጠቅስ ሊቀር ይችላል። ይህን እና ይህን የመሳሰሉ ችግሮች ለማስወገድ ቆጣሪው የቆጠራ ቦታውን ድንበር እየተዘዋወረ በሚያጠናበት ወቅት በገጠር የገበሬ ማኅበሩ ሊቀ መንበር ወይም ተወካይ በከተማ በቀበሌ ሊቀመንበር ወይም ተወካይ አብሮ መዞርና ዳር ድንበሩን ማሳየትና ማረጋገጥ አለበት።

4. ቆጣሪው የቆጠራ ቦታውን ድንበር በአመቺ መንገድ ለማወቅ ይችል ዘንድ ከቆጠራ ቦታ ካርታው ጋር አብሮ ከሚሰጠው የካርታ መግለጫ ላይ በተገለጸው መሠረት ከሰሜን በመነሳት ጉዞውን ይጀምራል። ይህን ለማድረግ ቆጣሪው በካርታው ላይ የሰፈሩትን የመንደር ስሞች፣ የወንዝ ስም፣ ለምልክትነት የተጻፉ የግለሰቦች ቤት፣ የቆጠራ ቦታውን የሚያዋስኑ ቀበሌ ገበሬ ማኅበር፣ ወረዳ፣ ቆጠራ ቦታ ....ወዘተ እየጠየቀ ቦታዎቹን ለይቶ ማወቅ አለበት።

አንድ ቆጣሪ በተመደበበት የቆጠራ ክልል በሚዘዋወርበት ወቅት ልዩ ልዩ ችግሮች ሊያጋጥሙት ይችላሉ። ይኸውም የካርታው ሥራ በሚሠራበት ወቅት ምንም ያልተሸፈነ ቦታ ሳይተው ወይም ቦታዎች ሳይደራረቡ እንዲሠሩ ከፍተኛ ሙከራ ቢደረግም አንዳንድ ጊዜ በቆጠራው ቦታ ወይም በአዋሳኝ የቆጠራ ቦታ መሐከል ያልተሸፈኑ ቦታዎች ሊኖሩ ይችላሉ እንዲሁም በሁለት የቆጠራ ቦታዎች መሐከል ያለ ቦታ በሁለት የቆጠራ ቦታዎች ውስጥ ሊደራረብ ይችላል።

የዚህ ዓይነት ችግር በሁለት የቆጠራ ቦታዎች ድንበር ላይ በሚያጋጥም ወቅት ቆጣሪው ይህን ችግር ለተቆጣጣሪው በማስታወቅ እቦታው ድረስ በመሄድ በሁለቱ ድንበርተኛ ቆጣሪዎችና ተቆጣጣሪዎች መሐከል በመወያየት ድንበሩን ማስተካከል ይኖርባቸዋል። ይህ ዓይነቱ ሥራ ቆጣሪው የቤተሰብ ምዝገባ ከማድረጉ በፊት መሆን አለበት። ቆጣሪው በሚሰጠው የቆጠራ ቦታ ካርታ በመጠቀም የቆጠራ ቦታዎችን ድንበር በሚገባ አውቆ ከለየ በኋላ የቤተሰብ ምዝገባ ሊጀመር ይችላል።

የቤተሰብ ምዝገባ በሚከናወንበት ጊዜ የቤተሰብ ብዛት ከቆጠራ ቦታ ካርታዉ ላይ ከተሰጠዉ በጣም በልጦ ከተገኘና አንድ ቆጣሪ በተወሰነለት ጊዜ ዉስጥ ሠርቶ የማይጨርስ መስሉ ከታየዉ ዉሉ ሳያድር ለተቆጣጣሪዉ ማሳወቅ አለበት። እንዲሁም ካርታዉ የጎላ ስህተት ከታየበት እርማት ማድረግ የሚቻለዉ ከተቆጣጣሪዉ ጋር በመወያየት ብቻ ነዉ። ስለ ቆጠራ ካርታ ይዘት በሚገባ ለመረዳት በሚከተሉት ገጾች ተያይዘዉ የቀረቡትን ካርታዎችና መግለጫዎች መመልከት ያስፈልጋል።

የቆጠራ ቦታ ካርታዎች ይዘት

ሀ. የገጠር ቆጠራ ቦታ ካርታዎች ይዘት

1. በገጠር የሚገኝ የቆጠራ ቦታ ካርታ የሚከተሉት ነጥቦች ይገኙበታል፣

1.1 የቆጠራዉ ቦታ የሚገኝበት ክልል፣ ዞን፣ ወረዳ እና ገበሬ ማኅበር ስም፣
1.2 የቆጠራዉ ቦታ የሚገኝበት የገበሬ ማኅበር ሊቀመንበር ስም፣
1.3 የቆጠራዉ ቦታ መለያ ቁጥር (ኮድ)፣
1.4 በቆጠራ ቦታ ክልል ዉስጥ የሚገኙ ቤተሰቦች ብዛት፣
1.5 የቆጠራ ቦታ ግምታዊ ስፋት፣
1.6 የቆጠራ ቦታ ድንበርና ትክክለኛ ስምና አቀማመጥ፣
1.7 በቆጠራዉ ቦታ ክልል ዉስጥ የሚገኙ መንደሮች ትክክለኛ አቀማመጥና ስማቸዉ፣
1.8 በቆጠራዉ ቦታ ክልል ዉስጥ እና ድንበር አካባቢ የሚገኙ አንዳንድ ቤቶች፣ ወንዝ፣ መንገድ፣ ...ወዘተ
1.9 የቆጠራዉን ቦታ የሚያዋስኑ የክልል ወይም ዞን ወይም ወረዳ ወይም ገበሬ ማኅበር ወይም ሌላ ቆጠራ ቦታ ስም፣
1.10 የቆጠራዉ ቦታ ሰሜናዊ አቅጣጫ፣
1.11 በቆጠራዉ ቦታ ክልል ዉስጥ የሚገኙ ምልክቶች መግለጫ (ሌጀንድ)፣
1.12 የካርታዉ መሥፈርት፣

ለ. የከተማ ቆጣራ ቦታ ካርታዎች ይዘት

2. በከተማ የሚገኝ የቆጠራ ቦታ ካርታ የሚከተሉት ነጥቦች ይገኙበታል፣

2.1 የቆጠራዉ ቦታ የሚገኝበት ክልል፣ ዞን እና ወረዳ፣
2.2 የቆጠራዉ ቦታ የሚገኝበት የከተማ ስም፣
2.3 የቆጠራዉ ቦታ የሚገኝበት ከፍተኛ እና ቀበሌ ቁጥር፣ (በከተማ ዉስጥ የሚገኙ ከፍተኞች በአንዳንድ አካባቢ ወረዳ ተብለዉ ተሰይመዋል)
2.4 በቆጠራዉ ቦታ ክልል ዉስጥ የሚገኙ የቤቶች እና የቤተሰቦች ብዛት፣
2.5 የቆጠራዉ ቦታ ግምታዊ ስፋት፣
2.6 የቆጠራዉ ቦታ ትክክለኛ ድንበር፣
2.7 የካርታዉ ሰሜናዊ አቅጣጫ፣
2.8 በካርታዉ ዉስጥ በሥዕላዊ መልክ የተሰጡ ምልክቶች፣
2.9 የካርታዉ መስፈርት፣
2.10 በቆጠራዉ ቦታ ክልል ዉስጥና አካባቢ የሚገኙ ቤቶች፣ ወንዝ፣ መንገድ፣ ...ወዘተ
2.11 የቆጠራዉን ቦታ የሚያዋስኑ ከፍተኛ፣ ቀበሌ፣ የቆጠራ ቦታ፣ ገበሬ ማኅበር ... ወዘተ

ቆጣሪዉ ከላይ የተጠቀሱትን ዝርዝር ነጥቦች በተመደበበት የቆጠራ ቦታ ካርታ ላይ መኖራቸዉን ማረጋገጥ ይኖርበታል። ለምሳሌነት እንዲያገለግሉ ሶስት የካርታ ዓይነቶች ከነመግለጫቸዉ ከዚህ በታች ተመልክተዋል።

ክልል	4
ዞን	ጂማ
ወረዳ	ማና
የገ/ማህበር ስም	በበላ ሸመመዴ

የሊቀመንበር ስም	ከገ ማሞ አባገሮ
የቤተሰብ ብዛት	195
የቆጠራ ቦታ ቁጥር	031-03
ግምታዊ ስፋት	7.25 ስ.ኪ.ሜ

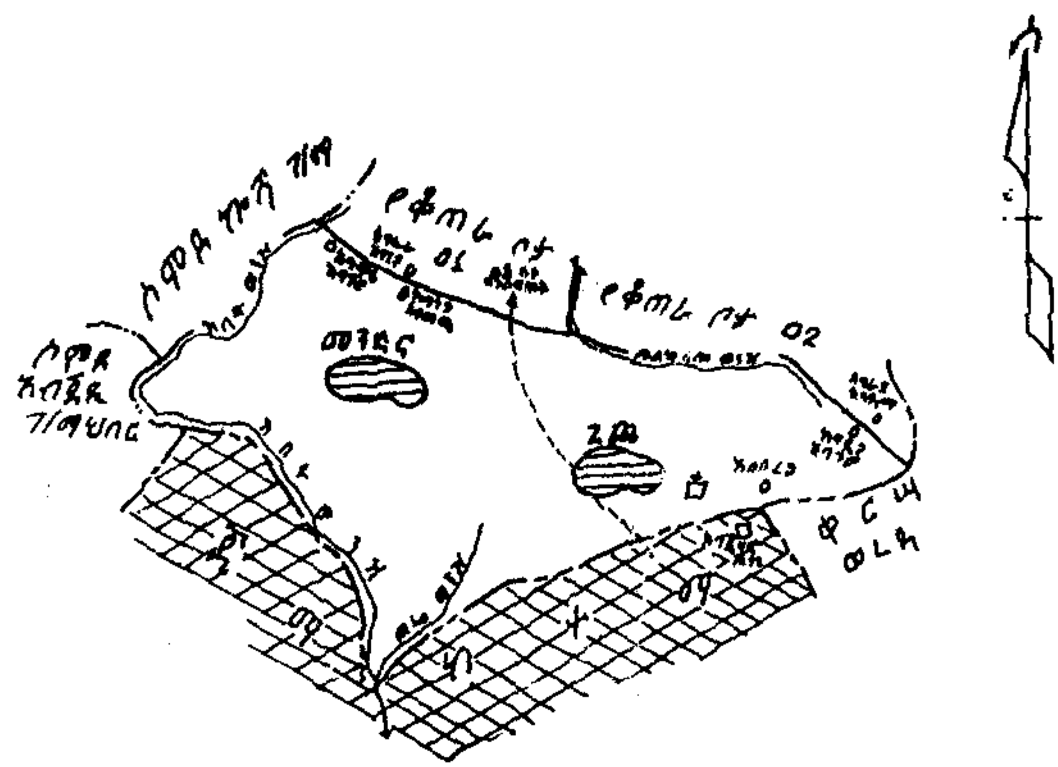

መስፈርት 1:50.000

መግለጫ

- የወረዳ ክልል
- የገ/ማህበር ክልል
- የቆጠራ ቦታ ክልል
- የእግር መንገድ
- የማያቋርጥ ወንዝ
- መንደር
- ገተማ
- ቤተ ክርስቲያን
- ቆርቆሮ ቤት
- ሣር ቤት

	ስም	ፊርማ	ቀን
ካርታ ሠራተኛ	ዓለማየሁ ሀ/ጊዮርጊስ	[signature]	18-7-85
ተቆጣጣሪ	ካሰሁን ደምሴ	[signature]	07-8-85

CENTRAL STATISTICAL AUTHORITY

DESCRIPTION FORM FOR RURAL ENUMERATION AREA **FORM R-3**

PART 1: AREA IDENTIFICATION

1	2	3	4	5
SECTION	AWRAJA	WEREDA	PA/SO NAME	E.A CODE
[illegible] 4	[illegible] 09	095	[illegible]	03

PART 2: E.A DESCRIPTION

DESCRIBE THE IDENTIFIABLE BOUNDARIES FROM NORTH AND COMPLETE IN CLOCKWISE DIRECTION

በሰሜን፡- [illegible]

በምሥራቅ፡- [illegible]

በደቡብ፡- [illegible]

በምዕራብ፡- [illegible]

NB:—USE ADDITIONAL FORM IF NEEDED
ATTACH THIS FORM TO E.A MAP

NAME OF E.A [illegible] SIGNATURE [signature] DATE 18-07-85

NAME OF SUPERVISOR [illegible] SIGNATURE [signature] DATE 18-7-85

ክልል	- 4
ዞን	- ጂማ
ከፍተኛ	- 2
ቀበሌ	- 02

የኢ/መንበር ስም	- ጌታቸው ኃይሉ
የቤት ብዛት	- 177
የቤተሰብ ብዛት	- 180
የቆጠራ ቦታ መ.ቁ	- 2-02-02

ከላይ የተዘረዘሩት መግለጫዎች በቆጠራ ቦታው ጉደል (ከላሌ) ቤት ለቤት ተጸፈው ይገኛሉ::

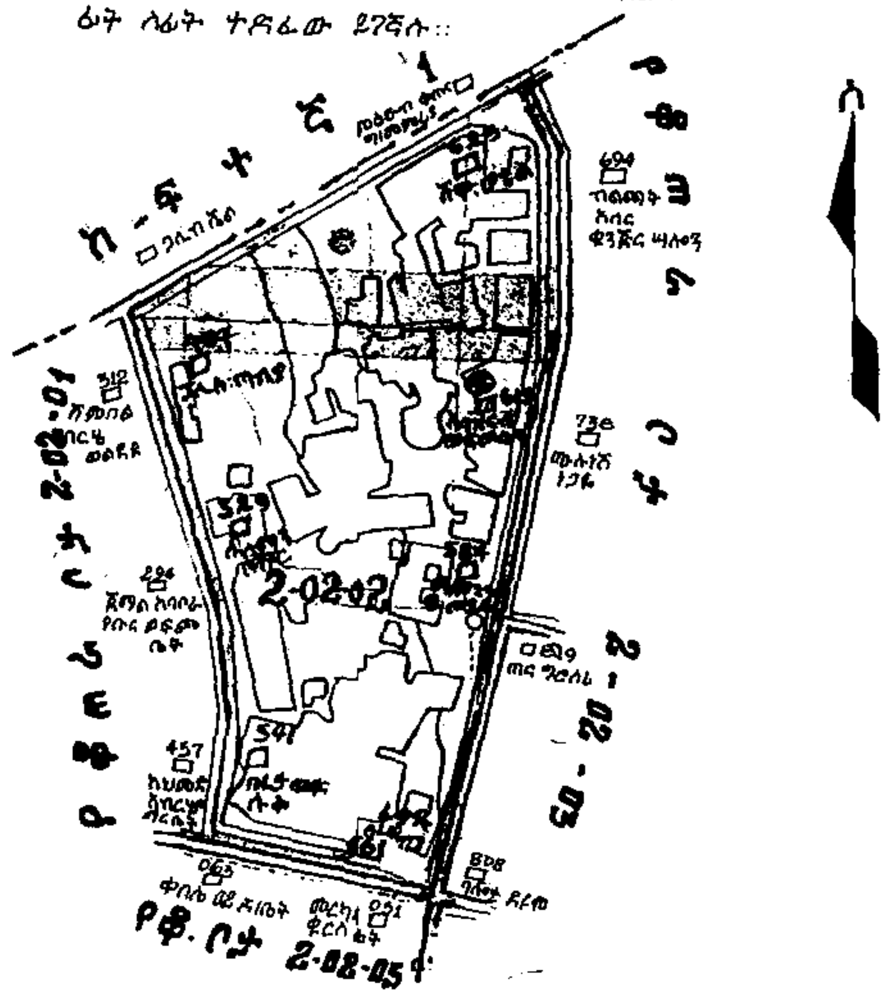

መስፈርት 1:2500

መግለጫ

— - - —	የከፍተኛ ክልል
———	የቆጠራ ቦታ ክልል
═══	የከረምትና የበጋ መኪና መንገድ
□	ቆርቆሮ ቤት
⊛	ወፍጮ ቤት
2-02-05	የቆጠራ ቦታ መለያ ቁጥር
529	የቤት ቁጥር

ስም በቀለ ተፈራ

ቀን 19-01-86

ፊርማ [signature]

CENTRAL STATISTICAL AUTHORITY — PAGE 1 OF 1 PAGES

FORM FOR DESCRIBING URBAN ENUMERATION AREA

FORM U-5

JOB ID	1	2	3

PART I: AREA IDENTIFICATION

1	2	3	4	5	6	7
REGION [illegible]	AWRAJA [illegible]	WEREDA	URBAN CENTER	KEFTENA	KEBELE	E.A. CODE
[illegible] 4	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2	02	02

PART 2: E.A DESCRIPTION

DESCRIBE THE IDENTIFIABLE BOUNDARIES FROM NORTH AND COMPLETE IN CLOCKWISE DIRECTION

[illegible] 2-02-01 [illegible] (483) [illegible] (623) [illegible] 2-02-03 [illegible]

[illegible] 2-02-03 [illegible] (623) [illegible] (694) [illegible] (615) [illegible] (738) [illegible] 2-02-03 [illegible] (584) [illegible] 2-02-04 [illegible] (819) [illegible] 2-02-04 [illegible] (615) [illegible] (808) [illegible] 2-02-04 [illegible] 2-02-05 [illegible]

[illegible] 2-02-04 [illegible] 2-02-05 [illegible] (651) [illegible] (571) [illegible] 2-02-05 [illegible] (541) [illegible] (663) [illegible] 2-02-05 [illegible] 2-02-01 [illegible]

[illegible] 2-02-05 [illegible] 2-02-01 [illegible] (541) [illegible] (457) [illegible] (529) [illegible] 2-02-01 [illegible] (487) [illegible] (312) [illegible] 2-02-01 [illegible]

NB:— USE ADDITIONAL FORM IF NEEDED
ATTACH THIS FORM TO E.A MAP

NAME OF E.A [illegible] SIGNATURE [signature] DATE 10/05/85

NAME OF SUPERVISOR [illegible] SIGNATURE [signature] DATE 16/05/85

ክልል	-	3
ዞን	-	ሰሜን ሸዋ
ወረዳ	-	ሞጃና ወደራ
ከተማ	-	ሰላ ድንጋይ

ከፍተኛ	-	-
ቀበሌ	-	01
የቤት ብዛት	-	215
የቤተሰብ ብዛት	-	167

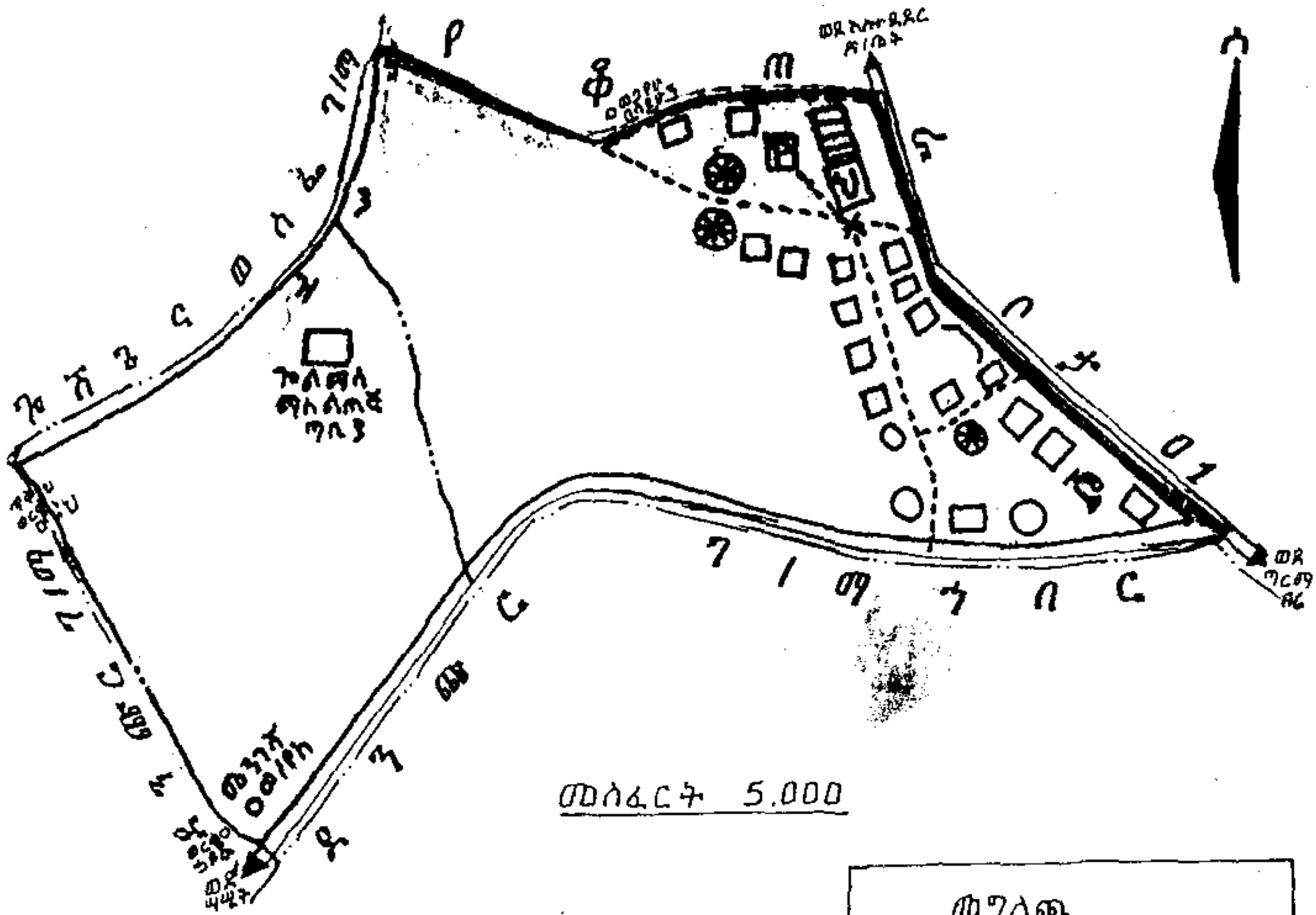

መስፈርት 5,000

መግለጫ

- የገ/ማኅበር ክልል
- የቆጠራ ቦታ ክልል
- የዘወትር የመኪና መንገድ
- የእግር መንገድ
- የማይደርቅ ወንዝ
- የሚደርቅ ወንዝ
- × ፤ Ⓟ የገበያ ቦታ ፤ ፖስታ ቤት
- ⊛ ፤ የወፍጮ ቤት ፤ ቦኖ ውሃ
- □ ፤ ○ ቆርቆሮ ቤት ፤ ሣር ቤት
- ህብረት ሱቅ

CENTRAL STATISTICAL AUTHORITY

PAGE ___ OF ___ PAGES

FORM FOR DESCRIBING URBAN ENUMERATION AREA

PART I: AREA IDENTIFICATION

FORM U-5

JOB ID	1	2	3

1	2	3	4	5	6	7
KILIL	ZONE	WEREDA	URBAN CENTER	KEFTEGNA	KEBELE	E.A. CODE
3 (አማራ)	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	[illegible] (01)	[illegible] (02)

PART 2: E.A DESCRIPTION

DESCRIBE THE IDENTIFIABLE BOUNDARIES FROM NORTH AND COMPLETE IN CLOCKWISE DIRECTION

ሰሜን:-

[illegible]

ምሥራቅ:-

[illegible]

ደቡብ:

[illegible]

ምዕራብ

[illegible]

NB:—USE ADDITIONAL FORM IF NEEDED
ATTACH THIS FORM TO E.A MAP

NAME OF E.A [illegible] SIGNATURE ____________ DATE 4/11/85

NAME OF SUPERVISOR [illegible] SIGNATURE ____________ DATE 5/11/85

<u>ምዕራፍ 8 - ረዥም መጠይቅ የሚሞላላቸው ቤተሰቦች አመራረጥ - ለቆጣሪ</u>

እያንዳንዱ ቆጣሪ በተመደበበት የቆጠራ ቦታ ውስጥ ለሚገኙ መደበኛ ቤተሰቦችና መኖሪያ ቤቶቻቸው የሚሞላላቸው ሁለት ዓይነት መጠይቆች ተዘጋጅተዋል። እነዚህም የመጠይቅ ዓይነቶች አጭርና ረዥም መጠይቆች ይባላሉ። አጭሩ መጠይቅ የቤተሰብ አባላትን የሚመለከቱ አስር ጥያቄዎችን የያዘ ሲሆን ረዥሙ ደግሞ 18 የቤተሰብ አባላትን፣ 11 መኖሪያ ቤቶችን የሚመለከቱ በድምሩ ሃያ ዘጠኝ ተጨማሪ ጥያቄዎችን የያዘ ነው። ቆጣሪው በተመደበበት የቆጠራ ቦታ ውስጥ በናሙና ለተመረጡ ቤተሰቦች ረጅሙ መጠይቅ ሲቀርብላቸው በናሙና ላልተመረጡ ቤተሰቦች ደግሞ አጭር መጠይቅ ይሞላላቸዋል።

እያንዳንዱ ቆጣሪ በተመደበበት የቆጠራ ቦታ ውስጥ ከሚገኙ ቤተሰቦች መካከል 20 ፐርሰንት /ከየ5 ቤተሰቦች አንድ ብቻ/ ቤተሰቦችን ይመርጣል። ለምሳሌ በቆጠራ ቦታው ውስጥ 150 ቤተሰቦች ቢኖሩ ረዥሙ መጠይቅ የሚሞላላቸው ለ30 ቤተሰቦች ብቻ የ150 ሃያ ፐርሰንት /20%/ ሲሆን የተቀሩት 120 ቤተሰቦች አጭሩ መጠይቅ ይሞላላቸዋል።

በያንዳንዱ ቆጠራ ቦታ ለሚደረገው የናሙና ቤተሰቦች ምርጫ በመነሻነት የሚያገለግለው ዶክሜንት የቤቶችና የቤተሰቦች መመዝገቢያ ቅጽ /ቅጽ -1/ ሲሆን ምርጫውም የሚከናወነው በቅጹ ክፍል 2 ዓምድ 12ንና ዓምድ 13ን በመጠቀም ይሆናል። ምርጫው ከመከናወኑ በፊት በያንዳንዱ የቆጠራ ቦታ ውስጥ የቤቶችና የቤተሰቦች ምዝገባ መጠናቀቅ ይኖርበታል። በተጨማሪም በዓምድ 12 ለቤተሰብ ኃላፊዎች የሚሰጠው ተራ ቁጥር ከ001 በመጀመር ያለምንም ቁጥር መዘለል ወይም መደገም እስከ መጨረሻው የቤተሰብ ኃላፊ ስም ድረስ በተከታታይ መጠናቀቁን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

የናሙና መረጣ የሚደረግላቸው መደበኛ ቤተሰቦች ብቻ ሲሆኑ የሆቴል/ሆስቴል ነዋሪዎችን እና ሌላ ጋርዱሽ መኖሪያ የሚገኙ ሁሉ ረዥሙ መጠይቅ ስለሚሞላላቸው ምርጫው ከመጀመሩ በፊት በቅጽ 1 ዓምድ 12 ላይ ያለው ተራ ቁጥር ክብ ይደረጋል። ከዚህ በኋላ የመደበኛ ቤተሰቦች ምርጫ ይካሄዳል።

በያንዳንዱ የቆጠራ ቦታ የሚመረጡት የቤተሰብ ብዛት 20 ፐርሰንት ነው ሲባል በቅጽ 1 ዓምድ 13 በተራ ቁጥር 001-005 ከተመዘገቡት ቤተሰቦች አንድ ቤተሰብ፣ ከተራ ቁጥር 006-010 አንድ ቤተሰብ፣ ከ001-015 አንድ ቤተሰብ፣...ወዘተ. በናሙና ይወሰዳል ማለት ነው። ከመጀመሪያዎቹ አምስት ቤተሰቦች በየትኛው ተራ ቁጥር ላይ ያለው ቤተሰብ የመጀመሪያው ናሙና እንዲሆን ለመወሰን ቆጣሪው ከተቆጣጣሪው <u>"የመነሻ ቁጥር"</u> ይሰጠዋል። ይህ የመነሻ ቁጥር ቆጣሪው በተመደበበት የቆጠራ ቦታ ውስጥ የሚመርጣቸውን ቤተሰቦች ለይቶ ለማወቅ ወሳኝነት ይኖረዋል። ቆጣሪው ከተቆጣጣሪው የተሰጠው የመነሻ ቁጥር የመጀመሪያውን ናሙና ቤተሰብ ወዲያውኑ ያሳውቀዋል። ይህም ማለት የመነሻ ቁጥር "1" ለተሰጠው ቆጣሪ በቅጽ 1 ዓምድ 13 ባለተራ ቁጥር 1 ቤተሰብ የመጀመሪያ ናሙና፣ የመነሻ ቁጥር "2" ለተሰጠው ቆጣሪ ለተራ ቁጥር "2" የመጀመሪያው ናሙና ቤተሰብ፣...፣ የመነሻ ቁጥር "5" ለተሰጠው ቆጣሪ ደግሞ ባለተራ ቁጥር "5" የመጀመሪያው ናሙና ቤተሰብ ይሆንለታል። እያንዳንዱ ቆጣሪ 2ኛውን ናሙና ቤተሰብ ለማወቅ የመጀመሪያው ናሙና ቤተሰብ ተራ ቁጥር ላይ "5" በመደመር፣ 3ኛውን ናሙና ቤተሰብ ለማወቅ በ2ኛው ናሙና ቤተሰብ ተራ ቁጥር ላይ "5" በመደመር ....እስከ መጨረሻው የቅጽ 1 ገጽ ድረስ ይቀጥላል። ለምሳሌ የመነሻ ቁጥሩ 1 ለሆነ የቆጠራ ቦታ የሚመረጡት ቤተሰቦች 001፣ 006፣ 011፣ 016፣ 021፣ 026፣ 031፣ ...ወዘተ. ተራ ቁጥር ያላቸው ቤተሰቦች ይመረጣሉ። በተመሳሳይ መልክ የመነሻ ቁጥር 2 ለሆነ የቆጠራ ቦታ የሚመረጡት ቤተሰቦች 002፣ 007፣ 012፣ 017፣...ወዘተ. ተራ ቁጥር ያላቸው ቤተሰቦች ይመረጣሉ። ቆጣሪው በዚህ ዓይነት አሠራር የናሙና ቤተሰቦችን በመለየት ተራ ቁጥራቸውን ወዲያውኑ በእርሳስ እያደመቀ መክበብ ይኖርበታል።

በምርጫው አፈጻጸም ላይ ቆጣሪው የሚከተለውን ነጥብ መገንዘብ ይኖርበታል። በናሙና የሚመረጡ ሁሉ መደበኛ ቤተሰቦች መሆን ይገባቸዋል። ሆኖም ምርጫው ያረፈው መደበኛ ቤተሰብ ላይ <u>ካልሆነ</u> እርሱን በመዝለል /ቀድሞውኑ በረዥም መጠይቅ የሚሸፈን ስለሆነ/ ቀጥሎ የሚገኘው መደበኛ ቤተሰብ በናሙናነት ይወሰዳል። ከዚያም በተደረሰበት መደበኛ ቤተሰብ ተራ ቁጥር ላይ አምስት እየተደመረ ምርጫው እስከ መጨረሻው የቅጽ 1 ገጽ ይቀጥላል።